

Scriptie

Optimaliseren van de Logeerkoffer

Opdrachtgever: Cor Emousschool

J. van Rossen (09071369)

R. Visser (09074554)

Docentbegeleider: T. Dörfler

Haagse Hogeschool

4de jaars Sociaal Pedagogische Hulpverlening

Sociale Professies

16-05-2013

Voorwoord

De kennis die wij hebben opgedaan over de Verteltas tijdens de minor Eerste Hulp Bij Opgroeien en Opvoeden (EHBOO) uit het tweede jaar van onze opleiding, hebben wij in deze scriptie verder uitgebreid. Wij waren erg blij toen de Cor Emousschool ons onverwachts deze mogelijkheid bood. Tijdens dit onderzoek hebben wij een nieuwe doelgroep leren kennen; kinderen met cluster 2 problematiek. Tijdens onze gesprekken met de contactpersonen (Mevrouw A. Jansen - van Kleef en de Heer J. Driessen) hebben wij veel praktische tips gekregen, bijvoorbeeld voor het vinden van geschikte literatuur. Ook andere medewerkers van de Cor Emousschool gaven ons het idee dat wij gewaardeerd werden.

Onze docentbegeleider

(T. Dörfler) heeft ons met zijn kennis over onderzoek veel nuttige tips kunnen geven.

Ook willen wij de ouders bedanken voor hun medewerking. Zij reageerden enthousiast toen wij hen persoonlijk benaderden voor interviews en zij hebben ons waardevolle informatie gegeven.

Tijdens het lezen van deze scriptie zult u erachter komen dat (voor)lezen niet alleen leerzaam is, maar ook erg leuk kan zijn.

Wij wensen u veel leesplezier!

Regina Visser en Janneke van Rossen

Inhoud

Samenvatting.....	6
Inleiding.....	8
Hf. 1 Vooronderzoek.....	10
1.1 Vraag van de opdrachtgever	
1.2 Probleemanalyse	
1.3 Doelstelling	
1.4 Relevantie, bruikbaarheid en vernieuwendheid	
Hf. 2 Methodiek en Middelen.....	13
2.1 Hoofdvraag	
2.2 Deelvragen	
2.3 Stappenplan	
2.4 Onderzoekstype	
2.5 Betrouwbaarheid en geldigheid	
Hf. 3 Deelvraag 1: <i>Waaraan moet een Logeerkoffer voldoen</i>	18
3.1 Het ontstaan	
3.2 Aankleding/materiaal	
3.3 Gebruik en samenwerking met ouders	
3.4 Methode	
3.5 Analyse	
3.6 Conclusie	
Hf. 4 Deelvraag 2: <i>Wat is het doel</i>	21
4.1 Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie	
4.2 Taalontwikkeling van ouder en kind	
4.3 Lees- en voorleesplezier vergroten	
4.4 Logeerkoffer	
4.5 Analyse	
4.6 Conclusie	
Hf. 5 Deelvraag 3: <i>Het meten van resultaten</i>	27
5.1 Ouderbetrokkenheid en voorleesplezier	
5.2 Taalontwikkeling	
5.3 Analyse	
5.4 Conclusie	
Hf. 6 Deelvraag 4: <i>Te ondernemen activiteiten voor docenten</i>	29
6.1 Contact met ouders	
6.2 Methoden	
6.3 Materiaal	
6.4 Analyse	
6.5 Conclusie	
Hf. 7 Deelvraag 5: <i>Ervaringen van ouders en docenten</i>	32
7.1 Ervaringen van ouders	
7.2 Ervaring van oud-docent	
7.3 Analyse	
7.4 Conclusie	
Hf. 8 Deelvraag 6: <i>Huidige kennis van de onderbouwdocenten</i>	39
8.1 Interview docenten	
8.2 Ervaring met verteltas/Logeerkoffer	
8.3 Kennis van docenten over de Logeerkoffer	
8.4 Analyse	
8.5 Conclusie	

Hf. 9 Deelvraag 7: <i>Verwachtingen van de ouders</i>	41
9.1 Materiaal	
9.2 Uitleg	
9.3 Tijd	
9.4 Betrekken van ouders	
9.5 Analyse	
9.6 Conclusie	
Hf. 10 Deelvraag 8: <i>Verwachtingen van de onderbouwdocenten</i>	46
10.1 Materiaal en uitleg	
10.2 Tijd	
10.3 Samenwerken met de ouders	
10.4 Analyse	
10.5 Conclusie	
Hf. 11 Deelvraag 9: <i>Randvoorwaarden voor onderbouwdocenten</i>	49
11.1 Financiële middelen	
11.2 Tijd	
11.3 Samenwerking	
11.4 Analyse	
11.5 Conclusie	
12 Conclusie.....	52
12.1 Discussie	
12.2 Algemene conclusie	
12.3 Onze samenwerking tijdens dit project	
Hf. 13 Aanbevelingen en Handreikingen.....	55
13.1 Introductie van de Logeerkoffer	
13.2 De start	
13.3 Inhoud	
13.4 Het verloop	
Literatuurlijst.....	58
Informanten.....	59
Bijlagen.....	60
Logboek	61
Werkblad	64
Kaders voor interviews ouders	66
Uitgewerkte interviews van ouders	68
Kaders voor interview docenten	103
Uitgewerkt interview docenten	104
<u>Mailwisselingen met:</u>	
<i>Oud-docente</i>	108
<i>Stichting Verteltas</i>	111
<i>Teamleider educatie</i>	114
<i>Medewerker VSO C.E. school</i>	115

Samenvatting

De onderbouw van de Cor Emousschool heeft van 2009 t/m 2012 met een Logeerkoffer¹ gewerkt. De school wil graag dat deze Logeerkoffer vanaf september 2013 in geoptimaliseerde vorm opnieuw gebruikt gaat worden. De reden hiervan is dat zij problemen ervaren met het taalniveau van de leerlingen en de ouderbetrokkenheid. Hiervoor is het nodig dat de school te weten komt welke punten van het vorige concept zij kunnen behouden en wat de aspecten zijn die verbeterd kunnen worden.

De hoofdvraag van dit onderzoek is daarmee geworden: *Hoe kan de 'Logeerkoffer' geoptimaliseerd worden door de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool te Den Haag zodat de ouders/verzorgers er effectief gebruik van kunnen maken vanaf september 2013?* Wij hebben negen deelvragen opgesteld om deze hoofdvraag te beantwoorden.

Om de Logeerkoffer te optimaliseren, hebben wij deze vergeleken met De Verteltas².

Volgens de richtlijnen van Stichting Verteltas, moet de koffer gebaseerd zijn op het thema van het prentenboek. Wanneer de Logeerkoffer aan de richtlijnen van een Verteltas wil voldoen, moet deze gemaakt zijn door samenwerkende ouders en docenten.

Wij hebben gevonden dat er drie doelen zijn die Stichting Verteltas noemt; ouderparticipatie en -betrokkenheid, het vergroten van het (voor)leesplezier en taalontwikkeling van ouder en kind. De doelen waar de Logeerkoffer op gericht was, zijn ouderbetrokkenheid en taalontwikkeling en speelplezier van het kind. De docenten zijn zich bewust van het belang van interactie tussen ouder en kind en dat deze bevorderd kan worden door een dergelijk project. De docenten hebben meer informatie nodig over het betrekken van ouders en het belang van het plezier bij dit project.

Hoe gemeten kan worden of deze doelen worden bereikt, is moeilijk te zeggen. Wel kan er tijdens het project gemeten worden hoe het proces verloopt doormiddel van evaluatie. De evaluaties zijn proces gericht en niet resultaatgericht. Niet de hoeveelheid aan evaluatie maar kwaliteit van de evaluatie is het meest belangrijk.

Een goede introductie van de Verteltas is essentieel. Daarnaast moeten docenten structuur bieden aan het project en ouders en leerlingen inspireren en motiveren bij dit project.

Tijdens het inventariseren van ervaringen van ouders en docenten, werd de knuffelbeer die in de Logeerkoffer zat als positief aspect genoemd; als negatief aspect hiervan werd de hygiëne genoemd. Een verbeterpunt was dat er geen samenhang in de (materialen van de) Logeerkoffer te vinden was, mede doordat er geen thema aangehouden werd op basis van het prentenboek. Docenten verwachtten tijdens het vorige project te weinig ouderparticipatie, waardoor zij vrijwel alle taken met betrekking op het maken en bijhouden van de Logeerkoffer op zich namen.

De verwachtingen van de ouders over de geoptimaliseerde Logeerkoffer, zijn onder anderen dat er samenhang zal zijn in de Logeerkoffer en dat er een duidelijke, algemene introductie wordt gegeven over de Logeerkoffer. De ouders willen duidelijke afspraken over de samenwerking en zij willen meer duidelijkheid over wanneer zij de koffer mee naar huis krijgen. Zij verwachtten op verschillende manieren mee te kunnen werken aan de geoptimaliseerde Logeerkoffer.

De verwachting van de onderbouwdocenten is ook dat er meer samenhang in de koffer zal komen. Dit willen zij doen aan de hand van het thema van de schatkistmethode³. Tijd en materiaal zijn onderdelen waar een goed overzicht voor gemaakt moet worden, aangezien zij momenteel verwachten dat de meeste taken bij hen als docenten zullen liggen.

De randvoorwaarden voor de onderbouwdocenten op deze school zijn financiële middelen, tijd en samenwerking met ouders.

Voorbeelden van handreikingen die uit ons onderzoek voortkomen, zijn dat de ouders aan het begin van het project een goede introductie moeten krijgen van de docenten en dat er een goede tijdsplanning en taakverdeling moet komen voor ouders en docenten.

¹ De Logeerkoffer is een koffer met leerzame en aantrekkelijke materialen (die van 2009 t/m 2012 gebruikt is op de Cor Emousschool). De onderbouwdocenten hebben dit destijds zelf ontwikkelt om de leerlingen uit de groepen 1, 2 en 3 en hun ouders ook thuis iets aan te bieden vanuit het onderwijs. Het concept is geïnspireerd door het landelijke project van De Verteltas.

² Dit is een landelijk project vanuit Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen; de stichting heeft patent op de naam 'De Verteltas'. De tas met leerzame en aantrekkelijke materialen voor basisschoolkinderen heeft als doelstellingen ouderbetrokkenheid en -participatie en het vergroten van (voor)leesplezier en taalontwikkeling van ouder en kind. (www.verteltas.nl)

³ Hierbij wordt iedere maand een ander thema in de kleuterklassen behandeld. Aan de hand van een pakket met materialen die aansluiten op het thema van een prentenboek, worden de taalontwikkeling, rekenvaardigheid en sociale redzaamheid van kleuters gestimuleerd.

.

Inleiding

In december 2012 waren wij via het lectoraat van de Haagse Hogeschool op zoek naar een afstudeeropdracht. Het lectoraat kon ons een opdracht geven met betrekking tot 'verteltassen'; een project waarbij op basisscholen tassen worden gemaakt met leerzaam speelgoed die leerlingen uit de onderbouw in bruikleen krijgen. Een basisschool in Den Haag (de Cor Emousschool) kwam met deze vraag bij het lectoraat van de Haagse Hogeschool. Deze opdracht sprak ons aan, aangezien wij al enige kennis opgedaan hadden met betrekking tot verteltassen bij de minor EHBOO (Eerste Hulp Bij Opgroeien en Opvoeden). Hieronder zullen wij het hebben over de Cor Emousschool, de problematiek waar de kinderen op deze school mee te maken hebben en het project dat wij tijdens dit onderzoek zullen behandelen. Vervolgens zullen wij kort toelichten wat er in dit verslag aan bod komt.

Over de instelling

De Cor Emousschool is een cluster 2 SO-school (speciaal onderwijs) in Den Haag. Dit houdt in dat dit een speciale school is. Op de website www.rijksoverheid.nl (2012) wordt toegelicht dat dit scholen zijn die gericht zijn op de spraaktaalontwikkeling van dove kinderen, slechthorende kinderen, kinderen met ernstige spraakmoelijkheden en kinderen met communicatieve problemen zoals bepaalde vormen van autisme, eventueel in combinatie met een andere handicap. De Cor Emousschool is één van de twee scholen, in een gebied van negen gemeenten, die voor deze problematiek passend onderwijs aanbieden. Dit maakt dat de Cor Emousschool veelal met ouders te maken heeft die van ver komen.

Kinderen met een taalachterstand

Om toe te lichten om welke doelgroep het gaat, zullen wij eerst wat informatie geven over kinderen met een taalachterstand.

Rigter (2010) vertelt in zijn boek *Ontwikkelingspsychopathologie* dat bij kinderen met een taalstoornis het taalniveau in verhouding duidelijk achterloopt op het intelligentieniveau (discrepantie). Het kind kan ook belemmerd worden op school en/of op sociaal gebied (interferentie).

Bij de kinderen op de Cor Emousschool is deze taalachterstand met name het gevolg van gehoor-, verwerkings- en taalproblemen of autisme, zo geven de contactpersonen⁴ aan. Deze kinderen hebben voornamelijk problemen met de regels van taalgebruik (pragmatiek). Zoals Rigter in zijn boek beschrijft: "De pragmatische ontwikkeling slaat op het verwerven van kennis over de regels en bedoelingen van talige communicatie. (...) Met de ontwikkeling van de fonologische en grammaticale regels ontwikkelt ook het inzicht in de pragmatische regels. Non-verbale kenmerken van de communicatie zoals toonhoogte, luidheid en gebaren zijn daarbij van belang." (p. 267)

In het artikel van Bus, de Jong en Davidse (2012) beschrijven zij een onderzoek dat in 2009 is uitgevoerd over het feit dat ouders, van kinderen met een spraak-taalachterstand, een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van spraak en taal. Er wordt bij deze doelgroep gesproken over een spraak-taalachterstand. Uit het onderzoek dat in 2009 is uitgevoerd, blijkt dat bijvoorbeeld het voorlezen aan kinderen zichtbaar positief effect heeft op hun ontwikkeling, ongeacht het niveau en mogelijkheden van het kind.

De contactpersonen zeggen dat de kans op ontwikkeling op het gebied van taal groter is, wanneer er overeenstemming is tussen de leerstof die op school aangeboden wordt, en het oefenen met ouders of verzorgers thuis. De ouders van de leerlingen van de Cor Emousschool zijn veelal tweetalig. Bronkhorst (*et. al.* 2010, p. 105) geeft aan dat er tot nu toe echter niet is aangetoond dat vroege tweetaligheid taalstoornissen veroorzaakt.

⁴ De contactpersonen die wij benoemen in de onderzoeksopzet zijn de Maatschappelijk Werker van de Cor Emousschool en de coördinator van de onderbouw (tevens trajectbegeleider) op de Cor Emousschool.

De Logeerkoffer

De Logeerkoffer is een methodiek die van 2009 t/m 2012 in gebruik was op de Cor Emousschool. De Logeerkoffer is geïnspireerd door het landelijke project van De Verteltas⁵. Op de officiële website van Stichting Verteltas (www.verteltas.nl, 2012) worden de algemene doelstellingen van de Verteltas genoemd: ten eerste ouderparticipatie en ouderbetrokkenheid. Dit wil zeggen dat ouders praktisch betrokken bij het maken van een Verteltas, en de ouders er ook thuis gebruik van maken. Het tweede doel is de taalontwikkeling van ouder en kind. Dit wordt gestimuleerd door het materiaal. Het derde doel is het lees- en voorleesplezier vergroten. Doordat kinderen spelenderwijs met lezen in aanraking komen, stimuleert dit weer tot meer willen lezen.

Een oud-docent van de Cor Emousschool, welke in 2012 met pensioen is gegaan, schetst een beeld van het ontstaan van de Logeerkoffer:

“Het idee voor het logeerkoffertje is ontstaan naar aanleiding van huisbezoeken die ik met mijn collega aflegde. Het viel ons op dat er bij veel kinderen thuis weinig verantwoord speelgoed was. In enkele gevallen zelfs helemaal niets. Soms enkele boekjes, en dikwijls goedkope plastic dingen waar ze eigenlijk niets mee konden. De tv stond altijd aan tijdens onze bezoeken. Er waren ouders die ons vroegen waarmee ze hun kind konden helpen, en welk speelgoed daarvoor geschikt zou zijn. Ons eerste advies was altijd: veel voorlezen. In het Nederlands, en als dat niet mogelijk was: in de eigen taal. Laat het kind lid worden van de bibliotheek, dat is gratis. Sommige ouders deden dit ook en gingen regelmatig boeken halen; anderen kwamen er toch niet aan toe. In eerste instantie lieten we ook ouders op school zien met welk materiaal wij werkten, om ze een idee te geven van wat mogelijk was. Zo kwamen we op het idee van een circulerend koffertje met aantrekkelijke materialen. Iedere week ging het koffertje met een kind mee naar huis. Ze mochten er een week mee spelen, daarna kwam het weer op school.

Als iedereen aan de beurt was geweest deden wij er nieuwe materialen in, voor een volgende ronde. De inhoud was: 3 prentenboekjes, 3 spelletjes, een (vaste) knuffel en een logboekje.”

(N. Rodermond, 2013; enigszins bewerkt)

Over dit verslag

Ten eerste zullen wij een beknopte samenvatting geven van dit onderzoek. In hoofdstuk 1 doen wij vooronderzoek waarin wij de vraag van de opdrachtgever verduidelijken en analyseren. In hoofdstuk 2 lichten wij toe welke methoden en middelen wij gebruikt hebben om de hoofdvraag te beantwoorden. In dit hoofdstuk hebben wij tevens onze hoofd- en deelvragen verwerkt. In hoofdstuk 3 tot en met 11 behandelen wij per hoofdstuk een deelvraag, die wij uitwerken in resultaten, de analyse van deze resultaten en de uiteindelijke conclusie hiervan. Hierop volgt hoofdstuk 12 waarin wij bij de discussie beargumenteren waarom wij bepaalde keuzes hebben gemaakt en een algemene conclusie geven over het gehele stuk. Wij sluiten in hoofdstuk 13 af met aanbevelingen en handreikingen. De handreikingen (voor het optimaliseren van de Logeerkoffer) zijn het product dat wij naast de scriptie ontwikkeld hebben voor de Cor Emousschool. In de literatuurlijst zijn alle bronnen te vinden en daarna een lijst met al onze informanten om een overzicht te geven van het aantal personen dat wij hebben benaderd.

In de bijlage hebben wij alle relevante documenten verwerkt waarvan wij in dit verslag gebruik hebben gemaakt.

⁵ De Verteltas is een product dat ontwikkeld is door Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen (ook wel Kenniscentrum Verteltassen genoemd). Dit is onderdeel van een methode om ouderbetrokkenheid te combineren met taalontwikkeling. Werken met De Verteltas kan alleen door samenwerking met gecertificeerde trainers die opgeleid zijn door het Kenniscentrum. (www.verteltas.nl)

Hoofdstuk 1 Vooronderzoek

Inleiding

In dit vooronderzoek maken wij eerst de vraag van de opdrachtgever duidelijk. Daarbij schetsen wij in de probleemanalyse een beeld van het probleem dat er op de Cor Emousschool speelt. In de doelstelling vatten wij kort samen wat wij met ons onderzoek willen bereiken. Onder het kopje Relevantie, bruikbaarheid en vernieuwendheid, geven wij aan wat het belang is van het optimaliseren van de Logeerkoffer. Dit alles beschrijven wij naar aanleiding van literatuuronderzoek en de driewekelijkse gesprekken met de contactpersonen van de Cor Emousschool.

1.1 Vraag van de opdrachtgever

De Cor Emousschool heeft gevraagd om handreikingen voor het verbeteren van de Logeerkoffer en hoe de onderbouwdocenten deze kunnen introduceren aan de ouders van de leerlingen uit de onderbouw. De docenten willen met deze introductie de ouders op het belang van de Logeerkoffer attenderen, om hen zo aan te moedigen hier gebruik van te maken.

De school wil door middel van de Logeerkoffer een middel aanreiken waarmee ouders spelenderwijs interactie kunnen hebben met hun kinderen op het gebied van taal. De Logeerkoffer is daarmee geen doel op zich, maar het is één van de middelen die ingezet kan worden door de Cor Emousschool. De ouders kunnen de Logeerkoffer thuis gebruiken als aanvulling op wat zij al doen op het gebied van taalstimulering. In deelvraag zeven (hoofdstuk 9) inventariseren wij onder andere wat ouders reeds ondernemen op het gebied van taalstimulering bij hun kinderen. De kans is groot dat ouders al activiteiten ondernemen die de taalontwikkeling stimuleren, maar zich hier nog niet bewust van zijn. Dit komt aan bod in de interviews die wij bij ouders afgenomen hebben.

1.2 Probleemanalyse

In het eerste gesprek met de contactpersonen van de Cor Emousschool hebben wij te horen gekregen van de contactpersonen dat het taalniveau van de leerlingen van de onderbouw momenteel niet zo hoog ligt als bij leerlingen van voorgaande jaren. Dit willen zij verbeteren in samenwerking met de ouders van de leerlingen.

De Logeerkoffer⁶ is met deze reden in 2009 opgezet. De drie onderbouwdocenten die dit initiatief uitgewerkt hebben, zijn allen niet meer werkzaam op deze school. In 2012 is de laatste docent die dit mede ontwikkeld heeft, met pensioen gegaan. Dit betekent dat er vanaf 2012 geen docenten meer werkzaam zijn die met het eerste concept gewerkt hebben.

De docenten nodigen eens in de zoveel tijd ouders uit om te komen kijken hoe een deel van een les verloopt. Op deze manier kunnen ouders meekijken hoe de docent voorleest in de lessen. Niet alle ouders zijn dan aanwezig en geven als redenen daarvoor dat zij moeten werken of dat zij met hun gebrekkige Nederlands denken weinig toe te voegen te hebben. Het grootste deel van deze ouders spreekt niet of nauwelijks Nederlands. Nederlands is voor hen een tweede of soms derde taal.

De docenten van deze groepen merkten ondanks dit initiatief dat er weinig overeenstemming is tussen school en thuisfront in het stimuleren van de taalontwikkeling. De samenwerking is echter van belang; de maatschappelijk werker heeft een lezing bijgewoond van P. Schnabel (2013), directeur van het SCP (Sociaal Cultureel Planbureau) die het belang van voorlezen

⁶ De Logeerkoffer is een koffer met leerzame en aantrekkelijke materialen (die van 2009 t/m 2012 gebruikt is op de Cor Emousschool). De onderbouwdocenten hebben dit destijds zelf ontwikkeld om de leerlingen uit de groepen 1, 2 en 3 en hun ouders ook thuis iets aan te bieden vanuit het onderwijs. Het concept is geïnspireerd door het landelijke project van De Verteltas.

en ouderbetrokkenheid voor de taalontwikkeling heeft onderbouwd. Aangezien de onderzoeksresultaten nog niet uitgekomen waren tijdens ons onderzoek, hebben wij deze onderzoeker van het SCP geprobeerd telefonisch te bereiken en via de e-mail. Op beide manieren was hij niet bereikbaar, waardoor wij geen gebruik hebben kunnen maken van de verdere onderzoeksresultaten.

De ouders komen vaak van ver, omdat de Cor Emousschool een speciale basisschool is en de kinderen niet in hun eigen buurt naar school kunnen. Volgens de school is er hierdoor een verminderd contact met het grootste deel van de ouders. Voor deelvraag vijf (hoofdstuk 7) zullen wij ouders interviewen en vragen wij ook hen naar hun visie op de samenwerking. In deelvraag zeven (hoofdstuk 9) onderzoeken wij de verwachtingen van ouders onder andere op het gebied van de samenwerking tussen ouders en school.

Eén van de doelstellingen van de Logeerkoffer is ouderparticipatie. De Logeerkoffer is een middel om verbinding te leggen tussen ouders en school en daarmee samenwerking te bevorderen op het gebied van taalontwikkeling.

In ons gesprek met de contactpersonen van de Cor Emousschool is naar voren gekomen dat tijdens een eerder concept gebruik is gemaakt van een soort 'verteltas'. Dit concept werd 'de Logeerkoffer' genoemd. De Logeerkoffer was minder intensief dan het landelijke project van De Verteltas. Zo is de Logeerkoffer een concept dat vanuit de ideeën van de school ontwikkeld is en niet vanuit het landelijke project. De Logeerkoffer was op deze manier voor de school financieel haalbaar in tegenstelling tot De Verteltas. De Logeerkoffer was een concept dat in 2009 aan de start van het schooljaar door drie onderbouwdocenten van de Cor Emousschool was opgezet. Dit concept verliep niet naar de verwachting van de docenten. In juni 2012 is het concept gestopt. In deelvraag vijf (hoofdstuk 7) onderzoeken wij onder andere welke aspecten er volgens de docenten concreet toe hebben geleid dat dit concept is gestopt.

De docenten verwachtten bij aanvang van dit concept, dat de ouders thuis samen met hun kind activiteiten zouden ondernemen met betrekking tot taal. De bedoeling was volgens de docenten dat ouders de Logeerkoffer daarvoor zouden gebruiken. Wij hebben aan de contactpersonen van de Cor Emousschool gevraagd naar documenten over de gebruikte Logeerkoffer. Zij verwezen ons door naar de oud docente die dit opgezet had. Zij vertelde ons dat er geen verder onderzoek gedaan is.

Wat de school nodig heeft, is dat er onderzocht wordt welke aspecten ertoe geleid hebben dat de Logeerkoffer niet het beoogde resultaat heeft behaald; namelijk dat deze is gestopt en dat de docenten het idee hadden dat de ouders er geen (enthousiast) gebruik van maakten.

De docenten willen handreikingen over hoe zij de Logeerkoffer die destijds gebruikt werd, kunnen optimaliseren en introduceren, zodat de ouders thuis bewust mee kunnen werken aan de taalontwikkeling van hun kinderen.

1.3 Doelstelling

Het verwachte eindresultaat is een verslag waarin wij de officiële Verteltas en de Logeerkoffer geïnventariseerd hebben. Hieruit volgt een verslag met adviezen voor de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool over het samenstellen en introduceren van de Logeerkoffer voor de onderbouw. Het verslag dat wij maken voor de docenten is een werkblad, waarmee docenten stap voor stap een Logeerkofferproject kunnen verwezenlijken. De handreikingen en de samenvatting, zullen wij aan de ouders die wij geïnterviewd hebben, na dit onderzoek overhandigen. In het interview kunnen de ouders aangeven of zij hier behoefte aan hebben. Zo is ook voor de ouders inzichtelijk wat hun bijdrage aan het onderzoek heeft opgeleverd.

Het complete onderzoek is 16 mei 2013 beschikbaar voor de docenten van de Cor Emousschool. Wij zullen de uitkomsten van dit onderzoek op 2 juli 2013 op de Cor Emousschool presenteren aan de onderbouwdocenten.

1.4 Relevantie, bruikbaarheid en vernieuwendheid

De als positief ervaren aspecten van de Logeerkoffer kunnen wij in ons advies behouden en de verbeterpunten kunnen wij omzetten in handreikingen.

De handreikingen moeten bruikbaar zijn voor de onderbouwdocenten; de contactpersonen van de Cor Emousschool gaven in een gesprek aan concrete tips te willen ontvangen. Doordat de onderbouwdocenten de Logeerkoffer kunnen optimaliseren, wordt deze daarmee ook bruikbaar voor ouders. Wanneer de docenten weten hoe zij de ouders kunnen betrekken bij de ontwikkeling van hun kind, kunnen ouders ook thuis de taalontwikkeling van hun kind stimuleren met behulp van de Logeerkoffer.

Om de relevantie van ons onderzoek aan te geven, noemen wij een aantal punten waaruit blijkt dat communicatie en voorlezen voor kinderen belangrijk is voor de taalontwikkeling. De Verteltas waar wij het onder andere in ons verslag over zullen hebben, is een idee dat ontstaan is in Engeland als Storysack. Op de website www.archive.swindonlink.com wordt gezegd dat docenten in Engeland enthousiast werden over de Storysack toen zij zagen dat de leerlingen positieve resultaten haalden. Zij zagen een verband tussen het gebruik van de Storysack en de verbeterde resultaten. Later in dit verslag lichten wij meer toe over het ontstaan hiervan. Dit concept wordt reeds toegepast in verschillende landen, zoals Canada, Australië, Peru, Noorwegen, Italië en Japan. Dit geeft naar ons idee aan, dat het belang van een dergelijk project in verschillende landen erkend wordt (www.archive.swindonlink.com, 2005).

In de Verenigde Staten is er al veel onderzoek gedaan naar de relatie tussen communicatie en taalontwikkeling. Berk (2010) beschrijft in haar boek *Development through the lifespan* een aantal onderzoeken. Zij schrijft zij dat er is aangetoond dat de omgeving een grote rol speelt bij de taalontwikkeling. Wanneer ouders of verzorgers veel woorden gebruiken tegenover hun kinderen, wordt de woordenschat van kinderen verhoogd. Dit heeft onder andere betrekking op de interactie tussen ouder en kind tijdens het spelen van spelletjes. De woordenschat wordt ook verhoogd door regelmatig voorlezen.

Ook beschrijft Berk dat er is onderzocht dat kinderen die thuis minder verbale stimulatie kregen in vergelijking met hun leeftijdsgenoten, over het algemeen een relatief kleine woordenschat hadden. Een kind met een gemiddelde SES (Sociaal Economische Status) wordt ongeveer 1.000 uur voorgelezen tussen de één en vijf jaar. Een kind met een lage SES wordt in deze leeftijdsfase slechts 25 uur voorgelezen. Het resultaat hiervan was dat kinderen met een lage SES slechts een vierde van de woordenschat bezaten in verhouding tot de kinderen met een hoge SES. In het boek van Berk wordt dus een verband aangetoond tussen een hoge woordenschat en voorgelezen worden.

Wij willen de Logeerkoffer optimaliseren voor de groepen 1, 2 en 3 vanwege het feit dat op de leeftijden van 3 t/m 7 jaar de taal nog een belangrijke ontwikkeling doormaakt. In deze leeftijdsfase kunnen de leerlingen goed bijgestuurd worden in hun taalontwikkeling (NJI, 2008).

Wanneer de handreikingen bruikbaar zijn voor de Cor Emousschool, kunnen andere basisscholen wellicht ook een soortgelijk concept ontwikkelen naar aanleiding van onze aanbevelingen vanuit dit onderzoek.

Hoofdstuk 2 Methoden en middelen

Inleiding

Hoofdstuk 2 zal gaan over de methoden en middelen die wij hebben gebruikt om de hoofden deelvragen te beantwoorden. Wij formuleren eerst de hoofdvraag, waaruit onze deelvragen voortkomen. Vervolgens beschrijven wij in een aantal stappen hoe wij dit willen uitvoeren. Bij het beschrijven van het onderzoekstype leggen wij uit waarom dit een inventariserend onderzoek is. Vervolgens kijken wij naar hoe wij dit onderzoek betrouwbaar en geldig willen maken. Om een overzicht te geven sluiten wij af met een opsomming van de geplande informatiebronnen.

2.1 Hoofdvraag

Uit het vorige hoofdstuk blijkt dat er een concept gebruikt werd door de Cor Emousschool dat zij verbeterd willen hebben, namelijk de Logeerkoffer. De koffer is destijds gestopt en de basisschool wil graag weten hoe zij de koffer kunnen optimaliseren, zodat de koffer ieder jaar gebruikt kan blijven worden door docenten en ouders. Hiermee wordt onze hoofdvraag:

Hoe kan de 'Logeerkoffer' geoptimaliseerd worden door de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool te Den Haag zodat de ouders/verzorgers er effectief gebruik van kunnen maken vanaf september 2013?

Om de hoofdvraag te verduidelijken, zullen wij de kernwoorden uit deze vraag concreet maken.

- Met de *Logeerkoffer* bedoelen wij het concept dat lijkt op het landelijke project van de 'Verteltas'. De Logeerkoffer is in september 2009 ontwikkeld door onderbouwdocenten van de Cor Emousschool. Het gebruik van 'de Logeerkoffer' is in september 2009 gestart en in juni 2012 gestopt.
- Met de *onderbouwdocenten* bedoelen wij de huidige docenten van de instroomgroep⁷ en de groepen 1, 2 en 3 van de Cor Emousschool.
- Wij hebben het woord *geoptimaliseerd* gebruikt, omdat wij in dit verslag enerzijds terug zullen kijken op de gebruikte Logeerkoffer en anderzijds vooruitblikken omdat wij de verwachtingen inventariseren en wij deze punten vergelijken met de officiële Verteltas. Daarmee proberen wij het maximale resultaat te bereiken met de geoptimaliseerde koffer.
- De *ouders/verzorgers* die wij hier benoemen, zijn de ouders/verzorgers van de leerlingen uit de groepen 1, 2 en 3; welke vanaf september 2013 gebruik zullen gaan maken van de Logeerkoffer. De leerlingen die gebruik hebben gemaakt van de Logeerkoffer, zitten op het moment van ons onderzoek in de groepen 3, 4 en 5. De ouders van deze kinderen hebben de Logeerkoffer meegemaakt toen hun kinderen in de groepen 1, 2 of 3 zaten. Wij betrekken ouders die zowel met de Logeerkoffer hebben gewerkt, als ouders die er in de komende jaren mee zullen gaan werken. Wanneer wij het in ons verslag enkel over ouders hebben, bedoelen wij hiermee zowel ouders als verzorgers.
- Wanneer wij het over *effectief gebruik* van de Logeerkoffer hebben, bedoelen wij dat er door de ouders bewust activiteiten ondernomen worden uit de Logeerkoffer samen met hun kind.
- In *september 2013* start het nieuwe schooljaar. In dit schooljaar zal gestart worden met dit project.

⁷ Dit is een groep nog vóór groep 1 (groep 0). Hierin zitten kinderen vanaf 3 jaar.

2.2 Deelvragen

Om onze hoofdvraag te beantwoorden, hebben wij een aantal deelvragen geformuleerd. Wij hebben deelvragen geformuleerd op algemeen, reflecterend en uitvoerend niveau. De eerste vier deelvragen zijn bedoeld om een algemeen beeld te schetsen over het concept van de Logeerkoffer. De informatie die wij verkregen hebben uit de literatuur, hebben wij als basis genomen voor wat er al onderzocht is over een project als De Verteltas. Deelvraag vijf geeft ons inzicht in hoe het gebruik van de voorgaande Logeerkoffer verlopen is. Hieruit kunnen wij punten formuleren die te behouden of te verbeteren zijn. Ten slotte geven onze laatste deelvragen ons informatie over hoe wij met onze handreikingen de geoptimaliseerde Logeerkoffer kunnen laten aanpassen naar verwachtingen, kennis en mogelijkheden van de Cor Emousschool.

Algemeen

1. Waaraan moet een Logeerkoffer voldoen volgens de richtlijnen van Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen?
2. Wat is het doel van een Verteltas/Logeerkoffer?
3. Hoe kan gemeten worden of dit doel wordt bereikt?
4. Welke activiteiten moeten docenten over het algemeen ondernemen bij het maken van een Verteltas?

Reflecterend

5. Wat zijn de positief en negatief ervaren aspecten door de ouders en docenten van de Cor Emousschool (die in de periode 2009 t/m 2012 gebruik maakten van de Logeerkoffer) met betrekking tot de Logeerkoffer?

Uitvoerend

6. Wat weten de huidige onderbouwdocenten van de Cor Emousschool reeds over het concept van een Verteltas/Logeerkoffer?
7. Wat zijn de verwachtingen van de ouders over de geoptimaliseerde Logeerkoffer?
8. Wat zijn de verwachtingen van de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool over de geoptimaliseerde Logeerkoffer?
9. Wat zijn randvoorwaarden voor de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool om een Logeerkoffer te optimaliseren en het gebruik ervan te continueren?

2.3 Stappenplan

Tijdens dit onderzoek hebben wij de taken verdeeld. Met name de praktische zaken zoals het uitvoeren en uitwerken van interviews hebben wij verdeeld onder elkaar. Hierover hebben wij een logboek bijgehouden om het gedane werk overzichtelijk te houden en inzichtelijk te maken voor de opdrachtgever en onze beoordelaar. Wij hebben in overleg met onze docentbegeleider de gesprekken met hem ingepland. Dit was elke drie weken. Om de twee weken hadden wij de mogelijkheid om eventueel feedback op elkaar uit te wisselen. Deze momenten hebben wij niet hoeven gebruiken voor feedback die wij nog niet tijdens het proces hebben gegeven. Het uitwisselen van feedback en het evalueren vond tijdens het proces plaats.

Naast de gesprekken onder elkaar en met de docentbegeleider hadden wij een agenda voor gesprekken met de contactpersonen van de Cor Emousschool, zodat de opdrachtgever op de hoogte bleef van de ontwikkelingen en zij ons eventueel bij konden sturen tijdens het proces. Deze gesprekken vonden om de drie weken plaats.

Wij hebben een gesprek ingepland met de taal coördinator van de Cor Emousschool. Zij kon ons verdere literatuur aanbieden aangaande de taalontwikkeling van cluster 2 leerlingen.

2.4 Onderzoekstype

Het onderzoek dat wij uitgevoerd hebben, is een inventariserend onderzoek, aangezien wij met dit onderzoek de docenten van de Cor Emousschool inzicht willen geven in de behoeften en verwachtingen van de ouders door middel van interviews, met betrekking tot de Logeerkoffer. Met het product dat wij afleveren (handreikingen voor de onderbouwdocenten) kunnen de docenten en daarmee de ouders gerichter handelen. Dit laatste deel van het onderzoek, waarbij wij verbeterpunten benoemen en handreikingen geven, is een resultaat van onze inventarisatie.

Om inzicht te krijgen in de problematiek van de kinderen hebben wij literatuur als studieboeken en internet gebruikt. Daarnaast hebben wij een open interview met de taalcoördinator van de Cor Emousschool gehad. De taalcoördinator kon ons veel literatuur aanbieden aangaande de taalontwikkeling van cluster 2 leerlingen en Verteltassen in het algemeen.

Voor de achtergrondinformatie van de school, voerden wij gesprekken met de contactpersonen van de Cor Emousschool, waarin wij evalueerden op ons werk sinds het vorige gesprek, vooruit planden en informatie met elkaar uitwisselden over komende drie weken (tot het volgende gesprek). Met de taalcoördinator van de Cor Emousschool gingen wij in gesprek over wat voor deze kinderen en ouders geschikt materiaal was voor de Logeerkoffer. De contactpersonen en de taalcoördinator van de Cor Emousschool gaven ons informatie over de methoden die op de school gebruikt worden en informatie om het probleem in kaart te brengen. Ook hebben wij de huidige onderbouwdocenten geïnterviewd. Wij wilden van de groepen 1 tot en met 3 per groep één docent interviewen.

Wij hebben om bruikbare documenten gevraagd, zoals een verslag over de Logeerkoffer welke al eerder ingezet is, om te onderzoeken wat verbeterd kan worden aan het gebruik van de Logeerkoffer.

Om in kaart te brengen hoe de Logeerkoffer gebruikt werd door de ouders, hebben wij via de Cor Emousschool contact opgenomen met ouders van de kinderen uit de groepen 1, 2 en 3. Wij hebben hiervoor 9 half-gestructureerde interviews gehouden. Migchelbrink (2005. Pp. 86-96) legt uit dat dit interviews zijn met gerichte, maar open vragen. Dit type interviews hebben wij gehouden met verschillende ouders. Dit zijn ouders van kinderen die inmiddels in de groepen 3, 4 en 5 zitten. Wij willen 3 ouders per groep interviewen.

Voor achtergrondinformatie over Verteltassen hebben wij al veel informatie opgezocht via internet. Voor de eerste vier deelvragen hebben wij per e-mail contact opgenomen met de Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen.

2.5 Betrouwbaarheid en geldigheid

2.5.1 Middelen

Om de betrouwbaarheid van ons onderzoek te vergroten, hebben wij onder andere geformuleerd welke aannames er bij ons aanwezig waren. In ons eerste gesprek met de contactpersonen, bij het horen van de vraag van de opdrachtgever, gingen wij er in eerste instantie vanuit dat het probleem bij de ouders lag toen de contactpersonen ons vertelden dat de Logeerkoffer niet (goed) gebruikt werd door de ouders. Wij zijn ons er bewust van geworden dat wij met dit idee het onderzoek in eerste instantie begonnen. Dit maakte dat wij het onderzoek vanuit een breder perspectief gingen bekijken, en ons gericht hebben op alle betrokkenen bij de Logeerkoffer.

Verder is het van belang om te vermelden dat wij door de contactpersonen van de Cor Emousschool, ouders en (oud)docenten aangewezen kregen om te interviewen. Dit brengt met zich mee dat de contactpersonen de personen konden selecteren waarvan zij vonden

dat zij geschikt waren voor ons onderzoek. Hierbij konden eventuele voorkeuren (onbewust) van invloed zijn.

Tijdens de interviews hebben wij de betrouwbaarheid gewaarborgd door geluidsopnames te maken van het gesprek. Wij maakten ook gebruik van geluidsopnames bij de gesprekken met de contactpersonen en de taalcoördinator. Wanneer wij verschillende interpretaties hadden, konden wij de geluidsopnames terug luisteren. Zo misten wij geen informatie. Naast de geluidsopnames hebben wij ook op de non-verbale reacties van de geïnterviewde personen gelet.

De uitkomsten van dit onderzoek zijn intern wel geldig, maar alleen extern geldig wanneer andere basisscholen de inhoud van de Logeerkoffer aanpassen naar het niveau en de mogelijkheden van hun leerlingen (Baarda, 2005. Pp. 192-201).

2.5.2 Informatiebronnen

Wij hebben de ouders, de oud-docente en de huidige onderbouwdocenten geïnterviewd. Wij hebben daarnaast gesprekken met de taalcoördinator en de contactpersonen van de Cor Emousschool gevoerd. Voor extra informatie over de officiële Verteltas, namen wij contact op met Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen. Verder hebben wij een onderzoeker van het Sociaal Cultureel Planbureau geprobeerd te benaderen om vragen te stellen over zijn onderzoek naar het belang van ouderbetrokkenheid. Het SCP was via de telefoon niet bereikbaar. Op de mail die wij vervolgens opgesteld hebben, hebben wij geen reactie ontvangen. Bij de literatuurlijst is een overzicht te vinden van onze informatiebronnen.

2.5.3 Literatuuronderzoek interviews

Om antwoorden te krijgen op de deelvragen 5, 6, 8 en 9 namen wij interviews af met de ouders, de huidige docenten en een oud docent. De reden dat wij het interview over deelvraag 5 alleen voor de ouders van de kinderen uit de groepen 2 en 3 hebben gemaakt, is dat deze ouders de Logeerkoffer (2009-2012) hebben meegemaakt.

Eén van ons maakte tijdens de interviews aantekeningen op papier, zodat de ander aandachtig kon luisteren en op de antwoorden in kon gaan. In het geval dat een geïnterviewde niet zou willen dat het opgenomen zou worden, dan zouden wij de laptop gebruiken om alle antwoorden direct te verwerken.

Wij maakten gebruik van half gestandaardiseerde interviews. Heerink (2009) vermeldt dat hierbij gebruik wordt gemaakt van hoofdthema's (de dikgedrukte kopjes) met daarin onderverdeeld subcategorieën met vragen. De keuze voor half gestandaardiseerde interviews hebben wij gemaakt, omdat dit volgens Heerink de mogelijkheid geeft om gerichte vragen te stellen die ons antwoord geven op de deelvragen. Tegelijk is er volgens hem voldoende ruimte voor eigen inbreng van de geïnterviewde.

In de interviews hebben wij onderscheid gemaakt tussen vragen die noodzakelijk zijn om te stellen, en vragen die ons extra achtergrondinformatie zouden kunnen geven (de paars gekleurde vragen zijn de extra vragen). Dit hebben wij gedaan, omdat wij rekening moeten houden met de tijd. Wij stellen meer open dan gesloten vragen. Van gesloten vragen kunnen wij er veel stellen in een korte tijd en zij geven ons duidelijke informatie. Daarbij stelt Heerink (2009) dat gesloten vragen minder eisen van de verbale vaardigheden van de geïnterviewde. Het stellen van veel open vragen kan dus een probleem zijn voor ouders die tweetalig zijn. Toch hebben wij gekozen voor meer open vragen, omdat wij de meningen en ideeën van de ouders willen inventariseren.

Aangezien er aan het begin van ons onderzoek sprake bleek te zijn van vooroordelen, hebben wij hier tijdens de interviews rekening mee moeten houden. Wij hebben ons gericht op directe vragen (dat is het meest duidelijk). Wij hebben waarde vrije vragen gesteld, wat belangrijk was om persoonlijke ervaringen en motieven van de geïnterviewde te verkrijgen (Heerink *et. al.*, 2009).

Om een helder antwoord te krijgen, zullen wij naar verduidelijking zoeken. Wanneer een antwoord nog niet duidelijk is, zullen wij met nieuwe vragen komen. Dit kan door ons af te

vragen of het antwoord bruikbaar is (relevant, duidelijk en geldig), zo stelt Heerink. Om extra informatie te krijgen, zullen wij ook letten op de non-verbale reacties van de geïnterviewde. Aangezien wij met zijn tweeën de interviews afgenomen hebben, kon één persoon zich richten op het stellen van vragen, terwijl de ander zich meer bezig kon houden met de verbale en non-verbale reacties.

Om de geïnterviewde op zijn gemak te stellen, hebben wij niet tegenover de geïnterviewde personen gezeten, maar de stoelen te gedraaid in een hoek van 90 graden (Heerink *et. al.*, 2009, Pp. 86-95).

2.5.4 Belang van samenwerken

Het onderzoek was te groot om individueel te verwezenlijken. Wij hebben in dit onderzoek verschillende partijen benaderd; namelijk de ouders, docenten en oud-docent van de Cor Emousschool, de Stichting Verteltas en andere personen die betrokken zijn bij een project als de Logeerkoffer. In totaal hebben wij informatie verkregen van twintig personen.

Daarnaast is het de bedoeling dat wij een extra product afleveren voor de instelling, namelijk een werkblad, met betrekking tot het optimaliseren van de Logeerkoffer, voor de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool. Dit werkblad is opgesteld naar aanleiding van de handreikingen, die wij hebben geformuleerd in hoofdstuk 12.

De taken voor dit onderzoek zijn evenredig verdeeld, zoals wij weergeven in het logboek (Pp. 62-64).

Hoofdstuk 3

Waarom moet een Logeerkoffer voldoen volgens de richtlijnen van Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen?

Inleiding

Om de eerste deelvraag die wij in dit hoofdstuk behandelen te beantwoorden, hebben wij literatuur gezocht over de Verteltas. Eerst geven wij achtergrondinformatie over het ontstaan van de Verteltas. Daarna gaan wij verder in op hoe een Verteltas eruit ziet en welke materialen erin zitten. Ook gaan wij in op hoe een Verteltas en een Logeerkoffer gebruikt worden door ouders en docenten en de methode die gehandhaafd wordt met dit product. Wij sluiten dit hoofdstuk af met een conclusie.

3.1 Het ontstaan

De verteltas is in 2003 ontdekt door een leerkracht en adjunct-directeur van basisschool De Regenboog te Amsterdam. Zij gingen op werkbezoek naar Engeland vanwege een uitwisselingsprogramma. Zij kwamen op deze Engelse school in aanraking met de Story Sack (verhaal tas), die ontwikkeld was door de Britse leraar Neil Griffiths. Hierdoor werden de medewerkers van basisschool De Regenboog geïnspireerd, en maakten zelf in Nederland zo een tas om te laten zien tijdens een ouderavond. Zij dachten dat dit een geschikte methode zou zijn voor hun eigen school, waar bij de leerlingen veel sprake was van tweetaligheid. Tegenwoordig is er in heel Nederland veel interesse vanuit ouders en leerkrachten voor de Verteltasmethodiek. De Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen is daarom opgericht door ouders en leerkrachten van basisschool de Regenboog.

Dit was de start van het project van De Verteltas in Nederland.

Na de voorbeeldtas werd de eerste tas met ouders gemaakt. Deze tas werd uitgesteld in de klas waarbij de namen van de ouders werden vermeld die aan de tas meegewerkt hadden. De kinderen waren trots dat hun ouders aan de Verteltas mee hadden gewerkt.⁸ Efrat de Groot-Yadgar is een moeder die oorspronkelijk moeite had met de Nederlandse taal en zich daarom weinig op de basisschool liet zien. Zij is nu echter de oprichtster en directeur van het Kenniscentrum Verteltassen. (www.schakel-klassen.nl, 2012)

3.2 Aankleding/materiaal

“Een Verteltas is een kleurrijke stoffen tas met daarin een mooi prentenboek. Een thema uit het boek is uitgewerkt met behulp van een informatief boek, een cd, attributen, handpoppen, spelletje, informatiebladen, een leeswijzer en een feedbackschriftje.” (www.verteltassen.nl, 2012)

Inhoud van een Verteltas volgens Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen (SNKV):

- prentenboek
- cd waarop het boek wordt voorgelezen en uitgelegd
- non-fictieboek met informatie over het thema
- werkbladen, werkjes en spelletjes
- knuffels, handpoppen, vingerpoppes of verkleedkleden
- attributen uit het boek
- informatiebladen voor ouders
- een schriftje voor reacties en commentaar (www.schakel-klassen.nl)

Zoals beschreven in de inleiding, hebben wij van mevrouw Rodermond (2013) begrepen dat er in de Logeerkoffer die op de Cor Emousschool gebruikt werd, drie prentenboekjes, drie

⁸ Deze informatie hebben wij uit het informatieboekje (*Verteltasvertellingen*) dat Efrat de Groot-Yadgar ons heeft toegestuurd (zie bijlage p. 110).

spelletjes, een (vaste) knuffel en een 'logboekje' zaten. De boekjes werden zo veel mogelijk aangepast aan het seizoen. De Logeerkoffer omschrijft zij als een kleine koffer op wieltjes, wat het idee gaf van een reiskoffer, die de leerlingen gemakkelijk met zich mee konden trekken. Er werd in eerste instantie gebruik gemaakt van zelf gekochte spelletjes en boeken, maar toen de docenten destijds zagen dat er voldoende gebruik van werd gemaakt, maakten de docenten ook gebruik van materiaal van school.

Wat betreft de materialen in de tas, gaven de contactpersonen aan dat zij het niet geschikt vonden om een cd in de koffer te gebruiken waarop het prentenboek wordt voorgelezen. Zij gaven als argument dat hiermee geen beroep wordt gedaan op de interactie tussen ouder en kind. Wij lazen op de website www.archive.swindonline.com (2005) dat in alle landen die met een verteltas werken, gebruik gemaakt wordt van cd's met ingesproken verhalen.

3.3 Gebruik en samenwerking met ouders

De website www.verteltassen.nl (2013) geeft aan dat één van de doelen die Stichting Verteltas heeft met De Verteltas, de samenwerking met ouders van de leerlingen van school is. Elke Verteltas heeft een eigen onderwerp waarop het prentenboek, en daarmee de rest van de tas, is gebaseerd.

Om de samenwerking tussen ouders en leerkrachten te stimuleren, is het de bedoeling dat ouders en leerkrachten samen de thema's bedenken voor de Verteltas. Zij stellen vervolgens samen een Verteltas op.

Uit de reactie van mevrouw Rodermond (2013) blijkt dat op de Cor Emousschool de leerkrachten zelf de thema's van de Logeerkoffer bedachten, en de Logeerkoffer samenstelden. De ouders van de leerlingen van de Cor Emousschool maakten volgens de oud-docente, die hier destijds mee werkte, trouw gebruik van het logboekje. Hier werd in geschreven wat er met de Logeerkoffer gedaan was en er werden foto's ingeplakt. Dit las de docent dan in de klas voor. De kinderen vonden dit spannend volgens deze docent. De docenten die met de Logeerkoffer werkten, hoopten dat de Logeerkoffer een extra link tussen school en thuis zou leggen, en daarbij ouders wellicht op ideeën zou brengen. Of de ouders ook op ideeën gebracht zijn, hebben zij nooit onderzocht, volgens mevrouw Rodermond (2013).

3.4 Methode

Op de website www.schakel-klassen.nl (2012) wordt beschreven dat op basisschool De Regenboog drie verschillende niveaus worden onderscheiden bij het maken van Verteltassen. De website omschrijft een laag niveau Verteltas voor de kleuters. Deze tassen gaan over basale activiteiten, zoals fietsen en zwemmen.

Bij de inhoud van een Verteltas noemt deze website dat er attributen in zitten die in het prentenboek voorkomen. Op de website wordt aangegeven dat deze attributen bijdragen aan het ontwikkelen van de woordenschat.

Volgens Berk (2010) raakt het kind bekend met de betekenis van het woord, doordat de ouders het voorwerp aanwijzen, benoemen en erover praten. Hiermee leggen kinderen associaties tussen woorden en de betekenis ervan.

De Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen (SNKV) heeft verschillende manieren om de kennis over Verteltassen en hun methodiek over te dragen. Zij heeft hiervoor de bevoegdheid in heel Nederland. De SNKV wil de kwaliteit van het landelijke project van De Verteltas dan ook waarborgen. Op www.taalunieversum.org (2013) wordt verteld hoe de stichting dit doet; door medewerkers in te zetten die workshops geven en begeleidingstrajecten aan te bieden. De bedoeling is dat scholen zelfstandig met het Verteltas-project kunnen gaan werken. Ter aanvulling op de workshops staat in het 'Handboek Verteltassen' stapsgewijs hoe een Verteltas gemaakt en gebruikt kan worden.

Hiervoor worden ook gastcolleges gegeven op de IPABO (interconfessionele hogeschool) en train-de-trainer-cursussen. Deze cursussen worden een aantal keer per jaar georganiseerd.

Om de kwaliteit te behouden, is een certificaat nodig om zelfstandig workshops te kunnen geven, zo vermeld de website www.schakel-klassen.nl. Op deze manier wordt de methodiek eenduidig toegepast in het hele land.

3.5 Analyse

Uit het feit dat basisschool De Regenboog meedeelde aan een uitwisselingsproject, blijkt naar ons idee dat deze school initiatief neemt om naar mogelijkheden te zoeken voor hun leerlingen. De Story Sack die zij in Nederland introduceerden als de Verteltas, bleek goed aan te slaan gezien er tegenwoordig in heel Nederland veel scholen geïnteresseerd zijn in deze methodiek.

Er wordt bij de Verteltas veel aandacht aan het uiterlijk van de tas besteed, waaruit wij kunnen opmaken dat het volgens Stichting Verteltas belangrijk is dat de tas er aantrekkelijk uitziet. De website geeft aan dat het thema van het prentenboek is uitgewerkt in de verdere materialen uit de tas. Dit geeft aan dat het prentenboek het bepalende materiaal is voor de Verteltas. In de Logeerkoffer werden maar liefst drie prentenboekjes verwerkt welke aan het seizoen werden aangepast. Daaruit kunnen wij opmaken dat de interactie tussen ouder en kind een belangrijk doel is voor de Cor Emousschool. Verder blijkt dat de rest van het materiaal een vast onderdeel was en dus niet werd veranderd.

Aangezien de ouders in het logboekje schreven wat zij met de Logeerkoffer gedaan hebben, zagen de docenten dat het doel om ouders te betrekken, zeker bereikt was.

De docenten van de Cor Emousschool bedachten de thema's en stelden de koffer op. Wat wij hieruit opmaken is dat er geen samenwerking bestond tussen docenten en ouders bij het opstellen van de Logeerkoffer.

Het lage niveau dat benoemd wordt voor de kleuters bij een Verteltas kan van toepassing zijn op de Logeerkoffer die gemaakt zal worden voor de groepen 1 en 2 van de Cor Emousschool. Bij de officiële Verteltas maken de attributen uit de tas deel uit van het prentenboek. De voorwerpen uit het prentenboek worden dus tastbaar gemaakt.

De SNKV hecht veel belang aan de volmacht die zij hebben, omdat anders het risico bestaat dat de methodiek niet tot zijn recht komt, en daarmee de doelen die gesteld worden voor een Verteltas, niet behaald worden.

3.6 Conclusie

Met drie prentenboekjes kan de Logeerkoffer niet gericht worden op één specifiek thema. In de koffer zaten vaste onderdelen, deze werden dus niet veranderd en daaruit concluderen wij dat er geen bepalend thema was. Dit raadt Stichting Verteltas wel aan.

De Logeerkoffer was een product dat door de leerkrachten ontwikkeld werd, en voor de ouders gemaakt werd om thuis te gebruiken. Hiermee werd een grens getrokken tussen het *maken* en het *gebruiken* van de koffer en dat duidt niet op samenwerking, terwijl samenwerking bij De Verteltas een essentieel onderdeel is.

Wanneer voorwerpen uit de tas aansluiten op het prentenboek en daarmee tastbaar worden gemaakt, leert het kind de betekenis van het voorwerp beter kennen. Het is dus belangrijk dat dit soort materialen in de tas zitten, omdat dit de woordenschat vergroot.

Door het patent dat Stichting Verteltas heeft, moeten wij aangeven dat de Logeerkoffer, die wij doormiddel van ons onderzoek willen optimaliseren op de Cor Emousschool, slechts geïnspireerd is op De Verteltas, en niet De Verteltas genoemd mag worden. Wij onderzoeken toch de methodiek van De Verteltas, zodat de kwaliteit van de Logeerkoffer daarmee geoptimaliseerd kan worden.

Hoofdstuk 4

Wat is het doel van een Verteltas/Logeerkoffer?

Inleiding

De algemene doelstellingen van De Verteltas zijn: ouderparticipatie, ouderbetrokkenheid, het vergroten van het (voor)leesplezier voor ouder en kind en het vergroten van de taalontwikkeling van ouder en kind. Deze doelen worden uitgewerkt aan de hand van de kopjes. Het eerste doel dat wij hebben onderzocht is ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie. Daarna gaan wij in dit hoofdstuk verder in op het doel 'taalontwikkeling van ouder en kind'. Als laatste doel behandelen wij het vergroten van het voorleesplezier. In het vierde kopje zullen wij dieper ingaan op de doelen die met de Logeerkoffer nagestreefd worden. Ten slotte geven wij een conclusie over de resultaten en de analyses daarvan.

4.1 Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie

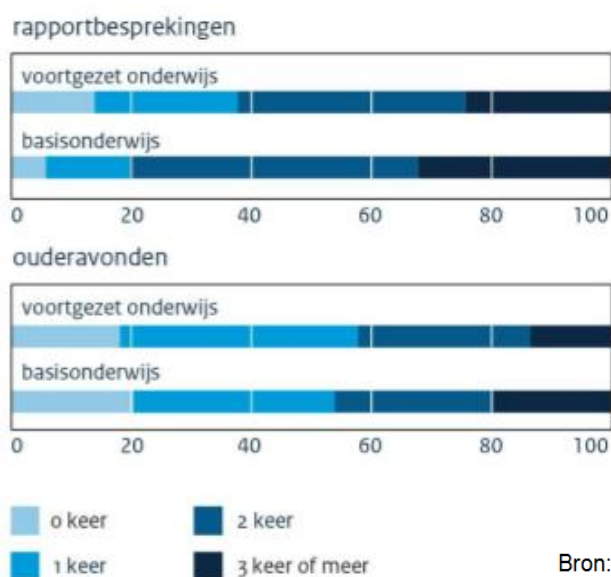
De medewerking van ouders wordt volgens het internetartikel gevraagd bij het verzinnen van thema's, en het maken en vullen van de tassen. Het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) heeft onderzoek gedaan naar ouderbetrokkenheid in Nederland en het effect daarvan op leerprestaties. In dit onderzoek is onderscheid gemaakt tussen verschillende soorten van ouderbetrokkenheid. Het heeft een formeel karakter wanneer ouders in het bestuur of in een commissie zitten, dit noemen Drs. L. Herweijer en R. Vogels (van het SCP) *schoolbetrokkenheid*. Er zijn ook ouders die *klasbetrokkenheid* tonen door zich in te zetten bij voorlezen, schoolreisjes en schoonmaken. Ten derde bestaat er *leerlingbetrokkenheid*. Dit wil zeggen dat ouders hun eigen kind voorlezen, helpen bij huiswerk, controleren op spijbelen en overleg hebben met leerkrachten, aldus L. Herweijer en R. Vogels.

Figuur 1 geeft weer hoe vaak ouders van basisscholen ouderavonden en rapportbesprekingen bezoeken. Iets meer dan 30% bezocht drie of meer keer in het afgelopen schooljaar (2012) rapportbesprekingen, en 20% van de ouders bezocht toen ouderavonden.

In figuur 2 worden cijfers getoond over de leervorderingen van kinderen in het basisonderwijs. Ongeveer 53% maakte grote leervorderingen. Slechts 2% is slecht.

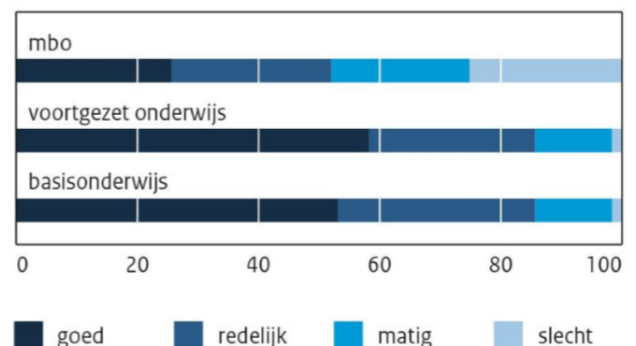
Figuur 1

Bezoek van rapportbesprekingen en ouderavonden in het basis- en voortgezet onderwijs in het afgelopen schooljaar, 2012 (in procenten)

Figuur 2

Oordeel over de informatie van de school over de leervorderingen van het kind, naar onderwijssector^a, 2012 (in procenten)

a In het mbo ouders van studenten t/m 22 jaar.

Punten die de samenwerking met ouders lastig kunnen maken, zijn volgens L. Herweijer:

- Echtscheiding
- Ouders die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen
- Leeftijds-/opleidingsverschil tussen ouders en leerkrachten
- Problemen in het gezin
- Grote verschillen tussen opvoedingsidealen en school/onderwijsdoelen
- De druk die de ouders kunnen ervaren in het dagelijks leven
- Weinig ervaring/kennis bij leerkrachten over de rol van de ouders

Wat de onderzoekers van het SCP ontdekt hebben over leerkrachten, is dat zij op verschillende manieren naar ouders kunnen kijken wat betreft het betrokken zijn bij de school van hun kind. Wat het meeste voorkomt, is dat ouders het volgens leerkrachten *'gewoon' goed* doen (maar dat het beter kan). In andere gevallen kan het zijn dat leerkrachten het beeld hebben dat ouders *te weinig betrokken* zijn (laagopgeleid of allochtoon), of juist *te veel betrokken* (middelhoog/hoogopgeleid, te hoge verwachtingen van de mogelijkheden van het kind). Het kan ook voorkomen dat leerkrachten vinden dat ouders *verkeerd betrokken* zijn. In dat geval denken docenten dat ouders het idee hebben dat zij eerder met geld steunen dan dat zij tijd zouden besteden aan samenwerking, en de ouders verwachten daarbij volgens de onderzoekers van het SCP hoge prestaties van de school.

Wanneer de docenten een bepaald beeld krijgen bij de ouders, moet er volgens het onderzoek van het SCP (2012) nagegaan worden wat het belang van het kind is. Dat zijn dingen als een veilige school, een leuke klas, goede resultaten en een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders, leerkrachten en school.

Op de website van de Regenboogschool (www.regenboogamsterdam.net, 2012) staat aangegeven dat ouders al acht jaar lang samenkomen op een vaste ochtend in de week om mee te werken met het maken van Verteltassen. Zij zijn op deze ochtenden creatief bezig met het maken van de tassen, kijken tassen na of deze nog compleet zijn, vernieuwen deze eventueel en bedenken nieuwe Verteltassen. Er zijn dan ouders aanwezig die vanaf het begin al meewerken en er komen steeds nieuwe ouders bij. Terwijl zij bezig zijn met de tassen, komen er gesprekken op gang over het dagelijks leven.

Er zijn enkele voorbeelden te noemen van basisscholen waar ouders van buitenlandse afkomst een drempel ervaren om contact te leggen met de school van hun kind en andere ouders. Voorbeelden hiervan zijn de ouders van de basisschool Dukendonck in Nijmegen. In een artikel van de Volkskrant dat op 4 maart 2013 (P. 3) verscheen, staat dat op deze basisschool moeders bij elkaar komen die aangaven dat zij in een isolement zaten voordat de school met het initiatief kwam van 'Ouderwijs'. Ouderwijs is een cursus van twintig weken voor ouders die hiermee te maken hebben. Docenten wilden door middel van deze cursus verandering brengen in het feit dat ouders zich aangevallen voelden en verdedigend reageerden, wanneer docenten hen informeerden over de leerprestaties van hun kind. Dit is volgens de ouders die deelnemen aan de cursus een succes gebleken, zo blijkt uit dit krantenartikel. Zij voelen zich verbonden met elkaar en delen daardoor niet alleen informatie over voorlezen en dergelijke, maar ook over dagelijkse gebeurtenissen met betrekking tot hun kinderen. Ook hun sociale leven is hiermee verrijkt.

Een ander voorbeeld is die van Efrat de Groot-Yadgar, die wij in het voorgaande hoofdstuk al noemden als directeur van Stichting Verteltas. Zij was volgens de website www.schakelklassen.nl ook een moeder die zich liever niet op school vertoonde, zo geeft zij zelf aan. Ook zij is over deze drempel heen gestapt door een kleine interventie, namelijk doordat een docent van de Regenboogschool vroeg wie er mee wilde helpen aan het ontwikkelen van de Verteltassen. Daardoor kreeg mevrouw de Groot-Yadgar contact met andere ouders bij het project van De Verteltas.

Het project verloopt goed. Toch worden de Verteltassen niet verkocht als product; het zou afdoen aan het proces van de ouderbetrokkenheid. (www.regenboogamsterdam.net) Zo reageerde Efrat de Groot-Yadgar op onze vraag naar resultaatmeting dat zij gemerkt heeft dat veel studenten geïnteresseerd zijn in de resultaten van het gebruiken van de tassen. "Gevolg is dat het deel ouderbetrokkenheid wegvalt. Dit sluit niet aan op onze visie waarbij juist de ouders een sleutelrol hebben." (Efrat de Groot-Yadgar, 2013)

4.2 Taalontwikkeling van ouder en kind

Door middel van De Verteltas wordt de taalontwikkeling van het kind en de ouders gestimuleerd. In dit kopje lichten wij enkelen manieren van taalontwikkeling toe die in de literatuur beschreven worden. Zo wordt duidelijk hoe De Verteltas inspeelt op deze ontwikkeling. Blakemore & Frith (2005) geven aan dat er voor grammaticale vaardigheden een sensitieve periode is waarin kinderen dit kunnen leren; voor het dertiende jaar gebeurt dit op de meest efficiënte manier in de hersenen. Voor het begrijpen van taal is er geen specifieke periode waarin mensen gevoeliger zijn om dit te leren, dit ontwikkelt een persoon ongeacht zijn of haar leeftijd.

Taalverwerking is een communicatief proces. Dit wordt beschreven in artikelen uit het Seminarium voor Orthopedagogiek. Taal wordt dus verworven in interactie met andere mensen en omgeving. Door met anderen te communiceren leert een kind zowel de sociale-, als de inhoudelijke kant van communicatie kennen. Het beeld wat een kind had bij bepaalde woorden, vult hij weer aan met nieuwe woorden waardoor de kennis over bepaalde begrippen steeds groter wordt. Met deze kennis verwerft hij opnieuw taal. Het samen lezen is een belangrijk onderdeel van De Verteltas, omdat een ouder bij een prentenboek bijvoorbeeld plaatjes aanwijst en benoemt. Een belangrijk doel bij voorlezen is dat kinderen moeten ervaren waar taal toe dient, waar taal voor gebruikt wordt, en hoe leuk het kan zijn (Seminarium voor Orthopedagogiek).

Berk (2010) geeft aan dat bij de normale ontwikkeling van een kind, het kind op tweejarige leeftijd een gesproken woordenschat heeft van circa 200 woorden. Op zesjarige leeftijd is dit al gestegen naar 10.000 woorden. Dat betekent dat er elke dag 5 woorden bij geleerd worden. Kinderen leren zo snel woorden omdat zij snel verbindingen leggen in hun hersenen; zij combineren nieuwe woorden al snel nadat zij iets opvangen/ontdekken met iets wat zij al kennen. (Berk, 2010. P. 248) De taalcoördinator en de contactpersonen van de Cor Emousschool geven aan dat het belangrijk is om te vermelden dat de taalachterstand bij de kinderen op deze basisschool niet in verband staat met een laag IQ, maar dat dit te maken heeft met gehoorproblemen en/of andere stoornissen die de communicatie bemoeilijken.

Tweetaligheid kan cognitieve voordelen hebben op het gebied van communicatie. Kinderen die tweetalig zijn opgegroeid, blijken gevoeliger te zijn voor het opmerken van de behoeften van hun luisteraars. Dit wordt wel communicatieve sensitiviteit genoemd. Tweetalige blijken uit onderzoek beter te zijn dan eentalige in het cognitieve functioneren en schoolse vaardigheden. Voorwaarde hierbij is wel dat beide talen goed ontwikkeld moeten zijn voordat het kind er profijt van heeft. De taalcoördinator van de Cor Emousschool gaf in ons gesprek met haar in het begin al aan dat ouders die de Nederlandse taal niet (goed) beheersen, toch aan het project van een Verteltas kunnen meewerken. Zij kunnen ook in hun moedertaal met hun kinderen spreken wanneer zij met een Verteltas bezig zijn. Baker (2006) geeft aan dat de taalverwerking van verschillende talen, in de hersenen dezelfde processen doormaakt.

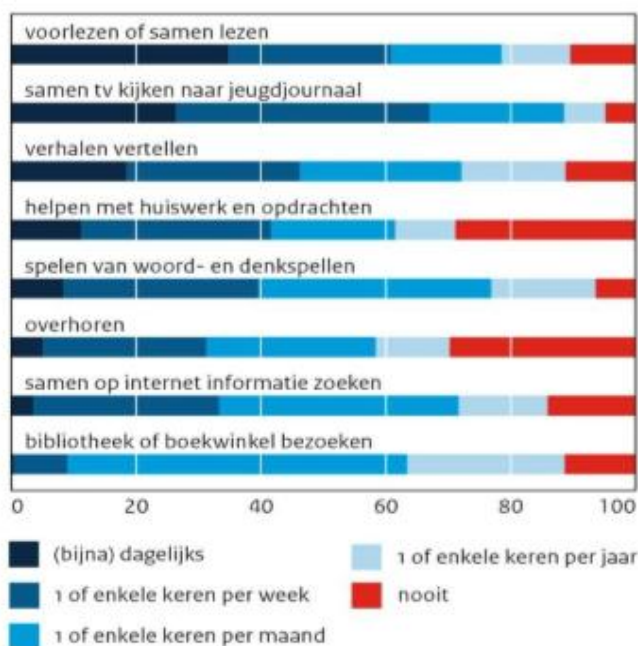
4.3 Lees- en voorleesplezier vergroten

Een ander doel van Stichting Verteltas is om het leesplezier bij kinderen en het voorleesplezier bij ouders te vergroten. Over het vergroten van het lees- en voorleesplezier wordt bij de Logeerkoffer niet gesproken. Wel heeft de taalcoördinator van de Cor Emousschool ons een artikel meegegeven over lees- en voorleesplezier. In het artikel staat dat een manier om het leesplezier te vergroten is, om een verhaal meerdere keren te lezen met het kind. Dit is voor het kind prettig, omdat zij de verhalen herkennen en hierdoor de voorlezer eventueel kunnen verbeteren, wat het kind zelfvertrouwen geeft. Het is daarnaast ook nuttig om een verhaal te herhalen, omdat zij bepaalde aspecten uit het verhaal steeds meer op zich in laten werken (Seminarium voor Orthopedagogiek).

In figuur 3 wordt getoond welke educatieve activiteiten ouders in het afgelopen jaar het meeste met hun kinderen samen hebben gedaan. Wij zien in dit schema dat voorlezen of samen lezen de activiteit is die ouders het meeste met hun kinderen ondernemen op educatief gebied (circa 35% van de ouders las bijna dagelijks voor of met hun kind) (SCP, 2012).

Figuur 3

Frequentie van educatieve activiteiten van ouders met hun kind in het basisonderwijs, 2012 (in procenten)

Bron: SCP (EOB' 2012)

4.4 Logeerkoffer

De oud-docenten van de Cor Emousschool hebben de Logeerkoffer onder andere opgericht naar aanleiding van hun huisbezoeken. Tijdens deze huisbezoeken kwamen zij tot de conclusie dat er thuis weinig verantwoord speelgoed was. Zij hadden het idee dat de televisie in de huishoudens een grote rol speelden. Sommige ouders vroegen om advies aan de docenten over welk speelgoed bijvoorbeeld geschikt zou zijn voor hun kind.

In eerste instantie hebben de docenten de ouders laten zien waar zij op school mee werkten. Dit leek niet veel effect te hebben, waarna de docenten een koffertje ontwierpen met leuke en leerzame materialen die zij vervolgens zelf bijhielden. Iedere week controleerden de docenten de Logeerkoffer op compleetheid, vulden eventueel dingen aan of repareerden het materiaal. De knuffelbeer die ook in de koffer zat, werd door de docenten regelmatig gerepareerd en gewassen.

Onze contactpersonen gaven aan dat N. Rodermond in 2009 wilde werken aan de vooruitgang van het niveau van de leerlingen. Momenteel speelt dit nog steeds, waardoor de school vraagt om een vernieuwde Logeerkoffer.

De doelen waar de school op gericht was en is, zijn het aanbieden van verantwoord speelgoed aan de leerlingen, een extra link leggen tussen school en thuis (ouderbetrokkenheid) en ouders hierbij inspireren. Een voorbeeld waarbij de ouderbetrokkenheid niet bereikt kon worden, is dat volgens mevrouw Rodermond één kind de koffer niet mee naar huis mocht nemen van zijn ouders, omdat hij en zijn broertje alles kapot zouden maken. De school herkende dit gedrag niet en liet deze leerling daarom op school een week met het koffertje spelen.

De docenten van de Cor Emousschool adviseerden om de kinderen lid te laten worden van de bibliotheek; dit is immers gratis. Bij de spellen uit de Logeerkoffer werd er niet alleen op gelet of de spellen praktisch waren voor in de koffer, maar ook of de spellen leerzaam en aantrekkelijk waren en bij hun niveau pasten.

4.5 Analyse

Eén van de punten die de samenwerking met ouders lastig kunnen maken volgens het onderzoek van het SCP (2013) is ouders die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen. Dit is naar ons idee het geval op de Cor Emousschool. Daarbij kan het door de andere afkomst van de ouders voorkomen dat docenten het beeld hebben dat ouders te weinig betrokken zijn, zo blijkt ook uit dit onderzoek. Enerzijds de taal en anderzijds het beeld dat docenten kunnen hebben over ouders van een andere afkomst, kunnen ervoor zorgen dat de docenten een drempel ervaren om de ouders bij het onderwijs te betrekken. Dit blijkt herkenbaar te zijn bij verschillende scholen, in de voorbeelden die wij noemen over scholen die (buitenlandse) ouders betrekken door projecten op te zetten. Door een gezamenlijke verantwoordelijkheid, zoals dat bij het Verteltasproject het geval is, ontstaat er een band wanneer zij samen iets bereiken. Ook uit het voorbeeld van mevrouw de Groot-Yadgar, waarin wordt beschreven dat zij middels een kleine interventie meer betrokken werd bij school, blijkt dat er niet altijd *grote* interventies ondernomen hoeven te worden om ouders zich meer betrokken te laten voelen bij school. De sfeer die ontstaat tijdens bijeenkomsten met ouders (zowel voor het maken van Verteltassen als de cursus 'Ouderwijs' die wij noemen) draagt voor de ouders bij aan een positieve associatie met school.

Uit het feit dat er bij het Verteltasproject ouders meewerken die er vanaf het begin zijn en er nieuwe ouders bijkomen, begrijpen wij dat wanneer er eenmaal zo een groep is opgericht, de kans groot is dat deze groep blijft bestaan.

Er is geen sensitieve periode is voor het begrijpen van taal. Daaruit maken wij op dat verbale interactie altijd effectief is voor het leren begrijpen van woorden en het koppelen van een betekenis aan die woorden (semantische ontwikkeling). Een ander voorbeeld waarbij De Verteltas de ontwikkeling stimuleert, is naar ons idee wanneer een kind bijvoorbeeld erachter komt wat bepaalde symbolen bij een spel betekenen.

Kinderen leren woorden wanneer zij voorgelezen worden, door bijvoorbeeld het aanwijzen van prenten in het boek. Wij denken daarom dat voorlezen het meeste effect heeft wanneer het voorlezen een interactief proces is.

Bij de Logeerkoffer wordt er niet veel gesproken over het vergroten van het (voor)leesplezier. Dit is wel één van de doelen waar de Cor Emousschool zich inmiddels op richt. Dit begrijpen wij uit het feit dat wij tijdens het gesprek met de taalcoördinator een artikel mee kregen over het belang van lees- en voorleesplezier voor ouder en kind.

In de Verteltas wordt gebruik gemaakt van het feit dat ouders graag voorlezen. (zie figuur 3, p. 22) De Verteltas kan naar ons idee zowel ouders als kinderen stimuleren om ook andere activiteiten uit deze tabel te gaan ondernemen, bijvoorbeeld het zoeken van boeken in bibliotheek of boekwinkel.

Uit het feit dat alleen de docenten de Logeerkoffer bijhielden, blijkt dat er niet veel samenwerking was tussen school en ouders. Wel was er naar onze mening een link met school doordat de docenten, wanneer de koffer terug kwam op school, in de kring voorlezen uit het logboekje. Met de oplossing die de docenten bedachten voor het kind dat de Logeerkoffer niet mee naar huis mocht nemen, wordt voorkomen dat dit kind niet met de koffer kan spelen, maar de link tussen school en thuis is hierbij verdwenen.

4.6 Conclusie

Tussen de doelstellingen van de Logeerkoffer en de Verteltas zit een overlap, maar bij de Logeerkoffer zijn er slechts enkele doelen van de Verteltas nagestreefd.

De oud-docenten van de Cor Emousschool hebben getracht de ouderbetrokkenheid te vergroten door eerst de ouders op school uit te nodigen en hen materialen te laten zien. Ook het logboekje dat mevrouw Rodermond noemt, is hier een voorbeeld van. Er is ook een voorbeeld genoemd waaruit blijkt dat school de ouderbetrokkenheid niet kon verwezenlijken doordat ouders niet leken te begrijpen welke doelen de Logeerkoffer nastreefde. De Cor Emousschool heeft zich met de Logeerkoffer niet gericht op de ouderparticipatie; de taken voor het bijhouden van de Logeerkoffer lagen bij de docenten en de ouders maakten hier slechts gebruik van.

De Cor Emousschool was net als stichting Verteltas gericht op de taalontwikkeling van de kinderen, zo blijkt uit de hoeveelheid prentenboeken in de Logeerkoffer. De docenten van de Cor Emousschool adviseerden ouders om veel mogelijk voor te lezen en wanneer dit niet in het Nederlands mogelijk was, het verhaal naar aanleiding van de prenten te vertellen in de eigen taal.

Concluderend kunnen wij zeggen dat ouderbetrokkenheid het hoofddoel is van zowel (inmiddels) de Cor Emousschool als van Stichting Verteltas.

Hoofdstuk 5

Hoe kan gemeten worden of dit doel wordt bereikt?

Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk hebben wij de doelen van De Verteltas en de Logeerkoffer geïnventariseerd. In dit hoofdstuk gaan wij in op de vraag hoe gemeten kan worden of de doelen van De Verteltas en de Logeerkoffer bereikt worden. Hierbij kijken wij onder het kopje 'ouderbetrokkenheid en voorleesplezier' eerst naar de resultaten die al gemeten zijn en hoe dit gemeten wordt bij De Verteltas. Vervolgens onderzoeken wij de mogelijkheden die er op dit gebied zijn met betrekking tot resultaatmeting. In de conclusie zetten wij op een rij welke informatie uit deze literatuur bruikbaar is voor ons onderzoek.

5.1 Ouderbetrokkenheid en voorleesplezier

Op de website www.taalunieversum.org wordt vermeld dat er meer ouderbetrokkenheid getoond wordt door de ouders die meewerken bij het maken van de Verteltassen en thuis met hun kinderen gebruik maken van de Verteltassen. De ouders die op school komen om Verteltassen te maken, gebruiken deze tas thuis ook intensiever. Wij hebben via de e-mail bij het Kenniscentrum nagevraagd of ouders dit zelf hebben aangegeven. De directeur van Stichting Verteltas geeft in haar reactie aan dat er verschillende onderzoeken naar het thuisgebruik van de tassen zijn gedaan en dat daarbij thuis gefilmd is. Momenteel doet de Universiteit van Amsterdam onderzoek naar het gebruik van deze tassen. De school registreert zelf welke ouders betrokken zijn bij het project, zo zegt de directeur in haar e-mail. Daarbij geeft zij aan dat door middel van een formulier dat mee naar huis gaat in de tas, de reacties van de ouders worden vastgelegd en geregistreerd wordt hoeveel tassen er in gebruik genomen worden. Y. Kandhai (2013) (medewerker VSO⁹ Cor Emousschool) werkte met een soortgelijk project en geeft ook aan dat het doel ouderbetrokkenheid gemeten kan worden aan de hand van het aantal ouders dat meehelpt met het maken van de tassen. Op de website (www.taalunieversum.org) staat dat interactief voorlezen een vaste plek heeft ingenomen in het dagelijks leven bij de meeste gezinnen die met het Verteltasproject werken. Dit zou mede komen door het feit dat de Verteltassen ervoor zorgen dat de verhalen levendiger worden door de materialen die in de Verteltas zitten.

5.2 Taalontwikkeling

Wij hebben op de website www.taalunieversum.org naar het effect van de Verteltas op het gebied van taalontwikkeling gezocht, maar hier stond vermeld dat dit (nog) niet duidelijk is. Er wordt in ieder geval vastgesteld dat er bij de kinderen die de Verteltas thuis vaak gebruiken, sprake is van een verhoogde woordenschat.

Ouders en kinderen die tweetalig zijn, geven aan dat zij door het Verteltasproject meer vertrouwen hebben gekregen om Nederlands te spreken, aldus de website. Als redenen hiervoor worden genoemd dat de materialen in de Verteltas de aandacht van de kinderen trekt en hen helpen om ideeën, gevoelens en associaties te ontdekken door middel van spel. Ook spraakvaardigheden worden spelenderwijs verder ontwikkeld (www.taalunieversum.org, 2013).

Op de website www.taalunieversum.org wordt tevens vermeld dat het resultaat niet afhangt van de hoeveelheid Verteltassen die gemaakt en gebruikt worden, maar dat het belangrijkste is dat ouders, leerkrachten en kinderen enthousiast zijn over dit project.

Wij hebben ook onderzocht of er informatie te vinden was over resultaatmeting in het algemeen. Wij vonden op de website www.viceversaonline.nl dat evaluatie van doelen

⁹ Voortgezet Speciaal Onderwijs

gezien wordt als een bezigheid die nauwkeurigheid vereist. Hierbij is de hoeveelheid aan evaluatie niet van belang, maar de kwaliteit ervan. In het artikel dat wij vonden, wordt dan ook gepleit voor het zuinig en selectief inzetten van evalueren. Het gaat dan ook om het gericht evalueren van ouderbetrokkenheid, voorleesplezier en taalontwikkeling.

Vaak zijn de effecten van een product/project pas laat zichtbaar. Dit geldt ook voor het gebruik van een Verteltas.

Toch kunnen al eerder conclusies getrokken worden tijdens het proces, volgens deze website. Voor De Verteltas zou dit concreet betekenen dat, nog voordat het officieel besproken en geëvalueerd gaat worden, ouders al aan zouden kunnen geven dat bepaalde activiteiten anders zouden moeten zijn, omdat het project op deze manier bijvoorbeeld niet tot zijn recht komt.

In de e-mail zegt Efrat de Groot-Yadgar dat bij het evalueren van De Verteltas de docenten, directie en het Kenniscentrum Verteltassen betrokken zijn.

5.3 Analyse

De ouders die in groepen helpen bij het maken en bijhouden van de tassen blijken de Verteltas ook beter te gebruiken. Er wordt dus een verband gezien tussen het meedoen met het maken van de tassen, en het gebruik van de Verteltassen thuis (ouderbetrokkenheid). Dat de tassen voor meer (voor)leesplezier zorgen, blijkt uit het feit dat het interactief voorlezen in deze gezinnen een ritueel is geworden. Naar ons idee komt dat mede dankzij het feit dat de Verteltassen ervoor zorgen dat de verhalen levendiger worden door de materialen die in de Verteltas zitten.

In de literatuur staan geen resultaten vast van het gebruik van een Verteltas. Wat wij wel uit de literatuur opmaken is dat de Verteltas de woordenschat vergroot, aangezien er een overeenkomst bestaat tussen een verhoogde woordenschat en het gebruik van de Verteltas. Een terugkomend verband dat wij zien is dat bij de gezinnen die de Verteltas met plezier gebruiken, de doelen veelal bereikt zijn.

5.3 Conclusie

Tweetalige ouders en kinderen hebben door de Verteltas meer vertrouwen in het Nederlands spreken. Wij denken dat dit mede komt doordat ouders en kinderen op verschillende manieren gestimuleerd worden om de taal te gebruiken.

Het resultaat van een Verteltas of Logeerkoffer is moeilijk te meten. Evaluatie blijkt de beste manier te zijn om het effect van deze projecten te meten. Daarbij moet rekening gehouden worden met het feit dat niet de Verteltassen (of Logeerkoffers) het eindproduct zijn, maar het plezier dat het docenten, ouders en kinderen op moet leveren. Wij kunnen hieruit concluderen dat een Verteltasproject *procesgericht* is en niet *resultaatgericht*. De nadruk bij het meten van de resultaten van de Verteltas en de Logeerkoffer moet dus liggen op de hoeveelheid plezier die er beleefd wordt bij het bezig zijn met deze projecten.

Bij het meten van het resultaat bij de Verteltas en de Logeerkoffer, zal de hoeveelheid evaluatie niet van belang zijn. Wel is het van belang dat de evaluatie meet wat het moet meten en dus kwaliteitsgericht is.

Hoofdstuk 6

Welke activiteiten moeten docenten over het algemeen ondernemen bij het maken van een Verteltas?

Inleiding

Bij het maken van een Verteltas hebben docenten een aantal taken. Deze hebben betrekking op het contact met ouders, op de methoden die met de Verteltas gebruikt worden, en op het materiaal dat in de Verteltas komt. Deze drie onderwerpen zijn onderverdeeld in de kopjes 6.1 t/m 6.3 met daarop een analyse. Daarna volgt de conclusie over dit hoofdstuk.

6.1 Contact met ouders

Toen het concept van de Verteltas in 2003 voor het eerst in Nederland bekend werd, liet de adjunct-directeur van de Regenboogschool op een ouderavond een voorbeeld zien van een Verteltas, zo staat in het artikel op www.schakel-klassen.nl (2013) beschreven. Hierbij werd de vraag gesteld of er ouders waren die bereid waren om de tassen in samenwerking met de school verder te ontwikkelen. De medewerking van ouders wordt volgens dit artikel gevraagd bij het verzinnen van de thema's en het maken en vullen van de tassen. Efrat de Groot-Yadgar bevestigt in haar e-mail dat alles in samenspraak gaat tussen ouders en docenten. In haar e-mail zegt zij tevens dat 88% van de scholen die vanuit de Stichting zijn gestart met het Verteltasproject (ca. 200 basisscholen in Nederland), nog steeds actief gebruik maken van De Verteltas.

Op de website van de Regenboogschool (www.regenboogamsterdam.net, 2012) wordt beschreven hoe enthousiast de ouders van de leerlingen van deze school nog steeds zijn over het Verteltasproject. Het project wordt nog steeds breed gedragen door ouders die al vanaf het begin van het project mee werken, maar ook door ouders die er nieuw bij gekomen zijn.

Tevens geeft de website www.schakel-klassen.nl aan, dat aan de ouders die de Nederlandse taal niet goed beheersen, de school hen voor en na het gebruiken van de Verteltas extra aandacht geeft. De school probeert deze ouders bij het project te betrekken door leerkrachten en andere ouders (die al bekend zijn met het gebruik van de Verteltas) hierover te laten informeren. Er wordt bij deze ouders extra aandacht geschonken aan het gebruik van de materialen in de tas, het beluisteren van de cd, het spelen van de spelletjes met hun kind en het gebruiken van de eigen taal, aldus Efrat de Groot-Yadgar.

In het boek van Nieuwmeijer (2008) wordt beschreven dat de docenten ouders de kans geven om hun eigen creatieve ideeën in de Verteltas te verwerken. De ouders kunnen op een vast moment in de week bij elkaar komen. Er wordt dan een ruimte aangeboden waar materiaal aanwezig is om (onderdelen voor) de tas te maken, zoals een plastificeerapparaat, naaibehoeften en gekleurd papier. Hier krijgen de ouders de gelegenheid om ideeën voor de tas uit te wisselen en eventueel uit te werken.

Zoals in hoofdstuk 4 beschreven staat, wordt dit op basisschool de Regenboog al acht jaar lang op hetzelfde vaste moment in de week gedaan.

Verder kunnen wij de Gelderlandschool als voorbeeld noemen. Daar helpen docenten enkel bij de opstart van een project dat lijkt op De Verteltas. De ouders nemen de rest van de taken op zich, zo begrijpen wij uit de mail van Y. Khandai (2013). Momenteel ligt dit project zo goed als stil volgens onze informatiebron.

6.2 Methodes

Er zijn vier manieren om een Verteltas te gebruiken. Docenten kunnen er *klassikaal* gebruik van maken of *individueel*. Er kan ook op school *in groepjes* mee gewerkt worden en de Verteltas kan *in bruikleen mee naar huis* gaan. Voordat de Verteltas naar huis meegenomen

wordt, is het de bedoeling dat de docent de tas klassikaal met de kinderen bekijkt. Nieuwmeijer (2008) legt uit dat er in of buiten de klas een hoek ingericht kan worden naar aanleiding van een prentenboek, zij noemt dit een 'vertelhoek'. Hierdoor komt het thema voor het kind tot leven.

Op www.schakel-klassen.nl wordt als idee aangegeven dat de tassen eigenlijk multifunctioneel zijn. Ze zijn ook in te zetten in kringgesprekken in de klas, op school, thuis en bij de oppas. Op school kunnen de tassen ook ingezet worden bij bepaalde lessen. Er zijn verschillende thema's te bedenken die aan kunnen sluiten bij lessen als biologie en aardrijkskunde. Dit zijn bijvoorbeeld thema's die gaan over mens, dier en natuur.

6.3 Materiaal

In De Verteltas wordt volgens Nieuwmeijer (2008) standaard een schriftje bijgevoegd waarin ouders hun ervaringen kunnen opschrijven. Dit kan gezien worden als een logboekje dat docenten iedere week kunnen voorlezen tijdens een kringgesprek. Docenten kunnen in de handleiding die zij bij de Verteltas voegen, ideeën beschrijven over hoe ouders een prentenboek kunnen gebruiken, op welke manieren zij spelletjes kunnen doen en hoe zij moeten begeleiden bij de knutselwerkjes.

Op sommige scholen worden Verteltassen aan een zogenaamde vertelkapstok gehangen om nieuwsgierigheid te wekken en de tassen toegankelijk te maken, zo vertelt Nieuwmeijer in haar boek.

6.4 Analyse

In het artikel over de Verteltas op www.schakel-klassen.nl zien wij dat de nadruk wordt gelegd op de samenwerking tussen docenten en ouders bij het verzinnen van thema's, het maken van de tassen en het vullen ervan. Het project is op een ouderavond geïntroduceerd en daarmee begonnen. Er is in de loop van de tijd een trouwe groep ouders ontstaan die meewerkt aan de Verteltassen, waar ook nog ouders bij zitten die hier vanaf de eerste introductie al bij betrokken zijn. Op basis van dit gegeven zien wij dat het belangrijk is om aan het begin van het schooljaar ouders bekend te maken met een Verteltas.

Ouders worden ook bij elkaar betrokken doordat zij met dit gezamenlijke doel elkaar kunnen stimuleren om ook mee te doen. Door een vast moment in de week aan te houden, is er voor iedere ouder duidelijkheid over wanneer zij mee kunnen werken, en kunnen zij dit inplannen. Zo wordt het op een gegeven moment een gewoonte.

Wanneer de kinderen in de klas al uitleg krijgen over de tas, kunnen zij thuis laten zien wat er in de tas zit en vertellen hoe zij het materiaal kunnen gebruiken. Een vorm om klassikaal aandacht te geven aan een prentenboek, kan ook doormiddel van een 'vertelhoek'. Naar ons idee kan deze methode ook toegepast worden bij Verteltassen, aangezien hetzelfde materiaal dat in de Verteltas zit ook in deze hoek gebruikt kan worden. De kans is groot dat het kind door deze Vertelhoek geïnspireerd wordt om de Verteltas thuis met ouders te gebruiken. Als andere optie voor verteltassen wordt gegeven om deze te gebruiken bij schoolvakken. Dit maakt wel dat de tassen meer gericht worden op leren dan op het 'leuke' ervan. Het krijgt dan een minder vrijblijvend karakter.

Aangezien docenten geleerd hebben over de taalontwikkeling van kinderen, vinden wij dat de school een belangrijke bijdrage kan leveren om ouders te informeren over de mogelijkheden van spelenderwijs leren. In de handleiding kunnen dan beknopt enkele tips gegeven worden.

Een vertelkapstok maken voor de gemaakte tassen is naar onze mening een idee dat voor een school gemakkelijk te realiseren is wat betreft tijd en geld, omdat er nauwelijks materiaal voor nodig is.

Wij hebben bij verschillende scholen ideeën verzameld wat betreft projecten die geïnspireerd zijn door De Verteltas. Wij zien een verschil in de manier waarop ouders bij een dergelijk project worden betrokken. De ene school (Gelderlandsschool) draagt de taken over aan ouders, terwijl de andere school de taken voornamelijk bij de docenten legt (zoals bij de Cor Emousschool het geval was).

6.5 Conclusie

Een goede introductie is essentieel. Het kan ouders jarenlang betrokken houden bij de school, zelfs als zij geen tassen meer maken voor hun eigen kinderen. Ouders stimuleren ook elkaar bij een Verteltasproject om betrokken te raken bij de school. Een vast moment inplannen om aan Verteltassen te werken, kan bijdragen aan het ontstaan van een vaste en trouwe groep ouders die mee werken. In dit hoofdstuk zijn wij erachter gekomen dat de samenwerking niet alleen van belang is voor het maken van een Verteltas, maar ook bij het verzinnen van een Verteltas. Wij willen dit het liefst ook introduceren bij het nieuwe concept van de Logeerkoffer.

Bij al deze onderdelen (contact met ouders, methoden en materiaal) is het een belangrijk aspect dat docenten de ouders en kinderen inspireren en motiveren om mee te doen met het Verteltasproject. Dit doen zij gedurende het gehele proces. Dit doen zij op verschillende manieren, zoals door een Vertelhoekje in te richten of uit het logboekje voor te lezen.

Er zijn meerdere mogelijkheden waarbij Verteltassen gebruikt kunnen worden.

Ouders kunnen zowel te veel, als te weinig betrokken worden bij een project als De Verteltas. In beide gevallen geven de scholen aan dat het project momenteel stil ligt. Een evenwichtige samenwerking, zoals bij het officiële Verteltasproject, blijkt de beste uitwerking te hebben op zowel de duur als de kwaliteit van het project.

Hoofdstuk 7

Wat zijn de positief en negatief ervaren aspecten door de ouders en docenten van de Cor Emousschool (die in de periode 2009 t/m 2012 gebruik maakten van de Logeerkoffer) met betrekking tot de Logeerkoffer?

Inleiding

In de voorgaande deelvragen hebben wij literatuur opgezocht over De Verteltas. In dit hoofdstuk blikken wij terug op de gebruikte Logeerkoffer. Ten eerste beschrijven wij de non verbale houding van de ouders die wij geïnterviewd hebben, waarna wij de resultaten van de interviews met ouders uitwerken in de kopjes materiaal, uitleg en het betrekken van ouders. Het stuk dat daarop volgt, zal gaan over de ervaringen van de oud-docente die de Logeerkoffer in 2009 oprichtte. Wij sluiten dit hoofdstuk af met de belangrijkste bevindingen voor deze deelvraag.

Om onze bevindingen overzichtelijk te maken, hebben wij een aantal resultaten in grafieken weergegeven. Wanneer wij het in de hoofdstukken 7 en 9 hebben over *de ouders*, doelen wij op de negen ouders van de Cor Emousschool welke wij geïnterviewd hebben.

7.1 Ervaringen van ouders

7.1.1 Non-verbaal

Tijdens het afnemen van de interviews met de ouders hebben wij naast de verbale -, ook op de non verbale reacties gelet. Dit kon ons extra informatie geven over onder andere hun bereidheid en enthousiasme. Doordat veel ouders aangaven dat zij ver moesten terugdenken voor hun ervaringen met de Logeerkoffer, kregen wij het idee dat ouders hun best deden om aan dit onderzoek bij te dragen en dat ook zij dit project serieus namen. Wij kregen voor de interviews een leeg lokaal toegewezen en wij zaten tijdens de interviews niet recht tegenover de ouders. In hoofdstuk 2 hebben wij toegelicht waarom wij hier aandacht aan besteden.

De eerste ouder die wij geïnterviewd hebben was de moeder van een jongen uit groep 3. Het viel ons op dat de eerste ouder initiatief toonde in het gesprek door ons meteen veel vragen te stellen over waar wij mee bezig zijn, en ideeën te vertellen die zij had voor de Logeerkoffer. Bij elk verbeterpunt dat zij noemde, bedacht zij ook een oplossing. Hierdoor kwam zij enthousiast en meedenkend over.

De volgende ouder had kinderen in groep 2 en 4. Ouder 2 gaf een enthousiaste en open indruk; zij praatte vooral veel met haar handen, bleek veel te willen vertellen en maakte soms ook grapjes. Aan de andere kant was het soms lastig om ouder 2 goed te verstaan en te begrijpen, aangezien zij van Somalische afkomst is. Ze oogde betrokken doordat zij veel oogcontact maakte.

Ook ouder 3 (zij heeft een dochter in groep 4) maakte veel oogcontact en lachte veel. Daarnaast gaf zij uitgebreide antwoorden. Haar manier van praten kwam informeel over.

Ouder 4 en 5 hadden ook een kind in groep 4. Ouder 4 gaf uitgebreide en duidelijke antwoorden en maakte veel oogcontact.

Ouder 5 sprak met veel mimiek en gebaren en kwam daarmee enthousiast over.

Ouder 6 heeft een tweeling die beiden op de Cor Emousschool zitten. Eén dochter zit in groep 5 en één in groep 6. Deze vader kwam nonchalant en opgewekt over. Hij vertelde net als alle andere ouders enthousiast over zijn kinderen. Deze ouder leek veel terug te moeten denken over de gebruikte Logeerkoffer. Het gesprek had een wat informeler karakter.

De ouder die daarop volgde (met een zoon in groep 3), kwam gehaast binnen omdat zij veel activiteiten had die dag. Zij kwam vriendelijk en enthousiast over, maar daarbij ook onzeker doordat zij wat zenuwachtig lachte. Zij gaf duidelijke en korte antwoorden.

De achtste ouder heeft een zoon in groep 2 en heeft nog niet met de Logeerkoffer gewerkt. Zij had een open houding en was geïnteresseerd in het project. Doordat zij nog niet met de koffer had gewerkt, kon zij veel vernieuwende ideeën aandragen.

De laatste ouder die wij spraken had een zoon in groep 3. Vanwege de problemen die haar zoontje met de koffer had, wilde zij graag veel verbeterpunten aandragen.

Doordat sommige ouders (ouder 2 en 5) matig Nederlands spraken, hadden wij bij deze ouders de non-verbale informatie vooral nodig om goede interpretaties te maken. Wij waren er extra alert op om bij hen door te vragen voor meer duidelijkheid.

De meeste interviews hadden een wat informeler karakter, waardoor ouders zich vrij voelden om meer informatie te geven dan waar wij naar vroegen. Dit leverde soms interessante inzichten op.

7.1.2 Materiaal

Om het gebruik van de gebruikte Logeerkoffer in kaart te brengen, hebben wij gevraagd naar het materiaal van de Logeerkoffer destijds. De ouders vertelden hierbij zowel over de inhoud als over het uiterlijk van de Logeerkoffer.

Zoals in figuur 4 (p. 32) te zien is, waren drie ouders wat negatiever over de uitstraling van de Logeerkoffer. Als verbeterpunten noemden deze ouders dat de koffer wat slordig (ingedeeld) was, dat deze roze was (wat niet aantrekkelijk was voor de zoon van deze ouder), en dat de koffer erg groot was om mee te nemen. Het uiterlijk van de koffer werd aan de andere kant ook weer als positief ervaren. Veel ouders vonden het leuk om te zien hoe hun kind trots en enthousiast met de grote, roze koffer naar buiten kwam lopen.

Over de knuffelbeer delen vijf ouders positieve ervaringen, twee ouders noemen (ook) negatieve punten. Eén ouder gaf aan dat zij de knuffelbeer onhygiënisch vond, omdat deze door verschillende kinderen werd gebruikt om mee te knuffelen en mee te slapen. Verschillende ouders gaven inderdaad aan dat hun kind dit deed. Een andere ouder gaf aan dat haar kind niet geïnteresseerd was in de knuffel. Deze moeder zei hierbij dat de interesse van haar zoon voornamelijk uitging naar de boekjes en dat de knuffel door andere kinderen waarschijnlijk wel gebruikt werd. Vijf ouders vertelden dat hun kinderen enthousiast waren over de knuffel; zij speelden en sliepen hier graag mee. Daarbij noemt een ouder dat de knuffel bruikbaar was om te leren tellen en praten.

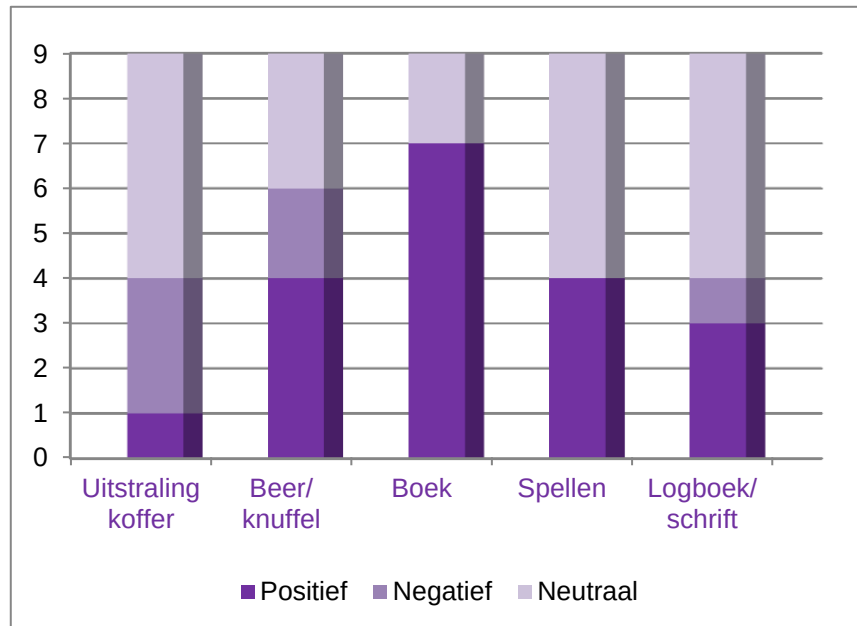
De ouders die het boekje of de boekjes benoemen, zijn hier alle zeven positief over. Eén ouder zegt dat haar kind dit het leukste onderdeel van de koffer vond. Zowel prentenboekjes als boekjes waar meer tekst in stond, werden door de ouders gewaardeerd. Eén ouder zegt dat er bij boekjes met weinig tot geen tekst makkelijk zelf een verhaal verzinnen kan worden en dat dit voornamelijk handig is voor ouders die het Nederlands niet goed beheersen.

Twee ouders benoemen ook een poppetje dat in de Logeerkoffer zat, die met het verhaal te maken had. Zij vonden dit fijn omdat hiermee een link met het verhaal gelegd werd. Een moeder met een slechthorende dochter verteld dat het voor haar op die manier gemakkelijker was om een boekje voor te lezen, omdat haar dochter de concentratie beter bij het verhaal hield wanneer zij het poppetje vast kon houden.

Vier ouders zijn positief over de spellen, deze worden door de andere ouders niet direct benoemd. De spellen vonden zij leuk omdat de ouders deze samen met de kinderen konden doen, zoals het kwartet dat in de koffer zat.

Het logboekje (een schrift) wordt ten slotte door drie ouders benoemt als positief onderdeel van de koffer; zij vonden het handig en leuk om ideeën van andere ouders terug te lezen, of om hun eigen ervaringen te delen. Eén ouder was hier negatiever over. Zij geeft aan dat het boekje niet geschikt was om ervaringen in te delen, omdat het een vriendenboekje was. Omdat hetzelfde vriendenboekje bleef rouleren, kon er volgens ouder 1 geen nieuwe informatie in geschreven worden.

Vier ouders geven aan dat hun kinderen alles van de Logeerkoffer leuk vonden, en bij twee van deze ouders speelden ook andere broertjes en zusjes even enthousiast mee met de koffer. Ouder 1 en 9 vertelden over hun kind die thuis niet met de Logeerkoffer wilde spelen, ondanks de pogingen die deze ouders deden om de koffer aan te reiken. Het viel ons op dat ouder 1 gedurende het interview regelmatig aanhaalde dat je als ouder niet met de Logeerkoffer bezig kan zijn, wanneer het kind niet geïnteresseerd is in de koffer. Ouder 9 legt uit dat dit te maken heeft met het feit dat haar zoontje autisme heeft, en het daarom moeilijk vond dat materiaal van school mee naar huis ging. Zij had het idee dat zij haar kind niet voldoende had kunnen voorbereiden op de koffer, wat maakte dat haar zoon de koffer voortaan niet meer wilde gebruiken.

Figuur 4: Ervaringen materiaal

7.1.3 Uitleg

Op de vragen die wij stelden over de uitleg van de Logeerkoffer, antwoordden vier ouders dat zij de meeste uitleg aan de deur kregen van de juffrouw, wanneer zij de koffer mee kregen. De helft vond dit voldoende en heldere uitleg, maar de andere twee ouders gaven aan dit onvoldoende te vinden. Twee ouders hadden het ook handiger gevonden wanneer zij ruimer van tevoren op de hoogte waren gesteld. Ouder 9 miste advies over de omgang met de koffer, namelijk over hoe zij deze het beste kon presenteren aan haar kind vanwege zijn autisme.

Zoals te zien is in figuur 5 (p. 33), zeggen zes ouders dat er geen handleiding in de koffer zat. Deze ouders hebben wel aangegeven dat het materiaal uit de Logeerkoffer voor hen duidelijk was. Toch noemen een aantal ouders dat de materialen voor ouders met een andere achtergrond niet altijd duidelijk zouden zijn geweest, omdat zij bijvoorbeeld bepaalde spellen niet kennen. Zo zegt ouder 9 “ze halen er niet uit wat er uit te halen valt”.

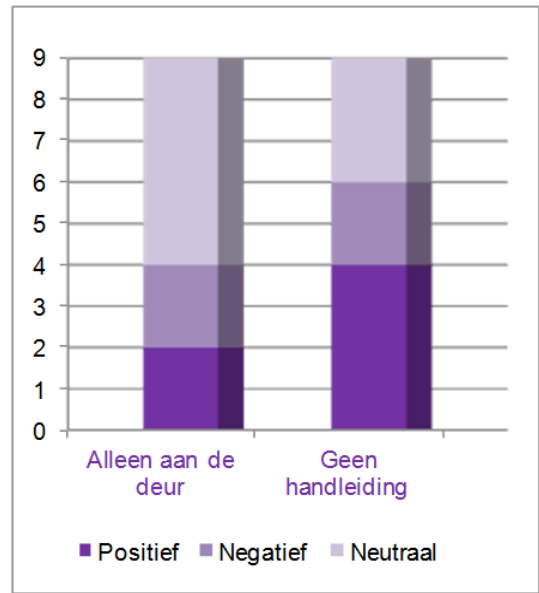
Twee ouders -waarbij wij tijdens het interview merkten dat zij moeite hadden met de taal- gaven aan dat zij de handleiding wel begrepen in het Nederlands en dat hun kind eventueel voldoende over de koffer kon toelichten. Er zijn ook ouders die zeiden dat het voor hen leek alsof buitenlandse ouders, zonder een toelichting in hun eigen taal, niet begrepen wat het doel van de Logeerkoffer was. Dit baseren zij op gesprekken tijdens ouderavonden. Ouder 4 zegt hierover dat ouders met een andere afkomst vaak een grens stellen tussen school en thuis. Ouders leggen dan de verantwoordelijkheid voor het leerproces van het kind bij de school. Ouder 5 bevestigt deze uitspraak. Zij vertelt dat, in het land waar zij is opgegroeid, het de gewoonte is dat kinderen alleen 's ochtends naar school gaan en 's middags thuis leren. Aangezien kinderen in Nederland de gehele dag op school zitten, vindt zij het teveel gevraagd van kinderen om thuis nog met leerzame activiteiten bezig te zijn. Zij ervaart meer druk op kinderen in Nederland.

Ouder 9 noemde nog dat bepaalde papieren uit de koffer er niet netjes ('verfrommeld') uitzagen, omdat het bijvoorbeeld niet geplastificeerd was.

Ouder 7 vertelde dat zij het leuk vond om thuis samen met haar kind eerst op de bank de hele koffer door te nemen en daarmee te ontdekken wat er allemaal mee gedaan kon worden. Ook ouder 6 geeft aan dat het uitdagend was voor een ouder en kind om zelf dingen uit de koffer te ontdekken, mits de materialen veranderden. Twee ouders zeggen dat de koffer duidelijk volgens een thema was, waardoor de materialen in de koffer voor zich spraken.

Dat de koffer na een week weer mee terug naar school ging, was voor alle ouders duidelijk en dit vonden zij ook een geschikte tijdsduur.

Een aantal ouders gaven aan dat zij het soms lastig vonden dat zij niet van tevoren wisten wanneer de koffer mee naar huis ging, omdat dit bijvoorbeeld niet uitkwam met de planning.

Figuur 5: Uitleg

7.1.4 Betrekken van, en samenwerken met ouders

Onder dit kopje vallen verschillende onderwerpen. Aangezien het bij een officiële Verteltas de bedoeling is dat ouders de thema's bedenken voor de Verteltas, hebben wij de ouders gevraagd of, en welke, thema's gebruikt werden in de Logeerkoffer, en hoe de school de ouders hier eventueel bij betrok. Verder vroegen wij of er op school aansluitende activiteiten waren met betrekking tot de Logeerkoffer. Tevens hebben wij geïnventariseerd welke manieren van communicatie tussen school en ouders vooral worden gewaardeerd door deze ouders.

De eerste twee ouders gaven aan dat er geen thema's gebruikt werden als onderwerp voor de Logeerkoffer. De Logeerkoffer werd volgens hen wel vernieuwd met nieuwe spelletjes en boekjes, maar bij iedere vernieuwing was er geen sprake van samenhang volgens een bepaald thema. De ene ouder vond dit geen probleem, omdat haar kinderen de koffer altijd leuk vonden ongeacht welke materialen erin zaten. Er waren ook ouders die de structuur misten in de koffer doordat er geen samenhang was. Drie ouders konden zich geen thema's herinneren. Twee ouders gaven daarentegen aan dat er wel een duidelijk thema in de Logeerkoffer zat, die bij hen in de groep rouleerde, waardoor de inhoud van de koffer duidelijk was.

Wanneer de koffer aangepast werd, werd dit niet aangegeven bij de ouders, dit merkten zij wanneer zij de koffer weer mee kregen. Een aantal ouders gaven aan dat zij dit leuk vonden, omdat dit dan een verrassing was. Wat wij begrijpen uit de interviews, is dat de buitenkant van de koffer inderdaad hetzelfde bleef, maar de materialen wel veranderden. Hoe vaak de koffer werd veranderd is niet duidelijk, hierover hebben wij verschillende informatie verkregen.

Activiteiten die te maken hadden met de Logeerkoffer kan geen enkele ouder zich herinneren. Waar vier ouders wel enthousiast over vertellen, zijn onder andere knutselmiddagen met kleuters -waar volgens hen veel animo voor was- en sportdagen waar ouders voor gevraagd werden. Vier ouders vertellen dat zij zich naast de Logeerkoffer geen activiteiten kunnen herinneren die op school werden georganiseerd. Eén ouder geeft hierbij aan dat dit kan komen doordat zij zelf toen der tijd niet zo betrokken was bij school. De activiteiten op school werden aangekondigd door middel van een briefje dat de leerlingen mee naar huis kregen, met een inleverstrookje. De ouders die dit benoemden, vonden dit allen een goede manier.

7.2 Ervaring van oud-docent

Om in kaart te brengen hoe het concept van de Logeerkoffer is ervaren door de docenten die ermee gewerkt hebben, was het onze bedoeling om de docenten te interviewen. De docenten die dit destijds hebben opgezet, bleken echter al met pensioen te zijn. Wij hebben hierdoor slechts één oud-docent vragen kunnen stellen, namelijk mevrouw N. Rodermond. Dit was tevens de juffrouw die op het idee kwam van de Logeerkoffer. Wij hebben gevraagd of zij onze vragen wilde beantwoorden door met ons in gesprek te gaan, of dat zij de antwoorden via de e-mail wilde sturen. Zij wilde graag onze vragen beantwoorden via de e-mail.

7.2.1 Materiaal

De inhoud van de Logeerkoffer was: 3 prentenboekjes, 3 spelletjes, een (vaste) knuffel en een logboekje, zo zegt mevrouw Rodermond. Volgens de oud docente was de Logeerkoffer een kleine koffer op wieltjes die de leerlingen makkelijk mee konden nemen. Wanneer de koffer de hele klas rond was geweest, deed de docent er weer nieuwe materialen in. Zij geeft aan dat zij de boekjes zoveel mogelijk aanpasten naar het seizoen en dat er werd gekozen voor leerzame en aantrekkelijke materialen, die bij het niveau van de groep pasten. Daarbij geeft mevrouw Rodermond aan dat zij heeft ervaren dat de kinderen het altijd erg leuk vonden om de koffer een week mee naar huis te krijgen.

7.2.2 Ervaring met ouders

Volgens mevrouw Rodermond kwam de koffer na een week meestal netjes op tijd terug op school. Af en toe moesten de docenten de ouders er even aan herinneren dat de koffer nog bij hen thuis stond, waardoor de koffer wat langer weg bleef.

Ondanks dat de docenten het niet direct verwachtten, werd er trouw gebruik gemaakt van het logboekje. De docenten konden iedere week in de kring voorlezen uit het logboekje, wat de kinderen naar haar idee leuk en spannend vonden. Naar het idee van mevrouw Rodermond waren ouders niet altijd gemotiveerd om in het logboekje te schrijven, maar men schreef er wel iets in of plakte er een foto in, of kinderen maakten zelf een tekening.

7.2.3 Samenwerking tussen ouders en school

Mevrouw Rodermond geeft aan dat de docenten hebben geprobeerd om de ouders bij school te betrekken door dagen te organiseren waarop de ouders op school werden uitgenodigd om te bekijken waar de docenten mee werkten. Dit leek volgens haar weinig effect te hebben. De oud docente geeft aan dat het organiseren van de Logeerkoffer voor docenten veel tijd in beslag neemt, omdat het vinden van geschikt materiaal niet zo gemakkelijk is en het materiaal van school ook niet altijd praktisch is om in de Logeerkoffer mee te geven. Dit is volgens mevrouw Rodermond dan ook de reden dat het idee (nog) niet overgenomen is door de huidige docenten. Toch vertelt mevrouw Rodermond dat zij en haar duo-collega dit echter een waardevolle activiteit vonden, waarvan enthousiast gebruik van werd gemaakt door leerlingen en ouders.

7.3 Analyse

Tijdens het afnemen van de interviews merkten wij voornamelijk verschillen op in feitelijke antwoorden op de vragen over thema's. Er werkten destijds twee docenten met de Logeerkoffer, die waarschijnlijk enigszins verschilden in het gebruiken van thema's. De Logeerkoffer waarin een thema werd gehanteerd, werden het meest gewaardeerd. In het beschrijven van de positief en negatief ervaren aspecten, kan het bij dezelfde onderdelen dus om verschillende koffers gaan. Hierdoor kunnen wij echter wel zien welke methode op die punten positiever ervaren werd.

Wat het materiaal betreft, noemt mevrouw Rodermond enkel dat de boekjes veranderd werden. Dit sluit aan bij wat de ouders vertellen over de verandering van de koffer. Doordat er alleen verandering in de boekjes was, en dit ook nog meerdere boeken waren, is het

aanneembaar dat er geen samenhang in de koffer zat, zoals meerdere ouders omschrijven. De rest van het materiaal bleef namelijk hetzelfde, en dit zou in ieder geval mede veranderen wanneer er samenhang zat in alle materialen.

Dat er voor een koffer gekozen is, in plaats van een gewone tas, blijkt een goed idee te zijn. Het was een opvallende koffer waardoor de kinderen het idee kregen dat zij iets speciaals mee naar huis kregen. Zowel de ouders als de oud-docente bevestigden dat de meeste kinderen enthousiast waren om de koffer mee naar huis te krijgen.

Tijdens het interview hebben wij gemerkt dat ouder 2 en ouder 7 nagenoeg over alle onderdelen positief waren en ook hun kinderen waren altijd erg enthousiast wanneer zij de koffer meekregen. Ouder 1 en ouder 9 benoemen daarentegen veel verbeterpunten. Dit kan te maken hebben met het feit dat hun zonen minder enthousiast over de Logeerkoffer waren.

Een punt waar voornamelijk de ouders op letten, was een verzorgde uitstraling van de Logeerkoffer. Twee ouders vonden de koffer erg groot, maar volgens de oud-docente was de koffer gemakkelijk mee te nemen. Dit hebben de ouders waarschijnlijk niet bij docenten aangegeven.

De knuffelbeer blijkt de kinderen aan te trekken, aangezien het steeds terugkomt dat er veel mee geknuffeld werd. Ook in de reactie van de oud-docente kwam dit naar voren. Een van de ouders vond het niet prettig dat de knuffel door iedereen gebruikt werd, omdat dat onhygiënisch was. Waarschijnlijk is het de tastbaarheid van een knuffel wat het zo populair maakt. Wij nemen aan dat er wel werd gelet op hygiëne; de docent geeft aan dat de knuffelbeer regelmatig gewassen werd en de andere ouders noemden de hygiëne niet als verbeterpunt. Ook wordt er gesproken over een poppetje. Wij nemen aan dat deze bij het thema hoorde. Uit het feit dat een moeder aanhaalt dat de concentratie van haar dochter tijdens het voorlezen verbeterde wanneer zij het poppetje vasthield, blijkt weer dat de tastbaarheid belangrijk is voor een kind om het thema interessant te maken.

In hoofdstuk 4 hebben wij beschreven dat het één van de doelstellingen van de oud-docent was om ouders te inspireren. Een van de middelen die hieraan heeft bijgedragen blijkt het logboekje uit de Logeerkoffer te zijn.

Vooraf ouder 9 beschrijft het gevoel overvallen te worden door de koffer, omdat zij haar kind hier niet op kon voorbereiden. Ook bij andere ouders was dit herkenbaar; een aantal ouders gaven aan dat zij de koffer 'ineens' moesten inpassen in hun planning. Naar ons idee leverde dit voor deze ouders stress op.

Wat de uitleg van de Logeerkoffer betreft, zeiden alle ouders dat de koffer voor hen duidelijk was. Of dit echt het geval was, vragen wij ons af aangezien een aantal ouders toch verbeterpunten noemen voor andere (buitenlandse) ouders. Hiermee zien wij ook dat Nederlandstalige ouders op veel fronten meedenken over oplossingen voor anderstalige ouders. Zij tonen hiermee hun betrokkenheid. Daarnaast geeft het ook aan dat deze ouders het belangrijk vinden dat alle ouders kunnen participeren in dit project. Bij spellen vinden ouders het vooral belangrijk dat het de interactie met hun kind stimuleert. Het logboekje uit de koffer blijkt een handige manier te zijn voor ouders om elkaar te inspireren en wordt door de geïnterviewde ouders graag gebruikt.

Over de activiteiten die de school destijds organiseerde, zijn er een aantal ouders die zich weinig kunnen herinneren. Er zijn ook ouders die deze activiteiten als positief kunnen herinneren. Ondanks dat de oud-docent zegt dat deze activiteiten weinig effect leken te hebben, voelden deze ouders zich blijkbaar wel betrokken bij de school door deze activiteiten. Er was dus wel een positief effect.

De docenten hadden het idee dat de taken bij henzelf lagen en dat de ouders niet geïnspireerd werden om mee te werken. Wanneer de docenten deze taken bij zichzelf houden, kan dit inderdaad te veel tijd gaan kosten en is het steeds maken of vernieuwen van

een Logeerkoffer niet haalbaar meer. Dat de ouders en hun kinderen wel positief reageerden op de Logeerkoffer, bleek voor deze docente in ieder geval een belangrijke drijfveer te zijn om toch veel tijd in dit project te investeren met haar mede collega.

7.4 Conclusie

Er werd met twee verschillende Logeerkoffers gewerkt. In de koffer waarin thema's werden gehanteerd, was de meeste duidelijkheid voor ouders over de materialen.

De kinderen namen de koffer graag mee naar huis, omdat deze een leuke, opvallende uitstraling had. Een verzorgde uitstraling van de Logeerkoffer is belangrijk. De pop of knuffel (tastbare onderdelen), hebben op meerde punten positieve effecten. Het gebruik van deze materialen legt een link met het thema en verbeterd de concentratie van het kind bij het voorlezen en andere activiteiten.

Door het logboekje inspireerden ouders elkaar. De prenten-/voorleesboekjes werden zowel door ouders als docent als leuk en meest belangrijke onderdeel gezien. De voorbereiding op het meekrijgen van de koffer was voor een aantal ouders niet voldoende. Er bestaan bij ouders twijfels of buitenlandse ouders wel goed hebben kunnen participeren bij dit project. Ouders vonden de spellen, waarbij zij samen met hun kind konden spelen, leuk. De ouders voelden zich betrokken bij de school wanneer activiteiten georganiseerd werden waarbij zij gevraagd werden. Zowel ouders als docenten zijn niet op het idee gekomen om elkaar bij het verzinnen en maken van de koffers te betrekken.

Er is een verband tussen het enthousiasme van ouders en kinderen over de Logeerkoffer. Waar dit enthousiasme begint (bij de ouder of bij het kind), is moeilijk te zeggen. Het lijkt erop dat het kind, de ouder enthousiasmeert, maar dit kan ook andersom het geval zijn.

Hoofdstuk 8

Wat weten de huidige onderbouwdocenten van de Cor Emousschool reeds over het concept van een Verteltas/Logeerkoffer?

Inleiding

Vanaf deze deelvraag (hoofdstuk 8 tot en met 11) zullen wij het 'uitvoerende niveau' van de geoptimaliseerde Logeerkoffer behandelen. Met de komende vier hoofdstukken willen wij achterhalen wat het toekomstperspectief van de Logeerkoffer is. Met het beantwoorden van deze laatste deelvragen verzamelen wij informatie over hoe wij in onze handreikingen de geoptimaliseerde Logeerkoffer kunnen laten aanpassen naar verwachtingen, kennis en mogelijkheden van ouders en docenten.

Wij beginnen in dit hoofdstuk met het schetsen van een beeld over het interview dat wij hadden met de docenten. Dan volgt de informatie over de ervaringen die de docenten hebben met de Logeerkoffer of een soortgelijk concept. Vervolgens gaan wij dieper in op de kennis die de docenten hebben over de gebruikte Logeerkoffer. Ten slotte volgt de conclusie.

8.1 Interview docenten

De docenten die momenteel op de Cor Emousschool werken, hebben wij allen tegelijk tijdens een vergadering van de onderbouw geïnterviewd. Dit was de enige mogelijkheid om de docenten te interviewen; individueel was dit niet mogelijk. De vergadering vond plaats in een lokaal aan een lange, rechthoekige tafel, waardoor wij (schuin-) tegenover de docenten zaten. De docenten die aanwezig waren tijdens deze vergadering, waren Docent 1 (instroom-groep en groep 1), Docent 2 (groep 1 en 2), Docent 3 (groep 1 en 2) en Docent 4 (instroomgroep).

Er zaten voor- en nadelen aan dit gezamenlijke interview. Een voordeel hiervan was dat wij in één middag vier docenten hebben kunnen interviewen. Wij merkten dat de docenten vaak op elkaars antwoorden aansluiten en daarop verder gingen. Wij denken dat wij meer verschillende antwoorden hadden gekregen, wanneer wij de docenten individueel geïnterviewd zouden hebben. Aan de andere kant brachten de docenten elkaar juist op ideeën, omdat zij tijdens het interview over dit onderwerp met elkaar konden brainstormen. De docenten gaven aan het geen probleem te vinden om in het verslag bij de voornaam genoemd te worden.

8.2 Ervaring met Verteltas/Logeerkoffer

Geen van de docenten die wij interviewden tijdens de vergadering, heeft met de Verteltas gewerkt. Wel zijn er docenten die van het Verteltasproject gehoord hebben via een ex-collega. Op de vraag welke informatie de docenten globaal nog nodig hadden bij het gebruik van de Logeerkoffer op verschillende gebieden, gaven twee docenten aan dat zij op het gebied van het betrekken van ouders meer informatie zouden willen. Wat zij ons vertellen over het gebruik van de Logeerkoffer, was het zelfde als de contactpersonen en de oud-docente ons konden vertellen, namelijk dat er verhalen waren dat er niets met het koffertje gedaan werd.

Over het gebruik en de doelstellingen wisten de meeste docenten de globale informatie te noemen. Zo wist Docent 1 wat de inhoud van de koffer was en dat deze bedoeld was voor het kind om thuis met de ouders te gebruiken.

8.3 Kennis van docenten over de Logeerkoffer

Er zijn vijf categorieën te benoemen waar de docenten kennis over konden vertellen; doelstellingen, betrekken van ouders, samenwerken met ouders, het opstellen en het gebruik in de praktijk. Docent 3 gaf aan dat zij veronderstelde dat het doel van deze koffer is om de ouders over het onderwijs te informeren. Daarbij zegt zij het haar geen probleem lijkt,

wanneer de koffer gereed is, de ouders hierover te informeren. Docent 1 vermeldt dat het samenwerken met ouders voor haar duidelijk is. Volgens A. Jansen kunnen de docenten zelf bedenken hoe zij de koffer op moeten stellen. Docent 4 en Docent 2 noemen als manier om ouders te betrekken dat zij hen naar ideeën kunnen vragen over wat er in de koffer kan.

Op de vraag over het gebruik in de praktijk, zei Docent 1 dat de koffer in het weekeind mee naar huis ging. Ook geeft één van de docenten aan dat het handig is voor de ouders dat een handleiding in de kofferbelangrijk is, zodat de ouders weten hoe de Logeerkoffer gebruikt moet worden. De docenten denken dat de opzet is dat ouders voorlezen aan hun kind, ook al is dit niet in het Nederlands. Aan de hand van de prenten kunnen ouders alsnog een verhaal maken. Dit principe kan uitgelegd worden tijdens een gezamenlijke ouderavond, zo geeft één van de docenten aan.

8.4 Analyse

Het feit dat de docenten niet eerder met de Logeerkoffer of een soortgelijk concept hebben gewerkt, kan ook één van de redenen zijn dat de docenten de Logeerkoffer niet hebben voortgezet. Wij verwachten dat de docenten het idee kregen dat ouders niets met de Logeerkoffer deden, aangezien zij de verhalen die de ronde deden, op de meeste ouders betrokken.

De docenten zeiden genoeg informatie te hebben over het gebruik in de praktijk, mits dit hetzelfde ging als bij de oud-docente Toch ging een docente ervan uit dat de koffer een weekeind meeking in plaats van een week. De kans is groot dat de docenten het moeilijk vinden om deze voor zich te halen om twee redenen. Ten eerste omdat deze docenten er niet mee hebben gewerkt en ten tweede omdat er alweer een jaar overheen is gegaan sinds de koffer voor het laatst gebruikt werd.

Er wordt gezegd dat wanneer de docenten de koffer hebben, het geen probleem zal zijn om de ouders hierover te informeren. Ten eerste lijken de docenten hiermee te zeggen dat zij de ouders pas verwachten te betrekken wanneer de Logeerkoffer klaar is. Ten tweede lijken de docenten te denken dat de communicatie met de ouders vanzelf goed zal verlopen wanneer zij de koffer hebben.

Bij de opmerking dat docenten zelf kunnen bedenken hoe zij de koffer op moeten stellen, blijkt dat deze docente het idee heeft dat de docenten de koffer zelf op moeten stellen. Wel blijkt het zo te zijn dat de docenten denken dat er een input van de ouders verwacht kan worden. Dit blijkt wanneer zij zeggen dat zij de ouders kunnen betrekken door hen naar ideeën te vragen.

Uit de uitspraak dat ouders ook in hun eigen taal het verhaal kunnen vertellen, kan opgemaakt worden dat de docenten zich er bewust van zijn dat de interactie belangrijker is dan de taal zelf. Dit is inderdaad ook wat de oud-docente in haar e-mail heeft vermeld.

8.5 Conclusie

Niet alle doelstellingen die een Verteltas heeft, blijken duidelijk bij de docenten. Wel laten de docenten indirect weten dat zij zich bewust zijn van het feit dat interactie tussen ouder en kind op zich al een belangrijk doel is om de taalontwikkeling te bevorderen.

De docenten vragen om meer informatie over het betrekken van ouders. Later blijkt dat de docenten de ouders wel bij dit project willen betrekken, maar niet goed weten in hoeverre zij dit moeten doen. Wij zullen ons dus bij onze handreikingen moeten richten op het betrekken van en samenwerken met ouders. In onze handreikingen zullen wij ook het belang van (voor)leesplezier duidelijk maken, omdat daar in het interview niet over gesproken wordt.

Hoofdstuk 9

Wat zijn de verwachtingen van de ouders over de geoptimaliseerde Logeerkoffer?

Inleiding

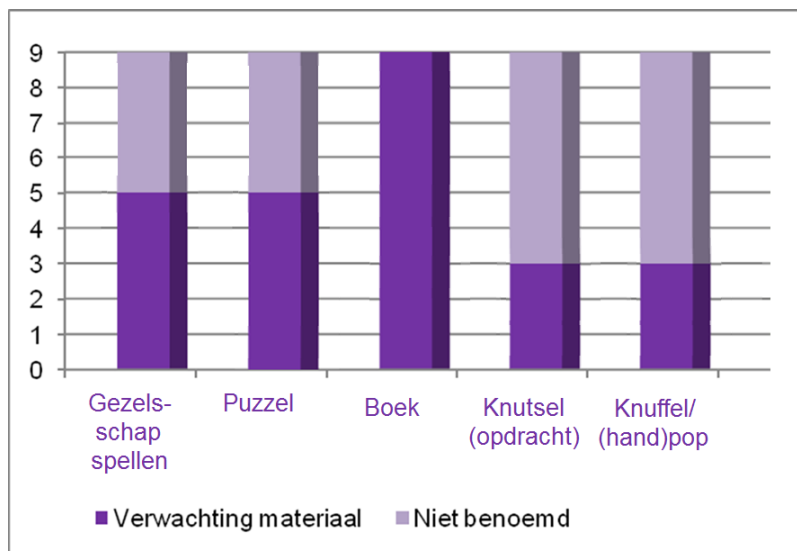
De verwachtingen van de ouders, over de geoptimaliseerde Logeerkoffer die wij in dit hoofdstuk behandelen, zullen wij onderzoeken door middel van de resultaten uit de interviews. Allereerst behandelen wij de verwachtingen van de ouders op het gebied van het materiaal uit de koffer en de uitleg van de school. Vervolgens onderzoeken wij wat de ouders als mogelijkheden zien op het gebied van de tijd dat zij met het project bezig zullen zijn. De verwachtingen op het gebied van samenwerking tussen ouders en school zullen wij daarna onderzoeken. Hierop volgt onze analyse van de interviews. In de conclusie zullen wij ten slotte kijken naar de belangrijkste informatie die wij voor deze deelvraag uit de interviews konden halen. Zoals in hoofdstuk 7, hebben wij ook in dit hoofdstuk enkele resultaten in grafieken weergegeven.

9.1 Materiaal

Op de vraag welk materiaal de ouders in de Logeerkoffer willen zien, antwoordden vijf ouders dat zij de spellen die in de Logeerkoffer zaten, terug zouden willen zien. Zij vinden het in ieder geval belangrijk dat dit gezelschapsspellen zijn, omdat zij aangeven dat het leuk is voor ouders om samen met hun kind te spelen.

Een puzzel wordt ook door vijf ouders benoemt als geschikt materiaal voor de koffer. Als praktische tip zeggen een aantal ouders wel dat er niet te veel kleine onderdelen in de tas moeten, omdat de kans dan groot is dat dit kwijt raakt.

Elke ouder noemt bovendien dat zij boekjes weer in de koffer terug willen zien. De ouders hebben het over meerdere boekjes, want zij geven aan dat zowel een prentenboek als een boek met (meer) tekst leuk zou zijn in de koffer. Ouder 3 voegt daaraan toe dat leerlingen vanaf groep 3 meer zelfstandig zullen willen lezen. Ouder 2 verwacht dat de Logeerkoffer het voor groep 2 makkelijker zal maken om te leren en geeft daarbij aan dat er veel boekjes en spelletjes in de koffer mogen.

Figuur 6: Verwachtingen materiaal

Ouder 5 zegt als enige ouder dat er juist niet te veel materiaal in de koffer moet, omdat het dan te druk wordt voor de kinderen om daar gebruik van te maken naast wat zij op school allemaal al moeten doen. Hierover zegt ouder 3 juist dat genoeg verschillende materialen in de koffer ervoor zorgen dat deze verrassend blijft.

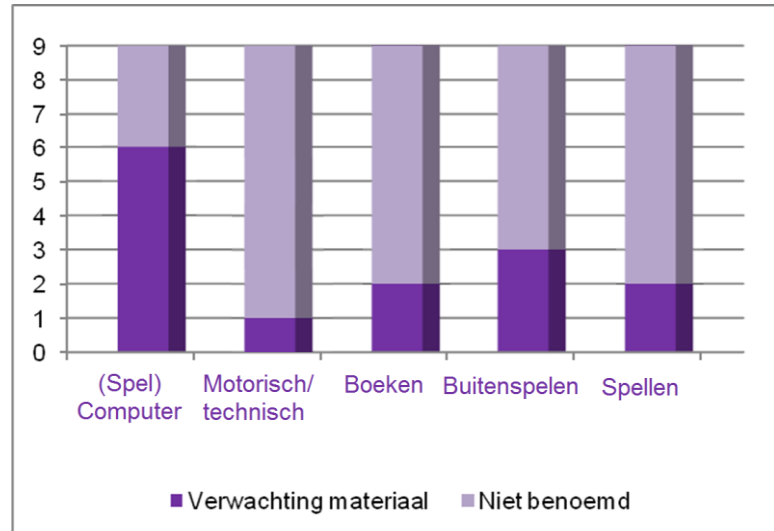
Dat samenhang overzichtelijk maakt, wordt door drie ouders in elk geval concreet benoemd. Ouder 3 zegt dat het enkel lastig wordt om aan het kind uit te leggen wat de bedoeling is, wanneer er materialen in de koffer zouden zitten die niet met het thema te maken hebben. Ouder 6 zegt dat het ook meer overzicht zal geven aan ouder en kind wanneer alle onderdelen in de koffer netjes ingedeeld zijn.

Drie ouders zeggen dat een knutselopdracht, passend bij het thema, in de koffer leuk zou zijn. Zij verwachten dat dit interactie met de ouder uit zal lokken. Eén ouder (ouder 6) gaf in eerste instantie aan dat kinderen de knutselopdracht dan naar school mee konden nemen, waarmee de kinderen gelijk zouden laten zien dat ze thuis met de materialen gewerkt hebben. Vervolgens zegt hij dat het aan de andere kant dan ook weer een soort ‘moeten’ kan worden. Ook een kleurplaat in de koffer wordt twee keer genoemd om bij het thema aan te sluiten.

Drie ouders zeggen ook dat een knuffelbeer in de koffer weer leuk zou zijn. Ouder 4 zegt hierbij dat er met de knuffel nog meer gedaan kan worden, zoals bijpassende kleertjes bij het thema. Ouder 1 geeft als tip dat dit ook wasbaar materiaal kan zijn, zoals een pop. Zij noemt ook een handpop als geschikt materiaal. Als andere alternatieven noemt zij dat (en hoe) de beer gewassen kan worden en dat er een uitklapbaar bedje voor de knuffel in de koffer kan.

Verschillende ouders noemen nog wat materialen die geschikt zouden zijn voor in de Logeerkoffer om de ontwikkeling op verschillende gebieden te stimuleren; iets om te bouwen (bijvoorbeeld Duplo) om technisch inzicht te verbeteren, iets voor de motoriek (bijvoorbeeld veters strikken) en rijmboekjes voor het taalgevoel. Ouder 9 geeft aan dat spullen voor fantasiespel wel leuk zijn, maar voor een kind met autisme moeilijker om mee te spelen.

Om nog meer ideeën op te doen over de interesses van de kinderen (zodat het materiaal hierop aan zal sluiten), hebben wij als extra vraag gesteld waar de kinderen momenteel thuis mee spelen (zie figuur 7). Wij zien hier dat de interesse van de meeste kinderen uitgaat naar de (spel)computer. De meeste ouders van deze kinderen vertelden dat zij hun kinderen daarop wel zo veel mogelijk leerzame spellen lieten spelen.

Figuur 7: Activiteiten van kinderen thuis

9.2 Uitleg

Wat de uitleg over de Logeerkoffer betreft, hebben wij aan de ouders gevraagd of zij enkel uitleg over de materialen zouden willen, of ook over de achtergrond en waarom zij eventueel achtergrondinformatie willen. Verder wilden wij weten of de taal een belemmering zal zijn wanneer de handleiding alleen in het Nederlands meegegeven wordt.

Eén ouder zegt dat uitleg over de materialen voldoende is, omdat de meeste ouders wel zullen weten waar het goed voor is, en zij het anders niet interessant zullen vinden. De andere acht ouders geven aan dat uitleg over de achtergrond (wat de materialen stimuleren in de ontwikkeling van het kind) leuk zal zijn voor ouders om te lezen, en hen kan motiveren om met de Logeerkoffer aan de slag te gaan. Ouder 6 voegt hier wel aan toe dat men tegenwoordig teveel informatie wil krijgen, en dat het ook goed kan zijn om mensen zelf aan het denken te zetten. Voor hem is het beiden een optie.

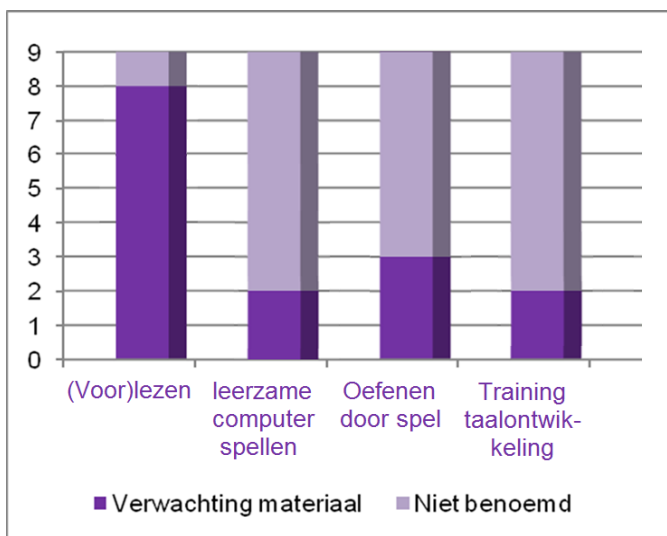
Als ideeën voor de handleiding worden uiteenlopende punten geadviseerd. Twee (Nederlandse) ouders zeggen dat pictogrammen aan de handleiding toevoegen gunstig zal zijn voor buitenlandse ouders, aangezien zij en hun kind(eren) dit begrijpen en zij op die manier zelfs meer bekend raken met Nederlandse woorden. Twee buitenlandse ouders (die tijdens het interview gebrekkiger Nederlands spraken) gaven daarentegen aan dat zij een

Nederlandse handleiding voldoende kunnen begrijpen. Drie ouders noemen als andere optie om een handleiding in de meest gangbare taal te schrijven, maar voegen daar aan toe dat dit waarschijnlijk niet haalbaar is, omdat er daarvoor teveel verschillende nationaliteiten op de Cor Emousschool voorkomen. Ouder 8 zegt dat de handleiding *juist* in het Nederlands zou moeten zijn, ook voor buitenlandse ouders omdat zij op die manier mee gaan in de taal. Eén ouder brainstormt verder en zegt dan dat er eventueel een cd of dvd opgenomen kan worden waarin alles toegelicht wordt; wanneer het visueel gemaakt wordt, is het duidelijk voor alle ouders.

9.3 Tijd

Wanneer wij vragen naar de tijd die ouders beschikbaar zouden hebben, om mee te werken aan het opstellen van de Logeerkoffer, antwoordden zes ouders dat de school mag vragen wat nodig is op dat moment, zodat zij het zelf kunnen inplannen. Ouder 1 zou graag een tas maken als dat nodig is, omdat ze van naaien en haken houdt. Twee ouders maken een tegenstrijdige opmerking over de bereidheid van ouders op school; zo zegt ouder 4 dat ze verwacht dat ouders graag mee willen helpen op verschillende gebieden, dit komt ook naar voren bij andere ouders. Ouder 9 zegt daarentegen dat veel ouders aan zullen geven mee te willen werken, maar dit uiteindelijk niet zullen doen. Deze ouder gaf tevens aan dat zij één uur in de twee weken zeker mee zal kunnen helpen op school bij het opstellen van een Logeerkoffer.

Drie ouders hebben aangegeven dat zij elke dag zouden kunnen aangezien zij niet werken (ouder 5 noemt hiervoor vooral de dinsdag en donderdag). Een vast dagdeel inplannen voor deze activiteiten vinden twee ouders een goed idee. Dan kunnen zij er wel omheen plannen. Twee andere ouders vertellen dat zij het rustig aan moeten de komende tijd, maar zij zouden het prima vinden om materialen te verzamelen die nodig zijn voor bijvoorbeeld knutselwerkjes. Een andere opmerking die gemaakt wordt is dat een ouder het leuk vindt om mee te werken, als er maar voldoende ouders zijn om mee samen te werken.

Figuur 8: Activiteiten ouder en kind

Vervolgens hebben wij gevraagd naar de tijd en momenten die ouders thuis verwachten te investeren in de Logeerkoffer om te onderzoeken in hoeverre ouders hiervoor openstaan en welke materialen ouders verwachten te gebruiken. Dat de knuffel ervoor zorgt dat je de gehele dag of veel momenten per dag investeert in het spelen met de Logeerkoffer, wordt door drie ouders gedeeld. Drie ouders vertelden dat zij 's avonds voor het slapengaan 15 tot 30 minuten zullen gebruiken om bijvoorbeeld voor te lezen of de koffer door te nemen. Dit wordt dan soms gecombineerd met het ritueel dat er al is voor het slapengaan. Drie andere

ouders besteden liever de uren tussen uit school komen en het avondeten om met de koffer bezig te zijn. Ouder 5 wil de weekeinden vooral gebruiken voor de koffer, zij vindt dat haar kinderen doordeweeks al zoveel met school bezig zijn en zegt hen na schooltijd rust te gunnen.

9.4 Betrekken van ouders

9.4.1 Contact met school

De manier waarop school momenteel contact zoekt met ouders -de leerlingen een brief meegeven met inleverstrookje- vinden de meeste ouders handig. Dit wordt door zes ouders benoemd. Daarnaast noemen twee ouders dat de informatie- of ouderavond aan het begin van het jaar fijn is. Drie ouders vertelden over schriftjes die de leerlingen van de groepen 1 en 2 mee naar huis en naar school nemen, waarmee gecommuniceerd wordt over wat het kind die dag heeft gedaan of beleefd. Deze ouders zijn hier positief over; zij vinden het handig en fijn om zo een overzicht te krijgen van wat hun kind meemaakt, waardoor zij gerichter met hun kind de dag kunnen doornemen. Twee ouders gaven dan ook aan dat zij het fijn zouden vinden wanneer hier langer gebruik van gemaakt zou worden. Verder wordt de wekelijkse nieuwsbrief van de Cor Emousschool ('de Kwebbelaar') als handige extra informatiebron gezien.

Op de vraag of ouders het gevoel hebben dat een docent tijd voor hen heeft, stemmen alle ouders in. Vier ouders vinden de tijd voor en na schooltijd vooral geschikt, en vijf ouders zeggen zich vrij te voelen om hier tijd voor te vragen bij de docenten. Zij maken daarvoor liever een afspraak met de betreffende docent en dit werkt goed, gaven zij aan. Twee ouders zeggen dat de docent hen al van alles op de hoogte stelt wat van belang is. De school wordt door alle ouders heel bereikbaar genoemd. Ouders geven aan dat de Cor Emousschool een open school is. Meerdere ouders zeggen dat er geen barrières zijn naar hun idee, maar dat dit misschien ook een persoonlijke kwestie is.

Wanneer ouders hun kind later op deze school inschrijven (vanaf groep 4), verwacht ouder 1 dat de betrokkenheid die ouders met school voelen, waarschijnlijk minder groot zal zijn. Dit denkt zij aangezien de ouders in de eerste schooljaren van hun kind meer in aanraking komen met de medewerkers doordat zij hun kind iedere dag naar binnen brengen.

9.4.2 Contact met andere ouders

Ouder 1 hoopt dat er over een aantal jaar een aantal fanatieke ouders zijn die de Logeerkoffer gaan maken, zo zegt zij: een officiële Verteltas wordt door ouders gemaakt. Zij noemt dit een goed project waar zij graag aan mee wil werken. Deze ouder was op de hoogte van hoe het officiële Verteltasproject werkt. De meeste ouders hebben geregeld en goed contact met andere ouders op school. Vijf ouders zeggen vooral op het schoolplein ouders te spreken wanneer zij hun kind(eren) halen en brengen, vier ouders daarvan gaven aan dat zij ook contact hebben met ouders van andere klassen. Drie ouders vertelden dat zij minimaal contact met andere ouders hadden, en twee daarvan vonden dat jammer, maar zagen geen mogelijkheid door de tijdsdruk. Zij hebben ook kinderen op andere basisscholen zitten en moeten daarvoor heen en weer reizen. Daarbij komt dat zij op de andere school ook al activiteiten ondernemen. Wanneer ouders aangeven dat er doorgaans weinig contact is met andere ouders, noemen zij dat dit op ouderavonden ook minimaal is.

Elke ouder bevestigt dat het leuk is of zal zijn om contact met andere ouders te hebben, bijvoorbeeld door samen aan de koffer of tas bezig te zijn.

9.5 Analyse

Wij merken dat ouders veel tips geven om materialen aan te laten sluiten bij het thema, dit geeft weer aan dat ouders een thema belangrijk en leuk vinden. Door regelmatig andere materialen te gebruiken, verwachten ouders dat de koffer verrassend zal zijn.

Er worden door ouders bewust activiteiten ondernomen die de ontwikkeling van hun kind thuis stimuleren. Doordat de ouders hier al bewust mee bezig zijn, blijkt dat zij geïnteresseerd zullen zijn in de achtergrondinformatie die aan de handleiding toegevoegd kan worden. Een Nederlandse handleiding lijkt afdoende te zijn, maar omdat wij merken dat de meeste ouders de taal voor anderstalige ouders toch als een probleem zagen, lijkt het ons een goede aanvulling om de belangrijkste informatie visueel te maken.

De activiteiten die kinderen thuis graag doen, kunnen als ideeën dienen voor materialen in de Logeerkoffer. Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat computerspellen de interactie tussen ouder en kind niet stimuleren.

De ouders die wij geïnterviewd hebben, gaven alle aan bereid te zijn mee te werken voor zover zij konden. Wij hebben echter ouders gesproken die bereid waren om tijd te investeren in ons onderzoek; dit kunnen dus ouders zijn geweest die al meer betrokken zijn bij de Cor Emousschool, dan andere ouders. Een belangrijke opmerking die gemaakt wordt is dat een ouder het leuk vindt om mee te werken, als er maar voldoende ouders zijn om mee samen te werken.

Volgens ouder 1 is het voor de geoptimaliseerde Logeerkoffer handig wanneer ouders zelf een datum kunnen uitkiezen waarop zij de Logeerkoffer een week mee kunnen nemen. Als wij dit vergelijken met het feit dat de ouders niet van tevoren wisten wanneer zij de Logeerkoffer mee naar huis kregen (hoofdstuk 7), kunnen wij zeggen dat het deel waarin ouders meer *duidelijkheid* hebben over wanneer zij de koffer meekrijgen, belangrijker is dan de *mogelijkheid* dit zelf in te kunnen plannen. Daarbij lijkt het ons niet haalbaar om ouders zelf een datum te laten kiezen.

9.6 Conclusie

Voor de beer van de gebruikte Logeerkoffer, zal een hygiënisch alternatief bedacht moeten worden. Op basis van de analyse, over de uitleg van het belang van het materiaal, kunnen wij zeggen dat deze uitleg ouders mede stimuleert om de materialen te gebruiken.

Voor de geoptimaliseerde Logeerkoffer, vinden de ouders het prettig wanneer zij duidelijkheid hebben over wanneer zij de koffer mee naar huis krijgen.

Wanneer er bij het project van de geoptimaliseerde Logeerkoffer een oudergroep wordt opgericht, met ouders die meewerken aan het maken en bijhouden van de tassen, moeten er duidelijke afspraken gemaakt worden over de samenwerking tussen deze ouders.

Het feit dat de meeste van deze ouders zelf geen kinderen meer hebben die met de Logeerkoffer zullen werken, maar toch mee willen werken aan het ontwikkelen en bijhouden van deze Logeerkoffer, geeft aan dat zij dit project de moeite waard vinden en hierin dus veel potentie zien.

Hoofdstuk 10

Wat zijn de verwachtingen van de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool over de geoptimaliseerde Logeerkoffer?

Inleiding

In het voorgaande hoofdstuk hebben wij de verwachtingen van ouders behandeld. In dit hoofdstuk zullen wij de verwachtingen van docenten onderzoeken en analyseren. Wij gebruiken hierbij dezelfde indeling als in het voorgaande hoofdstuk; materiaal en uitleg, tijd en samenwerking met in dit geval de ouders. Onze bevindingen worden uiteengezet in het laatste kopje.

10.1 Materiaal en uitleg

Het eerste waar deze docenten aan denken, wanneer wij vragen naar geschikt materiaal voor de Logeerkoffer, is een spelletje, een prentenboek en een knuffel. Dit zijn precies de onderdelen die ook in de gebruikte Logeerkoffer zaten. Wat er daarnaast ook wordt genoemd is een werkblad, een kleurplaat en vingerpoppen. Bij het werkblad zegt één van de docenten dat deze gemaakt kan worden als knutselopdracht die de kinderen vervolgens in de klas kunnen laten zien om te controleren of de koffer is gebruikt. Eerder in het interview worden ook een handleiding en een 'logo-map' (een map met oefeningen van de logopediste) genoemd.

Er wordt tijdens het interview gegrapt over kikkers in de tas wanneer het prentenboek over kikkers gaat. Eén van de docenten geeft aan dat zij, door middel van een handleiding met duidelijke afspraken over de koffer, duidelijkheid wil geven aan de ouders.

Als ongeschikte materialen noemen de docenten losse, kleine dingen die snel kwijt kunnen raken.

De docenten gebruiken in hun lessen de schatkistmethode; aan de hand van deze methode komen per maand verschillende thema's aan bod. De docenten geven aan dat zij de Logeerkoffer op basis van deze thema's willen baseren. Zij geven daarbij aan dat er dan per maand meerdere koffers nodig zullen zijn, als alle kinderen binnen deze maand de koffer over dit onderwerp een week willen gebruiken.

10.2 Tijd

Zoals hiervoor wordt beschreven verwachten de docenten drie koffers per maand te maken om de schatkistmethode te volgen. Twee docenten verwachtten dat zij de koffer en het materiaal niet zelf hoefden te maken en verzamelen, omdat zij ervan uit gingen dat zij hier weinig tijd voor zouden hebben. Eén docent geeft aan dat zij de woensdagmiddag hiervoor denkt te kunnen besteden aan de Logeerkoffer, maar niet iedere week.

Eén van de docenten schetst een beeld van het weekprogramma:

Dag	Ochtend	Middag
Maandag	-Ontwikkelingsmateriaal -Kringgesprek -Verwerking -Buitenspelen (pauze) -Opdracht/knutselwerkje	12.00 Naar buiten 12.30 Eten Verplicht/hoeken spelen 14.30 Weer bij elkaar
Dinsdag	-Ontwikkelingsmateriaal -Kringgesprek -Verwerking -Buitenspelen (pauze) -Opdracht/knutselwerkje	12.00 Naar buiten 12.30 Eten Verplicht/hoeken spelen 14.30 Weer bij elkaar

Woensdag	-Ontwikkelingsmateriaal -Kringgesprek -Verwerking -Gymnastiek	
Donderdag	-Ontwikkelingsmateriaal -Kringgesprek -Verwerking -Buitenspelen (pauze) -Opdracht/knutselwerkje	12.00 Naar buiten 12.30 Eten Verplicht/hoeken spelen 14.30 Weer bij elkaar
Vrijdag	-Ontwikkelingsmateriaal -Kringgesprek -Verwerking -Buitenspelen (pauze) -Opdracht/knutselwerkje	12.00 Naar buiten 12.30 Eten Verplicht/hoeken spelen 14.30 Weer bij elkaar

De docenten verwachten 's ochtends voor aanvang van de les de meeste tijd te hebben voor het spreken van ouders. Er wordt ook verwacht dat bij het maken van de koffers uiteindelijk een ritme zal ontstaan bij de docenten. Aan het begin zal er nog wat onduidelijkheid zijn over hoe de koffer opgezet moet worden en hoe de ouders hierbij betrokken kunnen worden. Dit zal naar verloop van tijd verduidelijken en een structuur kunnen worden, waardoor het project wel haalbaar is.

10.3 Samenwerken met de ouders

Aan het begin van het interview gaven de meeste docenten al aan meer informatie te willen ontvangen over het stimuleren en inspireren van ouders om de koffer te gebruiken. Er werd toen door één docent aangehaald dat zij had gehoord dat tijdens het vorige concept van de Logeerkoffer er ouders waren die de koffer niet gebruikte. Dit was ook wat de oud-docente en de contactpersonen aangaven. Gedurende het interview kwam dit punt vaker ter sprake. Er wordt door de docenten gezegd dat de koffer waarschijnlijk wel wordt gebruikt wanneer kinderen het leuk vinden. Eén docent geeft aan dat ouders gestimuleerd moeten worden om bijvoorbeeld een prentenboek voor te lezen. Verder wordt er verwacht dat ouders tips nodig hebben voor het gebruik van de Logeerkoffer. Een ouderavond wordt genoemd als geschikte mogelijkheid om ouders over de Logeerkoffer te informeren, zodat deze eerder gebruikt zal worden door de ouders.

10.4 Analyse

Aangezien in eerste instantie de onderdelen genoemd worden die ook in de gebruikte Logeerkoffer zaten, nemen wij aan dat veel verwachtingen gebaseerd zijn op de gebruikte Logeerkoffer.

Door het controleren of de onderdelen uit de koffer gemaakt of gebruikt zijn, lijkt het alsof het een verplichting is. Het is belangrijk dat dit niet als 'huiswerk' wordt gezien, dat zou het plezier waarmee de koffer gebruikt zou moeten worden, kunnen verminderen. Een logo-map zou hetzelfde effect kunnen hebben; dan ligt de nadruk niet op spontane interactie, maar op het leren. Uit het feit dat er gegrapt wordt over bepaalde aansluitende attributen in de koffer, kunnen wij opmaken dat de docenten in ieder geval herkenbare attributen aan de tas willen toevoegen om het thema tot leven te brengen. De ideeën die zij aandragen, spreken van creativiteit. Het toepassen van de gebruikte methode op school in de Logeerkoffer is op zich een goede manier om een koppeling te maken tussen het onderwijs en thuis. Het probleem dat hier echter bij komt kijken, is dat er dan meerdere koffers gemaakt moeten worden, willen alle kinderen de koffer met het actuele thema binnen het tijdsbestek van de schatkistmethode (een maand) kunnen gebruiken. Dan moet er (hetzelfde) materiaal

beschikbaar voor drie verschillende koffers. Een ander probleem dat hierbij meespeelt, is de tijd die docenten en ouders hebben voor het ontwikkelen van deze koffers.

Het maken van drie koffers per maand is wellicht niet haalbaar. De momenten die docenten opgeven om aan de koffer te kunnen werken, zijn gering. Dit geeft aan dat er een reële planning gemaakt moet worden door en voor de docenten voor het maken van koffers. De verwachting van docenten dat zij voor aanvang van de les de meeste tijd zullen hebben voor het spreken van ouders, is een realistische verwachting aangezien dit nu al gebeurt. Een goed punt dat genoemd wordt, is dat er een ritme zal ontstaan bij het ontwikkelen en bijhouden van de koffers bij ouders en docenten. Structuur -vooral aan het begin- zal naar ons idee hieraan bijdragen.

Het lijkt erop dat er een bepaald beeld is ontstaan over het gebruik van de Logeerkoffer door de ouders. Het kan zijn dat de docenten dit van elkaar aangenomen hebben. Een andere mogelijkheid is dat meerdere ouders dit in de voorgaande jaren zelf hebben aangegeven. Een aantal docenten zijn van mening dat kinderen een grote rol spelen bij het stimuleren van ouders. Dit is een belangrijke rol die kinderen kunnen spelen. Van een geïnterviewde ouder hebben wij vernomen dat dit principe andersom ook geldt; wanneer het kind de koffer niet wil gebruiken omdat de koffer niet aanspreekt, is het moeilijk voor de ouder om het kind te stimuleren om samen met de koffer bezig te zijn.

Het lijkt of docenten het idee hebben dat zij minder van ouders kunnen verwachten, dan blijkt uit de interviews die wij hebben gehouden en voorbeelden vanuit het Verteltasproject.

10.5 Conclusie

Om het leuke en speelse karakter van de Logeerkoffer te behouden, is het belangrijk dat er bij gebruik van deze koffer geen verplichtingen aan verbonden worden in de vorm van opdrachten. Een bruikbare verwachting van de docenten is om samenhangende onderdelen in de koffer te verwerken naar aanleiding van één specifiek thema. De docenten kunnen veel creatieve ideeën verzinnen. Het toepassen van de gebruikte methode op school in de Logeerkoffer is een goede manier om een koppeling te maken met het onderwijs. Tijd en materiaal zijn belangrijke onderdelen waar rekening mee gehouden moet worden. Er zal dus een reële planning gemaakt moeten worden. De docenten verwachten dat het project naar verloop van tijd soepeler zal gaan verlopen. De docenten verwachten dat de meeste taken, met betrekking tot het project, bij hen zullen liggen.

Hoofdstuk 11

Wat zijn randvoorwaarden voor de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool om een Logeerkoffer te optimaliseren en het gebruik ervan te continueren?

Inleiding

In dit hoofdstuk omschrijven wij enerzijds de mogelijkheden die de docenten hebben in hun werkomgeving en anderzijds wat zij zouden moeten investeren om dit project op gang te brengen en goed te laten verlopen. Wij richten ons hierbij specifiek op de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool.

Naar aanleiding van de ervaringen en verwachtingen van ouders en docenten, en voorbeelden uit het Verteltasproject, kunnen wij een beeld schetsen van de randvoorwaarden die er zijn voor docenten. Om een breder perspectief te ontwikkelen over dergelijke projecten, hebben wij contact opgenomen met mevrouw Kistemaker. Zij ontwikkelt thematassen¹⁰ als teamleider Educatie; zij staat los van Stichting Verteltas en de Cor Emousschool.

In het laatste hoofdstuk (Hf. 13) worden randvoorwaarden geconcretiseerd in de vorm van handreikingen aan de Cor Emousschool.

Wij behandelen de onderdelen 'financiële middelen', 'tijd' en 'samenwerking' waar wij ten slotte de analyse en conclusie op baseren.

11.1 Financiële middelen

De contactpersonen geven aan dat het op de Cor Emousschool in ieder geval financieel niet haalbaar is om een officieel Verteltasproject te starten. Er moet voldoende materiaal op school zijn om in de koffer te doen. Nellie zegt daar over dat er zelf gekochte spelletjes en boeken in de Logeerkoffer meegingen en, toen dat goed bleek te gaan, ook materiaal van school. Ook het kopen van verschillende koffers, kan op een gegeven moment in de kosten gaan lopen. Eén van de ouders gaf het leuk te vinden om de buitenkant van een tas zelf te maken.

De contactpersonen van de Cor Emousschool hebben aangegeven dat zij een regulier budget hebben, waar het bibliotheek- en kleuterbudget onder vallen, voor bijvoorbeeld boeken en spelletjes. Voor andere projecten kunnen zij eventueel fondsen benaderen om de school te sponsoren. Hierbij wordt aangegeven dat er niet altijd gesponsord kan worden door de fondsen.

T. Kistemaker vertelt hierover dat de kosten van een thema-tas rond de 50 euro liggen. Hierbij zijn de personeelsuren niet meegerekend. De scholen vragen hiervoor bij de gemeente subsidie voor aan.

11.2 Tijd

Volgens mevrouw Rodermond is het concept van de Logeerkoffer niet doorgegaan door tijdsgebrek en overbelasting bij de docenten. Tijdens het interview met de docenten werd dit bevestigd door de huidige docenten. Ook bij het project waar mevrouw Kistemaker werkzaam is, liggen de taken voor het opstellen van de tassen bij de docenten. Mevrouw Kistemaker geeft aan dat één van de belemmeringen bij dit soort projecten kan zijn dat het voor docenten veel werk is om geschikte materialen te zoeken of te maken.

Op de website www.viceversaonline.nl wordt het belang benoemd van gerichte evaluatie om het proces tijdig bij te kunnen sturen (zie hoofdstuk 6).

¹⁰ T. Kistemaker heeft een project opgestart in opdracht van de gemeente Delft i.s.m. twaalf peuterzalen. Dit worden thema-tassen genoemd; dit project staat los van Stichting Verteltas. De tassen worden ontwikkeld in het kader van de taalprogramma's Piramide, Puk en Muk en Kaleidoscoop.

11.3 Samenwerking

De oud-docente vertelt in haar e-mail dat zij en haar duo-collega het beiden een waardevolle activiteit vonden om de taken voor het maken en bijhouden van de Logeerkoffer te verrichten. Mevrouw Rodermond deed dit destijds met haar duo-collega.

Het organiseren van een ouderavond waarin informatie gegeven wordt, is één van de ideeën die de docenten in het interview aandragen en waar zij met elkaar over brainstormen wanneer het gaat over het betrekken van ouders. Ten slotte wordt er in dit interview genoemd dat kinderen ouders kunnen enthousiasmeren.

Tijdens alle interviews met ouders werd gezegd dat ouders het gevoel hebben dat docenten tijd voor hen hebben. Zij voelen zich vrij om docenten te benaderen voor vragen. In hoofdstuk 7 hebben wij beschreven dat de communicatie tussen ouders en school door ouders wordt gewaardeerd. Uit de interviews met ouders blijkt dat ouders (met één of meer kinderen op de Cor Emousschool) vaak ook één of meer kinderen op een reguliere basisschool hebben zitten en op deze scholen betrokken zijn bij activiteiten. L. Herweijer van het SCP (2012) zegt hierover dat weinig ervaring of kennis bij leerkrachten over de rol van de ouders de samenwerking met ouders kan bemoeilijken.

Volgens mevrouw Kistemaker moeten ouders een actieve bijdrage leveren aan het project, door alle onderdelen uit de tassen thuis samen met hun kind te gebruiken. Zij geeft als tip om vooral samenwerking met collega-docenten te zoeken, omdat men gebruik kan maken van ieders expertise. Verder noemt zij samenwerking met de plaatselijke bibliotheek.

11.4 Analyse

De docenten en de school op zich, moeten kennis hebben van de doelen die nagestreefd worden met de Logeerkoffer. Dit zorgt er ook voor dat het belang van het project in het oog gehouden wordt.

Door, als ouders en docenten, een gezamenlijke verantwoordelijkheid te ervaren, wordt de draagkracht van het project vergroot. Ouders kunnen goed samenwerken met school wanneer de school weet hoe zij de ouders kan benaderen. In hoofdstuk 7 hebben wij beschreven hoe ouders dit het meest handig vinden. Een belangrijke randvoorwaarde die de docenten zelf benoemen is het plannen van een informatie-/ouderavond. De communicatie tussen ouders en school verloopt volgens beide partijen soepel, aan deze randvoorwaarde wordt dus al voldaan.

De oud-docent en mevrouw Kistemaker noemen een belangrijk aspect, wanneer zij het hebben over de samenwerking met *collega's*. Hieruit blijkt dat de samenwerking niet alleen betrekking heeft op de ouders van de leerlingen, maar ook op die van de mededocenten. Docenten kunnen elkaar op die manier ook enthousiasmeren. Deze motivatie zien wij al door de ideeën die docenten aandragen tijdens het interview, wat belangrijk is om dit project op te zetten en voort te laten duren. Wanneer de docenten ook de kinderen op een enthousiaste manier bij dit project weten te betrekken hebben zij daarmee een belangrijke sleutel in handen voor het aanslaan van de koffer. Wanneer het kind enthousiast is, is de kans groot dat de ouders middels het kind ook gestimuleerd worden.

Vanwege de tijdsdruk die docenten beschrijven, is een realistische tijdsplanning een randvoorwaarde voor deze docenten, zodat zij weten wat er van hen verwacht wordt en zij daarmee een duidelijke taakverdeling kunnen maken.

Wat wij zien in het interview met docenten en mevrouw Kistemaker, is dat de tijd telkens genoemd wordt als belemmering, wanneer de docenten benoemen dat zij alle taken alleen moeten doen. De directeur van Stichting Verteltas heeft de tijd niet als belemmering genoemd; zij ervaart de samenwerking met ouders als zeer positief.

Het is belangrijk dat er gericht geëvalueerd wordt op de doelen; bij het evalueren is het een randvoorwaarde dat bij alle betrokkenen duidelijk is en eenduidigheid bestaat om welke doelen het gaat.

Docenten van de Cor Emousschool zullen rekening moeten houden met het feit dat de meeste ouders ook kinderen op reguliere basisscholen hebben zitten. De kans is groot dat veel ouders op die scholen al activiteiten doen. Daarbij komt dat deze ouders gedurende de dag soms meer tijd kwijt zijn aan het reizen om kinderen naar (zowel de reguliere- als de Cor Emous-) school te brengen en op te halen. Naar ons idee ervaren deze ouders een grotere druk, omdat zij met meerdere scholen rekening moeten houden.

Wat de financiële mogelijkheden betreft, kunnen wij stellen dat er zorgvuldig omgegaan moet worden met het budget en waar de school financiële steun vraagt.

11.5 Conclusie

Om geen tijdsdruk te ervaren, is een groot draagvlak in de vorm van meewerkende ouders van belang. Een vaste groep ouders is daarom belangrijk om het project te laten voortduren. Naar aanleiding van het onderzoek van het SCP en de reacties van ouders uit de interviews, kunnen wij stellen dat een randvoorwaarde is, dat de docenten kennis hebben over de rol van ouders. Het SCP benoemt hier de samenwerking, de ouders benoemen de beschikbare tijd. Een goed contact met ouders is dus ook een vereiste.

Eén van de belangrijkste randvoorwaarden voor de voortgang van de Logeerkoffer, is dat alle betrokken partijen *kennis* hebben van de doelen die de Logeerkoffer nastreeft.

Het is belangrijk dat de docenten weten welke financiële mogelijkheden en middelen er zijn bij een project als de Logeerkoffer. Hierbij is het van belang dat er creatieve alternatieven gebruikt worden om kosten te drukken.

Hoofdstuk 12

Conclusie

Inleiding

Tijdens dit onderzoek zijn wij tot conclusies en ontdekkingen gekomen die de rest van het onderzoek hebben bijgestuurd. Wij gaan onder het eerste kopje 'discussie' dieper in op de ondervindingen en de hindernissen die wij zijn tegengekomen tijdens het schrijven van dit verslag. Hierna geven wij een algemene conclusie over de deelvragen die wij in voorgaande hoofdstukken hebben behandeld. Ten slotte bespreken wij de sterke en de verbeterpunten van onze samenwerking en leggen wij uit waarom wij hebben besloten dit onderzoek samen te doen.

12.1 Discussie

12.1.1 Hoofdvraag

Bij de hoofdvraag willen wij de volgende notitie maken. In de hoofdvraag staat dat de ouders "gebruik zullen maken" van de Logeerkoffer. Wij zijn er tijdens ons onderzoek echter achter gekomen dat het gaat om de samenwerking en niet om de tweedeling: ontwikkelen (docenten)/gebruik maken(ouders).

12.1.2 Contact

Voor meer informatie over de eerste vier deelvragen hebben wij meerdere malen geprobeerd telefonisch contact op te nemen met de Stichting Nederlands Kenniscentrum Verteltassen. Zij waren telefonisch echter niet bereikbaar. Hierop hebben wij via de e-mail contact opgenomen met basisschool De Regenboog, aangezien deze basisschool nauw betrokken is bij het landelijke project van De Verteltas. Hier reageerde Efrat de Groot-Yadgar op vanuit de Stichting Verteltas, aangezien de basisschool veel vragen ontvangt over de Verteltassen en zij hier niet altijd op kunnen reageren. In deze e-mail vroeg mevrouw de Groot-Yadgar naar de achtergrond van onze vragen. Gezien de commerciële belangen kon de Stichting geen antwoord geven op al onze vragen. Via andere wegen hebben wij in eerste instantie verdere informatie verkregen die wij nodig hadden. Ten slotte kregen wij toch positieve reactie van Efrat de Groot-Yadgar en hebben wij van Stichting Verteltas toch nog nuttige informatie ontvangen.

Toevalligerwijs zijn wij een extra informatiebron tegengekomen toen één van ons in de trein twee personen hoorde praten over Verteltassen. Door te vragen naar de achtergrond van die Verteltassen, kregen wij onverwachts enthousiaste medewerking van mevrouw T. Kistemaker.

12.1.3 Interviews

Om de betrouwbaarheid te vergroten, wilden wij zoveel mogelijk ouders interviewen. Wij wilden minimaal tien ouders interviewen. Aan het begin van dit onderzoek, hebben wij dit aan de opdrachtgever doorgegeven. De contactpersonen hebben gezorgd dat er met een aantal leerlingen een briefje met een inleverstrookje mee naar huis ging, zodat ouders zich op konden geven voor een interview. Toen dit slechts twee interviews met ouders opleverde, kostte het veel tijd om op een andere manier ouders te bereiken. Alleen de school had de mogelijkheid om contact te zoeken met de ouders, aangezien het om privégegevens ging. Wegens tijdsdruk hebben wij een brief opgesteld om aan de ouders mee te geven met de vraag of zij op een bepaalde datum bereid waren mee te doen aan ons onderzoek. Op dat moment kregen wij echter al toestemming om een aantal ouders op hun privénummer te benaderen. Dit leverde ons veel sneller een aantal interviews op, dan via een brief. Eén van de ouders die wij in het begin al geïnterviewd hadden, had ons aangeboden om meer ouders te enthousiasmeren voor dit onderzoek. Ook zij heeft een aantal ouders aangedragen die wij konden interviewen. Dit leverde ons uiteindelijk een lijst met 10 ouders op die bereid waren om geïnterviewd te worden. De laatste ouder heeft helaas af moeten zeggen. De ouders die wij hebben gesproken konden zich nog veel herinneren over de gebruikte Logeerkoffer,

waardoor wij voldoende informatie hebben ontvangen om een groot deel van onze deelvragen te beantwoorden.

Wij hebben geen leerlingen geïnterviewd vanwege de tijdsdruk. Wanneer wij meer tijd gehad hadden, zouden wij leerlingen gevraagd hebben naar hun visie op de Logeerkoffer. Wij hebben dit wel overwogen. In onze handreikingen hebben wij daarom een praktische oplossing hiervoor gegeven.

12.2 Algemene conclusie

Ouderparticipatie en -betrokkenheid is in feite het hoofddoel van de Logeerkoffer. De andere doelen (het vergroten van het (voor)leesplezier en de taalontwikkeling van ouder en kind stimuleren) zijn hiervan afhankelijk en zullen hieruit volgen. De personen die met de geoptimaliseerde Logeerkoffer gaan werken, moeten dan ook naar ouderparticipatie streven. Als het uitgangspunt enkel het stimuleren van de taalontwikkeling zou zijn, is de Logeerkoffer niet het juiste middel. De Logeerkoffer is procesgericht; het materiaal (de koffer) is het middel en niet het doel.

Aangezien de ouderparticipatie zo belangrijk is, kan een goede introductie (bijna) als belangrijkste startpunt gezien worden. Om de Logeerkoffer interessant te maken voor ouders, moeten de doelstellingen duidelijk zijn. Ouders moeten het nut zien van hun medewerking. Ouders hebben aangegeven dat zij het fijn vinden wanneer zij betrokken worden bij activiteiten op school met hun kinderen. Het idee van de Logeerkoffer is over het algemeen positief ervaren door ouders en kinderen en dus voor herhaling vatbaar. De keuzes voor de materialen werden ook als positief ervaren. De aanvullingen die ouders gaven gingen voornamelijk over de participatie van ouders. Ouders merken op dat de buitenlandse ouders meer betrokken kunnen worden.

Bij de samenwerking tussen ouders en docenten is het belangrijk dat er sprake is van een goede balans. Er zal een duidelijke planning en taakverdeling moeten komen. De samenwerking tussen de onderbouwdocenten op de Cor Emousschool blijkt voldoende te zijn om een start te maken met het project. De docenten moeten met elkaar brainstormen welke creatieve mogelijkheden er zijn om tijd en kosten zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Ouders zijn in eerste instantie wel bereid om mee te werken, maar hebben een extra duwtje nodig om zich daadwerkelijk op te geven. Daarbij komt het feit dat er veel ouders van ver komen en zij kinderen op verschillende scholen hebben zitten. Bij het werven van interviews hebben wij gemerkt dat wanneer ouders direct en spontaan benaderd werden, zij ook enthousiast reageerden.

De inhoud van een Logeerkoffer hoeft niet het zelfde te zijn als die van een officiële Verteltas, het belangrijkste is dat er een thema uitgewerkt wordt aan de hand van een prentenboek. Inspiratie en creativiteit staan in dit project centraal.

12.3 Onze samenwerking tijdens dit project

Sterke en zwakke punten

Onze discipline was een sterk punt. Wij hielden ons aan de planning zoals wij die opgesteld hadden, ook als deze soms moeilijk te realiseren was. Onze concentratie daarentegen was een zwakker punt. Onze creativiteit leidde er soms toe dat wij ons verloren in details of mogelijkheden. Zo waren wij soms te lang bezig aan de lay-out terwijl dit niet in de planning stond, of gebruikten wij informatie die op dat moment niet relevant was.

Tijdens het werken aan de scriptie zijn wij vaak met verschillende taken tegelijk bezig geweest. Doordat wij echter beiden zo werkten, was het geen belemmering voor de samenwerking; wij herkenden dit bij elkaar.

Voordat wij de gesprekken met onze docentbegeleider hadden, keken wij samen naar hoe het onderzoek verliep. Ter voorbereiding op de gesprekken met onze docentbegeleider stelden wij samen vragen op. Indien wij gedurende het proces nog niet besproken hadden wat er niet naar wens verliep, waren dit de momenten om elkaar feedback te geven. Hier hebben wij geen speciaal feedbackmoment voor in hoeven plannen. Na nagenoeg ieder moment dat wij samengewerkt hadden, bespraken wij kort hoe de samenwerking verliep. Wij

gaven elkaar de tijd om tips en tops te geven. Ook gaven wij blijk van waardering door de ander te bedanken dat zij bepaalde taken had opgepakt. Regelmatig is gebleken dat wij elkaars sterke en zwakke punten herkenden. Wij konden elkaar bijsturen wanneer de ander afweek van het onderwerp. Een kwaliteit van onze samenwerking was het brainstormen met elkaar. Beiden gebruikten wij hierbij onze creativiteit om tot nieuwe ideeën te komen. Na dit brainstormen konden wij tot een heldere formulering komen van onze verworven inzichten. Onze creativiteit kon echter leiden tot onoverzichtelijkheid.

Op inhoudelijk niveau kon de één structuur aanbrengen door de ander vragen te stellen over de relevantie. En op samenwerkingsniveau kon de ander structuur aanbieden door planmatig te werken. Uit onze samenwerking blijkt dat wij het zelfde hebben gedaan en uiteindelijk op hetzelfde niveau zitten.

Hoofdstuk 13

Aanbevelingen en Handreikingen

Inleiding

In dit hoofdstuk zetten wij alle handreikingen, die wij tijdens dit onderzoeken hebben ontwikkeld, op een rij. Op deze manier kan de Logeerkoffer optimaal gebruikt worden. Aan de hand van dit hoofdstuk hebben wij een werkblad gemaakt waarmee de onderbouwdocenten aan de start van het schooljaar (september 2013) gemakkelijk aan de slag kunnen gaan.

13.1 Introductie van de Logeerkoffer

- Aan de start van het schooljaar kunnen de onderbouwdocenten een avond organiseren waarop informatie geboden wordt aan ouders over het project. Dit kan plaatsvinden op een ouderavond of een aparte informatieavond.
- Een voorbeeldkoffer maken voor een eerste ouderavond kan helpen om ouders bekend te maken met de Logeerkoffer.
- Op de informatie-/ouderavond kan aan de ouders worden gevraagd welke ouders willen meewerken aan dit project en met welke activiteiten. Dit kan doormiddel van een intekenlijst waarop ouders ook hun beschikbare dagen in de week kunnen opgeven.
- Om de Logeerkoffer bij zowel ouders als leerlingen meer onder de aandacht te brengen, kunnen de leerlingen uit de groepen 1, 2 en 3 brochures maken tijdens een knutsel-les om thuis aan hun ouders te laten zien (uitgetypte informatie over de koffer/tas met ruimte voor de leerlingen om er iets aantrekkelijks van te maken).

13.2 De start

- De communicatie kan aangehouden worden zoals deze nu verloopt; door ouders op de hoogte te stellen van activiteiten via een briefje dat aan de leerlingen meegegeven wordt, en de informele sfeer behouden door voor en na de les beschikbaar te zijn.
- Er kan door docenten een planning gemaakt worden (naar aanleiding van wat ouders aangeven als beschikbare tijd) voor de ouders over welke momenten er gewerkt wordt aan de Logeerkoffer. Maak hier bij voorkeur een vaste dag in de week van (bijvoorbeeld de dinsdagochtend). Zo is er structuur en duidelijkheid.
- Aan ouders die hebben opgegeven dat zij materiaal voor de koffers willen verzamelen, moet tijdig doorgegeven worden om welk materiaal dit gaat. Dit kan bijvoorbeeld wekelijks vermeld worden in de nieuwsbrief (de Kwebbelaar), zodat alle ouders meteen bereikt worden.
- De docenten kunnen in de klas een introductie over de koffer geven aan de leerlingen, zoals dit bij de voorgaande Logeerkoffer ook gebeurde. Voor autistische kinderen kan het belangrijk zijn dat er een link gelegd wordt tussen het school- en thuisgebruik van de Logeerkoffer.
- Docenten kunnen naar de wensen van de leerlingen vragen; wat zij leuke activiteiten vinden om thuis en op school te doen. Wat er volgens hen in de Logeerkoffer moet komen, is van essentieel belang om hen te enthousiasmeren. Waarschijnlijk kunnen niet alle ideeën gerealiseerd worden, maar dit kan wel inspiratie opleveren bij de docenten.

13.3 Inhoud

- Een opvallende uitstraling van de koffer maakt dat de kinderen deze enthousiast laten zien. Dit kan door bijvoorbeeld weer een opvallende kleur te gebruiken, welke voor zowel jongens als meisjes aantrekkelijk is. Een verzorgde uitstraling is vooral belangrijk voor de ouders. De onderdelen in de koffer netjes indelen en/of plastificeren kan hieraan bijdragen.
- Door weer een logboekje in de koffer te doen, kunnen de docenten evalueren hoe de koffer wordt ervaren en ouders ideeën en ervaringen uitwisselen.
- Knuffels, poppen of verkleedkleden die te maken hebben met het thema, brengen het thema tot leven. Ouders vinden het wel belangrijk dat deze onderdelen hygiënisch zijn.
- Een handleiding met pictogrammen kan anderstalige ouders helpen om de uitleg beter te begrijpen.
- Door voor een prentenboek met een duidelijk thema (als titel) te kiezen, wordt het gemakkelijker om de materialen (waaronder de werkbladen, werkjes en spelletjes) in de koffer hierop aan te laten sluiten.
- Voor de spellen in de Logeerkoffer is het van belang dat deze niet te ingewikkeld zijn (om uit te leggen).
- Naast het prentenboek geeft een boek met informatieve tekst over het thema meer diepgang. Vooral voor kinderen vanaf groep 3 is het interessant om deze boeken te kunnen lezen.
- Achtergrondinformatie (over het belang van de materialen) kan bij de handleiding toegevoegd worden.
- Er kan eventueel gekozen worden voor een CD waarop het boek voor wordt gelezen en wordt toegelicht, dit wordt (internationaal) in de officiële Verteltas ook toegevoegd.

13.4 Het verloop

- Per drie maanden kunnen ouders en docenten één thema uit de 'schatkistmethode' kiezen. Dan hoeft er maar één thema koffer gemaakt te worden per drie maanden.
- Wanneer er meerdere koffers zijn gemaakt, kan er voor gekozen worden om de tassen uit te stallen in een 'Vertelhoek'. Dit is een hoek die ingericht kan worden met reeds bestaande koffers waarin kinderen kunnen zien welke koffers er zijn.
- Wanneer er een ritme is ontstaan met een vaste groep ouders, is het wellicht haalbaar om de regelmaat, van het ontwikkelen van een Logeerkoffer, van drie maanden naar twee maanden te veranderen.
- De Cor Emousschool zou de geoptimaliseerde Logeerkoffer kunnen laten evalueren door dit als afstudeeropdracht aan te bieden aan studenten. Deze handreiking geven wij omdat procesevaluatie van belang is om efficiënt te werken, maar er sprake is van tijdsdruk bij de docenten.
- De meest geschikte tijdsduur om de Logeerkoffer mee naar huis te geven, is een week.
- Het voorlezen van logboekje in de klas was een goed idee, dit kunnen docenten behouden. Zo ontstaat er meer een link tussen school en thuis.
- Bied ouders extra mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. De ouders die al bekend zijn met dit project, kunnen andere ouders enthousiasmeren. De activiteiten die al op school worden georganiseerd voor ouders en kinderen, zijn hier goede momenten voor.
- Wissel de coördinatie van een Logeerkofferproject af. Door steeds een andere docent het overzicht te laten bewaren, blijft het voor de docenten afwisselend en is er meer kans op nieuwe inzichten/ideeën.
- De Logeerkoffer is meer gericht op spelen dan op bewust leren. Het is daarom aan te raden om geen materialen toe te voegen die het kind het idee geven dat het thuis 'les' krijgt en/of een opdracht moet maken.
- Door de taken van ouders en docenten evenwichtig te verdelen, is de kans groter dat het project voortduurt.

- Het is belangrijk dat alle ouders die mee willen werken aan dit project de mogelijkheid krijgen om op één of andere manier de mogelijkheid krijgen hun bijdrage te leveren. Dit helpt de ouders om zich meer betrokken te voelen bij dit project.
- Een vaste groep ouders kan behouden worden door ouders het resultaat te laten zien van hun bijdrage. Dit kan doormiddel van evaluaties met docenten en ouders en ouders erkenning te geven voor hun geleverde bijdrage.

Literatuurlijst

- Aalsvoort, M. van der. 2013. *De Verteltas. Taalunie onderwijsprijs 2006*.
http://taalunieversum.org/archief/onderwijs/onderwijsprijs/2006/de_verteltas/#resultaten
Geraadpleegd op 27 februari 2013
- Baarda, D.B., Martijn P. M., de Goede M. P. M., Teunissen J. 2005. *Basisboek kwalitatief onderzoek*. Groningen-Houten: Stenfert Kroese/Wolters
- Baker, C. (2006). *Foundations of bilingual education and bilingualism*. Clevedon, England: Multilingual Matters
- Berk, L. E. (2010). *Development Through the Lifespan*. Boston, MA: Pearson
- Blakemore, S., Frith, U. (2005). *The learning brain: Lessons for education*. London, England: Blackwell Publishers
- Bronkhorst, J. B. M., Eimers, T., Embrechts, M., Franken, M.C., Goorhuis-Brouwer, S.M., Hakvoort, F.J., . . . Widenfelt, B. M. van. 2010. *Spraak, taal en leren. Kinderen en adolescenten. problemen en risicosituaties*. Houten: Uitgeverij Bohn Stafleu van Loghum
- Bus, A., De Jong, M.T., Davidse, N.J., 2012. "Meer aandacht voor executieve functies in vroege interventies: Snel afgeleide kleuters lopen risico op leerachterstand." Pp. 20-23 in *Tijdschrift voor Remedial Teaching*.
- Eigendomsrechten*. 2013. <http://www.verteltas.nl/eigendomsrechten> Geraadpleegd op 29 januari 2013
- Greendown School, Swindon to create first ever Shakespearse Storysack*. 2005.
http://archive.swindonlink.com/morenews/news200112/shakes_sack_grp_bag.html
Geraadpleegd op 23 april 2013
- Heerink, M. et. al. 2009. *Onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: Pearson Education Benelux.
- Het Verteltasproject*. 2013. <http://www.regenboogamsterdam.net/index.php?section=29>
Geraadpleegd op 27 februari 2013
- Lindhout, S. 2013. "Voorlezen? Dat vind ik een ramp." in *De Volkskrant* 4 maart 2013
- Migchelbrink, F. 2005. *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP
- Nieuwmeijer, C. 2008. *Het prentenboek als invalshoek: Werken met prentenboeken in het basisonderwijs*. Assen: Van Gorcum
- Onderwijsraad. 2008. "Een rijk programma voor ieder kind: Overzicht van ontwikkelingsstadia en ontwikkelingstaken van nul- tot twaalfjarigen." Onderwijsraad Den Haag, p. 18-19. Te downloaden op: <http://www.nji.nl/eCache/DEF/1/09/545.html>
- Rigter, J. 2010. *Ontwikkelingspsychopathologie. bij kinderen en jeugdigen*. Bussum: Uitgeverij Countinho
- Ruben, R. 2013. *Resultaatmeting in ontwikkelingssamenwerking*.
<http://www.viceversaonline.nl/2011/09/resultaatmeting-in-ontwikkelingssamenwerking/>
Geraadpleegd op 6 maart 2013
- Sardes Utrecht. 2013. *Verteltassen*. www.schakel-klassen.nl Geraadpleegd op 27 februari 2013
- Wat is een verteltas*. 2013. www.verteltassen.nl Geraadpleegd op 27 februari 2013
- Wat is speciaal onderwijs*. 2012. <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs/vraag-en-antwoord/wat-is-speciaal-onderwijs.html> Geraadpleegd op 22 december 2012

Informanten

Docent 1 – Docente groep 1 + instroomgroep
Docent 2 – Docente groep 1 + 2
Docent 3 – Docente groep 1 + 2
Docent 4 – Docente instroomgroep

Driessen, J. – Maatschappelijk Werker Cor Emousschool
Groot-Yadgar, E. de.– Directeur Kenniscentrum Verteltassen
Jansen - van Kleef, A. – Coördinator Onderbouw Cor Emousschool
Kandhai, Y.– Docente VSO sectie (voortgezet speciaal onderwijs) Cor Emousschool
Kistemaker, T. - Teamleider Educatie
Lugt, C. van der.– Taalcoördinator Cor Emousschool

Ouder 1 - Moeder van leerling groep 3
Ouder 2 - Moeder van leerling groep 2 en 4
Ouder 3 - Moeder van leerling groep 4
Ouder 4 - Moeder van leerling groep 4
Ouder 5 - Moeder van leerling groep 4
Ouder 6 - Vader van leerling groep 4 en 5
Ouder 7 - Moeder van leerling groep 3
Ouder 8 - Moeder van leerling groep 2
Ouder 9 - Moeder van leerling groep 3

Rodermond, N. – oud-docente Cor Emousschool

Bijlagen

Logboek

Datum en tijd	Taak	Door wie
29-11-2012 14:00-15:00	Voorstel gemaakt en gestuurd	Samen
07-12-2012 15:30-17:00	Consultcollege BP	Regina
12-12-2012 10:30-12:00	Nagekeken welke info nog nodig is voor opzet	Samen op HHS
20-12-2012 13:00-14:00	Eerste bijeenkomst met contactpersonen	Samen op C.E. school
22-12-2012 10:00-13:00	Begin onderzoeksopzet n.a.v. gesprek contactpersonen	Samen
28-12-2012 10:00-16:00	Onderzoeksopzet afgemaakt en opgestuurd	Samen
09-1-2013 15:30-16:15	Bijeenkomst met eerste docentbegeleider	Samen
10-1-2013 13:00-16:00	Opzet aangepast met feedback	Samen op skype
14-1-2013 9:30-12:30	Aan onderzoeksopzet gewerkt	Samen op HHS
17-1-2013 10:30-12:00	Bijeenkomst op Cor Emousschool en aan opzet gewerkt	Samen
21-1-2013 14:30-15:30	Gesprek met taal coördinator gehad	Beiden op C.E. school
29-1-2013 19:00-20:00	In studieboeken naar info gezocht voor opzet	Regina
04-02-2013 15:30-17:30	Eerste gesprek met docentbegeleider	Samen op HHS
05-02-2013 13:00-14:30	Onderzoeksopzet afgemaakt	Samen op HHS
07-02-2013 11:00-12:00	Bijeenkomst op Cor Emousschool	Samen
08-02-2013 15:00-16:30	Onderzoeksopzet aangepast en gemaild voor feedback (planning verwerkt)	Samen op HHS
19-02-2013 19:00-20:00	Feedback onderzoeksopzet overzichtelijk gemaakt	Janneke
26-02-2013 13:00-17:00	Literatuur interviews zoeken en verwerken, interview maken	samen
27-02-2013 19:30-20:30	literatuur gezocht eerste 4 deelvragen	Regina
01-03-2013 9:00- 16:30	literatuuronderzoek eerste 4 deelvragen en interviews	samen
04-03-2013 12:00-14:00	uitwerken van Deelvraag 1	samen op skype
05-03-2013 10:30-14:30	uitwerken van Deelvraag 1	Samen op skype
06-03-2013 10:30- 14:30	literatuur zoeken vr. 2	beiden thuis
07-3-2013 11:00-16:30 19:00-21:00	-gesprek opdrachtgever+begeleider -bijeenkomst docentbegeleider op school -afspraken gemaakt voor interviews -deelvragen uitgewerkt	Samen op HHS Samen op skype
08-3-2013 09:30-15:00	-deelvraag 2 en 4 literatuur gezocht en verder uitgebreid	Samen op skype
09-3-2013 13:00-16:30	Deelvraag 4 afgemaakt	Samen op skype

11-3-2013 09:30-11:30	Interviews aangepast met feedback	Samen op skype
12-3-2013 13:00-14:00 14:30-16:30	-Deelvragen 1-4 nagelopen, toevoegingen gedaan. -Interviews afgenomen	Samen op HHS en Cor Emousschool
13-3-2013 09.00-12.00	-interview docenten uitgetypt -interview ouder uitgetypt	-Janneke -Regina
14-3-2013 14:00-17:30	Met deelvraag 5 begonnen (interviews geanalyseerd)	Samen op skype
15-3-2013 8:30-12:30 13:00-14:30 15:00-18:00	-interview afgenomen en begonnen met analyseren n.a.v. geluidsopname -Consultcollege over BP -interview uitgewerkt	Samen Janneke
16-3-2013 10:00-12:00	Deelvraag 5 verder uitgewerkt	Samen op skype
18-3-2013 14:30-17:30	Deelvragen 1 t/m 5 nagelopen en aangevuld	Samen op skype
19-3-2013 9:00-14.00	Deelvraag 4 en 5 aangevuld Lay-out gemaakt	Samen op skype
21-3-2013 16.00-21.00	-Interviews in verslag verwerkt -Lay-out	Samen op skype
22-3-2013 10.00-17.00 19.30-21.30	-onderzoekers van SCP gebeld en gemaïld -Gesprek docentbegeleider -Deelvraag 6 afgerond -Feedback docentbegeleider verwerkt	Samen op HHS
23-3-2013 10.30-15.30	-Inleiding afgemaakt -Hoofdstuk 1 afgemaakt -Hoofdstukken gemaakt	Samen op skype
24-3-2013 19.30-21.00	Lay-out interviews aangepast	Janneke
25-3-2013 09.00-17.00	-Hoofdstuk 2 afgemaakt -Hoofdstuk 3 afgemaakt -Hoofdstuk 4 afgemaakt -Hoofdstuk 5 afgemaakt	-Samen op skype -Janneke -Janneke
26-3-2013 09.30-14.00 14.00-17.00	-Hoofdstuk 8 maken -Hoofdstuk 9 maken	-Samen op skype Janneke
27-3-2013 12.00-15.30 16.00-19.30	-Hoofdstuk 6 en 7 afgemaakt -Hoofdstuk 6, 7 en 9 checken	-Regina -Samen op skype
28-3-2013 09.00-17.30	Hoofdstuk 10, 11 en 12 gemaakt	Samen op HHS
29-3-2013 09.00-15.00	-Hoofdstuk 13 gemaakt -Samenvatting geschreven -Ouders anoniem gemaakt -Inhoudsopgave gemaakt -Voorblad gemaakt -Alles nagelopen	Samen
09-4-2013 13.00-14.15	-Feedbackgesprek met docentbegeleider	Samen + docentbegeleider
11-4-2013 09.30-10.30	-Feedbackgesprek Cor Emousschool	Samen + contactpersonen
12-4-2013 09.30-16.00	-Notulen gemaakt van feedbackgesprek -Feedback verwerkt	Samen op skype
15-4-2013 10.30-16.30	-Indeling veranderd -Stuk ingekort	Samen op HHS
16-4-2013 11.30-16.30	-Literatuurlijst aangepast -Feedback verwerkt	Samen

16-4-2013	-Interview T. Kistemaker gemaild	Samen
17-4-2013 10.00-16.00	-Alg. conclusie en samenvatting ingekort -Inleiding en Hf. 3 en 4 herhaling verwijderd & logisch ingedeeld -Hulp gevraagd voor literatuurverwijzing	Samen
18-4-2013 10.30-15.00	-Literatuurlijst in orde gemaakt -Hf. 4, 5 en 6 nagekeken op herhaling	Samen op HHS
22-4-2013 16.30-18.00	-Brief opgesteld om te werven voor interviews -Bij andere ouder nagevraagd of er meer ouders bereid waren geïnterviewd te worden	Samen op skype
23-4-2013 08.30-13.00 19.00-20.00	-Kleine aanpassingen gedaan aan verslag -Literatuur verwerkt -Contact met opdrachtgever over interviews -Nadat wij gegevens hebben gekregen: ouders gebeld voor afspraken interviews	Samen op HHS
24-4-2013 19.00-19.30	-Ouders gebeld voor interviews	Beiden
25-4-2013 08.45-15.00	-7 ouders geïnterviewd	Samen op Cor Emousschool
26-4-2013 10.00-18.00	-Interview ouder 3 en 4 uitgetypt	Regina
27-4-2013 09.30-16.30	-Interview ouder 5 en 6 uitgetypt	Janneke
28-4-2013 09.30-13.30	-Interview ouder 7 en 8 uitgetypt	Janneke
29-4-2013 09.30-12.30 13.30-16.30	-Interview ouder 9 uitgetypt -Verslag opnieuw geordend	Janneke Samen op skype
1-5-2013 14:15-17:00 19:00-20:00	-Gesprek docentbegeleider -Interviews vergeleken -Vergeleken	Samen op HHS Regina
2-5-2013 09.30-16.00	-Interviews vergeleken	Samen op skype
2-5-2013 09.30-14.00	-Interviews vergeleken en in grafieken	Samen op skype
6-5-2013 10:00-14:00	-Interviews verwerkt in verslag (Hf. 7)	Regina
7-5-2013 11:00-14:00	-Interviews verwerkt in verslag (Hf. 9)	Regina
9-5-2013 11.00-13.30	-Hf. 7 nagelopen en aangevuld -Grafieken gemaakt	Samen op skype
10-5-2013 10.00-16.30	-Hf. 7 aangevuld	Samen
11-5-2013 10.00-15.00	-Hf. 7 afgemaakt	Samen op skype
13-5-2013 09:30-17:00	-Hf. 9 aangevuld -Hf. 11 afgemaakt -Concept gemaild naar opdrachtgever	Samen op HHS
14-5-2013 11:00-16:30	-Gesprek C.E. school -Hf. 9 afgemaakt -Laatste feedbackpunten verbeterd	Samen op C.E. school en HHS
15-5-2013 09:00-18:00	-Handreikingen afgemaakt -Conclusie opnieuw geschreven -Werkblad gemaakt	Samen op skype
16-5-2013 09:00-17:00	-Samenvatting afgemaakt -Alles doorgelopen -Scriptie definitief ingeleverd!	Samen op HHS

Werkblad

Wat vooraf gaat aan dit project

Laat de leerlingen aan het begin van het jaar een brochure maken over de Logeerkoffer op A4 formaat en plak hierin de belangrijkste informatie over de (informatieavond over) de Logeerkoffer.

Maak een voorbeeld-Logeerkoffer voor de informatieavond voor ouders aan de hand van dit werkblad.

Laat de ouders op deze informatieavond de voorbeeld-Logeerkoffer bekijken en licht de belangrijkste informatie over de Logeerkoffer toe (doelen, werkwijze etc.). Laat de intekenlijst rondgaan voor ouders die mee willen werken.

Geef vanaf de informatieavond 'de Logeerkoffer' een vaste plaats in 'de Kwebbelaar'.

Stel aan de hand van de beschikbaarheid van de ouders een planning op, waarin een vast dagdeel wordt gekozen om met ouders aan de koffer te gaan werken. Zorg dat er op die dagen een ruimte beschikbaar is waar genoeg ruimte is om creatief bezig te zijn.

Hoe start je de Logeerkoffer

Besprek de taakverdeling met de ouders die aan hebben gegeven mee te willen werken.

Kies samen met de ouders een thema uit de schatkistmethode waarop de Logeerkoffer wordt gebaseerd. Wij kiezen hier (los van de schatkistmethode) voor het prentenboek 'Bertje Big' (P. Brouwers) met als thema 'Dieren van de boerderij'.

Het uiterlijk van de Logeerkoffer wordt vervolgens aangepast aan het thema van het dit boek. De Logeerkoffer is van een praktisch formaat.

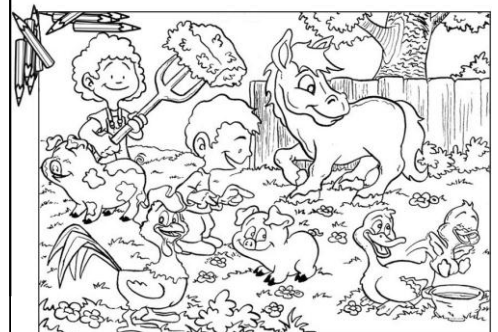
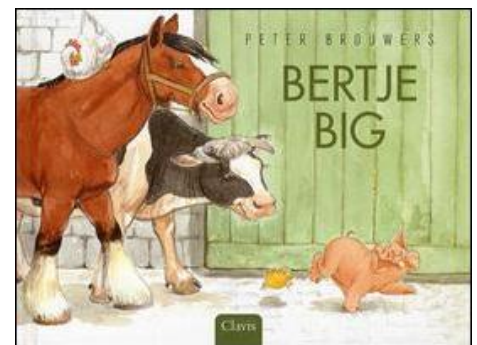
Maak een leuke memorie door plaatjes van dit thema bij elkaar te zoeken en te plastificeren.

Voeg vervolgens iets tastbaars toe aan de Logeerkoffer, bijvoorbeeld één of meerdere knuffeldieren die in het boek voorkomen. Geef deze knuffel(s) een naam (bijvoorbeeld uit het boek) om ze meer tot leven te laten komen.

Geef bij de knuffels wel een wasvoorschrift.

In plaats van een knuffel, kan er hier ook voor gekozen worden om ouders en kinderen zelf een handpop te laten maken van een sok. Geef uitleg over hoe dit moet.

Doe een bijpassende kleurplaat in de koffer.

Maak het logboekje interessant door het een naam te geven. En stel daarin een aantal vaste vragen die ouders en kinderen kunnen beantwoorden als: "Wat heeft de koe Klara meegemaakt?" en "Wat vond je het leukste uit de koffer en waarom?"

Voeg eventueel andere interessante en eenvoudige spellen toe, zoals kwartet.

Maak een handleiding waarin uitleg gegeven wordt over de spellen. Ook de achtergrondinformatie (welke ontwikkeling de materialen stimuleren en de doelstellingen van de Logeerkoffer) wordt hieraan toegevoegd. Gebruik pictogrammen bij de uitleg over de spellen.

Maak een lijst met een overzicht van de materialen die in de Logeerkoffer zitten.

Controleer, wanneer de koffer weer terug komt, met ouders of er nog dingen aangevuld moeten worden en/of gerepareerd.

Plastificeer alle informatiebladen.

Voortgang

Maak een planning waarin duidelijk staat aangegeven welk kind in welke week de koffer mee zal krijgen. Geef deze planning ook door aan de ouders.

Introduceer de koffer in de klas wanneer er een nieuw thema gebruikt wordt. Laat hierbij de kinderen 'kennis maken' met de materialen en geef uitleg over het thema.

Lees als de koffer van een kind terug komt, voor uit het logboekje.

Kies iedere drie maanden een nieuw thema uit de schatkistmethode voor een 'nieuwe' Logeerkoffer. Maak een hoek waarin de materialen uit een gebruikte Logeerkoffer uitgestald worden.

Veel plezier bij het maken van de Logeerkoffer!

Wat zijn de positief en negatief ervaren aspecten door de ouders en docenten van de Cor Emousschool (die in de periode 2009 t/m 2012 gebruik maakten van de Logeerkoffer) met betrekking tot de Logeerkoffer? Voor de ouders van de groepen 2 en 3

Algemene informatie ouders	Naam ouder(s)/verzorger(s)..... Huidige groep van kind..... Plaats.....
Inleiding interview	Duidelijkheid geven over de bedoeling en de duur van het interview. ('terughalen' van de Logeerkoffer) Hoe zullen de gegevens worden verwerkt. Overzicht geven van welke vragen er komen. Toestemming vragen of de naam vermeld mag worden. Toestemming vragen of wij het interview mogen opnemen.
Het gebruik van de gebruikte Logeerkoffer	
Materiaal	1. Welk materiaal uit de Logeerkoffer vonden u en uw kind prettig/niet prettig om mee bezig te zijn? 2. Waar speelt uw kind momenteel thuis graag mee/welke activiteiten doet uw kind graag m.b.t. spel?
Uitleg van de logeerkoffer	3. (Hoe) werd het u duidelijk hoe u de logeerkoffer moest gebruiken? 4. Was de taal een belemmering voor u om de Logeerkoffer te gebruiken? 5. Welke tips (of tops) zou u willen geven over de uitleg die de school u geeft over de Logeerkoffer?
Samenwerking tussen ouders en school	
Betrekken van ouders	6. Zijn er bepaalde thema's gebruikt die u zich kunt herinneren? 7. Op welke manier werd er contact met u gezocht wanneer er een nieuw thema werd geïntroduceerd? 8. Was de Logeerkoffer de enige methode waarbij ouders werden betrokken of waren er activiteiten op school die hierop aansloten? 9. Hoe vond u het dat u de Logeerkoffer één week mocht gebruiken? (te kort/lang/prima) 10. Welke tips (of tops) zou u willen geven over de manier waarop school u heeft betrokken bij de Logeerkoffer?
Afsluiting	- Heeft u nog iets gemist? - Heeft u toevoegingen, opmerkingen en/of vragen? - Hoe heeft u het interview ervaren? - Wilt u nog onze gegevens voor het geval dat u nog iets te binnen schiet (en zouden wij uw e-mailadres mogen)? - Wilt u na afloop van ons onderzoek een kopie van het onderzoek ontvangen?

Wat zijn de verwachtingen van de ouders over de geoptimaliseerde Logeerkoffer?

Voor de ouders van de groepen 1, 2 en 3

Algemene informatie ouders	Naam ouder(s)/verzorger(s) Huidige groep Plaats
Inleiding interview	Duidelijkheid geven over de bedoeling en de duur van het interview. Eventueel uitleg geven over de Logeerkoffer (doel, gebruik). Hoe zullen de gegevens worden verwerkt. Overzicht geven van welke vragen er komen. Toestemming vragen of de naam vermeld mag worden. Toestemming vragen of wij het interview mogen opnemen.
De verwachtingen van de ouders	
Materiaal	11. Welk materiaal zou u graag (terug) willen zien in de Logeerkoffer en waarom?
Uitleg van de logeerkoffer	12. <i>Wilt u in de handleiding alleen uitleg over de materialen of ook over de achtergrond ervan?</i> 13. Zou het voor u een belemmering zijn als de uitleg (handleiding) alleen in het Nederlands beschikbaar is?
Tijd	14. (Op welke gebieden) verwacht u mee te kunnen werken aan het opstellen van de Logeerkoffer?(bv. verzamelen van (knutsel)materialen/ bedenken/maken of ontwerpen van onderdelen) 15. Hoeveel tijd verwacht u met andere ouders en docenten te kunnen investeren in het opstellen van de Logeerkoffer? 16. Hoeveel tijd/op welke momenten verwacht u thuis met uw kind te kunnen investeren in de activiteiten van de Logeerkoffer als u deze een week thuis heeft? 16.1 <i>Welke activiteiten onderneemt u al met uw kind op dit gebied?</i>
Samenwerking tussen ouders en school	
Betrekken van ouders	17. Op welke manier vindt u het prettig om betrokken te worden (contact opnemen) bij projecten op school? 18. Heeft u het gevoel dat een docent tijd voor u heeft? 19. <i>Heeft u contact met andere ouders?</i>
Bereikbaarheid	20. Hoe bereikbaar vindt u de school?
Afsluiting	- Heeft u nog iets gemist? - Heeft u toevoegingen, opmerkingen en/of vragen? - Hoe heeft u het interview ervaren? - Wilt u nog onze gegevens voor het geval dat u nog iets te binnen schiet (mogen wij uw e-mail)? - Wilt u na afloop van ons onderzoek een kopie van het onderzoek ontvangen?

Interview ouder

12-03-2013

Naam ouder(s)/verzorger(s): Ouder 1

Huidige groep van kind: groep 3

Plaats: Den Haag

1. Welk materiaal uit de Logeerkoffer vonden u en uw kind prettig/niet prettig om mee bezig te zijn?

"Meestal zit er zo'n knuffel bij, waar ouders niet dol op zijn. Want kinderen willen vaak die knuffel mee naar bed en ouders vinden dat niet echt hygiënisch.

Ze vinden op zich alles wel leuk om te gebruiken, maar het moet een beetje een samenhangend geheel zijn, anders is het niet pakkend. En dan leggen ze het al snel weer weg. We kregen een spelletje, en een boek van iets anders, en het hing niet echt samen.

Het was een roze koffer, en vrij groot. En ik ben bijvoorbeeld op de fiets, dus dan is dat voor een ouder zelf al vervelend om mee te nemen."

Ok, hoe groot was die dan precies?

"Ja, dat was zo'n grote roltrrolley zeg maar. *Laat zien met haar handen: ± 40 bij 50 cm.* dat formaat."

Over de knuffel: uw kind vond de knuffel dus wel leuk, maar u als ouder vond dat minder?

"Nou ik vind het ook wel leuk, kijk wij hebben op zich wel spelletjes en zo genoeg, maar iets anders is natuurlijk altijd wel leuk om naar te kijken. Maar als het pakkend is, om iets mee te doen. En dat was het in ieder geval voor mijn zoon niet."

3. Hoe werd het u duidelijk hoe u de logeerkoffer moest gebruiken? Of heeft u het zelf uitgepuzzeld, zeg maar?

"Nou je kind kreeg gewoon het koffertje mee, en kon dat na het weekend, of na een week weer terugbrengen, dat was het."

Dus er zat geen handleiding in, er werd van tevoren niks verteld?

"Niks, niks, ja "u krijgt een koffertje mee met spulletjes"."

Kreeg u dan een brief mee van school of iets dergelijks?

"Nee, het was echt de juf die dat organiseerde. En volgens mij werd er uit een andere klas, groepje nul of zo, ook wel is zoiets georganiseerd. Maar je kreeg gewoon de koffer mee, en jouw kind was die week aan de beurt, en dat wisten ze van tevoren, die mocht dan de koffer mee nemen."

Ok, en het kind wist het dan eigenlijk van tevoren?

"Ja..."

Maar u wist daar niets van?

"...die wist dat hij na die de koffer mee mocht nemen.

Nee... Zo heb ik het ervaren hè"

5. U had net zelf al een aantal dingen aangegeven, want wij wilde wat tips en tops over de tas zeg maar. Wat u wel goed vond en wat er beter kon zeg maar. U had net al wat aangegeven wat u voor tips en tops zou geven over de tas, en u gaf al aan dat u meer samenhang zou willen in de tas?

Ja, het zou leuk zijn als er bijvoorbeeld een boekje van Kikker in zou zitten, dat er bijvoorbeeld ook een memory over water/kikkers in zit. Iets van; leuk een handpop, of een ander poppetje waar je mee zou kunnen spelen.

En u gaf aan dat u wel een officiële Verteltas zou willen?

"Nou, een officiële Verteltas wordt door ouders gemaakt. Ja, dat wordt niet door anderen bij elkaar gemaakt, maar dat is voor ouders. Ja, ik zou dat natuurlijk het liefst over een aantal jaren zien, dat hier fanatieke ouders zijn, die dat gaan doen. Maar de Verteltas, de samenhang ervan, hetzelfde bij elkaar wat bij elkaar hoort, ja denk ik wel dat zo'n weekendtas eruit moet zien."

6. Ok. Het volgende gaat over de thema's. Waren er bepaalde thema's die u...

"...Er waren geen thema's."

Was het dan ook het hele jaar dezelfde koffer?

Nee, er werd gewoon wat anders door de juf in gedaan. En dat was dan een anders boekje, een ander spelletje... Het was een boekje, spelletje, er zat een vriendenboekje bij, waar je dan in kon schrijven hoe je kind heette, van welke kleur die houdt, dat soort dingen.

Dus het was echt een vriendenboekje?

"Een vriendenboekje, die kon je dan invullen, zo'n foto d'r in plakken.

Was het een soort logboekje?

"Nee, het was geen logboekje. Het was echt een vriendenboekje, van welke kleur vind je het mooist? En dat vulde ik dan voor m'n zoon in. Maar ja, als zo'n boekje dus één keer geweest is, en je krijgt 'm

de volgende keer weer mee, ja dan heeft het geen zin om daar weer in te schrijven. Het was geen logboek of zo, nee.

Ik kan me herinneren van mijn oudste, dat hij op school wel zoiets van Flip de Beer mee kreeg, en dat je dus een *verhaaltje* kon schrijven met wat hij beleefde had. Of eigenlijk wat jouw kind beleefde had, en dan kon de juf dat na het weekend voor gaan lezen.”

Maar was dat wel een officiële Verteltas of niet?

“Ja dat was een officiële Flip de Beer.”

Dus u kon dat goed vergelijken eigenlijk?

“Dus ik kon dat heel goed plaatsen ja, ik kon dat wel goed vergelijken. Niet dat dat nou zo verschrikkelijk... Ik heb het over acht jaar geleden. Dus niet dat dat nou verschrikkelijk goed georganiseerd was of zo, maar je kreeg dan een map mee met blaadjes en dan kon je in het weekend vertellen wat je gedaan had. Flip de Beer, nou die was mee geweest naar het zwembad. Voor het A diploma of zo.”

En vond u dat beter dan zo'n vriendenboekje?

“Ja, dat vond ik wel.”

7. Werd er contact met u gezocht wanneer er weer nieuwe onderdelen in de koffer gingen?

schud haar hoofd “Ik kreeg gewoon de koffer mee. En dan zat er weer iets nieuws in. En ja, mijn zoon heeft zelfs één keer gezegd, “die hoef ik niet!” Dus ik zeg, ja als hij ‘m niet wil, dan... Ja ik denk dat een roze koffer niet aantrekkelijk is voor een jongen. En als jij een boekje en een spelletje al thuis hebt, en het is niet iets samenhangends, dan...”

Over Flip de Beer; die zouden ze in zo'n programma terug kunnen kijken

“Maar, ouders zijn niet blij met een Flip de Beer d'r in hè, haha.”

Nee dat heeft u inderdaad gezegd, maar zou daar wel iets mee kunnen eventueel?

“Nou ja, als je een dier er in wil hebben, of een beest of een pop, dan iets met een gebruiksaanwijzing dat ie in de wasmachine kan of wat dan ook. Want zo'n ding wordt gewoon vies en alle kinderen kwijlen erop en die willen ermee naar bed.

Nou ja je kan misschien ook iets verzinnen dat er een soort uitklapbedje is voor zo'n knuffel/pop, wat erin zit van hout, dat je in elkaar kunt zetten en dat ie *naast* het bed kan slapen bijvoorbeeld. Of in de handleiding iets van 40 graden wassen. Of je heb ‘m een hele week, dus als je ‘m mee krijgt even zeggen van kunt u hem even na het weekend wassen en dan zien we aan het einde van de week het koffertje terug.

Ok. Waren er op de school nog meer activiteiten met betrekking tot voorlezen, Logeerkoffer. Of er nog meer werd gedaan aan interactie tussen kinderen en ouders?

“Nee, dat is allemaal nu in opzet hier wel. Er wordt weinig gedaan. Bij de kleuterklassen doen ze wel eens in de zoveel tijd knutselen. En dan zijn er dingen van Sinterklaas die er komen en ...”

En dat is dan met ouders?

“Ja dat knutselen is met ouders, dat doen ze dan eens in de zoveel maanden. Nou ja, in groep 3 dan niet, maar ik heb weleens gehad, dan gingen we met z'n allen fruitsalade maken, en met z'n allen lunchen. En we hebben een keer zwarte pietens mutsen met z'n allen gemaakt. Dat was echt voor de kleuters.”

En zijn er dan veel ouders aanwezig, en hoe werd dat dan gedaan?

“Omdat ze van ver komen bedoel je? Nou ja, het wordt gewoon gevraagd en de meeste ouders zijn er, en ja kinderen die er niet zijn, dat is jammer en de ouders die er dan wel zijn, helpen zo'n kind natuurlijk ook. En je hebt dan natuurlijk ook meer juffen he, vaak komt de logopedist dan ook nog eventjes in de klas, en dan mee helpen. Dus d'r is altijd wel eh, ik vond het in elk geval erg leuk.”

Ok. En hoe werd dat georganiseerd? Hoe werd er dan contact met u gezocht?

“Dat werd gewoon gevraagd, maar ik kwam gewoon hier op school, want ik woon hier om de hoek. Dus ik kom m'n kind brengen en halen. Maar dat is ook via een briefje gegaan.”

9. Ok, ja. Hoe vond u het dat u de Logeerkoffer één week mocht gebruiken? Vond u het te lang, te kort of vond u het wel prima?

“Nou, ik vind een week wel goed. Want ik vind vaak als je een koffer voor een weekend mee krijgt, en je hebt zelf toevallig een heel druk weekend, of je bent een weekendje weg, dan valt het eigenlijk al voor je kind dan in het niet. Dus óf je moet dan op zo'n koffer intekenen dat weekend kan ik of dat weekend kan ik. Maar het kan natuurlijk ook zijn dat je dat weekend gewoon heel erg druk bent en daar weinig tijd voor hebt. Nu kan je zelf wat meer momenten uitkiezen om dat te pakken, als je kind dat tenminste leuk vindt hè.”

Van vrijdag tot vrijdag ging die mee?

“Ja vrijdag nam ik 'm dan mee, en die vrijdag erna kon ik 'm dan terugbrengen. Of eerder.”

10. Ok, ja. Goed. Heeft u nog tips of tips over de manier waarop school u heeft betrokken bij de Logeerkoffer of bij andere projecten?

"Nou het is leuk om in zo'n koffer iets van een gebruiksaanwijzing te hebben, of waar het over gaat..."
Ja... Dan hadden wij nog de vraag of u vragen, toevoegingen of opmerkingen heeft.

"Een niet te grote koffer, die iedereen mee kan nemen, en ja, die dan ook telkens als thema verandert."

11. Ok. Dan hebben wij nog een tweede interviewblad. De vorige had betrekking op de 'oude' Logeerkoffer. Deze vragen zullen gaan over uw verwachtingen van de komende Logeerkoffer. Dan is de eerste vraag welk materiaal u graag zou willen zien in de Logeerkoffer en waarom? U heeft hier natuurlijk al het één en ander over verteld...

"Spelletjes, puzzels, een boekje, samenhang, iets om mee te spelen wat handpoppen of wat dan ook. Het moeten niet honderdduizenden kleine stukjes zijn, dat je het als ouders allemaal terug moet gaan lopen zoeken, dus geen lego erin of zo. En wat dan ook makkelijk is; een kleurplaat erbij, dat soort dingen. Ik neem aan dat je daar gewoon elke keer een nieuwe in kan stoppen. En ja iets van een gebruiksaanwijzing, in die zin: wat zit er in de koffer en wat moet er mee terug. Ja, een pop vinden de kinderen inderdaad wel heel erg leuk, maar ja, wel iets wasbaars en hoe je het moet wassen. Want de kinderen slepen die dingen overal mee naartoe, en het is gewoon één vieze, vette Flip de Beer, vooral met die haren. Een badstoffen ding, die je zo kan wassen."

12. En wilt u in de handleiding alleen uitleg over de materialen of ook over de achtergrond ervan?

"Nou ik denk niet dat het voor ouders doeltreffend is, om ze over te halen om daarmee te gaan spelen. Ik denk dat de achtergrond ouders niet zo veel zal interesseren, waarom iets belangrijk is, en dat je er iets van leert is denk ik voor iedereen wel duidelijk. Ik denk dat vooral voor een kind het koffertje heel erg pakkend moet zijn, en dat die het leuk vindt, en dat die er enthousiast over wordt, en ja als jouw kind het koffertje opzij mietert, en denkt 'ja dag', dan kan je het vier keer pakken, maar dan werkt het toch niet. Dus ja, het moet meer pakkend voor het kind zijn, bijvoorbeeld een leuke kleurplaat erin van het onderwerp. Dat soort dingen. Of dat je zelf je memory kan maken van dat onderwerp, weet je wel zo'n kleurplaat."

Dus u zou meer thema's d'r in terug willen zien?

"Ja het hoeft niet speciaal over de herfst te gaan of over de winter te gaan, maar inderdaad, misschien eens over de zee, en dan met vissen erbij, of misschien een spelletje met visjes erbij, of ik denk dat het ook wel leuk is, met dingen erbij die ze dan ook echt aan kunnen raken, ik denk dat dat heel erg belangrijk is. Dat kunnen gewoon plastic poppetjes, beestje, handpoppen zijn. Gewoon, zoals een Verteltas eigenlijk. Dat is eigenlijk, mooier kan het niet. Dat deden ze bij mijn andere zoon op school en dat is hartstikke leuk voor de ouders, hoe het eruit ziet."

13. Zou het volgens u een belemmering zijn als de uitleg voor ouders van andere afkomst alleen in het Nederlands beschikbaar is?

"Ja, misschien als iemand van een andere afkomst is, voor de mensen plaatjes met vis, en dan 'vis' eraast, dat soort dingen. Is handig voor de kinderen om een woord te leren, misschien voor de ouders meteen ook."

Ok. Nou zit uw kind in groep 3. Op welke manier verwacht u mee te kunnen werken aan de Logeerkoffer? Misschien met het opstellen, misschien met het verzamelen van... meer de creatieve dingen ervan?

"Jullie willen echt een Verteltas gaan maken?"

Stel dat het erop zou lijken om het zoveel mogelijk met de ouders te gaan doen...

Nou als jullie echt Verteltassen willen gaan maken, dan ben ik daar wel voor in.

Ja, wij mogen het geen Verteltas noemen, het blijft Logeerkoffer, omdat Stichting Verteltas heel strikt is. Zij geven cursussen voor mensen die daarmee mogen werken om de kwaliteit ervan te waarborgen eigenlijk. Wij mogen dus niet zeggen: "wij gaan een Verteltas maken", maar wij proberen wel zoveel mogelijk dingen te zoeken dat het zo nuttig en leuk...

"Nou, als we een groep ouders weten te vinden, is dat prima. Ik wil wel helpen organiseren dan hoor!"

14. En hoe ziet u dat voor u?

"Nou ja, waar het nodig is, of ik iets bij elkaar moet gaan zoeken, of misschien zeggen jullie wel van: "nou ja we hebben een logeerkoffer, maar we maken er een tas van, er moet een tas gemaakt worden", ja dan wil ik dat ook prima doen. Dus dat is geen probleem. Ik heb thuis een naaimachine staan, ik haak graag..."

Dus creatief echt.

"Maar ik denk wel dat je met een groepje ouders bij elkaar, dat je er wel wat van kan maken."

Dat zou erg leuk zijn.

"En het zou leuk zijn, als jullie dat doen, maar jullie stoppen natuurlijk na een bepaalde periode."

Ja, wij geven de docenten, doormiddel van ons onderzoek, tips eigenlijk, zodat zij daarmee verder kunnen. Dan zou dat in samenwerking met de ouders een goede koffer moeten worden.

"Ok. Ik zit toevallig ook nu in de oudergroep die we hebben opgericht. Haha, dus ik laat ze er daar dan nog wel wat van horen."

15. Dat zou heel fijn zijn. Dus, ja. Uh, hoeveel tijd verwacht u met andere ouders en docenten te kunnen investeren in het opstellen van de Logeerkoffer?

"Ik werk niet, maakt niet uit, prima! Het enige is wel dat ik het met een groep ouders doe, en niet straks in m'n eentje zit en een paar tassen moet gaan verzinnen."

16. Ja, ok. Hoeveel tijd verwacht u thuis met uw kind te kunnen investeren in de activiteiten van de Logeerkoffer?

"Dat is maar net hoe leuk het is natuurlijk, ik bedoel als jij een leuk, niet vies beest hebt, wat dus overal mee naartoe gaat, dan investeer je vaak al de hele dag, want dat beest moet mee naar zwembles, en je loopt de hele tijd met Flip de Beer, van *heb je 'm al gezien*, want zo gaat dat bij kinderen, dus dan investeer je een hele dag. Maar als er niks aan is, en er maar spelletjes in zitten en een boekje, nou ja dat spelletje speel je een aantal keer en dat boekje lees je een keer, dan zit je wel aan een paar uur."

Ok. En zijn er ook vaste momenten, bijvoorbeeld bij naar bed gaan o.i.d. dat u die er dan bij pakt?

"Nee wij lezen tussen de middag, wij lezen niet voordat mijn kind naar bed toegaat. Want dat is een ritueel, en dat kan je dan niet doorbreken."

Maar u heeft wel een ritueel dat u thuis voorleest?

"Ja tuurlijk lees ik thuis met mijn kind, dat is toch hartstikke leuk! Ja gewoon 's middags, als ie thuiskomt, gezellig op de bank, of gewoon 's avonds na het eten, maar de tas pas ik aan op het ritueel dat we al hebben. Maar als er niks in de tas zit... ja dan heeft het niet zoveel zin."

Dus het was vooral dat uw kind minder zin in de tas had dan u eigenlijk?

"Nou mijn kind had geen zin in de tas. Die heeft 'm zelfs een keer op school laten staan omdat ie het niet wou. Dus ja ik zeg al, het moet gewoon echt iets pakkends zijn. Het hoeft echt geen berg met speelgoed of wat dan ook te zijn, maar iets wat bij elkaar is. Ja, iets waar je kind ook mee bezig kan zijn."

17. Ok, uh, op welke manier vindt u het prettig om betrokken te worden bij projecten op school? In dit geval de Logeerkoffer.

"Het is leuk dat je in het begin van het jaar op een ouderavond bij elkaar komt, en dat het dan ook verteld wordt. En het zou fijn zijn als je dan van tevoren zou weten wanneer je 'm krijgt. Dus niet dat je 'm op vrijdag in je handen gedrukt krijgt, en *zorg even dat er een verhaaltje geschreven wordt*, het zou zonde zijn als dat dan even ineens tussendoor zou moeten."

18. Dat is wel een goede. Heeft u het gevoel dat de docenten tijd voor u hebben?

"Hier op school, ja. Ja hoor! Ik spreek ze gewoon aan. Als de kinderen uit zijn, of gewoon op het schoolplein; meestal hebben ze wel een keer in de week wacht of zo. Zijn juf op donderdag bijvoorbeeld. En anders loop ik gewoon naar de lerarenkamer en dan vraag ik of ze even tijd heeft als het spoed is. Ik denk dat het maar net ook aan een ouder ligt, hoe vrij je je voelt."

19. Heeft nog u contact met andere ouders van deze school?

"Ja."

Ook vanwege die oudergroep waar u nu inzit?

"Nee, ja daar zijn we nu mee bezig, maar die kende ik al, gewoon van het schoolplein. Die zitten ook niet speciaal bij mijn zoon in de klas."

20. Ok. Nou, u gaf net al aan, u woont hier vlakbij eigenlijk. Hoe bereikbaar vindt u school?

"Heel bereikbaar!"

Ja, en dan bedoelen wij letterlijk en figuurlijk. Dus ook dat u mensen aan durft te spreken.

"Het is een open school, maar ik kan begrijpen als je als ouder, wanneer je kind pas in groep 3, 4 of 5 hier komt, dat dat anders is. Want je zet ze buiten af en dan gaan ze zelf naar binnen, maar als je bij de kleuters begint, loop je sowieso al elke dag mee naar binnen. Dus dan zie je op een gegeven moment ook de logopediste en zo."

2. Ja, ok. Ja... waar speelt uw kind momenteel thuis graag mee? Of heeft u bepaalde activiteiten...

"...Duplo, lego, met mooi weer buiten spelen, tollen. Dat is natuurlijk heel goed voor de motoriek natuurlijk hè! En poppetjes."

Ja, voor de fijne motoriek, lego. En heeft u toevoegingen, opmerkingen en/of vragen?

"Misschien voor de koffer een leuk idee, omdat het hier toch speciaal onderwijs is, en er veel met gebaren gedaan wordt, is het misschien wel leuk als je een plaatje van een vis hebt, dat er dan het gebaar gemaakt kan worden op een poster. Je hebt zo'n boek waar je alles uit kunt halen, dus als het over vissen gaat, dat je het gebaar van een vis hebt bijvoorbeeld. Ze geven natuurlijk wel gebarencursus op school, maar ik denk dat zoiets is wel leuk is voor de ouders."

Interview ouder

15-03-2013

Naam ouder: Ouder 2

Huidige groep van kind(eren): groep 2 en 4

Plaats: Den Haag

1. Welke dingen die in de tas zaten vond uw kind fijn om mee te spelen?

"Spelletjes waarbij je tegenover elkaar moest zitten. Hij vind fijn om met de puzzel bezig zijn."

Met de puzzels?

"Ja."

Ok.

"Ja, boek ook lezen. Twee boek, drie boek, verschillend, maar ik weet niet welke eigenlijk, maar er waar boek ook bij en beertje, klein beertje. Ehm knuffelbeer."

Ja, ok.

"Dat vond hij leuk."

En waren die puzzels met veel stukjes?

"Jaaa. Twee verschillend puzzel. Eén van 'Wat heb jij en welke ding heb jij?' Zo."

Oh, een soort kwartet?

"Ja. Ik weet niet hoe..."

En dat vond u wel leuk?

"Ja, hij vond ook leuk, ja. Ik was daarmee bezig voor hem, mijn dochter was ook hier, maar zij weet niet eigenlijk."

Ok, zij heeft niet met de Logeerkoffer gewerkt?

"Nee, nee, nee, nee, is alleen mijn zoon."

2. Ok. En thuis, als uw kind thuis is, waar speelt hij dan graag mee?

"Soms bij zijn zus en zij doet boek lezen, verhaaltje en zij doet drie boek verschillende lezen. En hij 'mag ik lezen mama?' En zij horen erbij en ik: Ok, ik ga lezen."

Ok.

"En ik ga, ja is wel fijn en de andere, andere boeken. En ik zei, ja ik ben ook vier kinderen, ik ben ook bezig voor mijn leven. Ik vind wel leuk om te doen. En iedere week of twee weken koffer ophalen voor koffer meenemen. Met boek voor kindje eigenlijk. En hij zegt 'Ja, ik vind echt die boekspelletjes fijn'."

3. Boekjes en zo vond hij wel echt leuk. Boekjes en spelletjes. Ok. Was het voor u duidelijk hoe u de koffer moest gebruiken?

"Ja."

Dat was wel duidelijk?

"Ja. Ik weet ook hij doet en hij mag wel wat sommige dingen lezen en een spelletje en mag niet andere kindje aanraken en hij "Ok, mama, ik doe wel" *lachend* En een verhaal lezen samen, met hele familie eigenlijk. Niet alleen voor hem, maar ook andere kindjes lezen en zo. Iedereen is wel fijn."

Ja.

"Maar hij speelt vaak, ja, beertje meenemen naar slapen. Ik zei ook 'Jij bent nog baby' haha Met dat beertje zo"

Ja. En die werd ook vaak mee naar bed genomen?

"Ja, ja. Knuffelberen, zoiets dergelijks, maar ja mijn dochter zit in groep 2 en ik zie niet meer eigenlijk. Is afgelopen, ik weet niet."

Ja, klopt, ja. Daarom willen wij inderdaad weten hoe het was en...

"Ja."

Maar hoe werd het u duidelijk hoe u die koffer moest gebruiken? Werd dat verteld door de juf of wist het kind het dan?

"Ja, ik weet, ja. Mama die doen en mama die doen."

Ok. Uw kind vertelde het?

"Ja, kind, ja. Mag niet alles in en uit elkaar, hij zei 'Ok, mama, ik doe'. Samen met de avond, want middag is echt druk en kan niet opletten, want ik moet voor familie klaarmaken van eten of zoiets. En avond vaak moe, maar zij samen willen spelen. Is wel gezellig, maar ja."

Het is ook druk?

"Ja."

Was één week eigenlijk te kort dan, zegt u?

"Ja, nee, hij was iedere avond weer en dan vrijdag komt eraan en andere kindje ook meenemen. Is wel één week, maar is wel gezellig, maar ja."

Ok, ja. Er was geen handleiding in de tas, toch?

"Volgens mij wel."

Ja, zat er wel een handleiding in?

"Ja, zo ding. Twee puzzel, maar één voor zitten tegenover elkaar, puzzel, bij elkaar zitten en de ander is alleen samen spelen. Tegen elkaar zitten en 'wat heb jij, mama, wat heb jij?' Zo."

Uitleg over het zelf spel, zeg maar?

"Ja."

4 (en 13). Als er een handleiding over de tas in zit, dus 'deze spellen zitten erin'. Zou de taal dan een belemmering zijn? Zou dat het moeilijker maken?

"Hij was al in derde, hij was wel slimmer dan andere kindjes. Hij vooruit gaan. Hij zegt: 'Ja, ik heb die gedaan, ik heb die gedaan ik ga die vertellen.' Ik zeg 'Ok.' Hij vind wel leuk en hij is vooruitgaan. Hij is slim en hij zat in groep 3 eigenlijk, hij was... eigenlijk twee. Hij zegt, ik vind makkelijk voor hem. Deze boek ik ga meenemen, is wel fijn. Ik zeg 'Ok.'"

Dus hij liep eigenlijk best wel voor. En voor u zelf? Vond u het lastig om het boek in het Nederlands te lezen?

"Nee hoor. Nee hoor. Ik zit VMBO. Is wel leuk, ja hoor."

Ok. Ik vind het knap hoor. Nederlands is best een lastige...

"Ja, is wel lastig, maar ik woon dertien jaar hier eigenlijk. Beetje lang, ik was alleen eigenlijk voor school. Is wel fijn, maar ja."

5. Ok. Heeft u misschien bepaalde tips? Dat u zegt van 'dat was goed aan de uitleg over de koffer'? Zijn er dingen die beter konden of waren de dingen gewoon goed?

"Nee, is wel goed eigenlijk. Moeten jullie ook terug voor kindje spelen is wel belangrijk en leren, luisteren en... Zulk soort dingen eigenlijk. Maar ik zie mijn dochter zij zegt 'Wij gaan de koffer hebben?' Ik zeg 'Ik weet niet.' Dus ik vraag even, misschien vergeten. En misschien komt hij later. Zij zegt 'Nee joh, ik weet niet waar hij komt.' Is oud eigenlijk, ik weet niet eigenlijk, haha."

Nou, de koffer was vorig jaar gestopt...

"... Ja, vorig jaar!"

En wij gaan proberen om een nieuwe koffer te maken...

"... Ja, spelen, handig voor kinderen. Is wel makkelijk voor groep 2 om te leren."

Ja en ook leuk.

"Ja, is wel leuk eigenlijk."

Ja. En uw kind zit nu in groep 2 zei u?

"Hij was groep 2, maar hij zit in groep 4."

Hij zit nu in groep 4?

"Ja."

En uw dochter?

"Zit in groep 2."

Uw dochter zit nu in groep 2?

"Ja."

6. Ok. Dan kunnen wij daar straks een tas voor maken voor volgend jaar.

Ok. Waren er bepaalde thema's in die tas van wat u zich kunt herinneren?

"Ehm, is verschillend eigenlijk. Ik heb, puzzel is wel, voor hun is wel bezig, want zoiets willen. Hij: 'Mama, helpen' Ik zeg: 'Ja, ik ga helpen.', maar moet eerst goed slapen dat wij samen. Hij zeg: 'Ok. Ik doe nu zelf, eigenlijk' en hij doet wel en ik zei: 'Ja.' Hij is wel vlot dan andere kindje ik zei, is wel fijn eigenlijk. Hij doet zijn best om elkaar te helpen. Zoveel voor jullie, is wel makkelijk om te weten welk kindje best voor spelen voor de puzzel verschillen om te doen. En voor ons, maar ik helpen voor hem eigenlijk en..."

Ok. En werd de koffer ook veranderd?

"Ja."

Dus dat er nieuwe dingen in de koffer kwamen?

"Ja, moeten jullie ook nu dingen komen eraan. Ja, hij was dezelfde ding eigenlijk. Maar hij was stopgezet voor school. Maar is wel zelfde ding vroeger. Zo'n ding. En puzzel, ik weet niet hoeveel eigenlijk, maar is wel verschillend. Maar als jullie maken nu koffer meerdere puzzel en lezen."

Meer van dat soort dingetjes?

"Ja, want kinderen is echt die hersenen goede dingen bij elkaar zetten. Is wel fijn voor hersens, maar als groep 3 gaat, kan niet spelen, moet schrijven en lezen."

Ja, wij maken de tassen voor groep 1, 2 en 3, dus als uw dochter volgend jaar in groep 3 zit, komt er nog een koffer. In groep 4 is er geen koffer meer.

"Hij is echt bezig voor rekenen. Maar als voor groep 3 zijn, is ook koffer moeten. Zo dingen lezen en leren en begrijpen."

Ja. En hoe vaak werd de koffer ongeveer veranderd? Iedere maand een andere koffer?

"Nee hoor, is zelfde, maar vroeger is koffer met iedere maand iets nieuws."

Maar ik bedoelde wat erin zit.

"Ja, zelfde spelletjes."

Het hele jaar door eigenlijk hetzelfde?

"Ja."

Ok.

"Ja, ik koop zelf ook puzzel en zo, maar voor ons is zelfde waar hij mee spelen. Maar hun is wel blij want hij zei: 'Ik heb de koffer meegenomen, mama!'"

Altijd wel enthousiast?

"Ja, haha."

Maar mocht er volgens u wel meer verschillende dingen in gemogen?

"Nee hoor. Hij zeg 'Mama, ik doe ook speeltje van anders.' Ik zeg 'Ok. Is niet erg.' Ik begrijp wel."

Ja, dus hij deed ook lekker thuis spelletjes?

"Ja."

7. Ok. En toen de koffer begon, hoe heeft de school u dat verteld?

"Ja, juf verteld van er is koffer voor groep 2. Daar kunnen leren en lezen zit gewoon puzzel en een klein beertje voor slapen en knuffelen. En ja, zoveel dingen. Ik van 'Ja, ok.' Spullen voor kindje, is niet voor ons, maar voor hem. Hij zegt 'Ok.' 's Ochtends hij kreeg van juf Nellie. Was vroeger hier. Deze groep is wel nieuw juf en nieuw kindje eigenlijk, dus."

Ok, dus de juf die vertelde dat allemaal?

"Ja, alles verteld."

En dan in dan in het begin van het jaar?

"Ja."

Ok. Voordat het schooljaar begon, zeg maar.

"Ja, ja."

Op een ouderavond?

"Nee, op ouderavond alleen spreken over kind over hoe gedragen."

8. Was de Logeerkoffer het enige waarbij ouders iets met school hadden, zeg maar? Of waren er nog meer dingen dat de school, dat je op school dingen kon doen met de kinderen.

"Nee, niet."

9. Nou, u gaf al aan dat één week, dat u dat prima vond, altijd.

"Ja. Ja, iedere kindje op haar beurt wachten eigenlijk, dus ja."

Ja, klopt. Dus een week is niet te kort?

"Nee, dat is niet te kort. Ja, hij zegt, ik heb één week gespeeld..."

...Hijzelf vond het misschien te kort, ja. Dat betekent wel dat hij het leuk vond inderdaad. Ok, dat is goed. Heeft u bepaalde tips of ideeën over hoe de school u informatie heeft gegeven of had u meer of minder willen hebben? Of vond u het goed?

"Nee, alleen in, ja, minimaal is voor de juf vertellen is meenemen om te spelen voor kindje. En kan lezen voor boekjes, hij moet ook verstaan te lezen. Ook als ik helpen, hij ook lezen een verhaal. Iedere week ander kindje meenemen is wel blijven rond. Is wel echt fijn eigenlijk."

Dus dat vond u wel duidelijk eigenlijk?

"Ja."

11. Ok. Met deze informatie willen wij gaan kijken wat er goed was aan de koffer en wat er misschien beter kan. Wij hebben nu een aantal vragen die over de vernieuwde koffer zullen gaan. Hierbij willen wij graag uw verwachtingen horen en de wensen die u heeft voor de volgende koffer. En als eerste vraag hadden wij welk materiaal u graag zou willen zien in de koffer of terug zou willen zien.

"Ja, die beertje vind hij leuk en verschillende puzzel die erin zit en ook hoe moet spelen voor hem van 'Wat heb jij, mama?'"

Dus, niet alleen kwartet...

"... Ja, kwartet. En de andere is ook bij elkaar zitten kinderen ook bezig hoeveel bij elkaar horen."

Ok, dus ook met elkaar. Dus die spellen zou u wel terug willen zien?

"Ja. Is wel verschillend, maar is wel fijn eigenlijk, ja. Kinderen spelen, ook ons voor ouder om te helpen. Samen doen."

En zijn er nog andere dingen die u leuk zou vinden voor in de koffer?

"Ja, boeken ook. Verschillende eigenlijk, ik weet niet hoe heet eigenlijk."

Prentenboekjes? Met die plaatjes?

"Ja!"

12. Ok. Die hebben we net al gedaan *wijst naar de vraag* Of het voor u een belemmering zou zijn als de handleiding in het Nederlands zou zijn. Wilt u in deze handleiding dat alleen uitleg

over hoe de spellen moeten en de materialen? Dus wat erin zit. Of zou u ook de achtergrond willen weten. Waarom iets goed is of waar het voor helpt.

"Ja."

Dat zou u wel interessant vinden?

"Ja, want kinderen willen spelen. Zij ook, ja lezen en leren."

Ok. Ja, u gaf net al aan dat u het best wel druk heeft.

"Ja, want iedereen moet school gaan en allemaal verschillende scholen. Maar avond is wel druk, met eten en, ja maar hun is grootste beetje later slapen en de jongste wat vroeger naar bed. En wel heel vroeg de wekker, dus."

Ja, wij vragen dat omdat het eigenlijk een idee is voor de Logeerkoffer dat het met de ouders samen wordt gemaakt.

"Ja."

15. En wij vroegen ons af of u daarin tijd zou willen en kunnen investeren om op een bepaald moment in de week met andere ouders iets mee te doen. Om zo'n koffer samen te stellen.

"Ja, ok."

Ja, zou u daar wel bij willen helpen?

"Ja."

14. En op welk gebied verwacht u dan dat u mee zou kunnen helpen? Want wij hebben bijvoorbeeld mensen nodig die helpen bij het verzamelen, mensen die het echt maken en mensen die het bedenken.

"Ja, is spelletje is leuk voor hun, eigenlijk. Is beste voor spelen. Hun wil ook puzzel doen. Dat soort dingen is wel fijn voor hun. Kinderen is altijd fijn. In groep 3 is wel minder voor spelletjes en dingen eigenlijk. Moeten ook hard werken. Is wel fijn. Maar mijn dochter nog steeds langzaam met leren."

15. En hoeveel tijd verwacht u te kunnen helpen bij ouders en docenten? Voor het meewerken? Zou u zeggen van 'Die en die dag zou mij uitkomen' eventueel? Het is niet zo dat dat gelijk vast staat, hoor. Het is gewoon meer om te kijken of er ouders zijn die hiervoor tijd kunnen en willen vrijmaken. Is er een bepaalde dag in de week waarop u kan?

"Ja, ik kan elke dag. Mijn kinderen naar school gaan en ik ben altijd vrij en bereikbaar. Ik moet kinderen naar school brengen en de anderen hier. Is wel een uurtje..."

En u bent in principe wel altijd bereikbaar?

"Ja, altijd bereikbaar. Ik heb ook vier kinderen. Ik moet ook opletten om..."

16. En op welke momenten verwacht u thuis met de Logeerkoffer bezig te kunnen zijn?

"Sommige woensdag te kort voor, half dag eigenlijk. En daar begint met meenemen en buitenspelen en... spelen bij elkaar eigenlijk. En avond zij ook slapen. Ik ben ook bezig om heen en weer. Maar ik wil een uur iedere werkdag kind moet ook vrije tijd. Hij zegt 'Ik moet nu slapen.'"

Dus elke avond wel, zei u?

"Ja. Elke avond ja. En is wel maandag tot vrijdag en zaterdag, zondag ook bij. En dan andere kinderen meenemen."

En voor de rest speelt hij er ook met zijn zusje wel mee?

"Ja, heel goed en de puzzel."

17. Nog vier vragen. Dan zijn we nog wel op tijd, denk ik. Op welke manier vindt u het fijn als de school u benadert? Dus via een brief die aan de kinderen mee gegeven wordt of e-mailen?

Welke manier vindt u het prettigst dat school u contact...

"... Ja, brief."

Via de leerlingen zeg maar?

"Ja... Maar zij vaak ook op school vertellen."

18. En heeft u het gevoel dat de docenten tijd voor u hebben?

"Ja, zij, ja... kwart voor negen is school en voor kwart voor negen wij spreken elkaar eigenlijk. En docent verteld alles voor mij eigenlijk. En mijn zoon."

19. Ok. En heeft u ook contact met andere ouders van de school?

"Ja, wij van groep 2 bij elkaar praten en 3 ook en 4 ook, alleen wij zitten in verschillende klas eigenlijk, maar wanneer wij hier komen ophalen."

20. Gezellig! Ja, ok. Ja en dan eigenlijk al de laatste vraag. Hoe bereikbaar vindt u school?

"Ik, ehm, bereikbaar meenemen naar hier vijf haltes met de tram. Als alle ziek zijn, gaat niet."

Maar u vindt het bijvoorbeeld geen probleem om bijvoorbeeld even te bellen naar school of...

"...Nee... Ja, als ze een beetje laat zijn, ga ik bellen. Als ze ziek zijn wel, maar niet altijd. Maar, ja."

Heeft u verder nog dingen die u door wil geven?

"Nee, ja, willen als jullie maken nieuw koffertje zo, zoveel meer voor hun spelen, ja. Zoveel dingen voor hun is verstaan om te lezen."

Interview ouder

25-04-2013

Naam ouder(s)/verzorger(s): Ouder 3

Huidige groep van kind: groep 4

Plaats: Den Haag

1. Welk materiaal uit de Logeerkoffer vonden u en uw kind prettig/niet prettig om mee bezig te zijn?

"Ik weet niet meer precies wat er allemaal nou in dat koffertje zat, maar zoals het boekje, nou dat was natuurlijk waar het eigenlijk altijd om draaide.. gewoon het boekje om dat te lezen en nou ja om te kijken wat het kindje daarvan vond. Kinderen op die leeftijd vinden herhaling gewoon heel leuk, en daar is een boekje gewoon heel erg voor gediend. Want je leest een verhaal, en de volgende dag mag je 'm weer opnieuw gaan voorlezen. Dus wat dat betreft, dat is gewoon een heel goed ding van de Logeerkoffer zelf. En wat er nou precies voor de rest nog in zat, dat weet ik niet zo goed omdat het natuurlijk alweer een tijdje geleden is voor mij. Maar d'r zat volgens mij ook wel iets in van een beestje, een poppetje zat er volgens mij ook altijd meestal in, wat ook te maken had met het verhaal. En wat voor de leeftijd wat m'n kind toen had, kwam het wel goed uit. Want dan heeft ie iets tastbaars wat dan bij het verhaal hoorde, en dat hield ie dan vast of zo, weet je wel. Ja dan kan je een beetje doen alsof, alsof het dan echt is. Weet je wel, een beetje in de leefwereld van een kindje, daarin verder gaan. Want dan gaf ik altijd het beestje of poppetje en dan lees je het verhaal, en een kind, vooral in de instroomgroep, is nog heel ongeduldig. Die kinderen die hier op school zitten al helemaal, want die zijn qua begrip, taalbegrip, nog niet zo ver als een horend kind (mijn kind zelf was slechthorend). Dus, ik had er nog meer, denk ik, problemen mee dan een ander om voor te kunnen lezen. Want bij mij kwam het verhaal niet helemaal over op hoe het verhaal was. Dus het moet heel veel beeldend overkomen, snap je? Want als je het bij m'n kind dan kon laten zien, van zo en zo, begreep die het eerder dan alleen maar een paar woorden die ik ging voorlezen."

Dat is ook wel weer een hele goede tip natuurlijk: beeldend maken.

"Ja, dat heb ik dan weer meegemaakt, omdat m'n kind slechthorend is! En ook de leeftijd, want ze kwam hier toen ze 3 was. Nou ze was nog lang niet zo ver met taal, als dat ze nu is. Kijk, nu kan ze zelf gewoon een boekje gaan lezen, en dan hoeft ik haar ook niet meer, weet je wel geen beeldende dingen meer met d'r te doen. Daarom zeg ik ook, op de leeftijd wat zij toen was, en de situatie van haar, kwam het wel goed uit dat er een speeltje in zat, wat dan te maken had met het boek."

Ok, en was dat dan één boek, of waren dat meerdere boekjes?

"Dat weet ik dus niet meer! Dat weet ik niet meer... Mijn kind is nu 8,5 en we spreken van toen ze 3 was, dus vandaar!"

Ja precies, dat is echt alweer een poos terug! En het is iets wat je een week meekrijgt..

"Ja, en het was ook pas na een periode, want ieder kind krijgt het dan een week mee, dus je kreeg het in een jaar misschien 2/3 keer mee."

En wij hoorden van een andere moeder dat er kwartet in zat?

"Dat zou best wel kunnen hoor! Want er zat altijd wel een speeltje of een poppetje van iets zat er wel in.. volgens mij zat er ook wel wat speelgoed in, iets wat je kon spelen."

En veranderde die ook een aantal keer? (6: Zijn er thema's gebruikt die u zich kunt herinneren?)

"Ja, hij was niet elke keer hetzelfde, dus elke keer als we het koffertje mee kregen, zat er ook iets anders in. Dan zat er een ander boekje in, zat er ander extra materiaal, maar ja wat ik al zei, ik kan gewoon niet alles meer herinneren, van wat er nou voor prulletjes allemaal in zat."

6. Ok, ja begrijpelijk. Maar was het wel in een thema?

"Ja, het ging wel in een thema, dus als je dan iets mee kreeg, bijvoorbeeld het ging dan over het strand, dan kreeg je alles wat er dan bij hoorde alleen in thema strand. Dus het boekje ging dan over het strand, het speelgoedje wat er dan bij zat, of nou ja wat je zegt, het kwartet, zou dan ook over het strand gaan. Het was wel een thema, dat kan ik me wel dan herinneren."

3. Werd het u duidelijk hoe u de Logeerkoffer moest gebruiken, en op welke manier?

"Nou het was wel duidelijk voor een ouder vind ik dan. Want er zat dan ook een schriftje bij, waar je dan uiteindelijk kon vertellen hoe het was, voor je kindje, voor jezelf. Een beetje soort van na-schrift in feite. En dan kon je ook terug lezen wat de andere ouders en dan van vonden, dus da's wel handig. En eh.. het is gewoon duidelijk. Een boekje zat erin dus als ouder weet je dan ik ga voorlezen, en het speelgoed dat sprak voor zich voor mij."

5. Ok, had u geen uitleg nodig?

"Nee, ik had geen uitleg nodig."

En zat er ook een soort handleiding bij over hoe je het ongeveer moest gebruiken?

"Dat weet ik echt niet meer... Ik heb ook heel druk leven, dus ik kan me bepaalde details gewoon niet herinneren weet je. Mijn dochtertje is van begin af aan al slechthorend geweest, en 't is echt een pittige meid geweest, en nog steeds maar ja daar moet je dus wel elke keer mee bezig zijn. Dus ik kan me dat soort kleine details gewoon niet meer herinneren."

Op zich is dat dan ook wel weer heel goed, om juist nieuwe ideeën te hebben voor zo'n nieuwe koffer. Omdat je anders vaak ook kan blijven vasthouden aan dat oude.

"Ja, ik denk dat een belangrijk ding wel het thema was dat erin zat, dat het gewoon leerzaam is voor een kindje."

7. Op welke manier werd er contact met u gezocht wanneer er een nieuw thema werd geïntroduceerd?

"Met de Logeerkoffer? Nee, want het was gewoon de beurt van het kind om dan de logeerkoffer mee te nemen, en dan was het een verrassing als je 'm open deed. Dus het is niet van tevoren, ja dit is het thema, nee het was gewoon het kind kreeg het mee naar huis en dan doe je 'm open en wow, verrassing! haha."

En vond u dat wel leuk op die manier?

"Ja, want voor het kind zelf is het natuurlijk leuk, maar voor jezelf pak je ook iets nieuws uit! Ja het is misschien ook wel leuk om te weten van tevoren, maar zoiets heeft voor mij niet echt veel meerwaarde als ik weet het gaat over het strand, of het gaat over de keuken vandaag. Bij wijze van, dus voor mij maakt het niet uit in ieder geval. Als het maar duidelijk is dat het bij mekaar hoort. Stel je voor dat het over de keuken gaat, dan weet je pietje gaat eten maken of zo, en d'r zit iets van een keukending in of zo, oh dit kan je hiervoor gebruiken! Dan spreekt het eigenlijk al voor zich voor het kind, om er een samenhangend iets van te maken."

Ja dat geven meerdere ouders aan inderdaad, dat het samenhangende wel heel belangrijk is.

"Ja, jawel, want als jij een boek krijgt over dit, en een speeltje krijgt over dat, wat er totaal niks mee te maken heeft, ga maar een keer aan een kind uitleggen waarom dat in het koffertje zit. "Waarom is dat dan?" en kinderen hebben altijd al waarom, haha!"

Maar daar had u geen last van, dat er geen samenhang in zou zitten, dat was wel duidelijk?

"Ja, voor mij was het wel duidelijk. Maar ik heb 'm ook niet heel vaak gehad hoor, het zou kunnen, want m'n dochter was in die tijd ook heel vaak ziek, dus dat ik 'm daarom wat minder had. En zit het daarom ook wat minder in mijn geheugen."

8. Was de Logeerkoffer de enige methode waarbij ouders werden betrokken of waren er activiteiten op school die hierop aansloten?

"Die aansloten op de Logeerkoffer zelf?"

Ja of waarbij ouders betrokken werden bij school, die ook te maken hadden met spel of lezen

"Ja daar vraag je me wat! Want ik moet zeggen, in de begingroepen had ik nog geen rijbewijs, dus ik kwam hier ook heel weinig. En toen werd zij ook gebracht, dus het enige contact wat ik goed had met school was het Logeerkoffertje. En meer.. ja d'r waren wel van die dagen dat je echt als ouder betrokken werd, maar dan was 't gewoon een speciale dag voor iets... Dan was het overdag hier en dan kon je eten meenemen en zo en dan was je met die kinderen betrokken, maar ik weet niet meer helemaal... Maar daarom zeg ik, in de tijd dat de Logeerkoffer d'r was, was ik zelf nog niet zo dicht bij school zeg maar. Zij ging met het busje, en dan kwam ze daar ook weer mee thuis. En dan nam ze 't koffertje mee, dus ook niet dat ze zeiden van hier gaat 't over, want ik sprak ze ook bijna nooit. Wat je zegt, de ouderavond dan, die paar (twee of drie) middagen in een jaar, dat je dan als ouders werd gevraagd, van nou samen met je kind. Maar of dat nou echt iets was wat je hiermee kon linken...nee dat niet. Misschien heeft dat er wel mee te maken dat ik er zelf nog niet elke dag was, nu zou ik zeggen van ok, als er iets is. Maar nu is ze natuurlijk zelf iets ouder, nou is 't wel een ander verhaal. Maar stel je voor, m'n kind zou dan in groep 1 zitten en je komt dan iedere dag naar school, dan is 't toch een ander verhaal. Want ik heb nu natuurlijk iedere dag contact met leerkrachten. Als er iets is, bijvoorbeeld je kind heeft niet geluisterd, je hoort 't gelijk die middag al als je d'r komt ophalen. Terwijl daarvoor, ja helemaal in die begingroepen was er wel zo'n schriftje, als er dan iets was, maar da's toch anders dan het echt persoonlijke. Ik vond het wel handig hoor, die schriftjes! Want zo kreeg ik toch nog iets mee van wat ze... die kreeg ze iedere dag mee naar huis. Van zo en zo is 't gegaan of ze schreven alleen als er iets aan de hand was. Dus niet iedere dag, maar als er echt iets aan de hand was. Volgens mij was 't zelfs bij één of twee groepen dat ze dan een blaadje hadden en die plakten ze dan in. Wat de standaardindeling van die dag was, en als er dan nog iets bijzonders was met je kind, dan schreven ze dat erbij. Dan zag je de routine van dat en dat hadden ze gedaan en dan kon ik aan de hand daarvan vragen, of plaatjes die er stonden eigenlijk, kon ik vragen van oh heb je dat gedaan! Want anders weet je niet wat ze hebben meegemaakt, want in ieder geval bij mijn kind, en de meeste kinderen hier, is 't zo dat ze met het taalbegrip nog niet zo ver zijn. Dus hoe moet je dat dan gaan

vragen, je krijgt 't niet uit het kind als jij 't zelf niet weet. Je kan wel gaan vragen: wat heb je gedaan, maar dan is 't: weet ik niet. Dus als ik zo terug ga, ja op die manier was er ook nog contact. En daardoor kon ik vragen oh dit hebben jullie gedaan, was het leuk? Zo kon ik ook vragen naar de emoties van die dag.” (vraag 18 en 20)

Wat dat betreft zijn die plaatjes ook wel handig denk ik, omdat ze dan ook mee kan kijken

“Ja, ook voor het kind! Want volgens mij deden ze dat ook in de klas, en dat kreeg je dan ook in het klein. Zij kregen dat in de klas ook om te zien wat er ging komen, en wij kregen ook dat overzicht. Da's ook heel herkenbaar voor die kleine, want die ziet dat ook op school en dan kunnen ze dat koppelen. En dan was 't niet met heel veel woorden, omdat ze daar nog niet echt mee overweg kon, maar op een of andere manier kreeg je 't er dan toch uit, dan zag je toch die emotie.”

9. Hoe vond u het dat u de Logeerkoffer één week mocht gebruiken?

“Was goed, want een kind krijgt op een gegeven moment toch genoeg van iets. En herhaling is leuk, maar op een gegeven moment houdt 't op. En de ene keer is 't na een paar dagen en andere keer is 't na een week of zo. En voor die kinderen is 't ook duidelijk van nou na een week, van die dag tot die, want dagen kennen ze al beetje dan, moet ie weer terug en dan is 't ook klaar. Dus ze heeft ook wat rust, want als je 't nou een dag of 2 meeg geeft, dan hebben die kinderen d'r nog niet echt genoeg aan. Maar als je zegt die maandag gaat ie mee en die maandag gaat ie terug, dan weten ze al hoelang dat ongeveer is. Ik vond het in ieder geval wel duidelijk.”

10. U heeft nu aangegeven; dat schriftje gaf contact en in de koffer zat een schriftje om te kijken hoe andere ouders het gebruikt hadden. Heeft u verder nog tips over de manier waarop school u heeft betrokken bij de Logeerkoffer?

“Nou ik vind 't wel goed zo, hoe 't uiteindelijk is gegaan. En ik weet nou niet of 't tot groep 1 of 2 nou doorging, die Logeerkoffer...”

Er is nu een jaar tussenuit...

“Ja inderdaad, maar vorig jaar zat ze in groep 3 en toen had ze hem al niet meer mee, dus voor mijn dochter stopte het in groep 2...”

Dus in groep 3 draaide die al niet meer in groep 3?

“Nee want ik zit te graven, maar ik heb 'm inderdaad in groep 3 al niet meer meegekregen. Want ze was 3,5 toen ze in de instroomgroep zat, en toen heeft ze 'm ook gehad, dus eigenlijk 3 jaar heeft ze 'm gehad. En per leeftijd krijg je dan iets aangeboden, want wat je in de instroom mee krijgt zijn echt van die prentenboekjes nog, vergeleken met wat je dan in groep 2 krijgt zit er dan wel niveauverschil in. Want een prentenboekje geef je niet meer aan een kind die in groep 2 zit. Dus dat werd dan wel bijgehouden.”

En wat voor soort boekje zat er dan in, voor bijvoorbeeld een kind in groep 2?

“Dat was met meer tekst, zodat je meer kon voorlezen dan bij de instroom. Het is ook logisch in feite, want zo'n kind heeft meer aan een plaatje, waar je dan zelf ook nog wat bij kan verzinnen, haha. in plaats van een heel verhaal. Vooral als ze nog niet alles mee krijgen met begrippen en zo.”

11. Daar gaan we gelijk op door, want wij zouden graag weten welk materiaal u (terug) zou willen zien in de Logeerkoffer en waarom?

“Ehm...tot nu toe was het zo dat ze 'm tot groep 2 mee kreeg, is 't dan de bedoeling dat deze tot groep 8 doorgaat?”

De onderbouw, tot de groepen 1, 2 en 3 willen we in ieder geval gaan realiseren.

“Omdat groep 3 al begint met zelfstandig beginnen te lezen, dan zou je meer iets wat voor hun, niet alleen maar het voorlezen, maar dan zou je het voorleesboek kunnen doen dat ze samen met ouders kunnen doen, maar omdat ze zelf natuurlijk al beginnen met lezen zou je een boek kunnen doen voor 't niveau van een kind dat net in groep 3 zit, snap je? En dan begin van 't jaar voor net in groep 3, en dan meegaan met 't de leesstof, zodat je aan 't eind van groep 3, een boekje doet dat iets verder zou zijn, dat ze ook zelf mee kunnen doen. Dat zou ik dan voor groep 3 doen. Want ik merk nu al aan haar dat ik niet meer voor hoeft te lezen. 'nee mam!' haha. Maar het is voor haar ook moeilijk, ze moet echt voor me gaan staan, dus ik denk dat 't daarom een beetje zelfstandigheid van haar is. En m'n zoontje van twee vind 't juist heerlijk om voorgelezen te worden. Maar zij is een soort van zelfstandig, omdat ze toch al niet alles mee krijgt, dan heeft ze zoiets van geef maar hier, ik doe 't zelf wel! Maar dan zit zij al in groep 4 en vorig jaar merkte ik al dat ze echt al graag zelf wilde doen. Dus misschien is 't een idee, als je het dan nog voor groep 3 zou doen, om dan ook iets voor de zelfstandigheid van 't kind te doen (niet gelijk teveel, want dan komt er wel heel veel op een kind af, moet wel leuk blijven).”

En heeft u ook nog tips qua spellen?

“Ja... iets van een spelletje wat met het thema nog te maken heeft, dat je in ieder geval wel in hetzelfde thema blijft dat lijkt me toch wel het beste ook voor een kind, het overzichtelijkst. En dat 't niet teveel is, dat het gewoon leuk is om het koffertje uit te pakken, dat er niet maar 1 of 2 dingetjes in zitten, maar dat het verrassend blijft om die week mee bezig te blijven. Wel een spelletje dat je echt

per se in ieder geval met z'n tweeën moet doen of meerdere. Maar dat zou wel leuk zijn want dan betrek je toch meerdere bij het geheel. Dus dat niet 't kind alleen 't moet doen of de ouders, maar dan moeten ze ook samen, haha nou *moeten* ook niet. Ook voor de ouders die zelf geen goed Nederlands ook kunnen, is 't ook wel handig dan. Want die boekjes zijn zelf ook nog niet zo heel moeilijk. Een spelletje, en een woordspelletje zou je kunnen doen als het kind al wat ouder is.” (4, 5 en 13)

Ja, want voor buitenlandse ouders wordt inderdaad ook gezegd dat de interactie het belangrijkste is, dus dat dit ook in de eigen taal goed kan.

“Ja dat zou misschien wel uitgelegd kunnen worden, stel dat er een soort handleiding in de koffer zou komen, om dat dan in de meest gangbare taal voor de ouders die hier op school zitten te doen.”

En welke talen zijn dat dan volgens u?

“Daar vraag je me wat haha. Turkse, merk ik toch dat die toch veel alleen maar Turks praten die moeders. Misschien in 't Arabisch... Ja voor mij... ik doe alles in 't Nederlands. Dus dan zou je even op school kunnen kijken wat is het meest gangbare taal. En vooral die ouders waarvan je weet, die komen moeilijk mee. Ja voor mij is 't makkelijk, ik heb zelf vanaf groep 1 op school gezeten dus ik hoef die koffer maar open te maken en ik zie al waar het voor gediend is. Maar een ander, die bijvoorbeeld nooit in z'n leven op school heeft gezeten, kan me voorstellen dat 't voor diegene wel ff een puzzeltje is van wat hebben we hier nou, wat moet ik ermee weet je. Dus dat zou misschien een idee zijn voor de komende jaren.”

12. Zou u in zo'n handleiding/uitleg alleen uitleg adviseren over de materialen, of ook over de achtergrond ervan?

“Ik zou ook waarom erbij doen, omdat het zeker voor ouders die 't al niet helemaal doorhebben, dat ze ook beseffen van he het is goed voor m'n kind. Zeker als iemand denkt van wat is dit nou weer, dan zou je zeggen van oh als mijn kind d'r beter van wordt. Lijkt mij logisch. Voor mij is 't dan makkelijk, maar ik kan me voorstellen voor iemand die dan niet echt met de taal mee kan; net uit oorlogsgebied komt of asielzoeker is, die heeft misschien nooit op school gezeten. Dan komt ie hier en dan zit z'n kind op school, maar die weet niet echt hoe die d'r mee om moet gaan. In hoeverre kan ik m'n kind d'r mee helpen. Ik bedoel de meeste ouders zullen wel alles d'r aan doen om hun kind vooruit te helpen lijkt mij.”

14. Ok. En bij de Verteltas zijn de ouders in samenwerking met docenten bezig met het maken en bedenken van deze tassen. Verwacht u mee te kunnen werken aan het opstellen van de Logeerkoffer?

“Als ik tijd heb, haha. Want ik heb nu nog een kindje, en die is waarschijnlijk ook slechthorend, dus ik heb m'n handen vol eerlijk gezegd. Ook met afspraken, want het is toevallig dat ik vandaag geen afspraak had, daarom zei ik ook, als het kan graag om 9 uur! Maar ik zit soms echt met een baan aan afspraken doordeweeks dus ik kan niet durven zeggen 'dan zou ik kunnen'.”

15. Het moet ook geen verplichting zijn, het moet ook leuk zijn voor de ouders...

“Het is ook geen verplichting, het is van in mijn situatie zeg maar, dat ik van mezelf weet dat ik het heel druk heb en dat ik pas ook bij de arts terecht kwam dat ik het echt rustiger aan moest doen, snap je dus daarom durf ik ook niet te zeggen van ik help wel even. Ik moet ff rustig aan gaan doen en ik ben wel iemand die heel gauw zegt van ja is goed ik doe wel mee! Dus ik kan niet met zekerheid zeggen van ja ik werk eraan mee, maar als er advies gevraagd wordt, wil ik best wel advies geven of wat dan ook.”

Want u spreekt zelf Turks?

“Nee Marokkaans, de streektaal, het Arabisch zelf ben ik ook niet machtig.”

Ok, want u gaf net aan dat het misschien handig is voor ouders die een andere taal spreken, in de handleiding die taal ook te schrijven. Zou u eventueel bereid zijn stukjes te vertalen daarvoor?

“Haha, dat is het mijn taal is geen geschreven taal! Sinds kort wel, maar dat heb ik niet meer meegekregen! Dus ik kan 'm alleen maar spreken. Maar ik ken wel meerdere ouders hier die het Arabisch wel machtig zijn.”

16. Hoeveel tijd/op welke momenten verwacht u thuis met uw kind te kunnen investeren in de activiteiten van de Logeerkoffer als u deze een week thuis heeft?

“Ja, net voor het slapengaan, ongeveer een kwartiertje. Met mijn tijd dan he, misschien zou je d'r wel langer aan besteden, maar ik zit dan ook met de kleine die net 1 is, die ook heel veel aandacht vraagt. Maar ik zou toch wel een kwartiertje tijd voor vrij maken. In een kwartiertje kan je wel, ja vooral als 't een klein boekje is natuurlijk, zou je wel een klein boekje kunnen lezen, of een spelletje kunnen doen...weet je. Als je 't een beetje gevarieerd houdt die week. Dan is 't ook 't laatste wat ze meekrijgen, dan is 't ook een soort rustmoment, want 't is toch al niet zo'n druk iets. Dan heb je toch even een laatste rustmoment, en dan in plaats van je gewone boekje lezen, even dat koffertje doornemen en dat dan elke dag. Zo zie ik 't een beetje.”

17. Op welke manier vindt u het prettig -u noemde net al het schriftje- om betrokken te worden bij projecten op school?

"Dat word eigenlijk al gedaan, d'r wordt gevraagd zou u mee willen doen op die dag als er iets is, en lijkt me logisch als je dan tijd hebt. Nee dat vind ik wel duidelijk, briefjes krijgen de kinderen dan mee naar huis. De manier van communicatie wat betreft als ze ouders nodig hebben, vind ik wel duidelijk. Dus je krijgt er of apart formulier voor, of het staat in die wekelijkse nieuwsbrief."

En mailen?

"Zou ook kunnen, maar ik vind die brief ook prima."

19. Heeft u contact met andere ouders?

"Jawel, als we hier op het schoolplein wachten. Voor de deur, als we wachten op de kinderen ja. Ik ben ook zo iemand die makkelijk contact maakt."

16.1 Ok. En welke activiteiten onderneemt u al met uw kind op het gebied van taalontwikkeling?

"Lezen. Echt veel lezen, want zoals ik net al zei m'n dochter is slechthorend, dus haar woordenschat is pas heel laat op gang gekomen. En die loopt nu natuurlijk nog achter, gelukkig is ze iemand die heel veel vraagt. Als ze een nieuw woordje hoort, van: mam, wat betekent dat? Wat is dat dan? Dus ik sta heel de dag: ja dat betekent dit. Soms weet ik zelf niet eens meer de betekenis van die woorden, haha, omdat die zo ingeburgerd is. Die zit dan in je hoofd, je gebruikt 'm in die zin maar hoe ga je dat uitleggen. Dat helpt wel, dat ze heel nieuwsgierig is. Dus als je dan voorleest en ze komt een woord tegen die ze niet kent dan vraagt ze het. Of anders tijdens het praten, want ik praat heel veel Nederlands met d'r, dan vraagt ze of vaak wat betekent dat dan? Want dat is het voordeel, doordat ze zelf veel vraagt hoef ik er niet zo aan te denken. Ze is nu aan 't inhalen wat ze eerst niet had."

2. Waar speelt uw kind momenteel thuis graag mee/welke activiteiten doet uw kind graag m.b.t. spel?

"Ja met die technologie van tegenwoordig, nou geef haar 'n DS, en de PSP van d'r broer en ze is zoet! Nou ze heeft voor de DS ook leerzame spelletjes, dus ze is niet alleen maar bezig met beetje doelloos door spelletje heen te gaan, dus ik vind DS toch een van de handigste dingetjes want daarmee kan je toch meer de leerzame kant op. En dan is ze spelenderwijs toch aan het leren. Bijvoorbeeld voor babysitter, wat ze allemaal nodig heeft."

Interview ouder

25-04-2013

Naam ouder(s)/verzorger(s): Ouder 4

Huidige groep van kind: groep 4

Plaats: Den Haag

1. Welk materiaal uit de Logeerkoffer vonden u en uw kind prettig/niet prettig om mee bezig te zijn?

"Ik herinner me dat er een boekje in zat, er zat een puzzeltje in, een knuffeltje/beestje, ik weet niet eens meer wat het was, maar een knuffeltje zat erin..."

Een zelfde knuffeltje altijd gewoon?

"Ja... en ze mochten altijd een klein dingetje uit de klas zelf in de koffer plaatsen, althans, of hij deed dat gewoon dat kan natuurlijk ook haha. Er zat altijd wel iets anders in. En d'r zat een schriftje in. En in dat schriftje werd dan geschreven wat je eigenlijk de hele dag met dat knuffeltje had gedaan, of de volgende dag, of in het weekend. En na het weekend bracht je dat koffertje terug en dan had je er een verhaaltje in geschreven. Het leukste vond mijn zoon vooral de boekjes, waar die gewoon lekker doorheen kon bladeren. Ja hij vond dat eigenlijk wel prima. Het is eigenlijk een heel makkelijk kind wel. Van, nou ja ik heb een boekje, ik blader er doorheen en 't is goed. De knuffel, ja die kwam eigenlijk wel uit de koffer, maar die werd op de bank neergezet en daar werd niet meer naar omgekeken. Dus dan had ik zoiets van nou ja, die doet verder niks dus..."

Ok dan, hoe groot was die knuffel eigenlijk?

"Ja zoiets, ongeveer 25 cm. En eigenlijk was het de bedoeling dat ze die knuffel eigenlijk als een soort van vriend behandelden. Dus ga jij eten, dan zit die knuffel aan tafel, met een bordje en nja. Ehm, bij m'n zoon niet. Die dacht is prima, maar die nam het boekje zeg maar mee aan tafel. Dat vond ie eigenlijk toch wel een stuk spannender. Dus ja, de knuffel, ik denk dat het voor veel kinderen wel heel erg interessant is, want ik zie op die andere school waar m'n dochter zit, nou die vinden 't geweldig. Dus ja het boek was echt wel heel interessant."

En u zei net een paar boekjes?

"Ja een paar verschillende boekjes. Je had een boekje met tekst, zodat de ouders ook konden voorlezen aan 't kind, maar ook gewoon een boek met plaatjes. Dat 't kind zelf kon herkennen van, wat is dat nou voor plaatje, en je d'r als ouder wel wat over kon vertellen, maar je zat niet aan de tekst vast. En op zich vind 'k dat wel heel erg leuk, maar als je dan een beetje kijkt naar het niveau van sommige ouders, dan vraag ik me af in hoeverre dat... ja, leesbaar is. Want heel veel ouders zitten gewoon niet op het Nederlands niveau en die zullen thuis dus ook niet een boek voorlezen. En dat is wel weer wat lastiger. Dus als je dan een boekje hebt, en je hebt dat zonder plaatjes, dan zie ik al dat mensen veel meer hun dingetjes daarbij kunnen vertellen, dan een boek met een vaste tekst."

En hoe moet ik dat voor me zien, hoeveel tekst stond er op zo'n pagina?

"Ja, 2/3 regeltjes, echt kinderboekjes."

3. (Hoe) werd het u duidelijk hoe u de Logeerkoffer moest gebruiken? U gaf bijvoorbeeld aan dat het met de knuffel de bedoeling was dat hij als vriendje behandeld werd.

"Ja, de juffrouw die vertelde dat. Dus je werd even naar de deur geroepen, van dit is de koffer, dit is de bedoeling en dan zijn ze d'r eigenlijk al de hele dag mee bezig geweest in de klas. Dus de juf die heeft dan uitgelegd: nou dit is de koffer en die gaat dan met de kindjes mee en iedereen was eigenlijk dolenthousiast als die koffer mee mocht, dus dat was echt van oh ik krijg de koffer! Dan waren ze helemaal blij, dus dat was altijd wel een heel grappig moment zeg maar om te zien. Dus dan werd je even naar de deur toe geroepen, nou dit is de koffer, dan en dan moet ie terug, kijk even naar de dingetjes die erin zitten..."

Er werd dan ook samen even naar gekeken, zeg maar?

"Ja zodat je weet, nou als er 5 dingen in zitten dan moeten d'r ook weer 5 dingen mee terug. Niet dat de helft van de koffer ineens ontbreekt."

4. U gaf aan dat de taal voor sommige ouders een belemmering is, was dat voor u ook zo in uw gezin?

"Nee bij ons niet, ik weet 't omdat we meerdere ouderavonden hier hebben gehad en het is toen een paar keer ter sprake gekomen dat ouders gewoon niet wisten wat ze ermee aan moesten, maar d'r werd dan gezegd, ja om de taal te stimuleren, lees dan een keer een boekje voor, doe dan dit, doe dan dat. En dan zag je die ouders eigenlijk al van: oh oh... En dat merk je dan nog steeds, dat er echt wel een verschil is tussen ouders die dan mee gaan met de klas en de voortgang bewaken, en ouders die zeggen van: nou ik breng m'n kind op school maar daar gebeurt alles en daarzo is 't dan toch

weer anders. En dat merk je toch nog wel heel duidelijk. Vandaar dat ik weet dat er ouders waren in die klas dat ik weet, dat gebeurde dan gewoon niet.”

5. Heeft u daar tips voor, hoe de school uitleg geeft over de Logeerkoffer?

“Nou... het is zelf zo heel moeilijk om die ouders te bereiken. Het is niet zo dat ze niet met hun kind zijn, maar iemand die het Nederlands niet beheerst, zal over het algemeen uit beleefdheid gewoon ja knikken. 'snap je dat? ja. Weet je dat? ja.' Maar eigenlijk gewoon geen idee hebben. Want het nee zeggen tegen iets, dat betekent dat je iets anders moet gaan doen. Dus wat doen ze dan, ze knikken 'ja', van u begrijpt het?, maar d'r wordt niet doorgevraagd. Althans niet voldoende. Maar ik denk dat 't ook voor de school belangrijk is om in kaart te brengen wat het niveau is van de ouders. En daar ook naar gaan kijken van 'hé, moeten we daar misschien toch op een andere manier gaan uitleggen', want anders mis je eigenlijk dat hele koffertjes gebeuren. Je geeft 't mee, maar dat ding komt ongebruikt weer terug. Omdat ze gewoon niet weten wat ze ermee aan moeten.”

En op welke manier zou de school dat kunnen doen, heeft u daar ideeën voor?

“Ehm... Ja het is voornamelijk het in kaart brengen; het is niet alleen de kinderen die een taalprobleem hebben, maar ik denk dat ook de ouders toch zeker wel op een bepaald niveau moeten zitten. Of in ieder geval geholpen moeten worden, en weer betrokken moeten zijn met wat gebeurd er nou daadwerkelijk hier in zo'n klas? Wat speelt daar? Want ik vind wel dat de school... Kijk, bij regulier onderwijs is 't zo: je brengt je kind naar school, 's middags in de pauze heb je de keus om 'm op te halen of over te laten blijven, en in de middag haal je de kinderen weer op. Hier is 't natuurlijk, je brengt je kind naar school, 's middags blijven ze gewoon over, dus je haalt ze in de middag weer op. En in de middag krijg je ze eigenlijk aan de deur mee, dus je hebt nooit echt 'n één op één contact, of contact met de andere ouders in de klas -behalve als er een ouderavond of een bijeenkomst of zo is, en dan hoop je maar dat er een gedeelte komt natuurlijk. De informatie die een kind meekrijgt: tot en met groep 3 hadden ze geloof ik nog een schriftje, waarin dagelijks wordt geschreven wat ze hadden gedaan, zodat je als ouder enigszins nog een idee had van het hoe en wat. Maar op een gegeven ogenblik stopt dat. En je hebt dus geen idee, zeker niet met kinderen hier met een spraakprobleem, maar die komen echt niet thuis en die komen vertellen van: Nou ik heb vandaag dit gedaan! Het is meer zoiets van: 'was het leuk op school?' 'mm'. 'wat heb je gedaan?' 'ik weet niet'. Ok...”

Dus u zegt eigenlijk, je zou langer door moeten gaan met die schriftjes?

“Ja, dat hoeft denk ik niet eens dagelijks, maar een wekelijks idee van wat gebeurd er, zijn er bijzonderheden of... Ja iets. Er moet iets meer zijn dan wat er nu denk ik wel gebeurd. Want nu is 't zo van je haalt ze op, en... that's it. Meer informatie heb je eigenlijk niet. En ze hebben natuurlijk wel dat wekelijks... Cor Emous nieuwsbriefje dat je meekrijgt, maar daar staat natuurlijk op wat er altijd al is gebeurd in het algemeen. Dus zijn d'r projecten geweest, is dat afgerond, is dat leuk, maar d'r staat niet iets specifiek in van wat gebeurd er in de klas. Want misschien zijn d'r wel hulpmiddelen die je gewoon heel makkelijk thuis kan doen, maar die kennen we dus niet. Dus een combinatie met, denk ik wel dat het gewoon verstandig is dat de school, met de ouders probeert te betrekken, en ook de ouders die er zijn probeert vast te houden, en die weer kan inzetten voor nieuwe ouders. Dat zou natuurlijk helemaal ideaal zijn, want op zich gaat het vanzelf een weg in. Dan dat je nu zou zeggen van nou ja het is klaar, de koffer, en nou veel plezier!”

En voor de volgende Logeerkoffer willen we inbrengen dat ouders eventueel ook in hun eigen taal kunnen spreken over het boekje met hun kind. Het gaat voornamelijk om de interactie tussen ouder en kind. Is dat voor u ook wel een...

“Ja dat denk ik wel.”

Dat maakt de drempel misschien wat lager?

“Ja dat klopt.”

We gaan zo inderdaad verder door op wat u vertelde, hoe de ouders meer betrokken kunnen worden. Dan gaan we nu nog even in op hoe het was, en dan gaan we daarna weer verder over de samenwerking.

6. Zijn er bepaalde thema's gebruikt die u zich kunt herinneren?

“Dat kan ik me niet eens herinneren, dat er een thema aan vast heeft gezeten... Nee het was van hij kwam mee en dat verder prima.. Ik zit ff te denken, volgens mij had 't knuffeltje wel kleertjes. Enigszins in de vorm van een thema. Maar dat kan ik me dus echt gewoon niet meer herinneren en ik vraag me nu af of ik dat niet verwar met die andere school en deze school, dus ik durf dat niet met zekerheid te zeggen.”

Dus of de spelletjes/ boekjes met elkaar samenhangen zou u niet kunnen zeggen?

“Nee...dat weet ik niet meer.”

8. Was de Logeerkoffer de enige methode waarbij ouders werden betrokken of waren er andere activiteiten op school die hierop aansloten (met lezen/spel)?

"Nee, de ouders hadden eigenlijk alleen het koffertje, en wat ik zei, soms waren d'r bijeenkomsten waar je voor kon inschrijven of was er een workshop voor gebarentaal in het Nederlands, maar... nou ja, meer dan dat eigenlijk niet."

Dus niet ook met de kinderen samen iets?

"Nee... nee 't was altijd de school gewoon die dat regelde."

9. U kreeg de koffer een week mee naar huis, wat vond u van die tijdsduur?

"Ja of een dag of een weekend."

Ok, en wat vond u dan van die tijdsduur?

"Ehm... nou een dag was wel heel erg kort, want zeker als ouder, je krijgt 'm gewoon op de dag zelf."

Even tussendoor, nu vraag ik mij af: was dat dan een speciale regeling tussendoor?

"Ja d'r waren toen best wel wat kindjes in de klas gekomen. Het was de bedoeling dat 't een groep van 8 was, en ik weet dat er op een gegeven ogenblik een groep van 12/13 kinderen was, dus die koffer rouleerde gewoon sneller dan 't gebruikelijk was. Want volgens mij stond er inderdaad wel een week voor maar hebben we 'm nooit echt een week in huis gehad. Dat was, dan praat ik echt alweer over 2010, dat hij hier begon, en toen was er ineens een hele grote stroom van kinderen die allemaal moesten starten. Dus die groep was gewoon drukker dan..."

Dus toen zat hij in groep 1?

"Ja hij is begonnen in groep 1 toen."

Dus een dag of weekend is echt te kort?

"Ja te kort inderdaad."

Maar een week zou u prima vinden?

"Ja, ik denk dat ouders wel de tijd nodig hebben om te wennen aan het koffertje. Om gewoon is te kijken van nou wat zit er nou in en wat kan ik hier nou mee, of wat kan je samen met je kind nou hiermee doen. Dat verzin je niet in een dag tijd. Want anders is 't dat koffertje is er en dan denk Oh, dat koffertje is er, wat kan ik er nu mee, haha. Weet je, als 't er maar een dag is, het brengt je volledige planning in de war. Het kind dat sleurt de hele dag met 't koffertje en jij dacht waarschijnlijk van oh ik moet ook nog boodschappen en dit en dat! Dus ik denk dat het handig is om ouders ook van tevoren te vertellen van volgende week krijgt uw kind de koffer mee. Dus 't is maar heel klein, maar je bent erop voorbereid. En dat had ik af en toe ook hoor, dat ik denk van, ik en mijn man werken 40 uur, we hebben nog 2 andere kinderen, koffer: oh ja. Weet je, nja je improviseert en 't gaat, maar ik kan me ook heel goed indenken dat 't niet zo lekker loopt. En een weekend is prima, maar ik denk een week is gewoon beter."

10. Welke tips of tops zou u willen geven over de manier waarop school u, of andere ouders, heeft betrokken bij de Logeerkoffer?

"Wat ik al zei, qua oudercontact onderling, is er bijna niet. Want wij kennen elkaar ook eigenlijk niet. Heeft er natuurlijk ook mee te maken dat veel kinderen met een bus naar school komen, dus die ouders, ja die zie je nooit. Dus echt superveel contact met de ouders heb je eigenlijk niet gehad. Maar wat je wel is had, dat als er dan een bijeenkomst was of ouderavond of zoiets, dat we dan ook zeiden van joh we hebben een koffer, en wat zit erin en wat gaat ermee gebeuren, ja ouders die vonden het wel interessant, maar je had toch ook altijd wel de helft van de ouders die zo zat van: nou ja, 't gaat niet mee naar huis om te spelen, d'r moet geleerd worden! Dus die begrepen ook echt gewoon niet, waar dat koffertje dan voor bedoeld was, althans voor gebruikt moest worden. Dus het is denk ik heel belangrijk om ouders echt van tevoren te vertellen al, het hoe en wat en wat kan je d'r nou mee. En misschien is gewoon even na school, al is het maar 10 minuten, maar dat je een groepje ouders bij mekaar neemt, al zijn 't er maar 2 of 3, van: dit is 't. Misschien zelfs -en dan praat ik even heel simpel natuurlijk, weet niet of 't zo- maar stel je voor dat je gewoon 1 cd/dvd'tje maakt, en een uitleg van 10/15 minuten, maar ouders kunnen dat erin doen en ze kunnen dat gewoon zien, met wat verschillende talen... Ik denk dat je dan al zoveel verder bent! En zeker voor de ouders die niet naar school kunnen komen, want daar zijn er natuurlijk ook een aantal van, die dat gewoon niet kunnen. Dan denk ik dan heb je die tekst en uitleg, je hebt 't gehad. En 't zit in dat koffertje, en 't is toegankelijk voor iedereen. Volgens mij ben je dan al een heel stuk op weg."

11. Ok. En welk materiaal zou u graag willen zien in de volgende Logeerkoffer en waarom?

"Ja ik vind zelf de boekjes erin toch wel erg leuk, voor de kinderen ook. En dan één tekst en één met plaatjes alleen dat is prima. Maar ik denk ook een puzzeltje, of misschien een opdracht die ze samen moeten maken, een knutselopdrachtje met ouders samen. Gewoon omdat je dan juist die interactie uitlokt en 't kind kan 't mee naar school nemen van 'kijk, 't is gelukt ik heb 't gemaakt'. Dat brengt toch wel weer wat met zich mee en dat zou je eventueel wel gewoon in thema's kunnen doen, zoals 't hier ook op school wordt aangeboden. Ehm, de knuffel die is leuk, maar ik denk dat er dan toch nog wel meer met de knuffel gedaan moet worden. Net zoals -ik weet niet of jullie Co en Puk kennen?- dat is dan een ander koffertje, dat is ook voorschools, en co en puk dat zijn 2 wat grotere knuffels, en die

dragen dan ook kleding en die hebben een tandenborstel mee en 'n eigen voorleesboek, en 'n pyjama en de hele reutemeteut. En stel je voor dat je dat ook met dit knuffeltje gaat doen. Dan gaat 't knuffeltje al iets meer leven. En dan word het toch al iets meer interessant van oh ik m'n tanden moet poetsen, dan moet hij 't ook doen. En zo gaat 't samen, en ouders zouden dat ook nog andersom kunnen doen, als jij een kind dat moeite heeft met willen omkleden, willen opstaan, zo van: oh die is al wel wakker, en die heeft z'n kleertjes aan, dus je kan 't bij elkaar gaan brengen. En nu is 't gewoon, ja een knuffel."

12. U had het al over bijvoorbeeld uitleg op een cd/dvd. Zou u in de uitleg alleen informatie willen over de materialen of ook over de achtergrond ervan?

"Ik zou inderdaad ook gewoon de achtergrond erbij doen. Want ik denk dat een hele hoop ouders zich toch bekijken op hetgeen hier op school wordt geleerd. Kijk, je kind gaat naar speciaal onderwijs, dat is voor de meeste ouders toch al een heel ding zeg maar, want dat is niet het beeld dat je van je kind hebt. Dus zit je kind dan toch eindelijk op school, dan hebben ze zoiets van ja, nou ik heb 't afgehandeld en nu is 't aan de school. En dan is 't heel lastig van hoe betrek je dan een ouder erbij, omdat ze 9 van de 10 keer zelf ook niet weten wat ze met die situatie aanmoeten. Dus ik denk zeker wel dat als 't verbreed word, en uitgelegd word van nou het koffertje staat voor, en hiermee wordt bereikt dat, dat 't zeker weten wel een aandeel zou zijn."

14. Ok. Nu is het bij de Verteltas natuurlijk zo dat ouders meehelpen bij het maken en bedenken van de tassen en dat zouden wij ook graag zien bij de komende Logeerkoffer, aangezien een doel van dit concept ouderbetrokkenheid is. Verwacht u mee te kunnen werken aan het opstellen van de Logeerkoffer?

"Ik denk inderdaad wel dat ouders daar aan mee kunnen werken, en ik denk wel als je het ze zegt, en ook inderdaad dat ze weten van he het is een project, dan staan ze d'r al veel meer open voor. En ik denk ook zeker wel dat er een hele hoop ouders zijn die wel zeggen van ja dat wil ik of dat kan ik! Al is 't maar iets kleins, maar stel je voor dat er een tandenborstel moet worden geregeld, nou weet je wel, dat zijn kleine dingetjes. En ik denk ook wel dat ouders dat leuk vinden om te doen. En ze zijn dan weer betrokken met die koffer al."

En dat zou u zelf ook wel willen?

"Ja, je hebt allemaal wel ergens kwaliteiten in, dus jawel, haha."

15. En hoeveel tijd/op welke momenten verwacht u met andere ouders en docenten te kunnen investeren in de activiteiten van de Logeerkoffer?

"Ik durf het voor de rest van de ouders niet te zeggen, maar ik denk dat 't voor mij, ik denk een dagdeel dat moet kunnen."

Ok, dus als er 'n vaste tijd/dagdeel voor zou zijn in de week, zou u daar wel omheen kunnen plannen?

"Ja klopt! Ja hoor."

16. Ok. En op welke momenten verwacht u thuis met uw kind te kunnen investeren in de activiteiten van de Logeerkoffer als u deze een week thuis heeft?

"Ik denk dat 't thuis juist leuk is om het samen met je kind te doen. Om daar gewoon een eigen projectje van te maken. Van, we gaan nu bezig om iets met de koffer te maken, dit is wat we gaan doen. Wat ik nu thuis merk, als je zo'n ding thuis hebt, dat je eigenlijk wel constant met dat ding bezig bent. Omdat we dus ook werken met de puk en de co poppen, en eigenlijk, dat is net alsof je 'n vierde kind in dit geval thuis hebt zitten. En die gaat ook mee aan tafel en die gaat net zo makkelijk ook overal mee naar toe en boodschappen halen en doet echt alles."

Ok, dus vooral zo'n knuffel zou er echt voor zorgen dat je de hele dag ermee bezig bent?

Ja! 't Is ook echt een vriendje, en ze weten echt wel dat dat ding niet echt is, maar als die valt is 't ook wel van 'agh, heb je pijn'."

16.1 Welke activiteiten onderneemt u al met uw kind op het gebied van taalontwikkeling? (2 gelijk beantwoord)

"Nou, met m'n kind zelf ja we lezen gewoon heel erg veel thuis. Lezen, op de computer, eigenlijk alles wat we via school krijgen aangeboden van 't smartboard, dat kan thuis eigenlijk ook wel. Dus dat is gewoon heel erg fijn. Zeker omdat mijn kind gewoon helemaal i-pad gek is, dus dat combineren we dan maar gewoon. Van nja het is prima als je op die i-pad zit, maar dan wel in combinatie met. Dus ja we zijn daar gewoon heel erg veel mee bezig. En ook gewoon heel veel buiten en de motorische ontwikkeling ondersteunen. Dus best nog wel veel, haha."

19. Het contact met andere ouders, dat gaf u al aan, dat is...

"Ja de meeste ouders hebben meerdere kinderen, en zoals bij mij, 1, in sommige gevallen 2 die zijn hier op school. Dus eigenlijk racen we van de ene naar de andere kant. De school hierzo begint ook om 8:45 en dan start ook gewoon de les. Mijn dochter zit niet zo heel ver hiervandaan op school, maar die school start om half 9. En ja, voordat ik hun in de klas heb zitten, deze kant op racen en de

volgende in de klas heb zitten, nou ik ben allang blij als ik hier om 8:45 voor de deur sta. Dus dat contact met ouders, dat is gewoon minimaal. En dat is jammer, want je zou af en toe best nog wel is iets willen vragen van goh, mijn kind doet nu dit, doet die van jou dat ook? Zo ja, hoe doe jij dat dan? En dat is dus iets wat ik wel mis. Af en toe sta ik wel is met andere ouders te praten en dan denk ik volgens mij zat ie wel bij m'n kind in de klas... en dan sta je mekaar een beetje twijfelend aan te kijken. Dus die interactie is er absoluut niet want je kent elkaar gewoon niet. Het is ook logisch, sommigen komen van ver, of werken heel veel, maar het zou wel gewoon heel erg leuk zijn om contact te hebben met anderen. Al is 't maar 5 minuten."

18. Heeft u het gevoel dat een docent tijd voor u heeft?

"Ja d'r is wel tijd en ze zullen ook altijd wel tijd voor je maken, maar ik denk dat 't hier beter werkt op afspraak. Want of je moet hier echt vroeg zijn, om half 9 of zo al, hopen dat er geen andere moeders voor je staan, haha. Want anders is de tijd echt voorbij en als de bel gaat zijn ze ook honderd procent volledig beschikbaar voor de kinderen wat ook terecht is hoor. Dus heb je daarna nog even tijd, na school dan zou 't ook nog 5 minuten zijn, en dan heb je telefonisch contact of e-mailcontact, maar het werkt het beste om gewoon 'n afspraak met ze te maken, zodat je zeker weet dat die tijd daar is. Maar het is niet zoals regulier onderwijs, van je stapt ff naar binnen, daar is echt een verschil."

Interview ouder

25-04-2013

Naam ouder(s)/verzorger(s): Ouder 5

Huidige groep van kind: groep 4

Plaats: Den Haag

1. Welk materiaal uit de Logeerkoffer vonden u en uw kind prettig/niet prettig om mee bezig te zijn?

"Mijn kinderen met alles. Alles vonden leuk. Mijn dochtertje vroeg 'wat wil spelen'. Ik heb geen probleem met kinderen. Of boos of 'nee nee', ze willen altijd spelen. Mijn kinderen is altijd makkelijk. Tenminste, dat is nu. Ik weet niet straks. Haha."

En wat zat er dan bijvoorbeeld in? Boekjes, spelletjes..?

"Boekjes, spelletjes, buiten, binnen, alles. En ze doen rustig, niet met ruzie. Speelt allemaal netjes en goed. Mijn zoon gaat voetballen. En mijn dochter zit thuis. Die begint nu beetje met muziek, daarom. Bijna twaalf is ze. Dus die krijgt beetje interesse in muziek. Dat heb je met kinderen, beetje op internet."

3. Ja, dat heb je tegenwoordig inderdaad. Dan gaan we naar vraag 3. Werd het u duidelijk, zeg maar, hoe u de Logeerkoffer moest gebruiken? En hoe werd dat duidelijk voor u toen u die meekreeg naar huis?

zucht "Ik weet het niet. Het is vooral kinderen. Niet alles is voor mij. Ik doe wel samen dingen met hun. Ik vraag wel aan hun wat hebben gedaan en wat willen doen, weet je. Mijn dochter is gewoon blij. Ze vraagt: 'Mee gaat naar de andere school?'. Mama, ik wil niet weg. Ik wil hier blijven!' haha, ik zeg: Ok, ok."

Uw kind wist wel wat zij met de koffer kon doen? En die vertelde u dan ook wel hoe u de koffer moest gebruiken?

"Mijn zoon hij weet niet beter, mijn dochtertje wil weten 'Waarom ben je hier?' haha. Hij is ook klein." **Ok.**

"Nu veel met de laptop. De hele tijd internet, internet."

En nu vinden ze het niet meer zo interessant om met ofzo boeken bezig te zijn?

"Soms. Nu vergeet een boek is rennen snel. Mijn man moet allemaal weggooien die. Mijn zoon weggooien tas en dan rent hij film kijken en spelletje, spelletje."

Ok, ja. Druk bezig?

"Druk, boekjes. Alleen weekeind. Dan boekje lezen. Hij is tot drie uur hier en daarna veel druk voor kinderen. Mijn zoontje komt thuis, dan rustig doen. Televisie kijken een beetje. Mijn zoon naar het internet, mijn dochter muziek horen. En dan is eten en slapen."

Ja, ja.

"En zelf ik wil niet zo druk maken voor kinderen, weet je. 'Doe maar lezen, doe maar dat, doe maar dit.' Tot drie uur is hij hier, weet je. Misschien lezen, ik weet niet wat hij doet hier. Misschien komt voor lezen, voor boekjes, voor beren."

En vindt u het eigenlijk voor kinderen...

"Weet je wat ik wil, ik wil een beetje rust voor kinderen. Druk, druk, druk, druk, lezen, lezen, lezen. Mijn dochter met rekenen is een beetje slecht, maar nu is beter. Nu oefenen thuis en is nu beter. Ik wil niet druk maken, weet je. Hetzelfde bij ons. Bij ons ook thuis. Hier is het anders, weet je."

4. Ja, ok. En... zeg maar over de uitleg van de Logeerkoffer, was de taal een belemmering voor u om de koffer te gebruiken? Of was het duidelijk genoeg? Bijvoorbeeld de boekjes. Dat die in het Nederlands waren. Vond u dat een probleem?

"Ja, natuurlijk. Ik heb zoveel boekjes thuis, weet je. Toen hij lezen dan... nu hij alleen maar kijken internet hun rennen, daarom, alleen bij de computer. Vroeger, tot ik heb niet computer, ik rennen bij de boekjes, weet je. In kijken en dan... maar nu. Geen boekjes. Heel veel boekjes. 'Ja, ik heb gelezen één keer, genoeg mama.'"

Ze houden daar niet zo van.

"Ja."

Dan houdt het op inderdaad... En zijn er bepaalde thema's in de koffer gebruikt dat u zich kunt herinneren?

"Nee, ik heb niet gedaan."

Nee?

"Nee."

Geen... maar u heeft hem wel af en toe meegekregen? De koffer?

"Ja, ik heb gekregen, ja. Ik heb gelezen, ik zeg 'Ja, is niet goed. Waarom zo druk maken voor kinderen?' Weet je. Soms ik doe paar boekjes lezen. En rekenen met mijn dochtertje. En met mijn zoon bij de tafel een paar spelletjes. Allemaal hun rennen bij de computer nu. En mijn dochtertje hoor je muziek luisteren."

Was dat toen ook al? Toen u de Logeerkoffer thuis kreeg? Waren ze toen ook al veel op de computer bezig?

"Nee, nee, nee, nee, zijn nu allemaal een beetje groter geworden."

Het is allemaal anders, ja.

"Ja, anders."

Ze zijn met andere dingen bezig

"Ja, maar maakt niet uit. Ik ben blij, weet je. Ik wil wel leren, weet je, een boekje, maar mijn dochtertje wel. Daarom ik koop boekjes voor mijn dochtertje voor lezen voor haar. De... de Tina'. Weet je wel?"

Oh, ja.

"Voor haar vind ik het leuk. Ik heb zaterdag de 'Tina' gekocht. Doe maar lezen. En hij in de zon spelletje voetbal."

6. En weet u welke thema's er ongeveer waren? Kunt u zich nog een paar daarvan herinneren? Wordt daarover iets gezegd tegen u? Van 'nu gaan we het thema doen van...'

"Ja, maar ik gezegd hebben, ik heb niet gedaan."

Voor de kinderen speelde er veel mee?

"Ja, daarom, mijn kinderen is, ik weet het niet. Ik ben niet maar met kinderen bezig tot nu, ik zeg 'school weet het' School leren en thuis is rustig. Nooit problemen of... ik heb nooit, nooit, nooit. Ik werken, hun blijven thuis, alleen. Ik heb nooit problemen."

En u zegt net dat de koffer ook wel veel is voor kinderen. Dat er op een gegeven moment veel bij komt?

"Ja, ik heb gezien. Veel, veel druk. Ik weet dat hij hier leert tot drie uur. En ik breng thuis. Weekeind wel en zaterdag, zondag, nu vakantieweek. Ik laat niet alleen bij de computer of wat hun nu doen, ik zeg 'Mama, beetje boekje lezen.' Wat hij op school heeft gedaan, één uurtje rustig moet."

8. Ok. Goed. En waren er op school meer activiteiten die georganiseerd werden voor ouders? Waar u voor werd gevraagd als ouder? Bijvoorbeeld voor lezen of spelletjes?

"Ik doe soms praten bij de juf daar. Over mijn dochter. Daarom zij vroeger lezen is beetje moeilijk. Zij zegt korte zinnen, weet je. Niet heel lang. Kort en klaar. Nee, nee. Ik kom vaak hier, ik heb gezegd voor hun, huiswerk. Bij ons in Macedonië zo'n grote tas met boekjes, huiswerk. Ik zeg weekeind. Mijn zoon komt thuis vrijdag *maakt vlugge gebaren* snel! Klaar, mama. Rennen. 'Mama, is klaar!' 'Zo snel?' 'Ja, mama' Mijn dochter is anders. Soms ik wil huiswerk. Ik wil weg voor die computer kinderen."

9. Dus daarom zou u graag de Logeerkoffer in het weekeind mee willen nemen?

"Zij vrij. Een beetje huiswerken. Niet alleen, ok. Niet alleen huiswerken. Een uurtje of twee uurtje."

10. En heeft u tips voor de school over hoe zij u over de Logeerkoffer hebben verteld. Had u daar meer uitleg over willen hebben of was het goed?

"Niet laatste twee. Hij doet goed bij de school. Eén kind daar, één hier, is moeilijk voor mij. Ik werk. Ik moet één ophalen daar en daar."

11. Ok. Wij hebben nog wat vragen over... stel dat er een nieuwe tas gemaakt wordt, willen wij graag horen wat voor een tips u zou geven over wat er in moet zitten zeg maar.

"Niet te veel! Haha, is maar paar dagen."

Dus niet te veel spullen erin zegt u?

"Nee. Hun leert hier. Bij ons in Macedonië acht uur tot elf uur naar school en daarna thuis. Hun is druk maken voor moeder. En hun huiswerken, huiswerken, huiswerken. Daar voor juf is makkelijk. Bij ons hier is tot drie uur. Vier uur thuis en daarna eten. Misschien een kwartiertje voor het slapen ga een beetje boekje voor hun lezen. De rest..."

12. En als er, zeg maar, een handleiding in de Logeerkoffer zou komen, zou u dan alleen uitleg willen over de spellen die erin zitten of ook over waarom deze spellen goed zijn voor de ontwikkeling?

"Ja, voor kleine kinderen. Beetje leren en dat en dit."

13. Zou het voor u handig zijn als de handleiding bijvoorbeeld in een andere taal is?

"Nee, voor mij maakt niet uit. Maar misschien soms mensen. Ik zie hier Turkse, Marokkaanse."

Maar er hoeft niet te veel uitleg bij, zeg maar. Ok.

"Ik weet het niet. Misschien jullie weten beter. Voor mij, ik heb het zo druk. En ik heb niet zo veel tijd."

14. Ja, ok. Zo'n koffer, stel dat die gemaakt zou worden voor de kinderen van de groepen 1, 2 en 3, denkt u dat u daaraan zou mee kunnen werken op een bepaald gebied?

"Ja, misschien wel, waarom niet."

En op welke gebieden? Op het maken? Of het verzamelen van...

"...Maakt mij niet uit. Maken of lezen of paar spelletjes buiten, weet je. Wanneer ik ben vrij ik kom gelijk hier. Maar soms ik ben dinsdag, donderdag, ik kom."

Dinsdag of donderdag?

"En praten met vriendinnen, weet je, dat is voor mij beter."

15. Ok. Dus u zou het wel leuk vinden om een dagdeel mee te werken?

"Ik ben blij ja. En als het mooi weer is, ik ga met de kinderen naar park."

En als het dan op school is om samen met andere ouders...

"...Ja, ja..."

...aan de Logeerkoffer te werken?

"Ja, ja, ik kom gelijk. Ja, ik heb twee, drie keer met mijn dochter, ik kom altijd. Ja, ik kom. Waarom niet. Ik ben thuis."

Als er middagen op school zijn, wilt u dat er ook bij doen?

"Ja, ja."

En waren er weleens knutselmiddagen met de kinderen?

"Ja... buiten spelen."

Een soort sportdag?

"Ja, sportdag. Ik ben daar gegaan. Lekker hoor, mooi weer. Gezellig."

Dus dat soort dagen waren er wel. Waren er ook nog activiteiten met voorlezen of met spelletjes?

"Ja, één keer ik heb jaargesprek. Mijn man is geweest."

17. Ok. Op welke manier vind u het prettig om betrokken te worden bij projecten op school?**Dus via een briefje,...**

"Ja, beter via briefje. Daarom. Misschien bellen, maar de telefoon is soms dicht, daarom ik moet werken, weet je. Soms beter met briefjes. Soms beter niet met de computer, weet je. Ik weet het niet. Een paar dingen. Mijn man, wat is 'control'?"

Ja, ja. Dus geen mail of telefoon?

"Ja."

18. Ok. En heeft u het gevoel dat de docenten tijd voor u hebben? Of de docent waarbij uw zoon dan in de klas zit?

"Ja, ja. Ik doe afspraak gelijk met hun. Maar ik heb nooit last, nooit problemen."

19. En heeft u ook contact met andere ouders op deze school?

"Ja, ja, ik heb... veel buitenlandse, je weet het. 'Goedemorgen, hoe gaat het?' Dat en dit. En ik met een vrouw zelfde taal spreken. En haar zoon is hier."

Daar heeft u het meeste contact mee?

"Ja, maar ik praat automatisch Albanees. Maar toch beter Nederlands. Beter, beter, beter. Je weet en jij leert nog meer, weet je. Voor mij beter. Ik ben blij met Nederlands."

Interview ouder
25-04-2013

Naam ouder(s)/verzorger(s): Ouder 6
Huidige groep van kind: groep 4 en 5
Plaats: Den Haag

1. Welk materiaal uit de Logeerkoffer vonden u en uw kind, of uw kinderen in dit geval, fijn of juist niet fijn om mee bezig te zijn?

"Ehm, om te beginnen met fijn. Sowieso in ons geval, misschien is dat een beetje apart, maar die school die leent zich daarvoor. Omdat ze een taalachterstand hadden, hadden we heel veel aan die boeken die erin zaten om te lezen. Als ik me niet vergis was er ook iets van een 'puk' bij, iets waarmee je..."

Een knuffel?

"Ja, een soort, ja een soort knuffel. En dat vonden ze heel leuk, want... wat wij deden ermee was van... we leerden ze daarmee woordjes, maar ook tellen. Dat soort dingen. Dus niet alleen woorden, maar ook cijfers en dat soort dingen. Dat was een pluspunt. Ik weet niet meer precies hoe het heet..."

Ja, je had ook 'Puc & co' of is dat dan weer iets anders?

"Nou, het was een soort knuffel ding. Je kon er zogenaamd mee praten, van 'Hey, hallo' zulke dingen."

Deed u dat ook met uw kinderen?

"Ja, ja, ja. Weet je, als er iets thuis kwam, en ze vonden het inderdaad ook leuk die koffer, want sowieso is het een hele ervaring van een koffer, dan gaan ze ermee lopen van 'Hey, vandaag mogen wij die koffer meenemen!' Dus dat was heel leuk."

Dus alles werd eigenlijk wel gebruikt uit die...

"...Ja"

Ook spelletjes?

"Ja... ehm, er was een soort... ik weet niet meer of het een soort puzzel was. Ik weet nog dat er een keer iets was kwijt geraakt, een keertje. Maar er zaten ook spelletjes in."

Met memorie of iets dergelijks?

"Ja"

Ok.

"Ja, dat kan ik me nog wel goed herinneren. En dat knuffel gebeuren dat is nog wel blijven hangen, maar ook van die boekjes."

3. Ok. Het is wel leuk dat je het dan ook eens van twee kinderen hoort. Ja. Hoe werd het u duidelijk hoe u de Logeerkoffer moest gebruiken? Was dat überhaupt duidelijk, zeg maar?

"Nee. Nee, niet dat er iets gezegd werd vooraf. Weet je, je krijgt hem mee, en dan... want toen ik die Logeerkoffer kreeg, dacht ik 'Logeerkoffer?' Ik had er een heel ander beeld bij. Je gaat logeren en dan neem je een koffer mee, haha. Maar dat koffertje ging logeren, zeg maar. En ja, dan moest je als ouder proberen om het zo bruikbaar mogelijk te maken voor de kids, of voor jezelf."

Er zat geen handleiding of iets...

"...Er zat een schrift in waarin, de mensen die die koffer eerder hebben meegekregen naar huis, die ouders hebben dingen geschreven daarin. Weet je, ok."

En dat was echt gewoon een schriftje, zeg maar. Gewoon zo'n leeg schriftje waar je dan iets in kon schrijven?

"Ja."

Ok. Maar het was dus niet echt duidelijk wat eigenlijk... Je kreeg hem gewoon mee en dan kon je zien wat het was?

"Als je vragen had, dan kon je die wel stellen, hier op school."

Ook niet van hoe de spelletjes moesten? Of was dat wel duidelijk zeg maar? Zat er geen... zaten er ook geen tips over de materialen in?

"Ik denk het niet. Ik kan het me niet herinneren."

4. Ok. Ja, we kunnen hem stellen. *kijken naar de vraag* Of de taal een belemmering was om die te gebruiken, zeg maar? Was het Nederlands makkelijk voor u te...

"...Ja, ja, ja. Dat was geen probleem."

5. Ja. Heeft u nog tips of tops, zeg maar, over de uitleg van de koffer. Van 'Nou dat had ik liever zo gewild' of 'Nou, dat was eigenlijk wel goed'

"Ehm, ja, nou, kijk we leven in een... het is een maatschappij waarin mensen heel veel dingen vragen, zeg maar, qua uitleg. En... Het zelf uitvinden is ook een heel ding op zich, weet je. Maar, ehm, ja, hoe

moet ik het nou zeggen. Ik bedoel, informatie krijgen, het is niet slecht. Maar als je zelf uitvindt, daar leer je ook wat van."

Ok.

"Maar je zou in principe kunnen aangeven wat en hoe. Maar heel erg in details, van mij hoeft dat niet. Want het uitvinden zelf was ook leuk, weet je, dan ben je ook bezig."

Ja, nou wij zijn in principe van plan om bij de volgende Logeerkoffer aan het begin een introductie te geven voor de ouders erover...

"Ja, dat zou heel goed zijn, serieus. Toen ik het hoorde, ik dacht van 'Logeerkoffer? Wat is dat?' Maar als er inderdaad zo een dag... en ik weet niet in hoeverre alle ouders open staan om hier een dag te komen om dat aan te horen. Maar dat zou wel goed zijn."

6. Ok. En over de koffer die gebruikt werd. Waren er bepaalde thema's dat u zich kan herinneren? Zijn die gebruikt?

"Ehm, het enige dat mij is bijgebleven is dat, voor het geen waarvoor wij het wilde gebruiken, was het wel goed. Met taal en met cijfers, rekenen dat soort dingen. En dat... ja, dat was wel bruikbaar. Ik weet wel dat we... vooral het lezen, die boeken... Wat ik wel raar vond, het werd niet... er werden nooit dingen erbij gezet. Dus je krijgt gewoon standaard, je krijgt het mee naar huis en als die andere, want ik heb er dan twee, de één die krijgt hem en de volgende keer komt ie weer voor de ander en dan zijn het gewoon standaard dezelfde dingen. Dat vond ik wel vreemd. Dus stel je neemt hem mee naar huis en je zou iets kwijtraken, dan is de eerstvolgende die het meekrijgt, die mist wat. Het zou wel handig zijn als er nieuwe dingen bijkomen."

Ja, dat heb je dan inderdaad als je twee kinderen hebt, want ze krijgen dan allebei apart een keer die koffer mee.

"Ja en dan was het dezelfde."

Al die tijd was het dezelfde?

"Ja."

Ok. En stel dat allebei uw kinderen allebei de koffer dezelfde week meekregen, zou dat beter zijn?

"Ja, dan zou het inderdaad anders zijn. In dat geval... waarom het niet lukte in mijn geval was dat ze alle twee in verschillende groepen waren."

Oh, ja.

"Bij dezelfde groep zou dat wel handig zijn. Maar niet twee keer dezelfde. Dan was het bijna niet meer interessant, zeg maar."

Maar voor twee verschillende groepen werd dus wel dezelfde koffer gebruikt?

"Ja."

Ok.

"Maar die ander die zat een groep lager, dus waarschijnlijk toe zij dan in die groep zat, kreeg zij diezelfde koffer... ik zit wel te denken over hoe je het interessanter zou kunnen maken. Want op een gegeven moment komt het thuis en je weet niet of de mensen ermee aan de slag zijn gegaan. In principe kun je gewoon een het schriftje pakken en iets daarin schrijven. Maar als er een soort opdracht aan zou worden toegevoegd, dat als je het terug brengt, zeg maar, kunnen ze het laten zien"

Een knutselopdrachtje of zo, die ouders dan met hun kind...?

"Ja. In ieder geval iets dat men kan... als ouder wil je... wil je je niet verplicht voelen om... weet je?"

Ja, ik dacht ook, voelt u zich dan niet verplicht om iets te doen?

"Ja. Maar echt meer voor het gevoel van 'Hey, er is inderdaad iets mee gedaan thuis.'"

8. Die kunnen wij wel even onthouden, ja. En waren er naast de Logeerkoffer nog meer activiteiten die vanuit school werden aangeboden als voorlezen, knutselen, spelletjes, samen met ouders?

"Te maken met de Logeerkoffer? Nee. Maar, ehm, er was wel iets.. ik ben twee keer geweest. En... ja twee keer. Toen hebben we zelf schilderijtjes gemaakt. Op school. Ik weet niet of het in verband was met, met die koffer."

Ja, het gaat voornamelijk over de samenwerking met ouders. Maar er waren dus wel middagen georganiseerd eens in de zoveel tijd...

"Ehm, twee of drie... twee. Ik was er in ieder geval ook een keer bij een dansfeestje. Toen was ik erbij, haha."

9. Ok. Goed. Hoe vond u het dat de Logeerkoffer één week mee mocht? Vond u dat te lang of te kort? Of precies goed?

"Het was goed, het was goed. Ehm, even denken hoor... Het hangt van jou als ouder af denk ik. Iemand anders kan zeggen van 'Ja, het was niks' of het was te lang, maar het hangt er vanaf wat jij allemaal wilt doen met je kind. En wij hadden gewoon heel veel werk aan de kinderen, dus één week was gewoon ruim voldoende."

10. Welke tips of tops zou u willen geven over de manier waarop school u betrokken heeft? Bij de Logeerkoffer.

"Ehm Ja, haha."

Het kan zijn dat het gewoon goed was hoor.

"Ja, nee, voor zover ik het weet, voor zover ik het kan zeggen, voordat ik nu iets zeg wat niet klopt, was het gewoon van 'de Logeerkoffer komt naar huis' en that's it, weet je. Niet in de zin van echt informatie geven van wat houdt het in en wat kun je ermee..."

En dat zou dan wel leuk zijn voor ouders?

"Dat zou wel, ja, dat zou wel leuk zijn. Op een gegeven moment ga je zelf kijken wat er in de koffer zit. Maar inderdaad als, ja, een klein berichtje of wat je zei in het begin van misschien als alle ouders erbij komen. Dan weet je het nut ervan. Kijk, sowieso, als je hem binnen krijgt doe je hem open en kijk je van 'hey, hey, ik kan iets leuks daarmee' Maar niet vooraf, dat je er een beetje kan voorbereiden erop."

2. Ok. *kijkt op interviewblad* Waar spelen uw kinderen momenteel graag mee thuis?

"Zo'n Nintendo DS, haha. Ze zijn ook vaak op de computer. Ze hebben een link gehad van school waar ze kunnen werken met jurkjes en dingen. Spelletjes doen. Mijn ene dochter gaat vaak op Google-maps. Maar vroeger was het meer van Dora. Of van die Nijntje computers, dat soort dingen. Dat hadden we gekocht voor ze, puur omdat ze moesten leren, weet je, om met taal om te gaan. Maar nu willen ze dat niet meer. Nu willen ze computeren. Maar die Nintendo is standaard één en de computer is twee."

Ok.

"Geen knuffels, geen poppen, nee."

11. Nou, ok. Dan gaan we gelijk door naar de verwachtingen voor de komende Logeerkoffer. Dan is onze eerste vraag eigenlijk van welk materiaal zou u graag willen zien in de Logeerkoffer? En waarom?

"Ehm, sowieso iets met knutselen. Iets met bouwen, weet je, zodat hun technisch inzicht een beetje kan verbeteren. Thuis sowieso, als ik voor mezelf praat, dan zijn ze vaak op de computer en dan denk ik van 'Dat niet doen' weet je, dat hebben ze al standaard, zeg maar. Dat kunnen ze vaak al goed op die leeftijd. Maar ik zit meer te denken aan sowieso het lezen en rekenen dat soort dingen, maar het moet wel leuk zijn. Een beetje op een leuke manier, maar zeker dingen met knutselen, bouwen. Een voordeel daarvan is dat de ouders dan ook bezig met hun zijn."

Het is inderdaad ook een doel van de Logeerkoffer dat ouders samen met kinderen ermee bezig zijn.

"Ja, want als ik een boekje pak, dan kan ik net zo goed zeggen van 'Ga lezen', dat doe ik ook wel als ik moe ben. Haha. Maar ja, het samenwerken tussen kind en ouders zou verbeterd kunnen worden door zo'n koffer, ja."

12. En als er zeg maar nu een handleiding in de koffer zou komen? Zou u het dan voldoende vinden dat er uitleg over is de spellen en de materialen? Of zou u ook de achtergrond erbij willen zien van waarom is dit belangrijk, waar helpt dit voor?

"Op die manier, ja, ehm, ja, het is... weet je wat ik eerder zei, mensen zijn... Het lijkt alsof we verslaafd zijn aan informatie, weet je. 'Waarom staat het er niet bij?! En waarom dit en waarom dat?' Waardoor we soms niet meer door denken. Dus ik vind het een beetje fifty/fifty."

Ok. Dat is dan duidelijk.

"Het kan ook zijn dat je mensen, juist door die informatie, dat je die mensen aanspoort om het wel te doen. Net als... je pak een tablet en denkt 'Hey, die helpt tegen hooikoorts. Oh ja!' Ik weet het niet. Ik ben een beetje fifty/fifty."

14. Ok. Dus niet te veel overspoelen ermee. Ok. En bij een Verteltas... dat is een soortgelijk project als de Logeerkoffer, worden ouders ook betrokken bij het maken van de tas. Daar hebben wij ook een aantal vragen over. Bijvoorbeeld op welke gebieden verwacht u dat, als u gevraagd wordt voor het opstellen van een Logeerkoffer, verwacht u mee te kunnen werken? Dat is in een groep van ouders, zeg maar. Bij het maken, bedenken...?

"De vraag is in hoeverre ik daar open voor sta?"

Ja, precies. Het is niet zo dat we nu iets gaan afspreken, maar het is meer inventariseren of ouders hiertoe bereid zijn. En kunnen natuurlijk.

"Nou, jawel hoor, ik sta ervoor open."

En dan op verschillende gebieden? Het kan zijn met het verzamelen van materiaal...

"Ik zeg ja. Haha. Ik zou het ook leuk vinden, dus ik zeg ja. Op alle fronten, dus als die vraag komt en ik denk dat ik van betekenis kan zijn, dan geef ik dat aan."

15. En zou u het dan fijn vinden als er bijvoorbeeld een dagdeel in de week vaststaat waarin ouders bijeen komen? Bijvoorbeeld de woensdagmiddag.

"Ehm, ik werk onregelmatig, dus dat is dan lastig. Meestal als ik vrij ben dan... Ik kan wel plannen, mijn rooster voor het hele jaar. Maar ik durf niet te zeggen van dan of dan. Ik moet het vooraf weten of ik ergens mee kan helpen."

16.1 Ok. Welke activiteiten onderneemt u op dit moment al met uw kinderen op het gebied van taalontwikkeling?

"Ja, niks speciaals denk ik. Een paar maanden geleden haalden wij nog wel regelmatig boeken van de bibliotheek. Maar wij geven ze ook de gelegenheid om achter de computer te gaan en daar lessen, rekenlessen te doen. Dan is het van 'Je mag wel achter de computer, maar dan ga je wel rekenen.' "

17. Ok. Dan hebben we alleen nog een paar vragen over de samenwerking tussen ouders en school. Op welke manier vindt u het prettig om betrokken te worden bij projecten op school? Dat kan zijn door middel van een briefje, een e-mail...

"Tot nu toe gaat het met brieven en dat gaat prima."

18. Een brief is prima. En heeft u het gevoel dat de docenten tijd voor u hebben?

"Als je hier komt?"

Ja.

"Ja, ja, ja, ja. Ik heb... Kijk, soms moet je als ouder dat ook opeisen. En dat doe ik ook wel. Maar ik vind, zoals ik hier ben... en ik vraag wat in een gesprek. Ik vind dat er heel veel gesprekken zijn serieus. Maar ik blijf komen als er iets is... bijvoorbeeld een rapportbespreking of zo."

19. Ok. En contact met andere ouders? Heeft u dat ook?

"Nee, haha. Ik moet jammer genoeg nee zeggen."

Dat vindt u wel jammer?

"Ik weet het niet, ik heb er nog niet over nagedacht. Ik denk er niet over na. Als ik hier ben en we ze gaan... hoe heet dat... zo'n informatieavond. Toen werden we gesproken over betrokkenheid van ouders en that's it. Ik zie ze wel op straat en, maar niet in de zin van 'Hey, vanavond komt mijn kind spelen' en zo. Maar pas was er een kindje jarig, bij het zuiderpark, ja daar wil ze dan wel heen."

20. Ok. En ten slotte; Hoe bereikbaar vindt u school? Dat kan zowel letterlijk als figuurlijk gezien worden.

"Ja, als je iets nodig hebt of dat soort dingen... vragen... Ja, heel bereikbaar, heel open. Ik heb zelf nooit barrières gevoeld."

Interview ouder
25-04-2013

Naam ouder(s)/verzorger(s): Ouder 7
Huidige groep van kind: groep 3
Plaats: Den Haag

1. Welk materiaal uit de koffer vond u wel of niet prettig?

"Nou, niet prettig was er eigenlijk niet bij, haha. Nee, dat was juist een waar avontuur. En dan was hij hartstikke trots als hij de koffer mee kreeg. Op de fiets, haha."

Want het was wel een grote koffer?

"Ja, dat was echt zo hoog *geeft formaat (± 40 bij 50 cm) aan*, zo'n roze koffer."

Oh, ja.

"Echt zo'n reiskoffer. Ja, en wat leuk was, was natuurlijk dat er zo'n knuffelbeest bij zat. En zo'n schriftje, waarin je natuurlijk kon schrijven wat je ermee gedaan had."

En dat was dan gewoon een schriftje, zeg maar?

"Een leeg schriftje waar je in kon schrijven. En waarin je kon terug lezen van anderen. En ja, die knuffel die ging natuurlijk overal naar mee."

En die was wel echt populair bij uw kind?

"Ja. En ja, ik heb meer kinderen thuis, die kijken ook natuurlijk in die koffer."

Ja, dat is natuurlijk interessant. Kunt u zich nog bepaalde spelletjes herinneren uit de koffer?

"Ja, er zaten boekjes in om in te kijken..."

...Verschillende boekjes?

"Ja, dat wel. Er zaten twee boekjes in. En ja, ook het memories spel zat er in en een puzzel..."

Echt een legpuzzel?

"Ja, een klein puzzeltje, haha, dat bij de leeftijd past. En de andere kinderen keken... Ik heb ook veel spelletjes thuis, daar keken ze toen helemaal niet naar. Alleen nog maar naar wat er in die koffer zat, weet je wel. En ze wilde aan de spelletjes meedoen, dus dat was wel leuk."

3. En hoe werd het u duidelijk hoe u de Logeerkoffer moest gebruiken? Was dat duidelijk?

"Nou, ehm, ja, die spelletjes die spreken voor zich, natuurlijk. Dat is simpel. Dus dat is helemaal niet moeilijk. En boekjes, daar ga je vanzelf met je kinderen in lezen."

9. Dus een week was wel lang genoeg om de Logeerkoffer te gebruiken?

"Ja, dat was lang genoeg."

Ok, goed. Dus u heeft ook niet echt toevoegingen van 'Nou dit zou nog aan de uitleg beter kunnen'

"Ja, voor mij was dat natuurlijk ook niet nodig. Je bent zelf opgegroeid met die spelletjes, maar ik kan best begrijpen, voor ouders die de spelletjes niet kennen, dat het moeilijk is om te begrijpen hoe je ermee om gaat. Soms is het vanzelf sprekend, maar ja, ik kom dan zelf uit een achterstandswijk en daar merk je heel erg dat de kinderen veel begeleiding en instructies nodig hebben om een spelletje goed door te komen."

Dus voor sommige ouders is het nog wel aan te raden om meer uitleg te geven.

"Ja, voor sommige wel, ja. Die krijgen dat natuurlijk niet mee. Die kennen weer spelletjes die wij niet kennen."

6. Dat is ook wel weer zo, ja. En waren er bepaalde thema's in de koffer?

"Oh, dat zou ik me niet kunnen herinneren. Dat weet ik niet meer."

Was de inhoud van de koffer een beetje hetzelfde telkens? Hetzelfde materiaal?

"Ehm, ja, hij heeft twee keer de koffer mee gekregen, eigenlijk. Ik weet alleen nog goed te herinneren dat de kinderen er zo indoken. Ik had veel moeite om alles weer terug te vinden thuis, haha. Ja, als je vier kinderen hebt thuis, dan is dat nog best lastig."

8. En waren er naast die Logeerkoffer nog meer activiteiten waarbij ouders werden betrokken met betrekking tot de Logeerkoffer?

"Dat weet ik eigenlijk niet meer. Ja, de kinderen waren al erg opgetogen als ze de koffer mee kregen. Dus ik weet niet of er daarnaast nog..."

Samen met ouders, zeg maar?

"Niet dat ik weet, bij mij. Want ik heb het zelf te druk, dus ik denk dat anderen daar meer over kunnen vertellen."

7. Ja. En op welke manier werd er contact met u gezocht als hij werd vernieuwd of weer mee ging?

"Oh, dan zag je je kind gewoon met die koffer naar buiten komen. Dan zag je dat het zijn beurt was."

Dus daar werd niet echt veel aandacht aan besteed?

"Nou, ja, niet dat ik het echt mee kreeg. Misschien dat andere ouders het wel eerder wisten of zoiets, maar..."

10. Heeft u daar tips over? Over de manier waarop school u daar...

"Nou, het was niet onplezierig. Het is al hartstikke leuk als je kind zo heel blij met zo'n koffer naar buiten ziet komen, haha. Ja, en dan voeg je het wel weer tussen thuis, van 'hoe gaan we het aanpakken?'

Ok. En heeft u verder nog opmerkingen over het gebruik ervan, zeg maar? Of hoe u het ervaren heeft?

"Ja, het was gewoon gezellig, zeg maar. Ook al heb je sommige spelletjes thuis, maar juist omdat het van buitenaf komt, krijgen de grotere kinderen er ook weer interesse in. Dus dat is wel heel leuk."

En hoe oud zijn die kinderen?

"Nou, mijn oudste dochter is nu veertien jaar."

Ok. En was het dan dat u veel ook samen speelde?

"Nou, ik nam mijn zoontje, die hem dan mee kreeg, dan wel eerst apart. Want zijn voordeel is dat, hij komt als eerste thuis, dus dan kom ik bij hem op de bank zitten en dan gaan we samen even lekker door die koffer heen."

11. Ok. En voor de komende koffer zouden wij graag van u willen weten welk materiaal u geschikt zou vinden voor in zo'n Logeerkoffer. Dus dat kan zijn, materiaal dat in de Logeerkoffer zat, of 'nieuw' materiaal.

"Ehm, ja, dat is wel een hele goede. Wat er in zat was natuurlijk al heel erg leuk. Net als puzzels en memorie-spelletjes. 'Mens erger je niet' en dat soort dingen, weet je, dat is natuurlijk erg leuk om er in te doen. En woordspelletjes denk ik. En misschien... Ja, heel veel kinderen kunnen niet eens meer veters strikken hè. Iets met motoriek of zo. Daar hebben heel veel kinderen heel veel moeite mee."

Want u ziet dat meer kinderen daar moeite mee hebben?

"Ja, nou. Ik hoef alleen maar in een buurthuis te kijken hoe die kinderen met een schaar omgaan... Dus knip spelletjes en dat soort dingen."

Dat is wel een hele goede.

"Ja. Of samen een tekening maken, echt die creatieve dingen. Het is vaak zo vanzelfsprekend dat je zoiets doet, maar ja... en rijmboekjes zijn naar mijn ervaring altijd wel leuk, want dan leren ze ook klanken en ritme en dat dingen aan elkaar sluiten."

12. Ok. En als er dan een uitleg, een handleiding, komt in de tas, zou u dan alleen uitleg willen over de materialen of zou u het ook interessant vinden als er iets over de achtergrond...

"...Nou, ja, als er maar een idee bij staat. Sommige ouders zijn ook niet echt wat je zegt creatief of zo."

Ja. En wilt u dat weten waar het belangrijk voor is?

"Ja, misschien kan dat best wel erbij. Dat die ouders het dan misschien ook sneller oppakken. Zoiets kan echt wel helpen."

14. Ja, ok. Even kijken *kijkt op interviewblad* Nou ja, zoals ik al eerder zei is het bij het officiële Verteltasproject zo dat ouders meewerken aan het bedenken en maken van zo'n tas. Met een groep enthousiaste ouders. Het is dan sowieso belangrijk dat de ouder tijd heeft. Zou u tijd hebben en op welke gebieden zou u dan mee kunnen werken hieraan?

"Ja. Daar schiet het bij mij aan te kort. Aan tijd. Ik loop ook heel veel te rennen. Ik heb ook ander werk terug moeten nemen om wat rustig aan te doen."

Ja. Het is ook heel goed dat u dat aangeeft. Want het is niet de bedoeling om ouders die daar geen tijd voor hebben daartoe te brengen.

"Ik vind het ook wel leuk om te doen, daar ligt het niet eens aan. Ik vond het juist heerlijk om in het buurthuis mee te helpen met die kinderen en zo."

Ja, ok. En als het gaat om bijvoorbeeld het verzamelen van materiaal voor in de koffer?

"Oh, maar dat is geen punt. Ik verzamel voor het buurthuis ook al. Als er gewoon naar zoiets gevraagd wordt aan ouders, dan kunnen ze die dingen gewoon bewaren lijkt mij. En als er bijvoorbeeld een bepaald dagdeel voor zou zijn, en het is echt nodig, dan zou ik wel iets kunnen schuiven in mijn rooster."

16. Ok. Ja, en op welke momenten verwacht u thuis met uw kind met de Logeerkoffer bezig te zijn?

"Ja, dat is dan daadwerkelijk als mijn zoontje thuis komt, dan heb ik ongeveer een uurtje dat ik echt voor hem kan uittrekken, maar daarna moet ik ook echt weer door rennen. Koken, of dan moet hij naar zwembles of ik naar een cursus."

Ja, want u gaf net al aan dat u hem dan wat extra aandacht geeft.

"Ja, of ik ga naar de speeltuin met hem, zodat hij lekker een beetje kan ontladen. Of ik kijk even van 'wat kan ik nog even snel doen.' "

16.1 Ja, ok. En welke activiteiten onderneemt u op dit moment al met uw kind op het gebied van taalontwikkeling?

"Nou, op dit moment heb ik niet meer zoveel gedaan, eigenlijk. Je merkt gewoon... Ja, ik heb het de afgelopen tijd gewoon te druk gehad en hij duikt steeds weer achter de computer. Hij wil alleen maar achter de computer tegenwoordig, haha. Dus ik ben al blij als ik hem de speeltuin in krijg, weet je. Even wat anders dan dat vierkante ding, haha. ...En ik heb al vaker geprobeerd met voorlezen, maar hij is vaak zo onrustig. Dan was het voor mij ook niet leuk. Hij heeft nou eenmaal een korte concentratieboog. En dan als je wat voor gaat lezen... als het te lang gaat duren, kun je het schudden. En van die korte boekjes dat gaat dan nog net."

17. Ja. Dat zijn hele praktische tips. Ehm, en dan over de samenwerking tussen ouders en school. Op welke manier vindt u het prettig om betrokken te worden bij projecten op school?

"Ik vind het wel fijn om betrokken te zijn bij de school, maar ik moet het wel kunnen. En ik doe al alles door Den Haag op de fiets, haha."

Ok, ja. En als school dan contact met u opneemt, wat vindt u dan de prettigste manier? Via de e-mail, via de brief...

"Ehm, meestal... mijn autistische kinderen die hebben schriftjes. Dus, daar staan altijd dingen in, dat is wel het makkelijkst."

Dat is ook wel een fijne manier om...

"...Ja het is makkelijker om mij te bereiken. Ik vind het ook prettig, die schriftjes. Daar kunnen ze ook in schrijven waar je kind tegenaan loopt en wat ze mee hebben gemaakt en wat dan ook. Want je krijgt het er bij mijn autistische kinderen ook heel moeilijk uit, dus je weet nooit wat ze gedaan hebben of als ze boos, gefrustreerd zijn thuis waar dat begonnen is. Probeer dat maar uit te zoeken."

18. Ja. En heeft u het gevoel dat de docenten tijd voor u hebben?

"Jawel. Als je echt vragen hebt, dan helpen ze je echt wel. Als er echt iets is... ik hang echt niet voor elk wissewasje..."

20. Dus de school voelt wel bereikbaar voor u?

"Ja. Zeker wel."

19. Nou, ok. Dan hebben wij eigenlijk nog maar één vraag. Heeft u ook nog contact met andere ouders hier op school?

"Nou, niet veel. Want het is eigenlijk... ik haal hem, ik breng hem, haha. Je probeert wel een praatje te maken of dat soort dingen, maar zoveel tijd, ja, niet echt. Je ziet ze wel eens op een ouderavond of op een feest, verder zie je ze niet."

Interview ouder

25-04-2013

Naam ouder(s)/verzorger(s): Ouder 8

Huidige groep van kind: groep 2

Plaats: Den Haag

11. Welk materiaal zou u graag willen zien in de Logeerkoffer en waarom?

"Ehm, kwartet vind ik wel iets van... ik vind sowieso spelletjes heel leuk, maar dat komt misschien omdat mijn kinderen dat alle twee heel erg leuk vinden. En je doet het met elkaar, dus bij de oudste is het bijvoorbeeld heel belangrijk, die moet echt leren... Nou, die is sociaal niet zo sterk. En dan vind ik met spelletjes doet eigenlijk... je kunt het met iedereen doen. En dat vind ik heel leuk. Wat bij ons bijvoorbeeld echt favoriet is, is van 'angry-birds'... mens erger je niet. Ja bij ons is dat van 'angry-birds'. Dat vinden ze erg leuk, en dat is ook wel om te leren hoe je met je verlies moet omgaan, dus ik moet zeggen dat ik dat wel heel leuk vind. Kwartet is denk ik voor iedereen wel heel leuk om te doen. Ja, je hebt een kwartet bijvoorbeeld ook van 'pom-pom'. Ik weet niet of je dat kent, dat is dan met letters. Dus dat is ook wel leuk, dan kun je en gelijk de letters oefenen op een leuke manier.

Ok. Dat is zeker wel leuk. Maar dan voor de wat oudere groepen?

"Nou, nee, want ik heb een ander zoontje en die zit in groep 1 en die leert dan toch spelenderwijs... Je moet dan alles bij elkaar zoeken, dus de woorden met dezelfde... de 'M' heb je dan en de 'P' even uit mijn hoofd en de 'H' en dan leren ze toch weer waarmee zo'n woord dan begint, dus heel spelenderwijs leren ze toch met letters om te gaan. Dat vinden ze heel leuk. Volgens mij is het iets van... rond een tientje ongeveer. Bij Paagman heb ik het toen gekocht. Dat vinden ze bij mij thuis erg leuk."

Ja ok, dat zijn leuke ideeën inderdaad. En... Nou, ik heb u net verteld over de Verteltas en dat ouders in samenwerking met docenten de tassen bedenken en ontwikkelen...

"Ja, ik vind de Verteltas, ik ken het van een andere school, vind ik wel een erg leuk initiatief, ja."

12. Ok, fijn. Nou, er komt bij de Logeerkoffer een handleiding in en zou het u dan handig lijken om in die handleiding ook uitleg over het waarom van het materiaal te kunnen lezen? Waarmee de spellen helpen bij de ontwikkeling van het kind, zeg maar?

"Ja, dat zou ik wel zelf... ja, ik vind het wel leuk om te weten waarom iets... Ja, ik zou het wel leuk vinden."

Dus meer ook als motivatie van 'kijk, daarvoor doe ik het'?

"Ja, of bijvoorbeeld, je hebt van die strijkkralen, niet dat dat er in hoeft of zo, maar dan weet ik bijvoorbeeld dat dat is voor de fijne motoriek. Ik vind het wel leuk om dat te weten, ja."

Ok, ja. En voor de ouders die moeite hebben met de Nederlandse taal, heeft u daar nog ideeën voor hoe dat opgevangen kan worden in bijvoorbeeld zo'n handleiding?

"Ja, ik vind dat lastig. Ik heb er ook niet zoveel ervaring mee, maar, kijk, sommige ouders wonen natuurlijk al heel lang hier, dat is niet vervelend bedoeld, maar dan denk ik van ja, juist om kinderen te helpen zou het Nederlands handig zijn, want ja... Hoe moet je anders een spel uitleggen, dat kan alleen maar met taal natuurlijk. Nee, dat zou ik niet weten. Wat je wel hebt, zijn boeken zonder tekst. Eén hele bekende daarvan is 'de Paraplu'. Dan zou je er bijvoorbeeld één of twee soorten van die boeken in kunnen doen. Dus dat is dan een boekje met alleen maar plaatjes, zonder tekst en aan de hand van die plaatjes kan dan een verhaal gemaakt worden. Eentje is volgens mij ook kinderboek van het jaar geweest of zo."

14. Ok, wat leuk. En... nou, wij hopen dat wij bij het Logeerkoffer concept ook een samenwerking tot stand kunnen brengen tussen ouders en docenten. Verwacht u mee te kunnen werken aan het opstellen van de Logeerkoffer?

"Ik zou het wel leuk vinden, maar voor nu niet. Ik doe op dit moment denk ik wel genoeg hier, ik heb nog een zoontje op een andere school waar ik veel tijd in steek. Dus op dit moment is het ook lichamelijk even teveel. Maar misschien in de toekomst. Dan vind ik het wel leuk om af en toe een uurtje te helpen. Dan vind ik het altijd leuk."

Ok. En u kunt natuurlijk helpen om er bij te zijn die ochtenden dat ouders samen daarmee bezig zijn, maar het kan ook door bijvoorbeeld materiaal voor in de koffer te verzamelen. Zou u op die manier mee kunnen en willen helpen?

"Oh, ja, dat is geen probleem. Dat doe ik wel vaker voor de juf. Dan heb ik weer zo'n lading en dan geef ik het aan haar mee. Dat is goed hoor, dat is geen probleem."

16. Ok. Nou komt uw zoontje waarschijnlijk volgend jaar in groep 3, op welke momenten verwacht u thuis met uw zoontje met de koffer bezig te zijn?

"Nou, ik doe nu altijd na school tot het eten. Dat is gewoon dat we dan leuke dingen doen, speeltuin of... kijk, hij moet zich ook zelf kunnen vermaken, maar dat zijn dan de momenten. En na het eten bij ons... wij eten vrij laat, zeg maar van half zeven tot kwart over zeven dan doet hij gewoon iets voor zichzelf. Dus tussen het thuiskomen en het eten is de tijd dat we veel doen, dus spelletjes of naar de bieb of hij doet iets voor zichzelf. Het ligt een beetje aan de dag of hij moe is. Na het eten is niet zoveel ruimte meer, dan gaan ze al bijna naar bed. Dus eigenlijk voor het eten."

16.1 Nou, u zei al dat u bijvoorbeeld naar de bieb gaat, de volgende vraag is: Welke activiteiten onderneemt u al met uw kind op het gebied van taalontwikkeling?

"Wij gaan één keer in de drie weken naar de bieb... Nou, niet echt specifiek met taal, meer gewoon spelletjes doen of... ik lees wel veel voor. Ze zijn nu allebei heel erg met letters bezig, dus dan stempelen we woordjes of... dat soort dingen meer."

17. Op welke manier verwacht u betrokken te worden bij de Logeerkoffer?

"Ehm, nou, ik denk gewoon dat het iets is dat extra is, weet je. Dat ze gewoon zeggen van 'Hé leuk, je mag deze week de Vertelkoffer'. En dan misschien, ik denk dat het leuk is als ouders aan het einde van de week dat er bijvoorbeeld een schriftje in zit, en dat iedereen even op een blaadje een foto maakt of een stukje, net als 'Flip de Beer' zeg maar, dat is wel leuk. Dan kan de juffrouw ook zien van 'Wat is ermee gedaan?' En als je geen foto hebt, alleen een klein stukje. Ja, dat hoeft ook niet zoveel moeite te kosten."

Dat zat inderdaad ook in de oude Logeerkoffer, zo'n boekje waarin ouders dan iets konden schrijven. Een schriftje of een boekje inderdaad. En op welke manier vindt u het prettig om betrokken te worden bij projecten op school? Dus via een briefje, een e-mail...?

"Via de mail, ja, het ligt er ook wel aan of je je kind, zeg maar, elke dag brengt of niet. Ik breng hem elke dag, dus dan zie ik toch wel de juf, dus dan praat je toch iedere dag wel even bij, het contact heb ik hier bij iedereen altijd wel als goed ervaren. Dus daarvan heb ik niet zoiets van 'dat moet verbeterd worden' of zo."

18. Dus daaruit begrijp ik dat u wel het idee heeft dat de docenten tijd voor u hebben?

"Ja, ik heb hem nu in drie verschillende klassen gehad en ik heb altijd wel het gevoel gehad dat ze even tijd voor je maken om te praten. Nee, daar heb ik nooit problemen mee gehad."

19. Ok. En heeft u nog contact met andere ouders?

"Ja, dat zit ook wel goed."

20. En dan de laatste vraag. Hoe bereikbaar vindt u de school? Dat kunt u zowel letterlijk zien, zoals wat u net zegt dat u verder weg woont, maar ook figuurlijk.

"Ja, ik vind, ze staan altijd wel open voor als je een probleem hebt, of vragen. Ja hoor, ze maken echt wel tijd voor je. Mijn ervaring is daar goed in."

Interview ouder

25-04-2013

Naam ouder(s)/verzorger(s): Ouder 9

Huidige groep van kind: groep 3

Plaats: Den Haag

1. Welk materiaal uit de koffer vonden u en uw kind wel of niet prettig?

"Ja, dat is lastig. Ik denk dat ze het meeste belangstelling had voor het boek. Maar het was vaak ook... Ik vond de inhoud vaak slordig. Het was niet altijd heel, de gedachten erachter waren me ook niet altijd allemaal even duidelijk moet ik zeggen."

Ok.

"Ja, en ik vind het lastig, ik bedoel mijn zoon is autistisch, dus die wil zeker duidelijkheid krijgen en dat konden we dus niet geven. Ik denk dat dat één van de redenen is waarom hij zo zat van... Ik denk twee redenen. Ik dat het hem niet duidelijk was wat ermee kon en voor mij was het ook niet geheel duidelijk. Ik kreeg hem ook onvoorbereid mee, dus ja, dan maak je zo'n koffer open en dan kijk ik gelijk met hem. En een tweede is dat Ewout met... dingen van school, die horen op school en dingen van thuis, zijn thuis. Zo'n koffer meenemen van school is eigenlijk heel erg lastig voor hem."

Ja, dat snap ik wel. En u zei dat de koffer een beetje slordig was, waar uitte zich dat in, zeg maar?

"Nou, ja, gewoon. Dingen niet helemaal compleet, een beetje verfrommelde papiertjes soms... Ja, gewoon niet dat ik dacht, ehm..."

Niet aantrekkelijk, zeg maar?

"Nee."

Ok. En welke materialen kunt u zich herinneren die erin zaten?

"Ja, man, als je me dat nog zou vragen. Ehm... Nou volgens mij, er zat een soort knuffeltje in. Er zat een, ehm, thema in, maar wat voor een soort thema(?) ik moet je eerlijk zeggen, dat weet ik echt niet meer. En een boekje, er zat nog iets van een spel in."

Er zat één boekje in?

"Ja, volgens mij één."

Ok.

"En dat schriftje natuurlijk waar kinderen in kunnen schrijven, maar mijn zoon wilde dat absoluut niet."

Hij wilde daar ook niet in schrijven?

"Nee, nee. Dat ding moest weg en het moest dicht en het moest terug naar school. Ik denk dat hij gewoon moeite had met het feit dat dingen van school in zijn huis waren."

Maar dan vraag ik me af... als er dan zo'n nieuwe koffer gemaakt gaat worden, hoe we dat dan...?

"...Voor hem niet."

Voor hem is het gewoon heel lastig dat dat verbonden wordt.

"Ja, hij heeft daar een hele grote scheidingslijn in. Dus ik denk dat het voor hem niet... ik denk ook voor mezelf, zeg maar, dat ik het, ehm... Ja, maar dat komt ook straks wel met die verbeterpunten, wat ik zou doen is ook dingen lamineren. Bijvoorbeeld zo'n aanwijzing, zo'n brief, of zo, wat erin zat van 'wat de bedoeling is van' weet je wel. Dan blijft het netjes, dan blijft het strak en dan krijgt iedereen gewoon een keurig ding mee."

Ja, ok. Ehm...

"Ja, dan wordt het lastig, haha."

2. Haha, nee, het komt wel goed. Ehm ja, waar speelt uw kind momenteel graag thuis mee?

"Ehm met... nou, ja, sowieso met de iPad, dat moge duidelijk zijn. Maar hij speelt ook graag met... Hij heeft van die 'Wings-barbiepoppen', elfjes zeg maar, daar speelt ie graag mee. Dus daar ehm, ja, ik denk dat dat de twee dingen zijn die hem nu het meeste bezig houden."

Ok. Dus ook wel met fantasiespel eigenlijk?

"Ja, het is wel weer gelinkt aan een televisieserie, dus hij gebruikt het een beetje om met de poppen als hij televisie kijkt, dan doet ie dingen. Maar goed, dat is voor een autist al heel mooi, dus... zijn broer doet het helemaal niet, die is ook autistisch. Dus mijn jongste zoon laat wel iets meer spel zien dan ik van mijn oudste zoon gewent ben."

3. Ok. Was het duidelijk hoe u de Logeerkoffer moest gebruiken?

"Ehm, nou ik denk uiteindelijk wel, maar ik denk dat als je hem voor het eerst open maakt en je kind staat er gelijk met zijn neus bovenop, dan vond ik het toch wel wat lastig om, ehm, op een goeie manier met die koffer om te gaan. Ik denk dat het beter was geweest dat ik een keer die koffer had opengemaakt waar hij niet bij was, dan had ik even op m'n gemak kunnen kijken en dan had ik ook

kunnen bedenken hoe ik dit verder zou kunnen presenteren. En nu is dat samengevallen en, ja, als het dan eenmaal niet leuk gevonden wordt, of eng, of raar, dan heb ik geen tweede kans, zeg maar. Dus ik denk dat het advies, in ieder geval voor mij, prettig was geweest dat de juf had gezegd van 'joh, kijk er eerst op je gemak even zelf naar en dan kun je bepalen hoe je er verder mee omgaat en wat je ermee kan', maar nu... het overviel mij. Mijn zoon is wel zo dat wanneer hij heeft bedacht dat iets stom is of zo, of dat ie het eng vindt omdat hij niet weet wat hij ermee moet en ik hem niet genoeg daarin kan begeleiden, ja, dan is ie afgeschoten. En dat is de reden ook dat wanneer we de koffer de volgende keer meekregen de koffer *helemaal* niet meer open ging. Hij nam hem conform maar mee, want dat moest van de juf. Want ik zei tegen de juf 'joh, je hoeft hem echt niet die koffer mee te laten nemen', maar op de één of andere manier, hij vond het wel leuk om aan de beurt te zijn om die koffer mee te nemen, want dat vertelde hij mij dan ook, maar hij deed er niets mee."

Het was, zeg maar, echt het meenemen zelf.

"Ja en weer terugbrengen op de dag dat ie terug moest. Hij was er wel trots op, dus ik had zoiets van 'nou, ja prima, dan doen we het zo', maar veel meer dan dat het ding in onze gang stond werd het ook niet."

Ehm, ja en ik begreep dat het u duidelijk werd doordat u zelf hebt gekeken wat erin zat, eigenlijk eerst uw zoon...

"Ja en dat is gewoon lastig, ja."

Ja. En voor u was de taal neem ik aan geen belemmering...

"Nee hoor."

4. Ehm, heeft u ideeën voor de handleiding hoe dat voor ouders die moeite hebben met het Nederlands, hoe dat...?

"Misschien toch met pico's. Het is opzich natuurlijk Multi-inzetbaar. Dus dat zou je wel kunnen doen."

5. Ok. Ehm, ja, welke tips zou u willen geven over de uitleg die school u gaf over de Logeerkoffer?

"Nou, ja, met name... Kijk er eerst in je eentje naar voordat je er met je kind wat mee gaat doen."

Ja. En er zijn ook plannen om bij de volgende Logeerkoffer tijdens een ouderavond de ouders daar meer informatie over te geven. Dus misschien is dat ook wel een manier om de ouders te informeren.

"Ja, ik zit alleen te denken, we hebben hier bijna geen ouderavonden op school hè."

Ok, die zijn er bijna...

"...Nee, je hebt, ehm, aan het begin van het jaar, dan zou je het wel, dan is er zo'n informatiemarkt, zeg maar. Dan zou je het wel kunnen doen, maar het is niet zo dat er hier regelmatig bijeenkomsten zijn waarbij iedereen is... Maar begin van het jaar, misschien is dat ook een prima startpunt. En je zou dan ook nog een ronde langs de klassen kunnen maken, de jongste klassen, en dan, ehm, dan krijgen de ouders ook informatie in hun eigen klaslokaal en dan zou je dan kunnen aangeven wat het idee van de koffer is en hoe die werkt."

6. Ok. Ehm, ja, ik hoor u net praten over een thema, werden er thema's in de koffer gebruikt of waren...

"...Nou, ik heb hem maar één keer gehad. Ten minste één keer open gemaakt, die andere keer kon ik hem echt niet open maken. Maar toen zat er wel een thema in."

Maar het was dus samenhangend?

"Ja, het was echt samenhangend."

7. Ok. Ja, op welke manier werd er met u contact gezocht wanneer er een nieuw thema werd geïntroduceerd in de koffer?

"Niet. Nee, je kreeg m gewoon mee en thuis moest je maar kijken wat erin zat."

8. Ok. Dat is dan gewoon duidelijk. Was de Logeerkoffer de enige methode waarbij ouders werden betrokken of waren er activiteiten hier op school die daarop aansloten?

"Bedoel je dan op het thema, of?"

Nou, zijn er activiteiten waar bij kinderen samen met de ouders op school komen om dingen te doen?

"Samen op school? Ehm... Nou dat is wel geweest in groep 1. Toen waren er momenten dat de ouders samen knutselen met het kind op school zelf, dus dat is toen wel geweest. In groep 2 is dat niet meer geweest. Ehm... Het enige is, ik ben wel als ouder af en toe meegevraagd bij bepaalde activiteiten. Dus dan ben ik wel bij bepaalde activiteiten waar mijn kind dan ook aanwezig is, op school."

En hoe zien die activiteiten eruit?

"Nou, bijvoorbeeld naar een kinderboerderij, naar een molen of met een speeltuin, schoolreisje..."

En dat is dan eens in de zoveel tijd knutselen of een uitje?

"Ja, ja, maar het is niet zo dat heel veel ouders daarvoor uitgenodigd worden. Ik wordt daar dan wel voor gevraagd, dat vind ik ook leuk. Ik breng de kinderen ook hier op school, dus dat voorkomt weer taxivervoer. Ehm... Ja, ik loop al wat langer rond hier, want die oudste die zit nu in groep 7. Ehm... Omdat ze autistisch zijn, kan ik ook andere autistische kinderen goed begeleiden. Soms is het ook zo dat ze die net zoeken, weet je wel."

Ja, want ik wilde net inderdaad vragen waarom u dan gevraagd wordt voor dit soort activiteiten.

"Ja, misschien omdat ik het leuk vind."

10. Nou, dat is heel positief dan. Ehm... Ja, welke tips zou u willen geven over de manier waarop school u bij de Logeerkoffer heeft betrokken?

denkt "Ja, ik zit te denken, kijk, ik sta nog bij een deur hè waar de juf, als mijn kind bijvoorbeeld uit school komt en hij komt met een koffer aan, dan kan de juf nog zeggen van 'nou, je krijgt de koffer mee' van mijn part kan ze nog zeggen welk thema en... maar een heleboel van die klasgenootjes, die komen met de taxi. Die krijgen die koffer met de taxi mee, dus dan krijg je niks mee want deze kinderen zitten niet voor niets op een spraak- taalprobleem school. Dus de communicatie op school, en ook wat ik hoor van mijn kinderen, is bijzonder weinig. Dus dan komt zo'n koffer thuis en, kijk, als zo'n kindje al niet praat of de vader of moeder, wat veel kinderen op deze school hebben, die ook de taal niet echt machtig zijn, dan denk ik eerlijk gezegd dat er niet zoveel met die koffer gebeurt. Of ze weten niet wat ze ermee moeten doen en ze halen er niet uit wat er uit te halen valt, dat is ook jammer. En hoe voorkom je dat, ik denk dat je dan toch wel een soort handleiding nodig hebt inderdaad. En misschien dan een picto met een korte Nederlandse zin of zo erbij, zodat ze... En anders ook misschien in een andere taal. Dat klinkt misschien heel flauw, maar dat is wel lastig, want er zijn wel heel veel verschillende nationaliteiten hier hè. Want ik heb weleens gezien, de klas van mijn zoon ook, ik geloof dat er... nou ja, dat waren dertien kindjes en ik geloof dat er acht nationaliteiten inzaten. Dus daar kom je waarschijnlijk niet ver mee. Het is niet dat je zegt 'ik pak Turks en ik ben er' of zo. Nee, dus dan kun je toch misschien beter met die pico's, want die begrijpen ze als het goed is in elke taal wel en dan met een korte Nederlandse zin erbij."

Ja, en als je dan spellen zou hebben van, ik noem maar wat, een 'memorie' over de zomer, want het boekje gaat over de zomer, zou je dat dan ook via picto's uit kunnen leggen hoe dat werkt of...

"Ja, 'memorie', ik denk dat een kind dat wel prima kan uitleggen. Dat doen ze ook op school. Maar ik denk dat ingewikkelde spelconcepten, ja, die moeten denk ik dan niet meegegeven worden. Waar veel uitleg in taal voor nodig is voordat je het kan spelen. Want het kind kan niet lezen en misschien vader of moeder ook niet. Ja, nou, dan wordt dat spel dus niet gebruikt. Dus je kunt beter een spel gebruiken dat redelijk voor zichzelf... 'Mens erger je niet' is een spel dat iedereen wel kent of 'hoedje wip'. Een aantal dingen waarvan je ze niet hoeft te lezen voordat je begrijpt hoe het werkt. Dus ik zou dan daar... en 'memorie' kent ook iedereen... Een puzzel! Er zat de vorige keer een puzzel bij in. Dat herinner ik me nu wel opeens."

12. Ok. Ehm. Even kijken. Wilt u in de handleiding alleen uitleg over de materialen of ook over de achtergrond ervan? Dus waarom dat dan in de Logeerkoffer zit.

"Nou, ik begrijp dat het wel leuk is om te lezen waarom die spullen dan bij elkaar gezocht zijn. Ja, dat kan ik me wel voorstellen. Dat je uitlegt van 'het thema is nu dit en dit want dat en dat komt eraan.' "

Ok. Nou, ik weet niet of u het principe van de Verteltas kent? Dat is een landelijk project...

"Ja, ik hoorde het van een andere moeder, maar ik ken het zelf niet."

14. Ok. Nou, de Logeerkoffer is daarop geïnspireerd, zeg maar, op het landelijke project. En daar worden docenten ook echt getraind om met zo'n Verteltas te werken, omdat ouders daar samenwerken met docenten om samen zo'n tas te maken. In dit geval gaat het om een koffer. De ouders werken dan op een bepaalde dag in de week een uurtje samen aan zo'n tas. Vandaar de vraag of u verwacht mee te kunnen werken aan het opstellen van de Logeerkoffer?

"Ja, ik vind dat heel lastig, ik zou altijd ja zeggen, maar er is nu een initiatief van een aantal ouders die wat meer willen doen, in de school en helpen en noem maar op. Nu komt het eerste, morgen, de koningsspelen, daarvoor werden mensen gevraagd en iedereen zei nee. De vraag is altijd... iedereen roept altijd wel dat ie de intentie heeft om het te doen, en ik heb zelf in de ouderraad gezeten hier en ik zit nu in de medezeggenschapsraad, maar als je ziet hoe lastig het is om ouders bij deze school te betrekken. Ik dacht ook 'dat lukt me wel', maar het is heel erg lastig. Het is echt heel erg lastig."

En dan heeft u daar waarschijnlijk ook wat vaker over nagedacht...

"...Jawel, ja, want we hebben ook vaker nagedacht over een klassenouder en dat die weer een contactpersoon kan zijn om via de mail dingen te verspreiden, maar ja, driekwart wil weer niet zijn mailadres geven, dat heb je dan dus ook. Ehm, nou, een deel heeft geen computer. Dat is ook weer lastig. En dan krijg je hier op het schoolplein... driekwart zie je hier niet, want hun kind komt met de

taxi. Dus ja, dat is *echt* lastig. Je ziet een vast clubje mensen hier, maar ja, er zijn ook veel mensen en die moeten gewoon veel werken. Nee, ik ben daar ook nog niet uit. Op een gegeven moment ben ik gewoon uit die ouderraad gestapt, iedereen trouwens, hadden we zoiets van 'nou ja, het werkt gewoon niet op deze school'. En nu is er weer een nieuw initiatief, eens kijken hoe dat gaat."

Maar vindt u dat er wel naar gestreefd moet worden dan?

"Nou er zijn wel geluiden van mensen die zeggen dat ze het ontzettend jammer vinden dat, vooral mensen die één kind op deze school hebben en hun andere kind op een andere school, dan zeggen ze 'ja, op die andere school kan ik meehelpen als leesmoeder, als luizenmoeder, op een sportdag.' Noem maar op. Nou en hier op deze school, ja, sportdag dat wordt dan wel gevraagd of je kan komen helpen, maar voor al die dingen als leesmoeder, luizenmoeder, hulpmoeder op wat voor een manier dan ook, of helpen versieren, daar werd eigenlijk nooit iemand voor gevraagd vanuit school... Gedeeltelijk denk ik dat dat dan komt, ze zeggen vaak van we hebben genoeg mensen die dat ook kunnen doen. Er is altijd wel een assistent..."

Vanuit de school?

"Ja, vanuit de school. En, ja, gedeeltelijk is het misschien ook onwennigheid. Dat ze ouders niet gewent zijn op de school. Dat kan ook. Ja, ik vind het lastig. Ik merk zelf wel... Ik zwalk er zelf wel een beetje tussendoor, maar een echte duidelijke lijn daarin is er niet. Ik weet wel dat Ingrid, de directeur, daar nu meer aan wil doen. Dus dat de ouders juist wel meer betrokken worden. Maar ja, dan moet het ook nog lukken. De school waar zij werkte dat was een 'gewone' zwarte school, dus daar staan wel alle ouders bij de deur. En dat is weer anders dan hier waar een behoorlijk aantal procent met de taxi."

Ja. Een aantal ouders die wij hebben geïnterviewd hebben, hebben aangegeven wel mee te willen werken, maar dan door het verzamelen van materiaal...

"Ik ben heel benieuwd als echt puntje bij paaltje komt. Ik hoop het! Want het zou heel erg leuk zijn als dat wel gebeurt."

Ja, wij willen het zeker een kans geven.

"Ja, natuurlijk, ik bedoel, misschien lukt het deze keer wel, weet je. Misschien komt er nu die verschuiving en zijn er moeders of vaders die zich daarvoor willen inzetten."

14. Ok. Maar verwacht u mee te kunnen werken aan het opstellen van een Logeerkoffer? Dat kan ook zijn het verzamelen of het verzinnen...

"...Jawel hoor. Dat is voor mij geen probleem."

Ok. En op welke manier?

"Ja, weet je, ik werk ook. Ik neem er meestal gewoon vrij voor. Maar dan moet je wel kijken van 'hoe zit je met je tijden, hoelang.' Hoeveel tijd kost het, dat is wel belangrijk. Maar goed, opzich, het lijkt me niet iets dat gigantisch veel tijd hoeft te kosten. Ik denk dat het met name ook de afstemming is. Je kunt daarna ook zelf je ding weer op andere tijden doen."

Ja, de intentie ervan is ook het plezier dat ouders, die daaraan mee kunnen en willen helpen, hebben. Het zal in het begin waarschijnlijk wel wennen zijn.

"Het zou heel leuk zijn! Ik denk dat dat leuk is om interactie met de leerkracht ook te hebben. Dat je gewoon hè... dat dat ook leuk is. En sommige kunnen wel. Er zijn ook een aantal ouders die niet werken, dus die in principe gewoon tijd hebben. Als ze dan ook inzien dat het leuk is om te doen en dat het leuk is om met dit soort dingen bezig te zijn..."

En misschien kan die groep ouders weer anderen enthousiasmeren?

"Ja en ook vooral via 'De Kwebbelaar', omdat natuurlijk niet iedereen op school komt."

En wat is 'de Kwebbelaar'?

"Sorry, dat is de nieuwsbrief die elke week mee gaat met de kinderen. En ik denk... Weet je er is hier een vast clubje dat elkaar wel spreekt, maar een heel groot deel spreekt elkaar niet en die kan het wel via De Kwebbelaar. Want stel dat jij nou je kind in de taxi laat gaan en denkt 'Goh, dit vind ik leuk', dan kun je... Anders kom je niet in contact. Dus dat vind ik wel belangrijk. Hij gaat met iedereen keurig mee in de tas en het ziet er wel gezellig uit tegenwoordig met foto's erbij."

Dat is een goed idee om daar iets mee te gaan doen dan.

"Ja, dat het niet bij dit groepje blijft, maar dat ook andere ouders geïnspireerd raken. En het zou kunnen dat het dan ook bij de ouders komt die best willen, maar daarvoor de contacten niet hebben."

15. Ok. En hoeveel tijd verwacht u met andere ouders en docenten te kunnen investeren in het opstellen van de Logeerkoffer?

"Op school zou ik zeggen een uur per twee weken en dan thuis kun je daar verder mee bezig zijn. Maar dat is minder urgent dan, weet je, dan kun je zelf plannen wanneer je daarmee bezig bent. Dat uurtje, dat zou ik niet meer willen hebben in de week voor mezelf. Dat is meer vanuit mijn optiek van ik moet ook naar mijn werk, ik heb mijn uren al zuinig genoeg voor de vakanties."

Ok. Goed, ehm, u heeft dan geen kind meer dat volgend jaar in groep 1, 2 of 3 zit, hè?

"Nee."

16.1 Ok. En welke activiteiten onderneemt u al met uw kind op het gebied van taalontwikkeling?

"Nou, ja, goed. Veel. Ja, mijn kind sprak niet tot hij vier was, maar dat is vanwege zijn autisme, zeg maar. En wij hebben speciale trainingen waarbij een soort spelmethodiek wordt gebruikt waarmee je probeert taal te ontlocken. En in het begin was het een kreet, daarna was het een woord, daarna weer langer. En thuis zijn we ook steeds bezig van 'Hoe vraag je dat? Hoe zeg je dat?' Wij zijn daar heel veel mee bezig."

Ja en het kan ook in de vorm van een gesprekje of een spelletje...

"Ja, dat klopt, maar het zit er bij ons iets meer ingebakken."

17. Ja. Stel dat u volgend jaar een kind zou hebben dat nog met de Logeerkoffer gaat werken. Op welke manier zou u dan betrokken willen worden bij dit concept?

"Dan zou ik betrokken willen worden, in ieder geval dat ik weet wanneer mijn kind de koffer meekrijgt."

Van tevoren?

"Van tevoren, ja."

En hoelang van tevoren zou u het prettig vinden?

"Nou, van mijn part dat er de dag ervoor een briefje meegegeven wordt van 'morgen krijgt uw kind de koffer mee' en dan kan daarin staan wat dan de bedoeling van die Logeerkoffer is. Als hij in de tassen mee gaat dan komt het altijd wel mee thuis aan. Dus dat zou ik wel fijn vinden. Ehm... Ja, veel meer eigenlijk niet, want... Ja, het mag van mij persoonlijk mede gedeeld worden, maar ik kan me voorstellen dat het voor de juf makkelijker is om een briefje in de tas te stoppen. En dat je er dan met je kind over kan praten van 'joh, morgen krijg je de koffer mee...' En als je dan al weet wat het thema is, dat je al een beetje weet wat erin zit. Dan ben je dus voorbereid voordat je kind met die koffer thuis komt. En dan kun je wel gelijk die koffer openmaken en dat je gelijk goed... En een bericht in De Kwebbelaar waarin gezegd kan worden van 'Joh, dit en dit gaat starten, heeft u misschien zin om mee te doen?' "

18. Ok. Dat zijn handige tips. Heeft u het gevoel dat docenten tijd voor u hebben?

"Ja. Ja, ik heb hele directe lijnen en dat is heel prettig. En dat is prima."

20. Dus ook wel het gevoel dat de school bereikbaar is?

"Ja. Ik weet niet of iedereen dat zo ervaart, maar mijn ervaringen zijn heel goed."

19. Ja, ok. En dan de laatste vraag. Heeft u ook contact met andere ouders? Het lijkt er wel op.

"Ja, ja. Gelukkig wel. Dat is ook veel gezelliger hè. Dat vind ik gewoon belangrijk."

5. Wat zijn de positief en negatief ervaren aspecten door de ouders en docenten van de Cor Emousschool (die in de periode 2009 t/m 2012 gebruik maakten van de Logeerkoffer) met betrekking tot de Logeerkoffer? (vragen aan oud docent N. Rodermond, zijn niet verwerkt in het volgende interview)

6. Wat zijn de verwachtingen van de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool over de geoptimaliseerde Logeerkoffer?

8. Wat weten de huidige onderbouwdocenten van de Cor Emousschool reeds over het concept van een Logeerkoffer?

9. Wat zijn randvoorwaarden voor de onderbouwdocenten van de Cor Emousschool om een Logeerkoffer te optimaliseren en het gebruik ervan te continueren?

Voor de docenten van de groepen 1, 2 en 3

Algemene informatie ouders	Naam docent..... Huidige groep..... Plaats.....
Inleiding interview	Duidelijkheid geven over de bedoeling en de duur van het interview. Hoe zullen de gegevens worden verwerkt. Overzicht geven van welke vragen er komen. Toestemming vragen of de naam vermeld mag worden. Toestemming vragen of wij het interview mogen opnemen.
Huidige kennis	
	21. Heeft u al eerder met het een concept gewerkt dat lijkt op een Verteltas? (Kunt u daar eventueel iets over vertellen?) 22. Welke informatie heeft u nodig bij het gebruik van de Logeerkoffer op het gebied van: * Doelstellingen * Betrekken van ouders * Samenwerken met ouders * Opstellen * Het gebruik in de praktijk
De verwachtingen van de docenten	
Materiaal	23. Welk materiaal is volgens u wel en niet geschikt voor de Logeerkoffer voor uw groep? 24. Zijn er thema's die u tijdens lessen behandelt die u geschikt zou vinden voor een Logeerkoffer?
Contact tussen ouders en school	
Betrekken van ouders	25. Hoe verwacht u de ouders te betrekken bij de Logeerkoffer? 26. Hoeveel tijd heeft u naast uw lesprogramma om ouders te woord te kunnen staan?
Randvoorwaarden	
Tijd	27. Hoe ziet uw wekelijkse lesprogramma eruit? 28. Hoeveel tijd kunt u naast uw lesprogramma besteden aan projecten?
Samenwerking	29. Welke mogelijkheden zijn er op dit moment met betrekking tot het samenwerken met ouders? 30. Op welke manier zouden de leerlingen een rol kunnen spelen om de samenwerking met ouders te vergroten?
Afsluiting	- Heeft u nog iets gemist? - Heeft u toevoegingen, opmerkingen en/of vragen? - Hoe heeft u het interview ervaren? - Wilt u nog onze gegevens voor het geval dat u nog iets te binnen schiet?

Interview docenten

12-03-2013

Docent 1 (groep 1 + instroomgroep)

Docent 2 (groep 1 + 2)

Docent 3 (groep 1 + 2)

Docent 4 (instroomgroep)

Dan beginnen wij bij Docent 1. Wij hadden als eerste vraag of u al eerder met het concept gewerkt heeft dat lijkt op een Verteltas? Of een Logeerkoffer??

Docent 1: "Een collega wel. Een ex-collega."

Docent 2: "Alleen van gehoord."

Docent 3: "Niet mee gewerkt."

Docent 4: "Hetzelfde als Docent 1."

Ok, via een collega. Ok. Nou, we hebben een aantal punten, zeg maar, op welk gebied u informatie nodig zou hebben bij het gebruik van de Logeerkoffer. Als het gaat om gewoon praktische informatie om hem te gebruiken. Welke informatie heeft u nodig wat betreft de doelstellingen?

Docent 1: "Ik weet niet of het heel anders is dan dat Nellie het had. Een koffertje met een knuffel, een boek, een spelletje. Dat gaat in het weekeind mee naar huis en komt maandag weer terug."

De inhoud is hetzelfde inderdaad, dus over de doelstellingen geen informatie. En wat betreft het betrekken van ouders?

Docent 1: "Dat waarschijnlijk wel, want er waren verhalen inderdaad dat er niets mee gedaan werd. Dat het koffertje op de kast verdween."

En het samenwerken met ouders?

Docent 1: "Dat is helder."

Het opstellen ervan wat daarvoor nodig is, heeft u daar nog informatie voor nodig?

A. Jansen: "Nou, dat kun je zelf bedenken, denk ik."

En het gebruik in de praktijk?

Docent 1: "Met het mee naar huis gaan en met het weekeind?"

Ja precies, hoe dat precies in zijn werk gaat. Zou u daar nog informatie over willen hebben?

Docent 1: "Nee, dat is ook duidelijk. Als het hetzelfde gaat als bij Nellie."

Nou, voor u hetzelfde *kijkt Docent 2 aan*?

Docent 2: "Ja, eigenlijk overal hetzelfde, alleen dat met die ouders. Voor de rest is alles duidelijk."

Dus dat van de ouders is vooral belangrijk om te weten. En voor u *kijkt Docent 3 aan*?

Docent 3: "Ja, voor mij is het ook duidelijk. Die doelstellingen in ieder geval, want ik neem aan dat de doelstelling is dat wij de ouders bij het onderwijs gaan informeren. Dus niet zeg maar de doelen voor wat erin zit. Dus dat heb ik goed begrepen."

Klopt. Dus ook bij het betrekken van ouders zou u meer informatie willen?

Docent 3: "Hoe we dat tot stand zouden willen brengen? Nou, ik denk dat als wij de koffer hebben, dat het geen probleem is als wij die ouders daarover informeren. Dat denk ik niet." A. Jansen: "Dat zou ook tijdens de ouderavond bijvoorbeeld kunnen."

Docent 4: "Maar dan misschien ook op een ouderavond, ja. Een informatieavond."

A. Jansen: "Ja op de eerste ouderavond startten. Dat we uitleggen van 'We doen dat komend jaar.' "

Docent 4: "En misschien dat het dan wel eerder nog gebruikt gaat worden."

Docent 3: "Nou ik denk dat je gewoon duidelijke afspraken op papier moet hebben in het koffertje, dat dat gewoon handig is voor de ouders. Een soort handleiding, maar wel duidelijk."

Docent 4: "Het zou misschien ook gecombineerd kunnen worden met de logopediste. Dat die dat ook stimuleren."

Docent 3: "Nou, dan kan de 'logo-map' er ook in, dat zou kunnen."

Zou u nog wat over die punten willen zeggen *kijkt Docent 4 aan*?

Docent 4: "Nee, iedereen heeft alles al gezegd."

Dus daar bent u wel bekend mee?

Docent 4: "Ja."

Ok, de volgende vraag is welk materiaal volgens u wel of niet geschikt is voor de Logeerkoffer voor uw groep?

Docent 1: "Ja, een spelletje, een verhaaltje. A. Jansen: een mooi prentenboek een spelletje dat erbij past misschien, een knuffel."

Docent 1: "Ja misschien iets van een werkblad of een kleurplaat. A. Jansen: Ja, misschien als je een boek hebt van kikker, dan kun je er een kleurplaat van kikker bij doen."

Docent 4: "En een kikker erbij."

A. Jansen: "Oh, een kikker erbij, ja. Dat is leuk."

Docent 4: "Een echte kikker hé."

A. Jansen: "Een echte kikker. Laten we dan beginnen met kikkerdril erin. De koffer mag dan niet op z'n kant."

Heeft u nog aanvullingen *kijkt Docent 2 aan*? Wat volgens u wel of niet geschikt is voor in de koffer? We horen ook graag wat niet geschikt is.

Docent 4: "Te kleine dingen."

Docent 2: "Iets dat gauw kwijt raakt."

Docent 4: "Kleine, losse, dat kan snel kwijtraken."

En u *kijkt Docent 3 aan*?

Docent 3: "Ik denk dat je er wel een werkblad bij zou kunnen doen. Zeker voor groep 2."

Docent 4: "En knuffels."

A. Jansen: "Of vingerpoppes."

Dus vooral dat zij er zelf mee kunnen uitbeelden?

Docent 3: "Ja, en wat je ook nog kunt doen is een knutselopdracht in tekst, zodat ze hem kunnen uitvoeren met het kind. Maak een vlieger en ga ermee vliegen."

Docent 4: "Maak een kikker en ga ermee kikkeren." *gelach*

A. Jansen: "En laat het kind kikkeren."

Ok. Zijn er thema's die u tijdens lessen behandelt die u geschikt zou vinden voor een Logeerkoffer?

Docent 1: "Ik denk aan de hand van de thema's die in de klas behandeld worden."

Ja. En zijn er concrete thema's waarvan u denkt dat ze geschikt zijn?

Docent 1: "Ja, seizoenen, feestdagen."

A. Jansen: "Dierendag, de schatkisten."

Docent 3: "Sinterklaas, kerst."

A. Jansen: "Jonge dieren."

Die koffer gaat dan met ieder kind mee, het ligt er ook een beetje aan hoeveel kinderen er in een klas zitten. Dus als je het over sinterklaas zou doen, de koffer gaat één week mee natuurlijk.

A. Jansen: "Nee, maar ik denk niet dat je met één koffer per klas genoeg hebt. Ik denk dat je er dus wel vanuit moet gaan dat je een aantal koffers met hetzelfde item moet hebben, wat dan 3 kinderen mee krijgen en dan de week erop 3 anderen. En dat je dan na een maand bijvoorbeeld, want dat is ook je schatkistperiode ongeveer, dat je dan weer een nieuwe koffer maakt, zodat ze dan weer een nieuwe koffer mee kunnen krijgen. Dan heeft het ook zin om weer terug te grijpen op wat er in de klas gebeurt. Daarin heb je ook veel ideeën. We zijn dan bijvoorbeeld bezig met gevoelens bij kinderen. Dan zoek je naar boeken die daarover gaan. In de klas leest de juf bijvoorbeeld voor: Kikker is verliefd. Maar er zijn ook nog andere boeken die bij dat thema passen. Dus die kun je dan in de koffer doen bij wijze van spreken." Docent 4: "Maar de instroomgroep heeft geen schatkist, maar 'puck en co'."

A. Jansen: "Dat zijn andere thema's."

Ja, hoe verwacht u de ouders te betrekken bij de Logeerkoffer?

Docent 3: "Dat ze met hun kind samen die koffer gaan bekijken en dan de opdrachtjes gaan uitvoeren. Dat zou je kunnen controleren door ze weer op school te laten komen met het opdrachtje dat ze gemaakt hebben."

En hoe zou zo'n opdracht er dan uit moeten zien?

Docent 3: "Nou, bijvoorbeeld zo'n knutselopdracht wat ik zei."

A. Jansen: "Ja of een werkblad dat ze hebben gedaan, of een kleurplaat."

Een soort kringgesprek dat je het kunt laten zien.

A. Jansen: "Ja, want ouders moeten natuurlijk wel gestimuleerd worden dat dat voorleesboek er niet is om er niets mee te doen. Ouders die dus niet Nederlands kunnen lezen, dat zij er aan de hand van de prenten een verhaal van kunnen maken voor hun kind. Want dat is denk ik dan de opzet."

Docent 3: "Ja."

A. Jansen: "En dat is dus denk ik iets dat je uit kunt gaan leggen tijdens de gezamenlijke ouderavond van 'U kunt gewoon in uw eigen taal lezen', maar dat geeft dan niet. U ziet die plaatjes, u kunt samen met uw kind praten over wat je ziet en wat doet dat beest."

Zijn er verder nog ideeën om ouders te betrekken? Of hoe u dat normaal al doet?

Docent 4: "Misschien kunnen ouders zelf ook met ideeën komen."

Docent 2: "Heeft u nog ideeën voor wat er in de koffer kan?"

Docent 4: "Soms hebben ouders ook wat en dan zijn zij er toch wat meer bij betrokken."

Ja, dat is wel de hele insteek, dus dat is een hele goede. Ok. Hoeveel tijd heeft u naast uw lesprogramma om ouders te woord te kunnen staan?

Docent 1: "De meeste kinderen worden opgehaald, de meeste kinderen. Sommige kinderen gaan met de bus naar huis. Bij de voordeur is meestal niet heel veel tijd na school om nog even een praatje te houden. 's Ochtends vaak wel."

En dat is vanwege uw eigen programma?

A. Jansen: "Nee, je moet opletten als er kinderen te laat gehaald worden of zo. Want 's ochtends zijn de leerkrachten al om 08.30 in de klas en dan mogen de kinderen binnenkomen en pas om 08.45 begint het schoolprogramma, dus dan mogen ouders een kwartier.. de meeste gebruiken dat hele kwartier ook, die zijn bijna niet weg te slaan. Die tijd kun je dan gebruiken om met ouders te praten. En het is natuurlijk altijd mogelijk om met ouders een afspraak te maken. Dat ze zeggen van 'Goh, ik wil u graag spreken, kunt u om 15.15?' Dat kan wel."

Docent 3: "En ouders kunnen natuurlijk altijd een afspraak als ze zelf willen."

En die tijden zijn eigenlijk voor iedereen wel hetzelfde?

Docenten knikken.

Ok. Hoe ziet uw wekelijkse lesprogramma eruit?

Docent 3: "Een dagprogramma ziet er over het algemeen in de meeste kleuterklassen hetzelfde uit."

A. Jansen: "Dus het programma van de maandag is ongeveer hetzelfde als het programma van de dinsdag en de donderdag en de vrijdag. Het enige dat verschilt in tijd zijn bijvoorbeeld de gymnastiek tijden die op andere momenten zijn. Maar je begint dus iedere dag met het ontwikkelingsmateriaal en dan ga je met het kringgesprek beginnen. Daarna ga je verwerking doen. Dan buitenspelen en na de pauze ga je fruit eten. Dan doe je daarna weer een soort inleiding van wat je gaat doen en dan ga je de opdracht doen of je gaat een knutselwerkje doen. Dan gaan ze om 12.00 naar buiten, om 12.30 gaan ze eten. En om 13.00 heb je weer een nieuw stuk. Dus dat je nog iets gaat doen met ze. Verplicht, met allemaal of dat ze gaan kiezen in de hoeken en dat ze dan in de hoeken gaan spelen. En dan om 14.30 kom je weer bij elkaar."

Docent 2: "Nabespreken."

A. Jansen: "Nou, nabespreken is een groot woord."

En dat is dan wat er iedere dag terug komt, behalve als er gymlessen zijn?

A. Jansen: "Dan is het in de hoek spelen bijvoorbeeld korter, want de gymles is geweest. En als het heel erg mooi weer is, kun je naar buiten toe. En die tijd komt er zo weer aan, dus dan kun je wat langer buitenspelen in plaats van dat je in de hoeken speelt."

Docent 3: "Ja, en in de kring zijn natuurlijk gesprekken en je moet voorlezen."

Docent 1: "Zingen."

Docent 3: "Daar zit eigenlijk alle taalverwerking in."

A. Jansen: "Zingen zit erin."

Dus dat is 's ochtends vooral tijdens de kringgesprekken?

Docent 3: "Omdat ze 's middags vaak ook wel moe zijn en dat is het toch wel klaar voor ze." A.

Jansen: "Ja, want vooral zo'n instroomgroep waar Docent 4 zit, daar komen ze vanaf 3 jaar. Nou, sommige driejarigen kunnen beter 's middags naar huis, want zo'n hele dag is gewoon heel erg lang."

Ok. En wat daarmee te maken heeft is de vraag: Hoeveel tijd kunt u naast uw lesprogramma besteden aan projecten? Dat zou dan de middag zijn?

A. Jansen: "Eigenlijk besteden ze de hele dag aan het project, want nu is jonge dieren bijvoorbeeld een item en Pasen. Dan ben je dus de hele dag bezig en met je taal en met je rekenen en met je knutselen met dat onderwerp."

Dus eigenlijk is er heel veel mogelijkheid om een project te verwerken in de lessen. En als het dan gaat over de Logeerkoffer, hoeveel tijd zou daar dan aan besteed kunnen worden? Dan is misschien even het handigst dat er per persoon antwoord wordt gegeven.

Docent 3: "Bedoel je dan de aanbidding?"

Het maken, het ontwikkelen ervan, we gaan proberen om de ouders daarbij zoveel mogelijk bij te betrekken, als dat lukt. Maar de docenten zijn er dan ook voor om de ouders te enthousiasmeren.

Docent 3: "Ja, maar de koffer staat er neem ik aan. Die gaan wij niet..."

A. Jansen: "...Jawel, uiteindelijk moeten jullie gaan zorgen voor die koffer, ja."

Docent 4: "Dus, daar zou je ouders bij kunnen betrekken. Tijdens de ouderavond kunnen we dan vragen of er ouders zijn die het leuk vinden om mee te werken."

Wij nemen aan dat de docenten het best weten welk materiaal er in de koffer moet.

Docent 2: "Ja, stel we hebben het over ziek zijn en dat onderwerp komt in de koffer."

Stel dat het over ziek zijn gaat, dan is er een prentenboekje daarover wat erin gaat. En ouders moeten dat gaan kopen of zo?"

Nee, het prentenboek is de basis en daaromheen komen de andere spullen. Dus als er al met een bepaald thema wordt gewerkt, dan hebben zij vaak al het materiaal daarvoor op school. Het boek is dus de basis en de handpoppen bijvoorbeeld die kunnen misschien gemaakt worden door de ouders. Dus de koffer moet inderdaad wel gemaakt worden, daarom is het ook belangrijk hoeveel tijd docenten daaraan zouden kunnen besteden, en de ouders werken mee. Dat is het principe.

A. Jansen: "Ik denk dat je er zeker in het begin vanuit moet gaan dat je zelf alles moet maken."

Docent 3: "Kunnen we J. Driessen daarvoor niet vragen?" *Er wordt gelachen*

Docent 4: "En als je dan zo'n ochtend houdt."

A. Jansen: "Zo'n woensdagochtend met de ouders."

Docent 4: "Dan zou je gezamenlijk met de ouders de tassen kunnen maken."

De bedoeling is dat wij handreikingen gaan geven aan u, hoe zo'n Logeerkoffer er het beste uit kan zien en dat zijn dan inderdaad praktische tips van hoe ga je dat dan in elkaar zetten, welke tijden neem je daarvoor, hoe betrek je ouders erbij. Dat soort handreikingen gaan wij dan geven, zodat de docenten daarmee een duidelijk beeld hebben en ermee aan de slag kunnen gaan.

Docent 4: "Ik denk dat we in het begin wat meer tijd moeten besteden hieraan."

Docent 3: "Ja en een koffer maken doe je ook niet in de tijd dat je voor de klas staat."

A. Jansen: "Nee."

Nee, daarom de vraag of u naast uw lesprogramma nog de mogelijkheid ziet om hieraan te werken. Maar zijn er momenten waar u de mogelijkheid in ziet om hiermee bezig te zijn?

Docent 3: "Nou, de woensdagmiddag is een goede optie. Ik denk niet de hele middag. En ik denk ook niet iedere week."

A. Jansen: "Nee, als je het één keer in de maand doet."

Docent 2: "En als je eenmaal door hebt hoe het moet, dan komt daar een ritme in."

In het begin is het ook wennen inderdaad."

En als je dan eenmaal weet wat je moet doen. Dus de woensdagmiddag om de week zou een moment kunnen zijn.

Docent 4: "Komen jullie ook met een voorbeeld?"

Ja, wij zaten zelf te denken om aan de hand van een eigen voorbeeld, dat zou 'ziek zijn' kunnen zijn, handreikingen te geven. Om het zo concreet mogelijk te maken, maar dat er toch handreikingen zijn zodat je zelf telkens weer een nieuw thema kunt ontwikkelen. En het liefst willen wij de ouders hierbij zoveel mogelijk betrekken, zodat zij hiermee aan de slag kunnen onder begeleiding van de docenten.

A. Jansen: "Zijn er nog vragen?"

Ja: Welke mogelijkheden zijn er op dit moment met betrekking tot het samenwerken met ouders? En op welke manier zouden de leerlingen een rol kunnen spelen om de samenwerking met ouders te vergroten?

A. Jansen: "De leerlingen nog wel."

Docent 4: "Als kinderen enthousiast met iets aankomen."

A. Jansen: "Zijn de meeste ouders wel te inspireren."

Omdat dat eigenlijk de link is tussen ouders en school.

Docent 3: "Jawel, maar we geven de koffer mee, om de ouders te betrekken bij hun kinderen, dus als ze de koffer open doen, moeten zijn hem niet gelijk dicht doen. Dan ziet het kind vanzelf wel van 'Mam, ga voorlezen' of dat soort dingen."

Oké, dan wilde ik nog vragen of het goed is wanneer wij in ons verslag verwijzen naar uw voornamen?

Docent 3: "Als je mijn adres er maar niet bij zet." *Er wordt gelachen.*

Oké, dan is dat goed.

Vragen aan N. Rodermond (oud docent)

----- Original Message -----

Subject: Vragen voor ons afstudeeronderzoek

Beste mevrouw Rodermond,

Wij zijn momenteel bezig met een afstudeeropdracht over een verteltas op de Cor Emousschool. In ons gesprek met J. Driessen en A. Jansen zijn wij doorverwezen naar u om vragen te stellen over het gebruik van de Logeerkoffer destijds. Wij hebben deze informatie nodig om te onderzoeken wat de goede en verbeterpunten waren, om een goede verteltas te ontwikkelen.

Wij hadden een aantal vragen over de Logeerkoffer zoals deze opgezet en gebruikt is. De vragen die wij hebben volgen hieronder. Bent u bereid om eenmalig een gesprek met ons te hebben om onze vragen te beantwoorden, of geeft u liever uw antwoord via de e-mail?

- Welk materiaal werd er gebruikt voor de Logeerkoffer, en waar werden deze ideeën vandaan gehaald?
- Welke verwachtingen waren er ten opzichte van de Logeerkoffer?
- Waaraan verwachtten de docenten te merken dat de Logeerkoffer goed werkte?
- Werden deze verwachtingen waargemaakt?
- Wat vonden de onderbouwdocenten goed aan de Logeerkoffer, en wat kon volgens hen beter?
- Wat is volgens u een aanleiding dat het concept van de Logeerkoffer gestopt is?

Alvast bedankt voor het meewerken aan ons onderzoek.

Met vriendelijke groeten,

Janneke van Rossen en Regina Visser

Subject: Re: Vragen voor ons afstudeeronderzoek

Beste Janneke en Regina,

Natuurlijk wil ik jullie vragen beantwoorden.

Het idee voor het logeerkoffertje is ontstaan n.a.v. huisbezoeken die ik met mijn collega aflegde.

Het viel ons op dat er bij veel kinderen thuis weinig verantwoord speelgoed was. In enkele gevallen zelfs helemaal niets: dat was best een schokkende ontdekking! Soms enkele boekjes, en dikwijls 'rommel'-speelgoed: goedkope plastic dingen waar ze eigenlijk niets mee konden. (Altijd wél een levensgrote tv, die ook tijdens onze bezoeken steevast hard aanstond!)

Ook waren er ouders die ons vroegen waarmee ze hun kind konden helpen, en welk speelgoed daarvoor geschikt zou zijn.

Ons eerste advies was altijd: veel voorlezen. In het Nedrelands, en als dat niet mogelijk was: in de eigen taal. Laat het kind lid worden van de bibliotheek, dat is gratis.

Sommige ouders deden dit ook en gingen regelmatig boeken halen; anderen kwamen er toch niet aan toe.

In eerste instantie lieten we ook ouders op school zien met welk materiaal wij werkten, om ze een idee te geven van wat mogelijk was. Maar we hadden niet de indruk dat dit veel hielp.

En zo kwamen we op het idee van een circulerend koffertje met aantrekkelijke materialen. Iedere week ging het koffertje met een kind mee naar huis.

Ze mochter er een week mee spelen, daarna kwam het weer op school.

Wij controleerden of de inhoud nog compleet was en vervolgens ging het koffertje mee met het volgende kind.

Als iedereen aan de beurt was geweest deden wij er nieuwe materialen in, voor een volgende ronde.

Inhoud: 3 prentenboekjes, 3 spelletjes, een (vaste) knuffel en een logboekje.

De boekjes pasten we zo mogelijk aan aan het seizoen.

De spelletjes moesten compact en goed op te bergen/te vervoeren zijn, bijv. in een doos. Ze moesten leerzaam en aantrekkelijk zijn, en bij hun niveau passen.

De knuffel werd een populair vriendje van de kinderen, ging mee op visite of mee naar bed.

Wij moesten hem regelmatig wassen en/of repareren.

De bedoeling van het logboekje was voor de ouders om een klein verslagje te schrijven over wat er die week met het koffertje was gedaan. En tot onze verrassing werd daar trouw gebruik van gemaakt: hoe moeizaam soms ook, men schreef iets of plakte er een foto in.

Soms maakten de kinderen zelf een tekening, Als de koffer weer op school kwam lazen wij ook altijd in de kring voor wat er nu weer in het logboek stond: de kinderen vonden dat spannend.

De kinderen vonden het altijd een feestje om de koffer mee naar huis te krijgen.

Ooit hadden we één kind dat van zijn ouders de koffer niet mee naar huis mocht: hij (en zijn broertje) zouden alles kapot maken. Dat hadden wij op school nooit gemerkt, maar aandringen hielp niet. Deze jongen lieten we telkens op school een week met de koffer spelen.

Het rouleren ging over het algemeen prima: een enkele keer moesten we er even aan herinneren en bleef de koffer wat langer weg, maar het kwam altijd weer goed.

We hoopten dat de koffer een extra link tussen school en thuis zou zijn, én ouders wellicht op ideeën zou brengen. Het eerste is zeker gelukt, gezien de reacties van de ouders. Of het laatste gelukt is hebben we nooit onderzocht.

We hebben de koffer 3 jaar gebruikt. Het was een klein formaat op wieltjes, dat ze gemakkelijk met zich mee konden trekken.

We gebruikten zelfgekochte spelletjes en boeken, maar toen we zagen dat het goed ging ook materiaal van school.

Onze collega's van de onderbouw wisten van het bestaan van het koffertje en vonden het bij mijn weten een leuk idee.

Dat het idee (nog) niet is overgenomen komt naar mijn idee door tijdgebrek en overbelasting, want ik ken onze collega's als heel betrokken en enthousiast. Maar ook dit project kost tijd: geschikt materiaal vinden is nog niet zo gemakkelijk omdat het meeste materiaal op school niet geschikt is om mee te nemen (open puzzels, te groot, te zwaar). En iedere week controleren of alles nog compleet is, event. aanvullen, repareren, enz.

Mijn duo-college en ik vonden dit echter een waardevolle activiteit die goed aansloeg bij de kinderen én hun ouders.

Mochten jullie alsnog vragen hebben, e-mail me dan gerust.

Veel succes met jullie afstudeeropdracht!

Met vriendelijke groeten, N. Rodermond.

Subject: Vragen over de Logeerkoffer

Beste mevrouw Rodermond,

Wellicht kunt u zich nog wel herinneren dat wij u een tijdje geleden vragen gemaild hebben over de Logeerkoffer.

Wij zijn inmiddels verder met ons onderzoek en wij willen u bedanken voor uw uitgebreide antwoord op onze vorige vragen. Wij hebben hier veel informatie uit kunnen halen. Toch hebben wij nog een aantal vragen om nog meer inzicht te krijgen.

Zou u onderstaande vragen voor ons kunnen en willen beantwoorden en de antwoorden per vraag willen opschrijven:

1. Zat er een handleiding in de koffer? Zo ja, wat werd daarin beschreven?
2. (Op welke manier) werd de Logeerkoffer aan de ouders geïntroduceerd?
3. Was de Logeerkoffer de enige methode waarbij ouders werden betrokken of waren er activiteiten op school die hierop aansloten?
4. Kunt u het doel/de doelen omschrijven waarmee u met de koffer bent begonnen?
5. Miste u bepaalde mogelijkheden bij het ontwikkelen van de Logeerkoffer? Zo ja, welke?
6. Welke mogelijkheden zag u met betrekking tot het samenwerken met ouders?
7. Heeft u de Logeerkoffer al eens moeten aanpassen naar aanleiding van feedback van ouders?
8. Heeft u tips voor de docenten die de Logeerkoffer opnieuw gaan starten?

Wij willen u alvast weer bedanken voor uw tijd.

Vriendelijke groeten, Regina Visser en Janneke van Rossen

Hallo Janneke en Regina,
Lukt het een beetje met jullie studie?
Hier komen de antwoorden op jullie vragen.
Veel succes, groeten, Nellie Rodermond.

1. In het kofferdeksel zat een briefje met het verzoek de koffer na een week weer terug te geven op school.

Voor de boeken/spelletjes was over het algemeen geen gebruiksaanwijzing nodig: dat sprak veelal voor zich. Maar soms legden we een spel vooraf uit aan het betreffende kind: dat werkte sneller dan de ouders op school vragen. Veel ouders konden ook niet voldoende Nederlands lezen om een beschrijving goed te begrijpen. Het kind inlichten was efficiënter.

2. De koffer werd geïntroduceerd op de informatieavond aan het begin van het schooljaar. Ouders die niet aanwezig waren kregen bij de eerste logeerbeurt persoonlijk uitleg.

3. Natuurlijk de reguliere contacten: bij halen/brengen, informatie-, ouder- en rapportavonden, huisbezoeken.

Indien mogelijk pasten we de inhoud aan aan seizoenen/projecten.

4. Een handreiking aan de ouders om in aanraking te komen met verantwoord speelgoed/boeken.

Voor de kinderen een handreiking om thuis over school te praten.

5. Het werd op den duur moeilijker om materiaal te vinden dat geschikt was voor de koffer: qua formaat, goede stevige materialen en doosjes om het overzichtelijk in te pakken. De boeken en de knuffel hadden dat probleem niet.

6. De ouders vonden het leuk en dat is een goede ingang voor contacten. Bovendien zorgde het logboekje (en de gesprekken die daar soms uit voortkwamen) voor een ander soort contact tussen ouders en school.

7. Nee.

8. Hou het simpel: je hebt al taken genoeg. Houd wel een lijstje bij van wat er dit schooljaar in de koffer heeft gezeten. Controleer de koffer bij terugkomst, liefst in de kring zodat de kinderen zien dat je het allemaal weer schoon en heel terug wilt. Kan je meteen het logboekje voorlezen. Kost je 4 minuten per week. En 1x in de 14 weken de inhoud wisselen: that's all. Succes ermee.

Vragen over Verteltas aan Regenboogschool/Stichting Verteltas

----- Original Message -----

Subject: Vragen Verteltas

Beste mevr. Branbergen,

Wij zijn SPH studenten van de Haagse Hogeschool en wij zijn met een afstudeeronderzoek bezig. Daarvoor hebben wij onder andere informatie nodig over Verteltassen. Zou u antwoord kunnen geven op de volgende vragen:

- Hoe wordt gemeten of de doelen die de Verteltas nastreeft bereikt worden?
- Welke activiteiten moeten docenten over het algemeen ondernemen bij het maken van een Verteltas?
- Hoe er wordt gemeten of de doelen van de Verteltas worden bereikt?
- Wie worden betrokken bij het evalueren?
- Wij lazen op de website www.taalunieversum.org dat er duidelijke resultaten waren door het gebruik van de Verteltas. Er staat op deze site onder het kopje 'Resultaten' dat uit videomateriaal blijkt dat de tassen thuis intensief en met veel plezier worden gebruikt. Wat wordt er bedoeld met videomateriaal? (wordt er thuis bij de ouders gefilmd? Of gaat het over het filmpje dat op deze website staat?)
- Verder staat er op www.schakel-klassen.nl: "Ouders die nog niet zo goed Nederlands spreken, krijgen uitgebreid aandacht van de school voor en nadat ze een tas meekrijgen. Leerkrachten en andere ouders introduceren hen in het gebruik ervan en proberen hen bij het project te betrekken". Waar wordt bij deze ouders meer aandacht aan geschonken dan bij andere ouders?
- Nu wordt er iedere woensdagochtend een verteltasochtend ingepland. Hoe was dit in het begin? Was dit gelijk aan het begin van dit project al zo? Of werd er eerst op andere manieren contact gelegd met de ouders?
- Welk materiaal wordt door de leraren bedacht en welk materiaal door de ouders? Of gaat alles in samenspraak?

Alvast hartelijk dank voor uw tijd.

Met vriendelijke groeten,
Regina Visser en Janneke van Rossen

Subject: Re: Vragen Verteltas

Beste Regina en Janneke,

Het is jullie wellicht opgevallen dat jullie geen reactie op jullie e-mail krijgen van de Regenboog maar van het Kenniscentrum Verteltassen. Dat komt omdat de Regenboog de afspraak heeft gemaakt met het Kenniscentrum om alle aanvragen rondom de Verteltassen naar ons door te sturen. Ze ontvangen namelijk regelmatig aanvragen van studenten en het is te veel voor de Regenboog om op al deze aanvragen in te gaan. Dat is ook precies de reden dat het Kenniscentrum is opgericht. Het Kenniscentrum Verteltassen is een stichting die de Verteltasmethode beheert, verspreidt en ontwikkelt.

We vinden het uiteraard heel leuk als mensen enthousiast zijn over de Verteltassen. Dat zijn we zelf tenslotte ook.

Echter, gezien onze ervaringen met studenten zijn we zeer aarzelend over het verstrekken van informatie en medewerking. Behalve dat we zelf beperkte tijd hebben en dat dit soort verzoeken veel tijd in beslag nemen, hebben we gemerkt dat studenten vooral geïnteresseerd zijn in de resultaten van het gebruiken van de tassen. Gevolg is dat het deel ouderbetrokkenheid wegvalt. Dit sluit niet aan op onze visie waarbij juist de ouders een sleutelrol hebben.

Voordat we eventueel jullie vragen beantwoorden is het voor ons belangrijk om te weten wat het doel is van jullie onderzoek, wat jullie onderzoeksmethodes zijn en wat jullie met de bevindingen gaan doen.

De Regenboogschool is de bakermat van de Verteltassen en daar loopt het project al 8 jaar door. Echter, vanuit het Kenniscentrum Verteltassen zijn er inmiddels meer dan 200 scholen in heel Nederland en België die door het Kenniscentrum begeleid zijn en die ook succesvol met de methode werken.

De antwoorden op jullie vragen zijn een integraal onderdeel van het aanbod van het Kenniscentrum aan scholen. Al deze aspecten komen ruim aan bod tijdens het implementatietraject en de begeleiding die we aan scholen geven. Het doet daarom geen recht aan de methode en aan de kwaliteit ervan om op jullie vragen met korte antwoorden te reageren.

Daarnaast kunnen we op sommige van jullie vragen niet ingaan vanwege ons commercieel belang. Het gaat namelijk om informatie die deel uitmaakt van ons aanbod.

We realiseren ons dat dit niet het antwoord is wat jullie graag willen horen.

Graag ontvangen we meer informatie over jullie onderzoek om te kunnen beoordelen hoe we eventueel jullie van dienst kunnen zijn.

Vriendelijke groet,

Drs. Efrat de Groot - Yadgar
Coördinator

Subject: Re: Re: Vragen Verteltas

Beste mevr. de Groot-Yadgar,

Bedankt voor uw snelle reactie.

Het onderzoek dat wij houden gaat over een Logeerkoffer. Dit is een concept dat op de basisschool werd gebruikt waar wij ons onderzoek doen. Er is een duidelijk verschil gemaakt door zowel de basisschool als door ons tussen dit concept en het landelijke project van De Verteltas. Wij maken het verschil dan ook duidelijk in ons onderzoek. Hiervoor hebben wij echter wel informatie nodig. Wij lazen in uw e-mail dat u niet alle vragen kunt beantwoorden vanwege commercieel belang, dit begrijpen wij. Zou u de vragen die u wel kunt beantwoorden, eventueel kort kunnen toelichten?

Zo niet, willen wij u toch graag bedanken voor uw tijd.

Met vriendelijke groeten,
Janneke van Rossen en Regina Visser

Subject: Re: Re: Vragen Verteltas

Beste Janneke,

Een beetje laat, maar bij deze een paar antwoorden op je vragen:

- Hoe wordt gemeten of de doelen die de Verteltas nastreeft bereikt worden?

1. Door onderzoeken te laten doen op de scholen
2. Door de registratie van de betrokkenheid van de ouders (op school)
3. Door de registratie van het aantal tassen dat geleend wordt door ouders en de reacties van de ouders (ze krijgen steeds een formulier mee naar huis met de geleende tas)
 - Welke activiteiten moeten docenten over het algemeen ondernemen bij het maken van een Verteltas?

Begeleiden en stimuleren van de ouders die de Verteltassen maken.

-Wie worden betrokken bij het evalueren?

Het kenniscentrum, de docenten en de directie

- Wij lazen op de website www.taalunieversum.org dat er duidelijke resultaten waren door het gebruik van de Verteltas. Er staat op deze site onder het kopje 'Resultaten' dat uit videomateriaal blijkt dat de tassen thuis intensief en met veel plezier worden gebruikt. Wat wordt er bedoeld met videomateriaal? (wordt er thuis bij de ouders gefilmd? Of gaat het over het filmpje dat op deze website staat?)

Er zijn verschillende onderzoeken gedaan naar het gebruik van de tassen thuis en daar is ook thuis gefilmd!

Het meest recente onderzoek wordt nu afgerond door de UvA. Daar zijn veel filmfragmenten gemaakt van ouders die met de Verteltassen thuis werken en ook deelnemen aan de oudercursus.

- Verder staat er op www.schakel-klassen.nl: "Ouders die nog niet zo goed Nederlands spreken, krijgen uitgebreid aandacht van de school voor en nadat ze een tas meekrijgen. Leerkrachten en andere ouders introduceren hen in het gebruik ervan en proberen hen bij het project te betrekken". Waar wordt bij deze ouders meer aandacht aan geschonken dan bij andere ouders?

Aan het gebruik van de materialen in de tas, het beluisteren van de cd, het spelen van de spelletjes met hun kind, het gebruiken van de eigen taal.

- Nu wordt er iedere woensdagochtend een verteltasochtend ingepland. Hoe was dit in het begin? Was dit gelijk aan het begin van dit project al zo? Of werd er eerst op andere manieren contact gelegd met de ouders?

Op de regenboog gaan de activiteiten nog steeds door elke woensdagochtend.

Op andere scholen gaan de activiteiten ook door, zolang er een coördinator beschikbaar is die de oudergroep begeleidt.

Uit een inventarisatieonderzoek dat het Kenniscentrum onlangs heeft gedaan blijkt dat op 88% van de scholen die ooit door het Kenniscentrum zijn begeleid, het project nog steeds draait! In totaal gaat om ongeveer 200 scholen.

- Welk materiaal wordt door de leraren bedacht en welk materiaal door de ouders? Of gaat alles in samenspraak?

Alles gaat in samenspraak!

Tenslotte wil ik jullie graag twee boekjes opsturen.

Dat zijn boekjes met foto's en verhalen van ouders, die we verzameld hebben op verschillende locaties waar verteltasprojecten draaien. Het is, denk ik, interessant voor jullie om deze verhalen te lezen. Als je mij een adres doorgeeft, zal ik de boekjes gratis naar je toesturen.

Veel succes met jullie onderzoek en vriendelijke groet,
Efrat

Mailwisseling T. Kistemaker, teamleider Educatie

----- Original Message -----

Subject: Interviewvragen

Beste mevrouw Kistemaker,

Bij deze sturen wij u de interviewvragen over de thema-tas.
Zou u per vraagnummer antwoord willen geven op de volgende vragen:

1. Welke taken worden door docenten opgepakt voor het ontwikkelen van deze tassen?
2. Op welke manier spelen de ouders een rol in dit project?
3. Spelen leerlingen een rol bij het ontwikkelen van de tassen. Zo ja, op welke manier?
4. Welke belemmeringen komt u tegen bij het maken van deze tassen?
5. Zijn er scholen die financieel belemmerd worden in bepaalde opzichten? Zo ja, hoe wordt hiermee omgegaan?
6. Wordt er op de deelnemende scholen gemeten of de doelen, die voor dit project gesteld zijn, bereikt worden? Zo ja, hoe?
7. Heeft u praktische tips voor docenten die met een soortgelijk project starten?
8. Heeft u aanvullende opmerkingen/vragen?

Alvast weer hartelijk dank voor uw medewerking.

Vriendelijke groeten,
Regina Visser en Janneke van Rossen

Subject: Re: Verteltasproject

Hallo Janneke

- vraag 1: zoeken van geschikte materialen die bij het thema passen. Bruikbaar boek over het onderwerp. Maken van een boekje waarin de woorden die geleerd moeten worden uit het thema in staan met bijbehorend plaatje. Indexlijst en een boekje waarin ouders hun bevindingen in op kunnen schrijven.
- vraag 2: de ouders krijgen de tassen mee naar huis. In de tas zitten veel spelmaterialen over het onderwerp en de ouders worden geacht hiermee samen met hun kind te spelen. Daarnaast voorlezen en woorden oefenen. Ze moeten dus een actieve bijdrage leveren
- vraag 3: Het taalniveau van deze kinderen en het gebruikte taalprogramma op de peuterzaal zijn de uitgangspunten
- vraag 4: Het is veel werk. Het zoeken van geschikte materialen, samenstellen van woorden boekjes
- vraag 5: De kosten van een verteltas liggen rond 50 euro exclusief personeelsuren. De scholen vragen hiervoor bij de gemeente subsidie voor aan
- vraag 6: nee niet specifiek op dit project.
- vraag 7: zoek samenwerking met elkaar en met de plaatselijke bibliotheek. Maak gebruik van elkaars expertise

succes met jullie scriptie en ik hoop dat ik nog wat kan toevoegen

met vriendelijke groet, Tineke Kistemaker-Wiltenburg

**Mailwisseling medewerker VSO Cor Emousschool
(Y. Kandhai)**

----- Original Message -----

Subject: Verteltasproject

Beste Yvonne Kandhai,

Het is alweer even geleden dat wij uw e-mail adres kregen voor informatie voor ons afstudeeronderzoek. Wij hebben een aantal vragen m.b.t. tot het gebruiken van Verteltassen:

- Heeft u gewerkt met de officiële Verteltasmethode van Stichting Verteltas?
- Welke activiteiten moeten docenten over het algemeen ondernemen bij het maken van een Verteltas?
- Hoe wordt er gemeten of de doelen van de Verteltas worden bereikt?
- Wie worden betrokken bij het evalueren van die doelen?
- Welk materiaal wordt door de leraren bedacht en welk materiaal door de ouders? Of gaat alles in samenspraak? Dit vragen wij omdat wij denken dat het belangrijk is dat het materiaal van het juiste niveau is.
- Hoe verliep het ontstaan van de Verteltas m.b.t. op de samenwerking met ouders? Hoe werden zij hier in het begin bij betrokken?

Alvast bedankt voor uw tijd.

Vriendelijke groeten,
Regina Visser en Janneke van Rossen

Subject: Informatie verteltas

Hallo Janneke en Regina,
Sorry dat ik zo lang niets van me heb laten horen. Hierbij de antwoorden op jullie vragen:

- Heeft u gewerkt met de officiële Verteltasmethode van Stichting Verteltas?
Ik heb niet gewerkt met de officiële Verteltasmethode.
- Welke activiteiten moeten docenten over het algemeen ondernemen bij het maken van een Verteltas?
In principe is de Verteltas eigenlijk iets wat alleen door ouders gedaan hoeft te worden. Het zou zo kunnen zijn dat er geen leerkrachten aan verbonden zijn, meende ik. Als er toch leerkrachten bij zijn, dan alleen bij de opstart.
- Hoe wordt er gemeten of de doelen van de Verteltas worden bereikt?
Voor zo ver ik weet wordt er niet gemeten. Ik denk dat je kunt meten aan de hoeveelheid ouders die mee helpen bij het maken van de tassen.
- Wie worden betrokken bij het evalueren van die doelen?
Ouders en kinderen?
- Welk materiaal wordt door de leraren bedacht en welk materiaal door de ouders? Of gaat alles in samenspraak? Dit vragen wij omdat wij denken dat het belangrijk is dat het materiaal van het juiste niveau is.
Ik vertel je over mijn verteltasprincipe: leerkrachten bedenken de materialen.

- Hoe verliep het ontstaan van de Verteltas m.b.t. op de samenwerking met ouders? Hoe werden zij hier in het begin bij betrokken?

Op mijn vorige school, de Gelderlandschool, had ik zo'n 6 jaar geleden een paar enthousiaste ouders. De Verteltas kwam toen een beetje in omloop. Dat waren grote zelfgemaakte zakken. Daarop was vaak een applicatie gemaakt van het boek dat er in zat. Verder zaten er verschillende spellen en poppetjes in die met het boek te maken hadden. Ik was in die tijd coördinator bij de kleuterafdeling. Samen met 2 ouders vonden wij het verteltasprincipe wel leuk, maar we vonden het ook een zeer onhandig model. Ook vonden we het niet duidelijk voor de kleuters. Welke tas is voor wie geschikt. We wilden wat meer structuur en we wilden ook de kleintjes van de peuterspeelzaal er bij betrekken. Ik was in die periode ziek. Lag thuis in bed van chemo bij te komen en had dus alle tijd om na te denken. Hier zijn we op uit gekomen. Onze verteltas heet "De Regenboogtas". We werken met rugzakken en alle 6 de kleuren van de regenboog komen er in voor. Als je 2 1/2 jaar bent, dan zit je net op de peuterspeelzaal, is de rode rugzak voor jou bestemd. Oranje als je 3 bent, geel als je 4 bent, groen als je 5 bent, blauw als je 6 bent en de paarse rugzak heeft boeken waarbij je al zelf kunt lezen, want dan zit je in groep 3. Het waren ook precies de 6 kleuren voor de peuterspeelzaal en groep 1 t/m 3. Alle groepen die op 1 vestiging van mijn toenmalige school zaten.

Vanaf september 2008 zijn we er enthousiast mee begonnen. Goede mooie rugzakken gekocht in de kleuren van de regenboog en met het logo van de school erop. Per boek een cd met daarop de tekst voorgelezen van het boek. Vaak lukte het ook nog om de cd in de kleur van de tas te doen. Alle zakjes van de spelletjes zijn ook in de kleur van de tas. Alle spelletjes, het gekleurde papier, natuurlijk ook.

In alle gevallen hebben we er memorie in zitten. Voor de kleintjes wat eenvoudiger dan voor de ouderen. Als we weten dat er poppetjes zijn die bij het boek passen zitten die er ook bij. Ondertussen ligt het maken van de tassen een beetje stil. De eerste ouders zijn al enkele jaren weg, ik ben gewisseld van school, maar nog wel verbonden als ouder aan de school. Toch is het wel de bedoeling dat we het weer op gaan pakken.

Het lenen van de tassen loopt ook nog niet echt. Ouders komen niet, lenen niet (2,50 euro borg).

Ik heb ook leerkrachten aangegeven dat ze de tassen in de klas kunnen gebruiken bij de verschillende thema's. Maar ook dat loopt niet. Ik heb het zelf wel gedaan. Het kost wel even wat inspanning, maar het effect was wel heel leuk. De kinderen vonden het leuk om de tas mee naar huis te krijgen.

Ik hoop jullie hiermee voldoende info te hebben gegeven. Mochten jullie nog wat willen weten, dan hoor ik het wel. Ik zal dan wat sneller reageren.

Groetjes, Yvonne Kandhai

VSO Cor Emous

